കേരള നിയമസഭാ നടപടികൾ

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പത്താം സമ്മേളനം

2024 ഫെബ്രുവരി 05, തിങ്കൾ

ഔദ്യോഗിക റിപ്പോർട്ട്

വാല്യം 193 –നമ്പർ 7

കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
തിരുവനന്തപുരം

കേരള നിയമസഭാ നടപടികൾ

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പത്താം സമ്മേളനം

2024 ഫെബ്രുവരി 05, തിങ്കൾ

സ്പീക്കർ
ശ്രീ. എ. എൻ. ഷംസീർ

ഡെപ്യൂട്ടി സ്പീക്കർ
ശ്രീ. ചിറ്റയം ഗോപകുമാർ

സെക്രട്ടറി-ഇൻ-ചാർജ്ജ്
ശ്രീ. ഷാജി സി. ബേബി

ചീഫ് എഡിറ്റർ
ശ്രീ. പി. രാമചന്ദ്രൻ

എഡിറ്റിംഗ് ബ്രാഞ്ച്
കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
തിരുവനന്തപുരം

മന്ത്രിസഭാംഗങ്ങൾ

മുഖ്യമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ
ന്യൂനപക്ഷക്ഷേമം, കായികം, വഖഫ്, ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടന വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ
തുറമുഖം, മ്യൂസിയം, പുരാവസ്തു, പുരാരേഖ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. അഹമ്മദ് ദേവർകോവിൽ
ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. ജി. ആർ. അനിൽ
ഗതാഗത വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. ആന്റണി രാജു
ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ
ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ-സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ഡോ. ആർ. ബിന്ദു
മൃഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീരവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീമതി ജെ. ചിഞ്ചുറാണി
വൈദ്യുതി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി
പൊതുമരാമത്ത്- വിനോദസഞ്ചാരം വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പി. എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ്
കൃഷി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പി. പ്രസാദ്
പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗ ക്ഷേമവും ദേവസ്വവും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ
റവന്യൂ-ഭവനനിർമ്മാണ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. രാജൻ
നിയമം, വ്യവസായം, കയർ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പി. രാജീവ്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണം, എക്സൈസ് വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. എം. ബി. രാജേഷ്
ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. റോഷി അഗസ്റ്റിൻ
മത്സ്യബന്ധനം, സാംസ്കാരികം, യുവജനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. സജി ചെറിയാൻ
വനം-വന്യജീവി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ
പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ- തൊഴിൽ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. വി. ശിവൻകുട്ടി
സഹകരണ-രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. വി. എൻ. വാസവൻ
ആരോഗ്യ-വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീമതി വീണാ ജോർജ്

ഉള്ളടക്കം

I ധനകാര്യം

2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റിന്റെയും വോട്ട് ഓൺ അക്കൗണ്ടിന്റെയും അവതരണം.

-ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി (ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ)

II അനുബന്ധം

ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ

കേരള നിയമസഭാ നടപടികൾ

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പത്താം സമ്മേളനം

2024 ഫെബ്രുവരി 05, തിങ്കൾ

വാല്യം 193}	ഔദ്യോഗിക റിപ്പോർട്ട്	{നമ്പർ 7

നിയമസഭ 2024 ഫെബ്രുവരി മാസം 05-ാം തീയതി തിങ്കളാഴ്ച രാവിലെ 09.00 മണിക്ക് ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കർ ശ്രീ. എ. എൻ. ഷംസീറിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നിയമസഭാ ഹാളിൽ യോഗം ചേർന്നു.

I ധനകാര്യം

2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റിന്റെ അവതരണം

മി. സ്പീക്കർ: ഓർഡർ..... ഓർഡർ........ ബഹുമാനപ്പെട്ട ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ, അങ്ങേയ്ക്ക് 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റിലേയ്ക്കുള്ള ഉപധനാഭ്യർത്ഥനകളുടെ അന്തിമ സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ് മേശപ്പുറത്തു വയ്ക്കാവുന്നതും 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റും വോട്ട് ഓൺ അക്കൗണ്ടും അവതരിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി (ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ): സർ, 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റിലേയ്ക്കുള്ള ഉപധനാഭ്യർത്ഥനകളുടെ അന്തിമ സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ് ഞാൻ മേശപ്പുറത്തുവയ്ക്കുന്നു.

2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റ് ഞാൻ അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

ഭാഗം – I

ആമുഖം

1. സർ, കേരളത്തിന്റെ സമ്പദ്ഘടന ഒരു സൂര്യോദയ (Sunrise) സമ്പദ്ഘടനയായി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്ന ഏറെ പ്രസക്തമായ നിരീക്ഷണം പങ്കുവച്ചുകൊണ്ടാണ് 2024-25-ലേക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗം ആരംഭിക്കുന്നത്. ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക പുരോഗതിയുടെയും ഡിമാന്റിന്റെ ചലനാത്മകതയുടെയും ഉൽപ്പാദന വളർച്ചയുടെയും മുൻനിരയിൽ നിൽക്കുന്ന വികസനത്തുറകളെയാണ് സൂര്യോദയ (Sunrise) മേഖലകൾ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കാറുള്ളത്. സൂര്യാസ്തമയ മേഖലകളാകട്ടെ (Sunset) ഡിമാന്റ് കുറയുന്നതും കാലഹരണപ്പെട്ട സാങ്കേതികവിദ്യകൾ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നതുമായ മേഖലകളാണ്. സൂര്യാസ്തമയ രംഗങ്ങളിൽനിന്നും സൂര്യോദയ മേഖലകളിലേക്കുള്ള മാറ്റത്തെ നിതാന്ത ജാഗ്രതയോടെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടല്ലാതെ ഇന്നത്തെ കാലത്ത് ഒരു സമൂഹത്തിനും മുന്നോട്ടുപോകാനാകില്ല. നിരന്തര സ്വയം നവീകരണത്തിന്റെ ഈ പ്രക്രിയയിൽ കേരളത്തിന്റെ

സ്ഥാനം ഇന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കിടയിൽ മുൻനിരയിലാണ്. കേരളത്തെ മുടിഞ്ഞുപോയ നാടെന്ന് ചിത്രീകരിക്കുന്ന കേരള വിരുദ്ധരെ അഗാധമായി നിരാശപ്പെടുത്തുന്ന നേട്ടങ്ങളാണ് ഈ നാട് കൈവരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങളിലേക്ക് വരാം. സർക്കാരിന്റെ വികസന ധനകാര്യ സമീപനം വ്യക്തമാക്കാൻ ചില കാര്യങ്ങൾ ആമുഖമായി സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

2. കേരള വികസന മാതൃക അറിയപ്പെടുന്നത് മതനിരപേക്ഷതയുടെയും സമാധാനത്തിന്റെയും സാഹോദര്യത്തിന്റെയും സാമൂഹ്യ നീതിയുടെയും ജനങ്ങളുടെ ഉയർന്ന ജീവിത ഗുണനിലവാരത്തിന്റെയും പേരിലാണ്. എന്നാൽ കേരള മാതൃകയുടെ തുടർച്ചാ സാധ്യതയെക്കുറിച്ച് തുടക്കം മുതൽ തന്നെ സംശയം ഉയർന്നിരുന്നു. ആഭ്യന്തര ഉത്പാദന ഘടനയുടെ പിന്നാക്കാവസ്ഥയും താഴ്ന്ന വളർച്ചാനിരക്കുമായിരുന്നു ഈ ആശങ്കയ്ക്ക് കാരണം. എന്നാൽ 1980-കളുടെ അവസാനത്തോടെ ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദന വളർച്ച മെച്ചപ്പെട്ടതോടെ കേരള വികസന മാതൃകയുടെ തുടർച്ചാ സാധ്യത സംബന്ധിച്ച സന്ദേഹം അവസാനിച്ചു.

പിന്നീടുള്ള കാലത്ത് കേരള മാതൃകയുടെ വിഖ്യാതമായ നേട്ടങ്ങളെ കൂടുതൽ ബലപ്പെടുത്താൻ നമുക്ക് കഴിഞ്ഞു. മാനവ വികസന സൂചിക (HDI), സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ (SDG), ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, ആളോഹരി വരുമാനം തുടങ്ങി ഒട്ടേറെ കാര്യങ്ങളിൽ കേരളം മുന്നിലാണ്. ലീഡ് നിലനിർത്തിയും ഉയർത്തിയും കേരളം മുന്നേറുകയാണെന്ന് പറയാം. എല്ലാ കേരളീയർക്കും അഭിമാനിക്കാവുന്ന ഈ നേട്ടങ്ങൾ തുടരുമ്പോഴും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമ്പദ്ഘടനയുടെ ബലഹീനതകളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്ക പിന്നെയും തുടർന്നിരുന്നു. ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദന ഘടനയുടെ പിന്നാക്കാവസ്ഥയും പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിലെ മെല്ലെപ്പോക്കുമായിരുന്നു ആശങ്കയ്ക്കടിസ്ഥാനം. പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ നാം പിറകിലായിപ്പോയി. വ്യവസായത്തിലും കൃഷിയിലും വേണ്ടത്ര നവീകരണമുണ്ടായില്ല. വിജ്ഞാനോൽപ്പാദനത്തിലും വ്യാപനത്തിലും വേണ്ടത്ര ശ്രദ്ധിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

3. ഈ പോരായ്മകൾ കൂടി പരിഹരിക്കാൻ ഒന്നാം പിണറായി സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് തുടങ്ങിയതും ഇപ്പോഴും തുടരുന്നതുമായ ഭഗീരഥ പ്രയത്നം ഫലം തന്നുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നതാണ് എടുത്തുപറയേണ്ട കാര്യം. പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ മേഖലയിൽ വിപ്ലവകരമായ മുന്നേറ്റം സംഭവിക്കുന്നു എന്നത് മാത്രമല്ല കാണേണ്ടത്. വിജ്ഞാന സമ്പദ്ഘടനയ്ക്കും പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്കും നൽകിയ ഊന്നൽ സൂര്യോദയ മേഖലകളുടെ അഭൂതപൂർവ്വമായ വികസനത്തിനും സമ്പദ്ഘടനയുടെ വേഗത്തിലുള്ള നവീകരണത്തിനും വഴിവയ്ക്കുന്നു എന്നതാണ് പ്രതീക്ഷ നൽകുന്ന കാര്യം.

4. 8 വർഷം മുമ്പ് നാം കണ്ട കേരളമല്ല ഇന്നത്തെ കേരളം. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനം അതിവേഗം നവീകരിക്കപ്പെടുകയാണ്. അതിനായുള്ള ബഹുമുഖ ബൃഹദ്പരിപാടികളാണ് ഈ ബഡ്ജറ്റിലൂടെ മുന്നോട്ടുവെയ്ക്കുന്നത്.

5. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ശത്രുതാപരമായ സമീപനം സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ സാമ്പത്തിക

ഉപരോധത്തിലേക്ക് സംസ്ഥാനത്തെ തള്ളിവിടുകയാണ്. കേന്ദ്രത്തിന്റെ സമീപനത്തിൽ പരിതപിച്ച് കയ്യുംകെട്ടി നോക്കിനിൽക്കാനല്ല കേരളം തയ്യാറാവേണ്ടത്. പകരം 'തകരില്ല കേരളം, തളരില്ല കേരളം, തകർക്കാനാവില്ല കേരളത്തെ' എന്ന ശക്തമായ വികാരത്തോടുകൂടി നമുക്ക് മുന്നേറാൻ കഴിയണം. നമ്മുടെ നേട്ടങ്ങളെയും പുരോഗതികളെയും മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനും നവകേരളം സൃഷ്ടിക്കാനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കേരളീയരെയാകെ ഒറ്റ മനസ്സോടെ അണിനിരത്തുന്നതിന് സർക്കാർ നേതൃത്വം നൽകും. നിയമപരമായും ഭരണഘടനാപരമായും അർഹമായ മുഴുവൻ അവകാശങ്ങളും സഹകരണ ഫെഡറലിസത്തിലൂന്നി നിന്നുകൊണ്ടുള്ള ശക്തമായ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ നമുക്ക് നേടിയെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

6. കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽനിന്നും ന്യായം ലഭിക്കുന്നതുവരെ കാത്തിരിക്കാനല്ല, മറിച്ച് നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാധ്യതകളാകെ ഉപയോഗിച്ച് പൊതു-സ്വകാര്യ മൂലധന നിക്ഷേപം ശക്തിപ്പെടുത്തി, പദ്ധതികൾ അതിവേഗം നടപ്പിലാക്കാനാണ് സർക്കാർ പരിശ്രമിക്കുക. ഇതുവരെ

ചെയ്തുവന്നിരുന്ന മാതൃകകളും രീതികളും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതോടൊപ്പം വ്യത്യസ്തമായതും വേഗതയേറിയതുമായ Out of the Box പദ്ധതി മാതൃകകൾ സ്വീകരിക്കും. ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കാവുന്നതും തൊഴിലും വരുമാനവും സൃഷ്ടിക്കുന്നതുമായ മേഖലകൾ, ഇടക്കാല- ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ളവ രൂപപ്പെടുത്തി പ്രവർത്തനം നടപ്പിലാക്കാനാണ് ആലോചിക്കുന്നത്.

7. അടുത്ത മൂന്ന് വർഷക്കാലയളവിനുള്ളിൽ കുറഞ്ഞത് 3 ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന പരിപാടികളാണ് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നത്. വേഗത്തിൽ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്ന ടൂറിസം മേഖലയിലെ പദ്ധതികൾ, വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അനുബന്ധ വികസന പരിപാടികൾ, കൊച്ചി തുറമുഖവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, കൊച്ചിയിലും പാലക്കാടും കണ്ണൂരും സ്ഥലമേറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള വ്യവസായ ഇടനാഴികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഐ.ടി.-ഐ.ടി. അധിഷ്ഠിത മേഖല (ITES)-യുടെ

വികസനം എന്നിവയ്ക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് മൂലധന നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുന്ന പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും. സംസ്ഥാനത്തിന് പുറത്ത് നിന്നുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രൊഫഷണൽ കോഴ്സുകളിൽ ഉൾപ്പെടെ ചേർന്ന് പഠിക്കാവുന്ന നിയമ പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തും.

8. ആരോഗ്യ രംഗത്ത് വിദേശത്തുനിന്നുൾപ്പടെയുള്ള രോഗികൾക്ക് വന്ന് ചികിത്സിക്കാൻ കഴിയുന്ന പ്രത്യേക സൗകര്യം സർക്കാർ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ ഉൾപ്പെടെ ഏർപ്പെടുത്തും. മെഡിക്കൽ ഹബ്ബാക്കി കേരളത്തെ മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ വേഗത്തിൽ വികസിപ്പിക്കും. കാർഷിക മേഖലയിലെ തുണ്ട് ഭൂമികൾ ഒരുമിച്ച് ചേർത്ത് ലാഭകരമായി കൃഷി ചെയ്യാൻ പറ്റുന്ന വിളകളും പദ്ധതികളും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും. ഇതിന് നിയമപരവും നയപരവുമായ പിന്തുണ ഉറപ്പുവരുത്തും.

9. കേരളത്തിലെ ചെറു പട്ടണങ്ങളിലുൾപ്പെടെ വ്യാപിച്ച വളരുന്ന പുതുതലമുറ വ്യവസായങ്ങളെയും സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളെയും വർക്ക് നിയർ ഹോം

സംരംഭങ്ങളെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് മൂലധന സബ്സിഡിയും പലിശ സബ്സിഡിയും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.

10. പൊതുമേഖലാ നിക്ഷേപം, മൂലധന പങ്കാളിത്തം, സബ്സിഡി സ്കീമുകൾ, സംയുക്ത പദ്ധതികൾ, സിയാൽ മോഡൽ കമ്പനികൾ, ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ട്രസ്റ്റ് (InvIT), റിയൽ എസ്റ്റേറ്റ് ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ട്രസ്റ്റ് (REIT), ഹൈബ്രിഡ് ആന്വറ്റി മോഡൽ (HAM) തുടങ്ങിയ പുതുതലമുറ നിക്ഷേപ മാതൃകകൾ സ്വീകരിക്കും. ഇതിനാവശ്യമായ നിയമപരവും നയപരവുമായ തീരുമാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളും. വ്യവസായ ആവശ്യത്തിന് ഭൂനിയമങ്ങൾ പ്രകാരം ലഭ്യമാക്കേണ്ട അനുമതികൾക്ക് വേഗതകുറവാണെന്ന പ്രശ്നമുണ്ട്. ദീർഘകാല പാട്ടങ്ങൾ, ഭൂനിയമ അനുമതികൾ തുടങ്ങിയവ അനുവദിക്കുന്നത് വേഗത്തിലാക്കും. സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾക്ക് മെച്ചമായ ഭൂമി വിലയും തുടർന്ന് പദ്ധതി ലാഭവും ഉറപ്പാക്കുന്ന ലാൻഡ് പൂളിംഗ് സമ്പ്രദായം വിപുലമാക്കും. ഭൂമിയുടെ ദൗർലഭ്യം പരിഹരിക്കാൻ കാലാവസ്ഥയും പരിസ്ഥിതിയും സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ള അനുമതികൾ

വേഗത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഉണ്ടാകണം. ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു വിദഗ്ധ സമിതി പ്രഖ്യാപിച്ച് മൂന്ന് മാസത്തിനകം റിപ്പോർട്ട് ലഭ്യമാക്കി തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.

11. വിഴിഞ്ഞം അന്തർദേശീയ തുറമുഖം മേയ് മാസത്തിൽ പ്രവർത്തനമാരംഭിക്കും. ദക്ഷിണേന്ത്യയുടെ വ്യാപാര ഭൂപടത്തെ മാറ്റിവരയ്ക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന വിഴിഞ്ഞത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ചുരുങ്ങിയത് 2 പതിറ്റാണ്ടിന്റെയെങ്കിലും കാലതാമസമുണ്ടായെന്നത് നാം വിസ്മരിക്കരുത്. ഇനി സമയനഷ്ടം സംഭവിക്കരുത് എന്ന ദൃഢനിശ്ചയത്തോടെയാണ് സർക്കാർ കാര്യങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നത്.

12. മൂന്ന് തരത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് വിഴിഞ്ഞത്ത് പുരോഗമിക്കുന്നത്. ആദ്യത്തേത് – തുറമുഖ നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികളാണ്. ബ്രേക്ക് വാട്ടർ, യാർഡ്, ബെർത്ത്,

ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെയെല്ലാം നിർമ്മാണം വളരെ വേഗത്തിൽ പുരോഗമിക്കുകയാണ്.

13. രണ്ടാമത്തേത് - അനുബന്ധ പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനമാണ്. റോഡ്-റെയിൽ കണക്റ്റിവിറ്റി, വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം തുടങ്ങി എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും ഉറപ്പാക്കണം. തുറമുഖ നിർമ്മാണത്തിന് കരാറാകുന്നതിന് ഏറെ മുമ്പുതന്നെ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ തുടങ്ങിയിരുന്നതുകൊണ്ട് അസാധാരണമായ വേഗത്തിൽ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും പുരോഗമിക്കുകയാണ്. റെയിൽവേ ലൈനിന്റെ കാര്യത്തിലും പുരോഗതിയുണ്ട്. പോർട്ടിന്റെയും അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങളുടെയും നിർമ്മാണ പുരോഗതി മാധ്യമങ്ങൾ മത്സരിച്ച് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുകയാണ്. നല്ല വാർത്തകൾ കേൾക്കാനും കാണാനും ഇവിടെ ആളുണ്ട് എന്ന് മാധ്യമങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നത് സ്വാഗതാർഹമാണ്. വൈകാതെതന്നെ കേരളത്തിന്റെയും ഇന്ത്യയുടെ ആകെയും സ്വപ്നം യാഥാർത്ഥ്യമാകും. ലോകത്തെ ഏറ്റവും വലിയ മാതൃയാനങ്ങൾ (മദർ ഷിപ്പുകൾ) നമ്മുടെ തുറമുഖത്തടുക്കും.

ട്രാൻസ്ഷിപ്പ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കും. റിക്കോർഡ് വേഗത്തിൽ ഇപ്പോൾ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥാപിതശേഷിയിലേയ്ക്ക് വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വളരും.

14. മൂന്നാമതായി – അന്തർദേശീയ തുറമുഖം തുറന്നുതരുന്ന വലിയ അവസരങ്ങൾ ഇരു കൈയ്യും നീട്ടി സ്വീകരിക്കാനും ഉപയോഗിക്കാനും കേരളം തയ്യാറാകേണ്ടതുണ്ട്. ഭാവി കേരളത്തിന്റെ വികസന കവാടമാണ് വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖം. വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര തുറമുഖ പദ്ധതി ഇന്ത്യയിലെ തന്നെ ആദ്യത്തെ ഡീപ് വാട്ടർ ട്രാൻസ്ഷിപ്പ്മെന്റ് ഹബ്ബും രണ്ടാമത്തെ ട്രാൻസ്ഷിപ്പ്മെന്റ് പോർട്ടുമാണ്. വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖം പൂർണ്ണമായും പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുന്നതോടുകൂടി വികസനത്തിന്റെ അനന്തമായ സാധ്യതകളാണ് സംസ്ഥാനത്ത് തുറക്കപ്പെടുന്നത്.

15. വിഴിഞ്ഞം മുതൽ നാവായിക്കുളം വരെയുള്ള തിരുവനന്തപുരത്തിന്റെ നിർദ്ദിഷ്ട ഔട്ടർ റിംഗ് റോഡിന്റെയും വികസന ഇടനാഴിയുടെയും സമയബന്ധിതമായ നിർമ്മാണം ഉറപ്പാക്കും. ആവശ്യമായ സ്ഥലം

ലഭ്യമാക്കും. ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ഏജൻസികളുടെയും പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങളുടെയും സംരംഭകരുടെയും സഹകരണവും പങ്കാളിത്തവും ഉറപ്പാക്കും.

16. 1970-കളുടെ അവസാനത്തിൽ ചൈനയിൽ രൂപം കൊടുത്ത ഡെവലപ്മെന്റ് സോൺ എന്ന ആശയം കേരളത്തിന് സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. വിഴിഞ്ഞത്തിന്റെ വികസന സാധ്യതകളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ ഇതേ മാതൃകയിലുള്ള പ്രത്യേക ഡെവലപ്മെന്റ് സോണുകൾ (SDZ) സൃഷ്ടിക്കാൻ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. പ്രവാസി മലയാളികൾ ഉൾപ്പടെയുള്ള സ്വകാര്യ വ്യക്തികളെയും സ്ഥാപനങ്ങളെയും സഹകരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും സ്വകാര്യ നിക്ഷേപം ആകർഷിച്ചുകൊണ്ടുമാകും സ്പെഷ്യൽ ഡെവലപ്മെന്റ് സോണുകൾ സൃഷ്ടിക്കുക.

17. തുറമുഖത്തിന്റെ സാധ്യതകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള നിക്ഷേപകരെ ആകർഷിക്കുന്നതിന് അന്തർദേശീയ നിക്ഷേപക സംഗമം 2024-25-ൽതന്നെ

സംഘടിപ്പിക്കും. മാരിടൈം ഉച്ചകോടിയും ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സംഘടിപ്പിക്കും.

വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖം : ഭാവിയുടെ വികസന കവാടം

18. വിഴിഞ്ഞം കേന്ദ്രീകരിച്ച് വലിയൊരു വ്യവസായ മേഖല ചലനാത്മകമാവുകയാണ്. ലോകത്തിലെ എണ്ണപ്പെട്ട തുറമുഖങ്ങളോട് കിടപിടിക്കുന്ന നിലയിൽ വിഴിഞ്ഞത്തെ മാറ്റിയെടുക്കാൻ വലിയ നിക്ഷേപം അവിടെ നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. സർക്കാരും സർക്കാർ-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെയും സ്വകാര്യമേഖല മാത്രമായും വികസനം സാധ്യമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനുവേണ്ട നിയമനിർമ്മാണങ്ങൾ നടത്തുകയും വേണം. ടൗൺഷിപ്പുകൾ, റസിഡൻഷ്യൽ ഏരിയകൾ, വ്യവസായ കേന്ദ്രങ്ങൾ, സംഭരണ ശാലകൾ, വിനോദ കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങി വിപുലവും സമഗ്രവുമായ ഒരു ഹബ്ബാക്കി വിഴിഞ്ഞത്തെ മാറ്റാനാണ് സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതിനായി ആയിരക്കണക്കിന് കോടി രൂപയുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. വിഴിഞ്ഞം പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പതിനായിരം ഏക്കർ ഭൂമി 50

കിലോമീറ്റർ പരിധിക്കുള്ളിൽ വിവിധ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ടി വരുമെന്നാണ് കണക്കാക്കുന്നത്.

19. വിഴിഞ്ഞം പദ്ധതിയുടെ പ്രയോജനം മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രാദേശിക ജനവിഭാഗങ്ങൾക്കുകൂടി അർഹതപ്പെട്ടതാണ്. വിഴിഞ്ഞം മേഖലയിൽ അതിദരിദ്രരെന്ന് കണ്ടെത്തിയ കുടുംബങ്ങളെ പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകി ദാരിദ്ര്യമുക്തരാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. പ്രദേശവാസികളുടെ പട്ടയ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കും. മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ വരുമാന പരാധീനതകൾ 5 വർഷം കൊണ്ട് നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്ന തരത്തിൽ ഒരു പ്രവർത്തന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. മത്സ്യ മേഖലയിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന ആധുനിക തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന വിധത്തിൽ പ്രാദേശിക ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് നൈപുണ്യ പരിശീലനം നൽകും. ഇതിനായി കോർപ്പറേറ്റ് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്ത ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കുകയും സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യും.

20. വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖം കേരളത്തിന്റെ കയറ്റുമതി സാധ്യത ഗണ്യമായി ഉയർത്തും. കേരളത്തിന്റെ കാർഷിക മേഖലയിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ തരണം ചെയ്യാൻ ഈ അവസരം ഉപയോഗപ്പെടുത്തും. കാർഷിക മേഖലയിൽ ലോകബാങ്ക് പിന്തുണയോടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന KERA പദ്ധതി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കാർഷികോൽപ്പന്നങ്ങളുടെ സപ്ലൈ ചെയിനുകൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യും. 2365 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതിയാണ് KERA. അതിനാവശ്യമായ ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കും. സപ്ലൈ ചെയിൻ പങ്കാളികളുടെ കോൺഫറൻസുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും.

21. ജനുവരി ആദ്യം ബഹുമാനപ്പെട്ട പ്രധാനമന്ത്രി കൊച്ചിയിൽ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്ത 4000 കോടി രൂപ അടങ്കലുള്ള മൂന്ന് പദ്ധതികളെക്കുറിച്ച് കൂടി ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൊച്ചിൻ ഷിപ്‌യാർഡിലെ പുതിയ ഡ്രൈഡോക്ക്, അന്തർദേശീയ ഷിപ്പ് റിപ്പയർ ഫെസിലിറ്റി, പുതുവൈപ്പിനിലെ എൽ.പി.ജി. ഇറക്കുമതി ടെർമിനൽ എന്നിവയാണവ. വിഴിഞ്ഞത്തിന്റെ കാര്യത്തിലെന്നതുപോലെ കൊച്ചിയിലെ പുതിയ പദ്ധതികൾക്കും മുൻ പിൻ (Backward and

Forward Linkages) ബന്ധങ്ങളുടെ സാധ്യതയുണ്ട്. ഈ അവസരങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള ശ്രമവും നടക്കണം.

22. ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ച വിവിധയിനം പ്രവൃത്തികൾക്കായി അടുത്ത മൂന്ന് വർഷം കൊണ്ട് സംസ്ഥാന സർക്കാർ മാത്രമായി 3000 കോടി രൂപ ചെലവഴിക്കും. 2024-25 ധനകാര്യ വർഷത്തേക്ക് 500 കോടി രൂപ മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു. ഇത് മേജർ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ച്ചർ ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് നീക്കിവെച്ചിട്ടുള്ള തുകയ്ക്ക് പുറമേയാണ്.

23. ഇതിനുപുറമേ കേന്ദ്രം പ്രഖ്യാപിച്ച മൂലധന നിക്ഷേപത്തിനുള്ള പ്രത്യേക വായ്പാ പദ്ധതിയിൽനിന്നും കേരളത്തിന് ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ട 5000 കോടി രൂപ കൂടി ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഇത് കേരളത്തിന്റെ പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസനത്തിന് അനിവാര്യമായ തുകയാണ്.

24. അന്തർദേശീയ തുറമുഖം പ്രവർത്തനസജ്ജമാകുന്നതിന് സമാന്തരമായി ദേശീയപാത 66-ന്റെ നിർമ്മാണവും പൂർത്തിയാവുകയാണ്. എട്ട് മണിക്കൂർ കൊണ്ട് കേരളത്തിന്റെ വടക്കേയറ്റം മുതൽ തെക്കേയറ്റം

വരെ യാത്ര ചെയ്ത് എത്താവുന്ന നിലയിൽ കാര്യങ്ങൾ പുരോഗമിച്ചിരിക്കുന്നു. പത്ത് വർഷം മുമ്പ് നമുക്ക് സ്വപ്നം കാണാൻ പോലും കഴിയാതിരുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് പിണറായി സർക്കാർ അധികാരത്തിലെത്തിയതിനുശേഷം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ദേശീയപാത 66-നോടൊപ്പം മറ്റ് ദേശീയ പാതകളുടെയും തീരദേശ പാതയുടെയും മലയോര പാതയുടെയും പണി അതിവേഗം പുരോഗമിക്കുകയാണ്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഈ പദ്ധതികളുടെ കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ നേരിടേണ്ടി വന്ന വലിയ എതിർപ്പുകളെക്കുറിച്ച് ഓർക്കുന്നത് നന്നാകും. മുഖ്യമന്ത്രിക്കുനേരേയുണ്ടായ വിമർശനത്തിനും അസഭ്യവർഷത്തിനും വല്ല കയ്യും കണക്കുമുണ്ടായിരുന്നോ? തിരുവനന്തപുരം മുതൽ അങ്കമാലി വരെ എം.സി. റോഡിന് സമാന്തരമായി ഒരു ഗ്രീൻഫീൽഡ് പാതകൂടി ദേശീയ പാത അതോറിറ്റിയുടെ പരിഗണനയിലുണ്ട്.

25. കൊച്ചി മെട്രോയുടെയും വാട്ടർ മെട്രോയുടെയും കാര്യത്തിൽ നമ്മൾ മുൻകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്ത രീതിയിൽ കാര്യങ്ങൾ

പുരോഗമിക്കുകയാണ്. തിരുവനന്തപുരം, കോഴിക്കോട് മെട്രോ പ്രോജക്ടുകളുമായി മുന്നോട്ട് പോകാനാണ് സർക്കാർ തീരുമാനം. തിരുവനന്തപുരം മെട്രോയുടെ കാര്യത്തിൽ ആവശ്യമായ കേന്ദ്ര അനുമതികൾ വൈകാതെ ലഭിക്കുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. മേജർ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രത്യേകമായി നീക്കിവെച്ചിട്ടുള്ള തുകയിൽനിന്നും മേൽപ്പറഞ്ഞ പദ്ധതികളുടെ ചെലവിലേക്ക് പണം അനുവദിക്കും.

26. പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിൽ വന്നുപോയ വലിയ വീഴ്ച പരിഹരിക്കുന്നതിനായി വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദനം, വിതരണം, വിവര സാങ്കേതിക അടിത്തറ, ഗ്യാസ് പൈപ്പ് ലൈൻ തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ച നടപടികളും അതിന്റെ വിജയവും എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നതാണ്. അവയുടെ തുടർ നടപടികളിലേക്ക് പിന്നീട് വരാം. പശ്ചാത്തല മേഖലയിൽ അനിവാര്യമായ പുരോഗതി സംഭവിക്കാത്ത ഒരു മേഖലയുടെ കാര്യം ഇവിടെ എടുത്തുപറയേണ്ടതുണ്ട്. റെയിൽവേ വികസനത്തിന്റെ കാര്യമാണത്. വന്ദേഭാരത് എക്സ്പ്രസ്സുകൾ

വന്നതോടുകൂടി സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നിലപാടിലെ ശരി ജനങ്ങൾക്ക് മാത്രമല്ല, മുഖ്യധാരാ മാധ്യമങ്ങൾക്കും ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത്തവണത്തെ കേന്ദ്ര ബഡ്ജറ്റിലും കേരളത്തിന്റെ റെയിൽ വികസനം അവഗണിക്കപ്പെട്ടുവെന്നതാണ് വസ്തുത. ട്രെയിൻ യാത്രക്കാർ വലിയ ദുരിതത്തിലാണ്. റെയിൽവേ വഴിയുള്ള ചരക്കുനീക്കവും വലിയ പ്രതിസന്ധിയിലാണ്. കേരളത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കൊപ്പം റെയിൽവേയ്ക്ക് ഓടിയെത്താനാകുന്നില്ല. നിലവിലുള്ള റെയിൽപ്പാളങ്ങളുടെ നവീകരണവും വളവ് നിവർക്കലും ഡബിൾ ലെയിനിംഗും പൂർത്തിയാകുന്നതോടൊപ്പം പുതിയ ഹൈ സ്പീഡ് പാത കൂടി വരേണ്ടത് മുന്നോട്ടുള്ള പോക്കിന് അനിവാര്യമാണ്. അതിവേഗ റെയിൽ യാത്രക്കായി നിർദ്ദേശിച്ച കെ-റെയിൽ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം സർക്കാർ തുടരുന്നതാണ്. ഇത് സംബന്ധിച്ച് കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ തുടരുകയാണ്.

27. ഇനി ഞാൻ തുടക്കത്തിൽ നടത്തിയ കേരളം സൂര്യോദയമാകുന്ന എന്ന പ്രസ്താവനയിലേക്ക് മടങ്ങിവരാം. പശ്ചാത്തല മേഖലയിലും വിജ്ഞാന

മേഖലയിലും വന്നുപോയ പോരായ്മ പരിഹരിക്കാൻ സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച ധീരവും ലക്ഷ്യവേധിയുമായ നടപടികൾ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമ്പദ് ഘടനയിൽ ഘടനാപരമായ (Structural) ഒരു പരിവർത്തനത്തിന് കാരണമായിരിക്കുന്നു എന്നതിലേക്ക് സഭയുടെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കുകയായിരുന്നു ലക്ഷ്യം. 1970-നുശേഷം കേരളത്തിലുണ്ടായ സാമ്പത്തിക വളർച്ച പ്രധാനമായും സേവന മേഖല കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ളതായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷം കൊണ്ട് കാര്യങ്ങൾ മാറിയിരിക്കുന്നു. മാനുഫാക്ചറിംഗ് മേഖല സമ്പദ് ഘടനയേക്കാൾ വേഗത്തിലാണ് വളരുന്നത്. മൊത്തം മൂല്യ വർദ്ധനയിൽ മാനുഫാക്ചറിംഗിന്റെ വളർച്ചാനിരക്ക് ഇപ്പോൾ 15 ശതമാനത്തിന് അടുത്തെത്തിയിരിക്കുന്നു. സൂര്യോദയ മേഖലകളാണ് ഈ മാറ്റത്തിന്റെ മുൻനിരയിൽ നിൽക്കുന്നത്. ഇലക്ട്രോണിക്സ് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, സസ്യാധിഷ്ഠിത ഔഷധങ്ങൾ, സംസ്കരിച്ച പെട്രോളിയം ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, മെഡിക്കൽ ഉപകരണങ്ങൾ, രാസ വ്യവസായം തുടങ്ങിയവയാണ് മാറ്റത്തിന് കാരണമാകുന്നത്.

28. സർ, കേരളം ഉപഭോക്തൃ സംസ്ഥാനം എന്ന നിലയിലാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്. തൊഴിലിനും വരുമാനത്തിനും നാം പുറം നാടുകളെ ആശ്രയിക്കുന്നു. ആവശ്യമായ ഉപഭോക്തൃ സാധനങ്ങളുടെ സിംഹഭാഗവും പുറത്തുനിന്നും കൊണ്ടുവരുന്നു. ഈ അവസ്ഥ മാറുന്നു എന്നത് ശുഭോദർക്കമാണ്. സൂര്യോദയ മേഖലകളിലേക്ക് സംരംഭകർ എത്തുന്നു, നിക്ഷേപം വളരുന്നു, ഉൽപ്പാദനം വർദ്ധിക്കുന്നു, തൊഴിലവസരങ്ങൾ കൂടുന്നു. അതാണ് ഉൽപ്പാദനവും തൊഴിലും സംബന്ധിക്കുന്ന കണക്കുകൾ തെളിയിക്കുന്നത്. ഈ ബഡ്ജറ്റിനൊപ്പം സഭയുടെ മേശപ്പുറത്ത് വച്ചിട്ടുള്ള സാമ്പത്തിക അവലോകന റിപ്പോർട്ടിൽ ഈ മാറ്റത്തിന്റെ വിശദമായ ചിത്രം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു ദശാബ്ദത്തിനുള്ളിൽ ഇലക്ട്രോണിക്സ്, മെഡിക്കൽ ആൻഡ് ഡെന്റൽ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ്സ്, ജലയാനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലെ തൊഴിലാളികളുടെ എണ്ണം ഇരട്ടിയിലധികം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

29. ഇതിനോടൊപ്പം ടൂറിസം, വിവര സാങ്കേതികവിദ്യ, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ തുടങ്ങിയവ കൊണ്ടുവരുന്ന തൊഴിലവസരങ്ങളെയും നിക്ഷേപത്തെയും

ഉൽപ്പാദനത്തെയും ചേർത്തുകാണണം. വിനോദ സഞ്ചാരം, ഐ.ടി., ഐ.ടി. അധിഷ്ഠിത സേവനങ്ങൾ, സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇക്കോ സിസ്റ്റം എന്നിവ അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ നവകേരളത്തിന്റെ പതാകവാഹകരാണ്. കോവിഡ് പ്രതിസന്ധിയിൽനിന്നും കരകയറിയ ടൂറിസം മേഖല വലിയ കുതിപ്പിലാണ്. ആഭ്യന്തര വിദേശ ടൂറിസ്റ്റുകളുടെ പ്രവാഹത്തെ ഉൾക്കൊള്ളാനുള്ള ശേഷി നിലവിലുള്ള ഭൗതികസൗകര്യങ്ങൾക്കില്ല. വലിയ വികസനത്തിനുള്ള സാധ്യതയാണ് ഈ രംഗത്തുള്ളത്. ഇതുതന്നെയാണ് വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ കാര്യത്തിലും കാണുന്നത്. സർക്കാർ നേരിട്ടും അല്ലാതെയും വലിയ തോതിൽ മുതൽമുടക്കി സ്ഥലവും നിർമ്മിത ഇടവും വികസിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും എല്ലാ സംരംഭകരെയും ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാത്ത നിലയാണുള്ളത്. ഈ രംഗത്തും നമുക്ക് ഏറെ മുന്നോട്ട് പോകാൻ കഴിയുമെന്നർത്ഥം.

30. ഈ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാകുന്നത് കേവലം യാദൃശ്ചികമായല്ല. അവയുടെ പിറകിൽ മുൻവർഷങ്ങളിലെ ബജറ്റ് പ്രഖ്യാപനങ്ങളുണ്ട്. കൃത്യമായ ആസൂത്രണമുണ്ട്. സർക്കാരിന്റെ നേതൃത്വവും രാഷ്ട്രീയ

ഇച്ഛാശക്തിയുമുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം നവകേരള സൃഷ്ടിയാണ്.

31. 2024-25-ലേക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ രണ്ട് തരത്തിലുള്ള അനിശ്ചിതത്വങ്ങൾ പരിഗണിക്കണം. ഒന്നാമത്തേത് അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന യുദ്ധത്തിന്റെയും ആഗോള സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യത്തിന്റെയും അന്തരീക്ഷമാണ്. യുക്രൈനിലും പാലസ്തീനിലും നടക്കുന്ന യുദ്ധങ്ങൾ തീരുന്നില്ല എന്ന് മാത്രമല്ല, മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് പടരാനുള്ള ലക്ഷണം കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒപ്പം ലോകരാജ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ വ്യാപകമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യത്തിന്റെ ഭീഷണിയുമുണ്ട്. ഈ രണ്ട് ലോകസാഹചര്യങ്ങളും കൂടുതൽ രൂക്ഷമാകില്ല എന്ന പ്രതീക്ഷയിലാണ് ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നത്.

32. യുദ്ധവും മാന്ദ്യവും വർഷം പുരോഗമിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് വഷളായാൽ അത് കേരളത്തേയും ബാധിക്കും. നമ്മുടെ കയറ്റുമതിയെയും കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള പ്രവാസികളെയും തീർച്ചയായും ബാധിക്കും.

ആഗോളരംഗത്തെ അനിശ്ചിതത്വത്തെ നേരിടാൻ നമുക്ക് ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദനത്തെയും ആഭ്യന്തര കമ്പോളത്തെയും കൂടുതലായി ആശ്രയിക്കേണ്ടിവരും. പ്രളയത്തെയും കോവിഡിനെയും നേരിട്ട അനുഭവത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമഗ്ര പരിപാടി തയ്യാറാക്കി കേരളം പ്രതിസന്ധികളെ അതിജീവിക്കും.

33. രണ്ടാമത്തെ അനിശ്ചിതത്വം സംസ്ഥാനങ്ങളോട് പൊതുവെയും കേരളത്തോട് പ്രത്യേകിച്ചുമുള്ള കേന്ദ്രത്തിന്റെ അവഗണനയിൽ നിന്നുമുണ്ടാകുന്നതാണ്. നടപ്പുവർഷമാണ് (2023-24) കേരളത്തോടുള്ള അവഗണന അതിന്റെ പാരമ്യതയിലെത്തിയത്. സുപ്രീംകോടതിയിലെ നിയമ പോരാട്ടവും കോടതിക്ക് പുറത്ത് നടത്തുന്ന രാഷ്ട്രീയ സമരവും കാര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തും എന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. ലോക് സഭാ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കഴിഞ്ഞാൽ കേന്ദ്രത്തിന്റെ നിലപാടിൽ അയവ് വരുമെന്ന് പ്രവചിക്കുന്ന വിദഗ്ധരുമുണ്ട്. കാര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുമെന്ന പ്രതീക്ഷയിലാണ് ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നത്. അതല്ല, ധനവ്യവസ്ഥയെ കൂടുതൽ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന നടപടിയാണ് കേന്ദ്രം

സ്വീകരിക്കുന്നതെങ്കിലോ? കേരളത്തോടുള്ള അവഗണന തുടരുകയാണെങ്കിലോ? തീർച്ചയായും നമുക്ക് ഒരു പ്ലാൻ ബി-യെക്കുറിച്ച് ആ ഘട്ടത്തിൽ ആലോചിക്കേണ്ടി വരും. സംസ്ഥാനം ജനങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളിൽ ഒരു വെട്ടിക്കുറവും വരുത്താൻ നമ്മൾ തയ്യാറല്ല. വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ഈ ഘട്ടത്തിൽ പുറകോട്ട് പോകാനാകില്ല.

34. എന്ത് വിലകൊടുത്തും വികസന ക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടരണം, തുടരും. പ്ലാൻ ബി-യെക്കുറിച്ചുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളും ആലോചനകളും ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. എന്തായാലും കേരള വികസന മാതൃകയുടെ നന്മകൾ നിലനിർത്തി മുന്നോട്ടുപോകാനുള്ള വഴി കണ്ടെത്തുക തന്നെ ചെയ്യും.

35. വിശദമായ പ്രഖ്യാപനങ്ങളിലേക്ക് കടക്കുന്നതിന് മുമ്പ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച് പൊതുവായ ചില കാര്യങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭരണഘടനയുടെ ഫെഡറൽ തത്വങ്ങൾ ലംഘിച്ചുകൊണ്ട് കേന്ദ്രം നടത്തുന്ന അമിതമായ വിഭവ കേന്ദ്രീകരണവും കേരളത്തോട് കാണിക്കുന്ന വിവേചനവും

ധനഞെരുക്കത്തിന് കാരണമാകുന്നു എന്ന് ഈ സഭയിൽ തന്നെ ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രിയും ധനമന്ത്രി എന്ന നിലയിൽ ഞാനും ആവർത്തിച്ച് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കേന്ദ്ര അവഗണനയുടെ യാഥാർത്ഥ്യം പ്രതിപക്ഷത്തിനും ചില മാധ്യമങ്ങൾക്കും ബോധ്യമാകാത്ത സാഹചര്യത്തിലാണ് നവകേരള സദസ്സിൽ ജനങ്ങളോട് കാര്യങ്ങൾ തുറന്ന് പറയാൻ സർക്കാർ തയ്യാറായത്. ഇപ്പോൾ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നും ന്യായീകരിക്കാനാകാത്ത അവഗണനയുണ്ടെന്ന് എല്ലാവരും അംഗീകരിക്കുന്ന നിലയുണ്ട്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിനെ വിമർശിക്കുന്ന സാമ്പത്തിക വിദഗ്ദ്ധർപോലും കേന്ദ്ര അവഗണനയുണ്ടെന്ന് അംഗീകരിക്കുന്നു. കേന്ദ്രത്തിനെതിരായ സമരത്തിൽ ഞങ്ങളോടൊപ്പം ചേരാൻ തയ്യാറല്ലെങ്കിലും ഇപ്പോൾ പ്രതിപക്ഷവും അവഗണനയുണ്ടെന്ന് സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത് സ്വാഗതാർഹമാണ്. വൈകിയാണെങ്കിലും കേരളത്തോടുള്ള അവഗണന പാർലമെന്റിൽ ഉന്നയിക്കുമെന്നും പ്രതിപക്ഷം പറയുന്നുണ്ട്. ഇത് ജനങ്ങളെയാകെ ബാധിക്കുന്ന പ്രശ്നമാണെന്ന് കണ്ട് കേന്ദ്ര

അവഗണനയ്ക്കെതിരെ സമരം ചെയ്യാൻ സ്വന്തം നിലയ്ക്കാണെങ്കിലും പ്രതിപക്ഷവും തയ്യാറാവണമെന്ന് അഭ്യർത്ഥിക്കുകയാണ്.

36. സാമ്പത്തികബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട് എന്ന സർക്കാരിന്റെ പ്രസ്താവനയുടെ മറവിൽ കേരളത്തിലൊന്നും നടക്കുന്നില്ല, സംസ്ഥാനം പാപ്പരായിപ്പോയി, ട്രഷറിയിൽ പൂച്ച പെറ്റുകിടക്കുന്നു എന്നൊക്കെയുള്ള പ്രചരണം ദുരുപദിഷ്ടമാണ് എന്നത് ആവർത്തിച്ചുപറയേണ്ടതുണ്ട്.

37. ട്രഷറി മുഴുവൻ സമയവും പ്രവർത്തനസജ്ജമാണ്; സജീവവുമാണ്. ട്രഷറിയുടെ പ്രവർത്തനനിരതയുടെ അളവുകോലെന്താണ്? വരവും ചെലവും നല്ല നിലയിൽ വർദ്ധിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നല്ലേ നോക്കേണ്ടത്? വരവിലും ചെലവിലും എല്ലാ പൂർവ്വകാല റിക്കോർഡുകളേയും തകർത്തുകൊണ്ടാണ് ട്രഷറി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. 2020-21-ൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ മൊത്തം ചെലവ് 1,38,884 കോടി രൂപ ആയിരുന്നു. 2022-23-ൽ അത് 1,58,738 കോടി രൂപയായി ഉയർന്നു. ഈ വർഷാവസാനമാകുമ്പോഴേക്കും അത് 1,68,407 കോടി രൂപയായി ഉയരുമെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു. ഏകദേശം 30,000 കോടി രൂപയുടെ

വർദ്ധനയാണ് 3 വർഷത്തിനിടെ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നത്. ന്യായമായ ഒരു ചെലവും വെട്ടിക്കുറയ്ക്കാൻ സർക്കാർ തയ്യാറായിട്ടില്ല. വികസന ക്ഷേമ ചെലവുകൾ നടത്താതിരുന്നാൽ ഒരു ധനപ്രതിസന്ധിയും ഉണ്ടാകില്ല. അങ്ങനെയാണ് പല സംസ്ഥാനങ്ങളും ചെയ്യുന്നത്. കേരള സർക്കാരിന്റെ സമീപനം ചെലവുത്തരവാദിത്വങ്ങളിൽനിന്നും ഒളിച്ചോടലല്ല.

38. ഇത് പറയുമ്പോൾ സർക്കാർ പണം ധൂർത്തടിക്കുകയാണെന്ന വിമർശനം ഉന്നയിക്കാൻ പ്രതിപക്ഷം തയ്യാറായേക്കും. ഞങ്ങൾ ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒരു തുറന്ന ചർച്ചയ്ക്ക് തയ്യാറാണ്. മന്ത്രിമാരുടെ എണ്ണം, ചെലവ്, വിദേശ യാത്ര എന്നിവയെല്ലാം യു.ഡി.എഫ്. കാലവുമായോ, മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളുമായോ താരതമ്യം ചെയ്ത് പരിശോധിക്കാം. അത്തരം ആരോപണങ്ങൾക്കൊന്നും യാതൊരു അടിസ്ഥാനവുമില്ല എന്ന് മാത്രമേ പറയുന്നുള്ളൂ. റിസർവ് ബാങ്ക് റിപ്പോർട്ടുകൾതന്നെ കേരളം ധനദൃഢീകരണത്തിന്റെ പാതയിലാണെന്നും റവന്യൂ കമ്മിയും ധനക്കമ്മിയും കടവും കുറച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിൽ വിജയിച്ചു എന്നും

ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറലിന്റെ കണക്കുകളും ഇത് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്.

39. ഇനി നികുതി, നികുതിയേതര വരവിലേക്ക് വന്നാലോ, മുൻകാല റിക്കോർഡുകളെ ഭേദിക്കുന്ന തനത് വരുമാന വളർച്ചയാണ് സംസ്ഥാനത്തുണ്ടാകുന്നത്. 2020-21-ൽ നമ്മുടെ തനത് നികുതി വരുമാനം 47,661 കോടി രൂപയാണ്. 2021-22-ൽ 58,341 കോടി രൂപയായും 2022-23-ൽ 71,968 കോടി രൂപയായും അത് ഉയർന്നു. നടപ്പുവർഷം അവസാനത്തിൽ ഇത് 78,000 കോടി രൂപയിലധികമായി വർദ്ധിക്കുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. അടുത്ത ധനകാര്യ വർഷം അവസാനിക്കുമ്പോഴേക്കും 2020-21-ലേതിനെ അപേക്ഷിച്ച് തനത് നികുതി വരുമാനം ഏകദേശം ഇരട്ടിയാകുമെന്നത് നിസ്തർക്കമാണ്. കേവലം നാല് വർഷക്കാലംകൊണ്ട് നികുതി വരുമാനം ഇരട്ടിയാക്കുക എന്ന് പറഞ്ഞാൽ അത് സ്വപ്നതുല്യമായ നേട്ടമാണ് എന്നല്ലേ കാണേണ്ടത്. നികുതി വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ഈ അവസരത്തിൽ അഭിനന്ദിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ നികുതി

വരുമാനം ഇനിയും ഉയർത്താൻ കഴിയുമെന്നാണ് സർക്കാരിന്റെ അഭിപ്രായം. ഐ.ജി.എസ്.ടി. സെറ്റിൽമെന്റിന്റെ കാര്യത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർതലത്തിലെ സാങ്കേതിക പിഴവുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതടക്കമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ചെയ്താൽ നികുതി വരുമാനം ഇനിയും വർദ്ധിപ്പിക്കാനാകും.

40. തനത് നികുതി പിരിവിൽ ഇത്രയധികം വർദ്ധനയുണ്ടായെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തുകൊണ്ട് ധനപ്രതിസന്ധി? കേന്ദ്രം പിരിച്ചെടുക്കുന്ന നികുതിയിൽനിന്നും കേരളത്തിനവകാശപ്പെട്ട നികുതി വിഹിതംകൂടി ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് നമ്മുടെ ആകെ നികുതി വരുമാനം. റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻസസ് റിപ്പോർട്ടിൽ അതിന്റെ കണക്കുകൾ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. 2021-2023-ലെ കണക്കനുസരിച്ച് 65 രൂപ സംസ്ഥാനം പിരിച്ചെടുത്താൽ 35 രൂപ കേന്ദ്രം തരും എന്നതാണ് ദേശീയ ശരാശരി. പക്ഷേ കേരളം 79 രൂപ തനത് നികുതി വരുമാനം പിരിച്ചെടുക്കുമ്പോൾ കേന്ദ്രം തരുന്നത് 21 രൂപയാണ്. അതായത് 100-ൽ 21 രൂപ മാത്രമാണ് കേന്ദ്രത്തിന്റെ

സംഭാവന. ഉത്തർപ്രദേശിന് 100-ൽ 46 രൂപ കേന്ദ്രം നൽകുന്നു. ബീഹാറിന് 100-ൽ 70 രൂപ കേന്ദ്രം നൽകുന്നു. കേരളീയരോടുള്ള കേന്ദ്ര അവഗണനയ്ക്ക് ആർ.ബി.ഐ. കണക്കുകളേക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ട തെളിവ് വേണോ ?

41. കേന്ദ്രം പിരിച്ചെടുത്ത് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് വീതംവച്ച് നൽകുന്ന നികുതിയുടെ ഡിവിസിബിൾ പൂളിലെ കേരളത്തിന്റെ ഓഹരി പത്താം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ കാലത്ത് 3.87 ശതമാനമായിരുന്നു. ഇത് 14-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷനിൽ 2.5 ശതമാനമായും 15-ാം കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശയിൽ 1.925 ശതമാനമായും കുറഞ്ഞു. ഇതിന്റെ ഫലമായി പതിനായിരക്കണക്കിന് കോടി രൂപ കേരളത്തിന് നഷ്ടമായ കാര്യം ഇപ്പോൾ നാട്ടിലെല്ലാവർക്കുമറിയാം. ഞങ്ങൾ അത് ജനങ്ങളോട് പറഞ്ഞു. കേരളം വികസന നേട്ടങ്ങളുടെ പേരിലാണ് ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നും സർവ്വർക്കുമറിയാം. ഉയർന്ന പ്രതിശീർഷ വരുമാനത്തിന്റെ പേരിലും ജനസംഖ്യാ വളർച്ച നിയന്ത്രിച്ചതിന്റെ പേരിലും കേരള ജനത ശിക്ഷിക്കപ്പെടുകയാണ്. എന്നാൽ സാമ്പത്തിക

വളർച്ചയുടെ ഫലമായി ഉണ്ടായ ഗൗരവമായ രണ്ടാം തലമുറ വികസന പ്രശ്നങ്ങളെ കേന്ദ്രം കണ്ടില്ലെന്നു നടിക്കുകയാണ്. ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ കൂടുന്നതും പ്രായമായവരുടെ അനുപാതം കൂടുന്നതുമൊന്നും കണക്കിലെടുക്കുന്നില്ല.

42. സംസ്ഥാനത്തോടുള്ള അവഗണന ഡൽഹിയിലെ സമരത്തിലും സുപ്രീംകോടതിയിലും എത്തിയിരിക്കുന്ന നിലയ്ക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ പരാമർശിക്കാതെ പോകാൻ കഴിയില്ല. നികുതിയിൽ മാത്രമല്ല കേരളത്തിന് നീതി നിഷേധിക്കപ്പെടുന്നത്. കേന്ദ്രത്തിന്റെ തന്നെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അനുസരിച്ച് നടപ്പുവർഷം കേരളത്തിന് അനുവദിക്കേണ്ട വായ്പ, എടുക്കാത്ത പബ്ലിക് അക്കൗണ്ടിന്റെയും മറ്റും പേരിൽ ധനകാര്യ വർഷത്തിന്റെ മധ്യേ വെട്ടിക്കുറയ്ക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.

43. സംസ്ഥാനത്തിന് ലഭിക്കേണ്ട കേന്ദ്ര വിഹിതത്തിൽ 57,400 കോടി രൂപയുടെ വെട്ടിക്കുറവ് വരുത്തിയത് സംബന്ധിച്ച് മുൻപുതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. ജി.എസ്.ടി നഷ്ടപരിഹാരം

നിർത്തലാക്കിയതിനെ തുടർന്ന് 12,000 കോടി രൂപ, റവന്യൂ ഡെഫിസിറ്റ് ഗ്രാന്റിനത്തിൽ ഈ വർഷം കുറയുന്ന 8,400 കോടി രൂപ, കിഫ്ബിയുടെയും പെൻഷൻ കമ്പനിയുടെയും വായ്പകളെ പൊതു കടമായി കണക്കാക്കിയതിലൂടെ കടപരിധിയിൽ വെട്ടിക്കുറവ് വരുത്തിയ 7,000 കോടി രൂപ, പബ്ലിക് അക്കൗണ്ടിലുള്ള പണം പൊതു കടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയതിലൂടെ കുറവ് വന്ന 12,000 കോടി രൂപ പത്താം ധനകാര്യ കമ്മീഷനിൽനിന്ന് പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷനിലേക്ക് എത്തിയപ്പോൾ സംസ്ഥാനത്തിന് ഡിവിസിബിൾ പൂളിൽനിന്നും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശതമാനം 3.87-ൽ നിന്നും 1.925 ആക്കി വെട്ടിക്കുറച്ചതിന്റെ ഭാഗമായി കുറവ് വന്ന 18,000 കോടി രൂപ. ഈ വെട്ടിക്കുറവ് വീണ്ടും വർദ്ധിച്ച് വരുകയാണ്. ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ കർണ്ണാടക ഉൾപ്പെടെയുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളും ചൂണ്ടിക്കാട്ടുകയുണ്ടായല്ലോ.

44. ക്ഷേമരാഷ്ട്ര സങ്കൽപ്പത്തിലധിഷ്ഠിതമായ കേരള വികസന മാതൃകയെ തകർക്കാനുള്ള ഗൂഢാലോചനയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ നടക്കുന്നത്.

കേരളം കൃഷിക്കാർക്കും തൊഴിലാളികൾക്കും മറ്റ് സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കും നൽകുന്ന നാനാവിധ ആനുകൂല്യങ്ങളും വിവിധങ്ങളായ ക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങളും മുടക്കണം. ക്ഷേമ പെൻഷൻ വാങ്ങുന്നവരെയും റേഷൻ കടകളെയും സർക്കാർ ആശുപത്രികളെയും സപ്ലൈകോ ഔട്ട്ലെറ്റുകളെ ആശ്രയിക്കുന്നവരെയും സംസ്ഥാന സർക്കാരിനെതിരെ തിരിച്ചുവിടണം. എന്ന് വച്ചാൽ ഞങ്ങളെത്തന്നെ ഞങ്ങൾക്കെതിരെ തിരിച്ചുവിടുകയെന്ന കുടിലബുദ്ധിയാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഈ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് അർഹരാകുന്നത് പൊതുവിൽ തൊഴിലാളികളും ദരിദ്ര കൃഷിക്കാരും മറ്റ് അവശ ജനവിഭാഗങ്ങളുമാണ്. അവരിലേറെയും ഇടതുപക്ഷത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നവരും നിലനിർത്തുന്നവരുമാണ്. അവരെത്തന്നെ അവരുടെ സർക്കാരിനെതിരെ ഇളക്കിവിടാനാണ് ശ്രമിച്ചത്.

45. ഇവിടെ ഒരു കാര്യം വ്യക്തമാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയാണ്. ഈ ആനുകൂല്യങ്ങൾ വെട്ടിക്കുറയ്ക്കാനല്ല, കാലോചിതമായി ഉയർത്താനാണ് ഞങ്ങൾ നിലകൊള്ളുന്നത്. അതാണ് ഞങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ

അന്തഃസത്ത. അതിനുവേണ്ടിയാണ് ഇടതുപക്ഷ ജനാധിപത്യ മുന്നണി പ്രവർത്തിക്കുന്നതും അധികാരത്തിലെത്തിയതും. ഈ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നിലനിർത്താനും വർദ്ധിപ്പിക്കാനും സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ഭരണഘടനാപരമായ അധികാരങ്ങളും അവകാശങ്ങളും സംരക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടിയാണ് ഡൽഹിയിൽ സമരം സംഘടിപ്പിക്കുന്നതും സുപ്രീംകോടതിയിൽ നിയമ പോരാട്ടം നടത്തുന്നതും. ഇവ രണ്ടിലും മുഴുവൻ കേരളീയരുടെയും പിന്തുണ അഭ്യർത്ഥിക്കുകയാണ്.

46. സംസ്ഥാന സർക്കാരിനെതിരെ ക്ഷേമ പെൻഷൻ വാങ്ങുന്നവരെയും ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കളെയും നെൽകൃഷിക്കാരെയും പി.എസ്.സി. റാങ്ക് ഹോൾഡേഴ്സിനെയും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. പെൻഷൻകാരെയും ഇളക്കിവിടാൻ ശ്രമിച്ചവർ കാട് കാണാതെ മരം മാത്രം കാണുന്നവരാണ്, ഇരിക്കുന്ന കൊമ്പ് മുറിക്കുന്നവരാണ്. ഈ ഓരോ ആനുകൂല്യവും കേരളത്തിന്റെ നിർമ്മിതികളാണ്. ഇടതുപക്ഷത്തിന്റെ സംഭാവനയാണ്. തത്തുല്യമായ ഒന്നും മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലില്ല.

കേന്ദ്രത്തിനും അവകാശവാദമുന്നയിക്കാനാകില്ല. ക്ഷേമ പെൻഷൻകാരെ മുൻനിർത്തിയുള്ള മുതലെടുപ്പ് ഞങ്ങൾക്ക് ജനങ്ങളോട് കാര്യങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാനുള്ള അവസരം നൽകുകയാണ് ചെയ്തത്. കേരള മാതൃകയുടെ നല്ല വശങ്ങൾ വേണ്ടത്ര മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലാത്തവർക്ക് കാര്യങ്ങൾ നന്നായി തിരിച്ചറിയാൻ ഈ സംവാദങ്ങൾ അവസരമൊരുക്കി.

47. കേരളത്തെ പറഞ്ഞും പറഞ്ഞും, എഴുതിയും തോൽപ്പിക്കരുതെന്ന് പറയാൻ ഒരു കാരണമുണ്ട്. കേരളം അതിതീവ്ര തൊഴിലാളി സമരങ്ങളുടെ ഒരു നാടാണെന്ന പ്രചരണം ഒരു കാലത്ത് ശക്തമായിരുന്നു. തൊഴിൽ സമരങ്ങളെയും അതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന തൊഴിൽദിന നഷ്ടങ്ങളെയുംകുറിച്ച് നടത്തിയിട്ടുള്ള പഠനങ്ങൾ ഈ ദുഷ്പ്രചരണം തെറ്റാണെന്ന് തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ കേരളം ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ട തൊഴിലന്തരീക്ഷം നിലനിൽക്കുന്ന നാടാണെന്ന് കണക്കുകൾ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. സംരംഭകർ പൊതുവെ അതിന് അനുഭവ സാക്ഷ്യം പറയുന്നുമുണ്ട്. പക്ഷേ അന്നുണ്ടാക്കിയ പ്രതീതി

ഇപ്പോഴും പുറത്തുനിന്നുള്ള സംരംഭകരെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് വിപരീത ആഖ്യാനങ്ങൾ (നെഗറ്റീവ് നരേറ്റീവ്സ്) വലിയ ദോഷം ചെയ്യുമെന്ന് പറയുന്നത്. പുറത്തുള്ളവരുടെ മാത്രമല്ല, നമ്മുടെ യുവതയുടെ ആത്മവിശ്വാസത്തെയും അത് തകർക്കും.

48. കേരളപ്പിറവിയോടനുബന്ധിച്ച് വർഷം തോറും സംഘടിപ്പിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന കേരളീയം ഒരു മറുമരുന്നാണ്. കേരളീയം നാടിന്റെ നന്മകളെ ആഘോഷിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. കേരളത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ സത്യസന്ധമായി അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യം. ഒപ്പം പോരായ്മകൾ പരിഹരിച്ച് മുന്നോട്ടുപോകാനുള്ള വഴികളെക്കുറിച്ചും കേരളീയം ചർച്ച ചെയ്യും. ന്യൂഡൽഹി പ്രഗതി മൈതാനിയിലെ അന്താരാഷ്ട്ര വ്യാപാര മേളയുടെ മാതൃകയിൽ വ്യവസായ വാണിജ്യ പ്രദർശനങ്ങൾ കേരളീയത്തിന്റെ ഭാഗമായി സംഘടിപ്പിക്കും. 2024-25-ലെ കേരളീയം പരിപാടിക്കായി 10 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

49. ഒപ്പം കേരളത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങളെയും നന്മകളെയും പറ്റി വസ്തുനിഷ്ഠമായ പഠനങ്ങളും ഫീച്ചറുകളും വീഡിയോകളും ചെയ്യുന്നവർക്ക് പ്രോത്സാഹന

സമ്മാനം നൽകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതിനായി 10 ലക്ഷം രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഭാഗം -II

50. പ്രതിസന്ധികളും വെല്ലുവിളികളും പൂർണ്ണമായും ഒഴിഞ്ഞുപോയതിനുശേഷം കേരളത്തിന്റെ വികസന സാധ്യതകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താമെന്ന് നമുക്ക് തീരുമാനിക്കാനാകില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി പുതിയ വികസന മാതൃകകൾ നമുക്ക് സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

51. ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി, ഏഷ്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഡിജിറ്റൽ സയൻസ് പാർക്ക്, വൈറോളജി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് തുടങ്ങിയവ സംസ്ഥാനത്ത് സ്ഥാപിച്ചത് സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ ബഡ്ജറ്റിൽ വിശദമായി പറഞ്ഞതാണ്. ഗ്രാഫീൻ മേഖലയിലെ ഗവേഷണങ്ങൾക്കും പരീക്ഷണങ്ങൾക്കുമായി ഇന്ത്യ ഇന്നോവേഷൻ സെന്റർ ഫോർ ഗ്രാഫീൻ, മൈക്രോ ബയോം മികവിന്റെ കേന്ദ്രം, ന്യൂട്രാസ്യൂട്ടിക്കൽസ് മികവിന്റെ കേന്ദ്രം,

മെഡിക്കൽ ടെക്നോളജി കൺസോർഷ്യം തുടങ്ങിയവയിൽ ചിലത് ആരംഭിക്കുകയും മറ്റുള്ളവ ആരംഭിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുകയുമാണ്. ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാലയിലും എ.പി.ജെ. അബ്ദുൾകലാം സാങ്കേതിക സർവ്വകലാശാലയിലും നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശാസ്ത്ര ലോകത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയാകർഷിക്കുന്നവയാണ്.

52. ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാല കൈരളി എന്ന പേരിട്ട നിർമ്മിതബുദ്ധി പ്രോസസ്സർ വികസിപ്പിച്ചതിനെ മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ട് കേരളത്തിലെ ഒരു പ്രമുഖ ദിനപ്പത്രം എഴുതിയ എഡിറ്റോറിയലിലെ വാചകങ്ങൾ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നു. "നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലകളിലും ക്യാമ്പസ്സുകളിലും രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ അതിപ്രസരം മാത്രമാണെന്ന കുറ്റപ്പെടുത്തലുകൾ വരുമ്പോൾ ഇത്തരം വാർത്തകൾ പച്ചത്തുരുത്തായി മാറുകയാണ്. തിരുവനന്തപുരം സി.ഇ.ടി., കേരള സർവ്വകലാശാല, സാങ്കേതിക സർവ്വകലാശാല, കുസാറ്റ് തുടങ്ങിയ ഇടങ്ങളിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള നിശബ്ദ വിപ്ലവങ്ങൾ നടക്കുന്നുവെന്നത് നാം കാണാതെ പോകരുത്." കേരളത്തിലെ ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത്

ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു മാറ്റം പൊതുവെ നടക്കുന്നുവെന്നതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം. അധ്യയനം, അധ്യാപനം, അറിവുൽപ്പാദനം എന്നിവയ്ക്കപ്പുറം അറിവിന്റെ പ്രയോഗത്തിനുകൂടി മുൻഗണന കൊടുക്കുന്ന തരത്തിലേക്ക് ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ മാറുകയാണ്. ഈ മാറ്റം കേരളത്തിന്റെ ഉൽപ്പാദന ഘടനകളിൽ നവീകരണത്തിന് കാരണമാകുമെന്ന കാര്യമാണ് ഈ പ്രസംഗത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചത്. കേരളത്തിലെ ക്യാമ്പസ്സുകൾ പുതിയ ഉൽപ്പന്നങ്ങളും ഉൽപ്പാദന പ്രക്രിയകളും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുക മാത്രമല്ല, സംരംഭങ്ങളെയും സംരംഭകരെയും വളർത്തിയെടുക്കുന്ന നിലയിലേക്ക് മാറുകയാണ്. ഈ മാറ്റത്തിന് സർക്കാർ നൽകുന്ന പിന്തുണയെയും മേൽപ്പറഞ്ഞ എഡിറ്റോറിയൽ പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്. സർക്കാരിന്റെ പിന്തുണ കൂടുതൽ ശക്തമാക്കാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നത്.

53. എ.ഐ. പ്രോസസ്സർ വികസിപ്പിക്കുന്ന ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ സർവ്വകലാശാലയാണ് ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കേരള. ഇതിനകം 16 പേറ്റന്റുകൾ ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാലയ്ക്ക് ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ന്യൂറോ

സയൻസിൽ ഗവേഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി കേരള ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ ബ്രെയിൻ കമ്പ്യൂട്ടിംഗ് ലാബ് സ്ഥാപിച്ചു. നോബൽ സമ്മാന ജേതാവും ഗ്രാഫീന്റെ ഉപജ്ഞാതാവുമായ സർ ആന്ദ്രേ ഗീം ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കേരളയിൽ വിസിറ്റിംഗ് പ്രൊഫസറായി ചേർന്നത് വലിയ നേട്ടമാണ്.

54. സ്ഥാപിതമായി 3 വർഷത്തിനകം 200 കോടി രൂപയുടെ സഹായം ദേശീയ അന്തർദേശീയ ഏജൻസികളിൽനിന്നും സമാഹരിക്കാൻ ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാലയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 80-ലധികം സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് സഹായം നൽകുന്നതുവഴി ഹാർഡ്‌വെയർ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും വലിയ ഇൻക്യുബേറ്ററായി ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാലയ്ക്ക് മാറാൻ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

55. 250 കോടി രൂപയുടെ വികസന പദ്ധതികൾ ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ നടപ്പിലാക്കും. പ്രവർത്തനം തുടങ്ങി ആദ്യ വർഷം മുതൽ വരുമാനമുണ്ടാക്കുകയും സ്വയംപര്യാപ്തവുമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ വായ്പകൾ എടുക്കാൻ സർവ്വകലാശാലയ്ക്ക്

അനുമതി നൽകും. വായ്പകൾക്ക് പലിശയിളവ് സഹായം സർക്കാർ നൽകുന്നതാണ്.

56. ഓക്സ്ഫോർഡ് സർവ്വകലാശാലയുമായി അക്കാദമിക് സഹകരണത്തിനായി ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കേരള ധാരണാപത്രം ഒപ്പിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഓക്സ്ഫോർഡ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അവിടെ ഗവേഷണം നടത്തുന്നതിനായി കേരള സ്പെസിഫിക് സ്കോളർഷിപ്പുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കേരളയിൽ ബിരുദാനന്തര ബിരുദം പൂർത്തിയാക്കുന്നവർക്ക് ഓക്സ്ഫോർഡ് സർവ്വകലാശാലയിൽ പി.എച്ച്.ഡി.-യ്ക്ക് ചേരാൻ കഴിയും. പി.എച്ച്.ഡി. പൂർത്തിയാക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾ അടുത്ത മൂന്ന് വർഷം കേരളത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തി നാടിന്റെ വികസനത്തിന് സംഭാവനകൾ നൽകണമെന്ന വ്യവസ്ഥകൂടി ഇതിന്റെ ഭാഗമായുണ്ടാകും. സ്ഥിരം സ്കോളർഷിപ്പ് ഫണ്ടിലേക്ക് 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

57. ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി കേരളയുടെ മൂന്ന് പ്രാദേശിക കേന്ദ്രങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വടക്ക്, കിഴക്ക്, മധ്യ മേഖലകളിലായി ആരംഭിക്കും.

58. എ.പി.ജെ. അബ്ദുൾകലാം സർവ്വകലാശാലയുടെ കീഴിൽ മൂന്ന് മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും. ഇതിനായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. സർവ്വകലാശാലയ്ക്കായി ഏറ്റെടുത്ത സ്ഥലത്ത് 71 കോടി രൂപ മുടക്കി ആസ്ഥാന മന്ദിരം നിർമ്മിക്കും.

59. സംസ്ഥാനത്ത് ഏറ്റവും വ്യവസായ സൗഹൃദമായ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കാൻ സർക്കാരിന് കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിലുള്ള വൻകിട കമ്പനികൾ കേരളത്തിൽ അവരുടെ നിർമ്മാണശാലകൾ ആരംഭിക്കാൻ കടന്നുവരുന്നു. കേരളത്തിന്റെ വ്യവസായ അന്തരീക്ഷം മികച്ചതല്ല എന്ന കുപ്രചരണങ്ങളെ ഇത്തരം കമ്പനികളുടെ തലപ്പത്തിരിക്കുന്നവർ തന്നെ തള്ളിക്കളയുന്നു.

സ്വകാര്യ വ്യവസായ പാർക്കുകൾ

60. സംസ്ഥാനത്ത് 16 സ്വകാര്യ വ്യവസായ പാർക്കുകൾക്ക് സർക്കാർ ഡെവലപ്മെന്റ് പെർമിറ്റ് അനുവദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. 8 എണ്ണം നിലവിൽ സർക്കാരിന്റെ പരിഗണനയിലുമാണ്. 10 ഏക്കർ വരെയുള്ള ഭൂമിയിൽ കുടിവെള്ളം, റോഡ്, വൈദ്യുതി എന്നീ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുവാൻ വേണ്ടി 3 കോടി രൂപ വരെ സർക്കാർ സബ്സിഡി നൽകുന്ന എന്നതാണ് സ്വകാര്യ വ്യവസായ പാർക്കുകളുടെ പ്രത്യേകത. മികച്ച പ്രതികരണമാണ് സംരംഭകരിൽനിന്നും വ്യവസായികളിൽ നിന്നും ഈ പദ്ധതിക്ക് ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. വരും വർഷം 25-ഓളം പുതിയ സ്വകാര്യ വ്യവസായ പാർക്കുകൾക്ക് അനുമതി നൽകാൻ കഴിയുമെന്നാണ് സർക്കാർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്.

61. 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷം സംസ്ഥാന സർക്കാർ സംരംഭക വർഷമായി ആചരിച്ചിരുന്നു. 1,39,840 സംരംഭങ്ങൾ അന്ന് ആരംഭിച്ചതിൽ 21,528 സംരംഭങ്ങൾ (15 ശതമാനം) ഭക്ഷ്യ സംസ്കരണ

മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവയായിരുന്നു. ഈ രംഗത്ത് കൂടുതൽ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.

കേരള സ്റ്റാർട്ടപ്പ് മിഷൻ

62. കേരളത്തിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് അന്തരീക്ഷം രാജ്യത്തെ തന്നെ ഏറ്റവും മികച്ചതാണ്. കേന്ദ്ര വാണിജ്യ മന്ത്രാലയവും സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇന്ത്യയും സംയുക്തമായി ഏർപ്പെടുത്തിയ ദേശീയ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് റാങ്കിംഗിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള 2022-ലെ ബെസ്റ്റ് പെർഫോമർ പുരസ്കാരം ലഭിച്ചത് കേരളത്തിനാണ്. കഴിഞ്ഞ 3 വർഷവും കേരളത്തിന് ടോപ്പ് പെർഫോമർ പുരസ്കാരവും ലഭിച്ചിരുന്നു. വെഞ്ച്വർ ക്യാപിറ്റൽ ഫണ്ടിംഗ് വഴി 5500 കോടി രൂപ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളിലേക്കുള്ള നിക്ഷേപമായി സമാഹരിക്കാനും സംസ്ഥാനത്ത് 50,000 തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും സ്റ്റാർട്ടപ്പ് മിഷന് കഴിഞ്ഞു. സംസ്ഥാനത്ത് ഇതിനകം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളുടെ എണ്ണം 5000 കടന്നിരിക്കുന്നു.

63. 100 മുതൽ 150 വരെ ആളുകൾക്ക് ഒരുമിച്ചിരുന്ന് തൊഴിലെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന വർക്ക് നിയർ ഹോം കേന്ദ്രങ്ങൾ കേരളത്തിലെ ചില

ചെറുപട്ടണങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും ഇന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. കാസർഗോഡ്, കൊട്ടാരക്കര, കണ്ണൂർ, കൊച്ചി, കോഴിക്കോട്, പാലക്കാട്, തിരുവനന്തപുരം എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇത്തരം ലീപ് സെന്ററുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ആലപ്പുഴ, മഞ്ചേരി, സുൽത്താൻബത്തേരി, ചാലക്കുടി തുടങ്ങിയ പ്രദേശങ്ങളിലും 100 മുതൽ 200 പേർ വരെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വകാര്യ ഐ.ടി. കേന്ദ്രങ്ങളുണ്ട്. മുൻ ബഡ്ജറ്റിൽ സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ച ചെറുനഗരങ്ങളിലെ വർക്ക് നിയർ ഹോം പദ്ധതിയുടെ സാധ്യതകളെയാണ് ഇത് കാണിക്കുന്നത്. ആഗോള കമ്പനിയായ സോഹോ കോർപ്പറേഷന്റെ രാജ്യത്തെ രണ്ടാമത്തെ റസിഡൻഷ്യൽ കാമ്പസ് കൊട്ടാരക്കരയിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ തീരുമാനമായിട്ടുണ്ട്. നൂറ് കണക്കിന് പേർക്ക് ഇതു വഴി തൊഴിൽ ലഭ്യമാകുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ ലീപ് സെന്ററുകൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 10 കോടി രൂപ പ്രാഥമികമായി വകയിരുത്തുന്നു.

64. ആഗോള തലത്തിൽ സംരംഭക ആശയങ്ങൾ കൈമുതലായിട്ടുള്ള ആളുകൾക്ക് കേരളത്തിലെ പ്രകൃതി രമണീയമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ വന്ന് താമസിച്ച് തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നതിന് കേരള സ്റ്റാർട്ടപ്പ് മിഷൻ വർക്ക് പോഡുകൾ സ്ഥാപിക്കും.

വിനോദസഞ്ചാരം

65. കേരളത്തിന്റെ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ വലിയ മാറ്റമുണ്ടാക്കാൻ കഴിയുന്ന മേഖലയാണ് ടൂറിസം. കോവിഡിനുശേഷം ലോകമാകെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തോടുള്ള കാഴ്ചപ്പാടിലും പണം ചെലവഴിക്കുന്ന രീതിയിലും മാറ്റങ്ങൾ വന്നിട്ടുണ്ട്. യാത്ര കൂടുതൽ ചെയ്യുന്നതിനും പ്രകൃതി മനോഹരവും സമാധാന പൂർണ്ണവുമായ ഇടങ്ങളിൽ അവധിക്കാലം ചെലവഴിക്കുന്നതിനും തൽപ്പരരായ ആളുകളുടെ എണ്ണം ഗണ്യമായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോവിഡാനന്തരം ലോകത്ത് വികാസമുണ്ടായ മേഖലകളിലൊന്ന് ടൂറിസമാണ്. മുൻപ് ചെറുപ്പക്കാരായിരുന്ന ടൂറിസ്റ്റുകളിൽ ഭൂരിഭാഗമെങ്കിൽ ഇന്ന് റിട്ടയർ ചെയ്തവരും മുതിർന്ന പൗരന്മാരും കുടുംബമൊന്നാകെയും സ്ഥിരമായി യാത്രകളിലേർപ്പെടുന്നു.

മികച്ച കാലാവസ്ഥയുള്ളതും വൃത്തിയുള്ളതും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നല്ലനിലയിലുള്ളതുമായ സ്ഥലങ്ങളാണ് ടൂറിസ്റ്റുകൾ യാത്ര പോകാനായി തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. നാടിന്റെ ക്രമസമാധാന നിലയും തദ്ദേശീയരായ ആളുകളുടെ പെരുമാറ്റവും രുചികരമായ ഭക്ഷണവുമെല്ലാം സഞ്ചാരികൾ കണക്കിലെടുക്കുന്നുണ്ട്. ഇക്കാരണങ്ങൾകൊണ്ടുതന്നെ ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ട ടൂറിസ്റ്റ് ഡെസ്റ്റിനേഷനാകാൻ കേരളത്തിന് കഴിയും. ലോകത്ത് കണ്ടിരിക്കേണ്ട 50 മനോഹര സ്ഥലങ്ങളിലൊന്നായി ടൈം മാഗസിൻ കേരളത്തെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയുണ്ടായി. ഇന്ത്യയിലെ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നുള്ളവരും സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിലുള്ളവരുമായ നിരവധിയാളുകൾ കേരളത്തിലെ ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് എത്തുന്നുണ്ട്. കടലും കായലും മലയും കാടും കാലാവസ്ഥയും കേരളത്തിന്റെ അനന്യമായ സമ്പാദ്യമാണ്. ഇത് ഫലപ്രദമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയണം.

66. കേരളത്തിൽ ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി വികസിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന നിരവധി കേന്ദ്രങ്ങളുണ്ട്. വനം-ടൂറിസം-സാംസ്കാരിക

വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപിതമായ പ്രവർത്തനത്തോടെ ഇവയെ മികച്ച ടൂറിസം മേഖലകളായി വികസിപ്പിക്കാൻ കഴിയും. സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഇത്തരം പ്രാദേശിക ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ മുൻകയ്യെടുക്കുന്നതാണ്.

67. ദേശീയ-അന്തർദേശീയ തലത്തിലുള്ള വലിയ ഇവന്റുകൾക്ക് വേദിയാകാൻ കഴിയുംവിധം വിപുലമായ കൺവെൻഷൻ സെന്ററുകൾ വികസിപ്പിക്കാൻ പ്രോത്സാഹനം നൽകും. വലിയ മുതൽ മുടക്കുള്ള ബൃഹത്തായ കൺവെൻഷൻ സെന്ററുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും അന്തർദേശീയ ടൂറിസ്റ്റുകൾക്ക് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ നയം രൂപീകരിക്കും. അടുത്ത മൂന്ന് വർഷം കൊണ്ട് 10000 ഹോട്ടൽ മുറികൾ അധികമായി വേണ്ടിവരുന്ന നിലയിൽ ഇവിടെ ആവശ്യകതയുണ്ടാകുമെന്നാണ് പഠനങ്ങൾ കാണിക്കുന്നത്. കേരള ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ, ബാങ്കുകൾ എന്നിവയെ സഹകരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് മൂലധനം കേരളത്തിൽ നിക്ഷേപിക്കാൻ തയ്യാറാവുന്നവർക്കായി പലിശ കുറഞ്ഞ വായ്പാ പദ്ധതി സർക്കാർ

ആലോചിക്കുന്നുണ്ട്. 5000 കോടി രൂപയുടെ നിക്ഷേപം ഈ മേഖലയിൽ ഒരു വർഷത്തിനകം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. തെരഞ്ഞെടുത്ത 20 ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിലെങ്കിലും 500-ന് മുകളിൽ ആളുകൾക്ക് ഒരുമിച്ച് വരാനും കൂടിച്ചേരാനുമുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ സജ്ജമാക്കാൻ സർക്കാരിനെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെയും സ്വകാര്യ മേഖലയെയും കൂട്ടി യോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രത്യേക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കും. ആദ്യ ഘട്ടമായി വർക്കല, കൊല്ലം, മൺറോതുരുത്ത്, ആലപ്പുഴ, മൂന്നാർ, ഫോർട്ട് കൊച്ചി, പൊന്നാനി, ബേപ്പൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, ബേക്കൽ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഈ സൗകര്യമൊരുക്കും. 50 കോടി രൂപ ഇതിനായി വകയിരുത്തുന്നു.

വികസന സൗകര്യങ്ങൾക്കായി തദ്ദേശ ഗവൺമെന്റുകൾക്ക് പ്രത്യേക പദ്ധതി

68. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലളിതമായ നടപടിക്രമം പാലിച്ച് റവന്യൂ വകുപ്പ് നിശ്ചയിക്കുന്ന വില പ്രകാരം ഭൂമി വാങ്ങി വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ കഴിയുന്ന അവസരമുണ്ട്. അത് വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ തൊഴിലവസരം ഉണ്ടാക്കാനും വരുമാനം

ഉണ്ടാക്കാനും പറ്റുന്ന പദ്ധതികൾക്ക് സഹായകരമാകും. ഭൂമിയേറ്റെടുക്കുന്നതിന്റെ സങ്കീർണ്ണതയും കാലതാമസവും ഒഴിവാക്കാൻ ഇതിലൂടെ കഴിയും. ഓരോ വർഷവും ലഭിക്കുന്ന തുച്ഛമായ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിന് പകരം ഒരുമിച്ച് ഫണ്ട് പൂൾ ചെയ്ത് വേഗത്തിൽ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയും. ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും വായ്പ, മുൻസിപ്പൽ ബോണ്ടുകൾ എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് ഫണ്ട് ശേഖരിക്കാനാകും. വ്യവസായ പാർക്കുകൾ, പൊതു സ്ഥാപനങ്ങൾ, വാണിജ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകയ്യെടുത്ത് നടത്തുന്ന പദ്ധതികൾക്ക് ഒരു ഭാഗം സഹായം നൽകാൻ സർക്കാർ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഈ വർഷത്തെ ഇത്തരം പദ്ധതികളെ സഹായിക്കാനായി 100 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കെയർ എക്കണോമി

69. തൊഴിൽ തേടിയും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുമായി യുവാക്കൾ വിദേശത്തേക്ക് കുടിയേറുന്നതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന ഒരു പ്രധാന സ്ഥിതിവിശേഷം

പ്രായമായവരെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രൊഡക്ടീവ് ഏജ് ഗ്രൂപ്പിൽപ്പെട്ട ആളുകളുടെ എണ്ണം കുറയുന്നു എന്നതാണ്. അതിവേഗം കേരള ജനസംഖ്യയുടെ 20 ശതമാനം 60 വയസ്സിനുമുകളിൽ പ്രായമുള്ളവരായി മാറും. അവർക്ക് തുണയാകാൻ വലിയൊരു ശതമാനം വീടുകളിലും മക്കൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരില്ലെന്നതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്കും മറ്റുള്ളവരുടെ തുണ വേണ്ടവർക്കും സന്തോഷത്തോടെയും ആരോഗ്യത്തോടെയും ജീവിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുവേണ്ട പിന്തുണ നൽകേണ്ടതുണ്ട്. വിദഗ്ധരായ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരും നഴ്സുമാരും ഏറ്റവുമധികമുള്ള നാടാണ് കേരളം. സമാധാനപൂർണ്ണവും പ്രകൃതി സുന്ദരവും നല്ല കാലാവസ്ഥയുള്ളതുമായ നിരവധി പ്രദേശങ്ങൾ കേരളത്തിലുണ്ട്. ഇവിടങ്ങളിൽ 'കെയർ സെന്ററുകൾ' സ്ഥാപിച്ച് ആരോഗ്യ പരിചരണവും സംരക്ഷണവും നൽകുന്ന പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കും. കേരളത്തിന് പുറത്തുനിന്നുള്ള ആളുകൾക്കും വിദേശികൾക്കും ഇത്തരം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ പരിചരണം നൽകും.

സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ അന്തർദേശീയ നിലവാരത്തിൽ വികസിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഈ സംരംഭം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സവിശേഷമായ ഒരു പദ്ധതിയായി മാറും. ലോകത്തിന്റെ പല ഭാഗത്തുനിന്നും വിശ്രമ ജീവിതത്തിനും പരിചരണത്തിനുമായി വന്നെത്തുന്ന ഒരു കെയർ ഹബ്ബായി കേരളം മാറുകയാണെങ്കിൽ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അതൊരു വലിയ മുതൽക്കൂട്ടാകും. ലോക കേരള സഭയുടെ സമ്മേളനങ്ങളിൽ ആവർത്തിച്ച് ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട ആവശ്യമാണിത്.

ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ മേഖല

70. സർ, കഴിഞ്ഞ രണ്ട് ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗങ്ങളിൽ, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം, ശാസ്ത്രം, സാങ്കേതികം എന്നീ മേഖലകളിലെ വികസനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിയിരുന്നു. ഈ മേഖലകളിൽ നിരവധി പുതിയ സുപ്രധാന സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു. സെന്റർ ഓഫ് എക്സലൻസ് ഫോർ മൈക്രോബയോം, സെന്റർ ഓഫ് എക്സലൻസ് ഫോർ ന്യൂട്രാസ്യൂട്ടിക്കൽസ്, സർവ്വകലാശാലകളിലെ

ട്രാൻസ്‌ലേഷണൽ ഗവേഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾ, മൂന്ന് സർവ്വകലാശാലകളിലെ സയൻസ് പാർക്കുകൾ, സർവ്വകലാശാലകൾക്കുള്ള പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവ ഇവയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവയിൽ ചിലത് ഇതിനകം പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും മറ്റുള്ളവ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലാണെന്നും അറിയിക്കുന്നതിൽ സന്തോഷമുണ്ട്.

71. രാജ്യത്തെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഹബ്ബായി കേരളത്തെ മാറ്റുക എന്നത് ഒരു പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യമായിരിക്കും. നമ്മുടെ രാജ്യത്തുനിന്നും പഠനത്തിനായി വിദേശത്തേയ്ക്ക് പോകുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ എണ്ണത്തിൽ ഗണ്യമായ വർദ്ധന ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. 2022-ൽ ഈ സംഖ്യ 13.2 ലക്ഷമായി ഉയർന്നു. വിദേശത്തേയ്ക്ക് പോകുന്ന മൊത്തം വിദ്യാർത്ഥികളിൽ 4 ശതമാനം കേരളത്തിൽനിന്നുള്ളവരാണെന്നാണ് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. ലോകോത്തര നിലവാരമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്ത് സ്ഥാപിക്കണമെന്ന ആവശ്യം ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രി നേതൃത്വം നൽകിയ നവകേരള സദസ്സുകളിൽ

നിരവധി ആളുകളിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഇത് വ്യക്തമായി പ്രതിധ്വനിക്കുന്നു.

72. കേരളത്തിലെ ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഘടനയിൽ വേണ്ടുന്ന മാറ്റങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ സമഗ്രമായ നയപരിപാടികൾ ഈ വർഷം സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. 2022-ലെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തെ പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കായുള്ള ഈ സർക്കാർ സ്ഥാപിച്ച കമ്മീഷൻ നിർദ്ദേശിച്ച പ്രകാരം മികവിന്റെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന നിലവാരം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പാത പിന്തുടരുക എന്നതായിരിക്കും ലക്ഷ്യം.

73. പ്രവാസികളായ അക്കാദമിക് വിദഗ്ധരെ സംയോജിപ്പിക്കുകയും അവരുടെ വൈദഗ്ധ്യം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. അക്കാദമിക് വിദഗ്ധരുടെ ഒരു ടാസ്ക് ഫോഴ്സ് ഇതിനായി രൂപീകരിക്കും. യൂറോപ്പ്, യു.എസ്.എ., ഗൾഫ് നാടുകൾ, സിംഗപ്പൂർ എന്നിവിടങ്ങളിൽ 2024 മെയ്-ജൂൺ മാസങ്ങളിൽ നാല് പ്രാദേശിക കോൺക്ലേവുകൾ നടത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ തുടർച്ചയായി 2024 ഓഗസ്റ്റ്

മാസത്തിൽ ഹയർ എഡ്യൂക്കേഷൻ ട്രാൻസ്ഫോർമേഷൻ ഇനിഷ്യേറ്റീവ്-ഗ്ലോബൽ കോൺക്ലേവ് സംസ്ഥാനത്ത് നടത്തും. കേരള സംസ്ഥാന ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ കൗൺസിലിനായിരിക്കും ഇതിനുള്ള ചുമതല. ഒരു ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ നിക്ഷേപനയം രൂപീകരിക്കുക എന്നത് ഈ സംരംഭത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടും. ദേശീയ അന്തർദേശീയ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് കേരളത്തിൽ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിൽ പുതിയ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പ്രോത്സാഹനങ്ങളും പാക്കേജുകളും നയത്തിൽ ഉൾപ്പെടും.

74. തുല്യതയുടെയും സുതാര്യതയുടെയും തത്വങ്ങൾ അടിത്തറയാക്കിക്കൊണ്ട് പുതിയ യു.ജി.സി. മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച് കേരളത്തിൽ വിദേശ സർവ്വകലാശാല ക്യാമ്പസ്സുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരങ്ങളും പരിശോധിക്കും. ആവശ്യമായ എല്ലാ അംഗീകാരങ്ങൾക്കുമുള്ള ഏകജാലക ക്ലിയറൻസ്, സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി അല്ലെങ്കിൽ ട്രാൻസ്ഫർ ഡ്യൂട്ടി അല്ലെങ്കിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ ചാർജ്ജുകളിൽ

ഇളവുകൾ, വൈദ്യുതിക്കും വെള്ളത്തിനുമുള്ള സബ്സിഡി നിരക്കുകൾ, നികുതി ഇളവുകൾ, മൂലധനത്തിനുമേലുള്ള നിക്ഷേപ സബ്സിഡി എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഘടകങ്ങൾ ഈ നിക്ഷേപക പോളിസിയുടെ ഭാഗമായിരിക്കും.

75. ധാരാളം വിദേശ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇന്ന് ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി കേരളത്തിലെ വിവിധ സർവ്വകലാശാലകളിലേക്കെത്തുന്നുണ്ട്. മേൽ സൂചിപ്പിച്ച നടപടികളിലൂടെ കൂടുതൽ വിദേശ വിദ്യാർത്ഥികളെ സംസ്ഥാനത്തേക്ക് ആകർഷിക്കാൻ കഴിയും. സ്വകാര്യ സർവ്വകലാശാല ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കും.

ചെറുകിട വ്യാപാര മേഖല

76. ചെറുകിട വ്യാപാര മേഖല ലോകമെമ്പാടും വലിയ പ്രതിസന്ധി നേരിടുകയാണ്. കേരളത്തിലെ വ്യാപാരി സമൂഹവും വലിയ വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നുണ്ട്. റീട്ടെയിൽ ചെയിനുകളുടെയും വലിയ ഷോപ്പിംഗ് മാളുകളുടെയും ഓൺലൈൻ വ്യാപാരത്തിന്റെയും കടന്നുവരവാണ് പ്രതിസന്ധിക്ക് കാരണം. നവകേരള സദസ്സുകളിലും

മുഖ്യമന്ത്രിയെ നേരിട്ട് കണ്ടും വ്യാപാര സമൂഹം ഈ പ്രശ്നം ഉന്നയിച്ചിരുന്നു. പരമ്പരാഗത രീതിയിൽ കച്ചവടം നടത്തുന്ന ബ്രിക് ആൻഡ് മോർട്ടാർ കടകൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നത്തിന്റെ കാരണം വൻകിടക്കാർക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന 'വലുപ്പനേട്ട'ങ്ങളും (സ്കെയിൽ ഇക്കണോമി) പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ ഉപയോഗവുമാണ്. ഈ പ്രശ്നത്തിന്റെ പരിഹാരം വലുപ്പനേട്ടങ്ങളും ആധുനിക സങ്കേതങ്ങളുടെ സൗകര്യവും നമ്മുടെ വ്യാപാര സമൂഹത്തിന് ലഭ്യമാക്കുകയാണ്. വ്യാപാരികൾ കൂട്ടായ്മകൾ ഉണ്ടാക്കി ഒരുമിച്ച് നിന്നാൽ വലുപ്പ നേട്ടങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയും. ഉൽപ്പാദകരിൽ നിന്ന് വലിയ അളവിൽ സാധനങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് വാങ്ങുകയും ചരക്കുനീക്കം, ഇൻവെന്ററി മാനേജ്മെന്റ്, കടകളിലേക്കുള്ള വിതരണത്തിന്റെ ലോജിസ്റ്റിക്സ് തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് ഏറ്റെടുക്കുകയും വേണം. അതിന് സഹായകരമായ നിലയിൽ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യ, ആധുനിക മാനേജ്മെന്റ് സങ്കേതങ്ങൾ, ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും വേണം. സാങ്കേതിക സംവിധാനം

രൂപപ്പെടുത്താൻ നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലകൾക്കും മാനേജ്മെന്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും കഴിയും. പ്രാരംഭ ചെലവുകൾക്ക് 300 ലക്ഷം രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. ചെറുകിട വ്യാപാര മേഖല സംബന്ധിച്ച് പഠിച്ച് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു വിദഗ്ധ സമിതിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തും.

കായിക സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ

77. കായിക മേഖലയിലെ സുസ്ഥിരമായ വികസനത്തിനൊപ്പം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിലേക്ക് സംഭാവന ചെയ്യുന്ന ഒന്നാക്കി കായിക രംഗത്തെ മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നതാണ് പുതിയ കായിക നയം. രാജ്യത്ത് ആദ്യമായി സംഘടിപ്പിച്ച കായിക ഉച്ചകോടിയിലൂടെ 5000 കോടി രൂപയുടെ നിക്ഷേപ വാഗ്ദാനം ലഭിച്ചത് മികച്ച നേട്ടമാണ്. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, കായിക അനുബന്ധ വ്യവസായങ്ങൾ, പുതിയ ലീഗുകൾ, കായിക സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ, അക്കാദമികൾ തുടങ്ങിയ രംഗങ്ങളിലാണ് നിക്ഷേപങ്ങൾ ഉണ്ടാകുക.

പതിനായിരത്തിലധികം തൊഴിലവസരങ്ങളും ഇതിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടും.

ഭാഗം III

കൃഷി

78. കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും കർഷകർക്ക് മികച്ച വരുമാനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും വേണ്ട നിരവധി പദ്ധതികൾ സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിലെത്തിയതിനുശേഷം 2,36,344 തൊഴിലവസരങ്ങളാണ് കാർഷിക മേഖലയിൽ സൃഷ്ടിച്ചത്. കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് 2024-25 വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ആകെ 1698.30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

Kerala Climate Resilient Agri Value Chain Modernisation Project (KERA)

79. കാർഷിക മേഖലയിൽ കേരളാ കാലാവസ്ഥാ പ്രതിരോധ കാർഷിക മൂല്യ ശൃംഖല ആധുനികവൽക്കരണം എന്ന പുതിയ പദ്ധതി 2024-25-ൽ ലോക ബാങ്ക് വായ്പയോടെ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. ചെറുകിട കർഷകർ, കാർഷികാധിഷ്ഠിത സൂക്ഷ്മ-ചെറുകിട-ഇടത്തരം

സംരംഭങ്ങൾ, ഫാർമർ പ്രൊഡ്യൂസർ ഓർഗനൈസേഷനുകൾ, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ എന്നിവയിലൂടെ കാലാവസ്ഥയ്ക്ക് ഇണങ്ങുന്ന തരത്തിൽ കേരളത്തിലെ ഭക്ഷ്യകാർഷിക മേഖലയുടെ വാണിജ്യവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും അതുവഴി പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുകയെന്നതാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. അടുത്ത അഞ്ച് വർഷംകൊണ്ട് 2365 കോടി രൂപ ഈ പദ്ധതി വഴി ചെലവിടും. കാർഷിക മേഖലയിലെ കാലാവസ്ഥ പ്രതിരോധവും ലഘൂകരണവും, ചെറുകിട വാണിജ്യവൽക്കരണം, കണ്ടിൻജൻസി എമർജൻസി റസ്പോൺസ്, പൊട്ടൻഷ്യൽ ക്ലൈമറ്റ് ഫിനാൻസിംഗ് എന്നീ ഘടകങ്ങൾ ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. മൂല്യവർദ്ധനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ട് ഘടകങ്ങൾ വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ സജീവ പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാന വിഹിതം ഉൾപ്പെടെ 2024-25-ൽ 100 കോടി രൂപ പദ്ധതിക്കായി വകയിരുത്തുന്നു.

80. വിള പരിപാലന മേഖലയ്ക്കായി ആകെ 535.90 കോടി രൂപ മാറ്റി വയ്ക്കുന്നു.

81. സംസ്ഥാനത്തെ ഏഴ് നെല്ലുൽപ്പാദക കാർഷിക ആവാസ യൂണിറ്റുകൾ നെല്ലുൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഊന്നൽ നൽകുന്നതാണ്. പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി 93.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

82. സുരക്ഷിതവും വിഷരഹിതവുമായ പച്ചക്കറി കൃഷി വികസന പദ്ധതിക്കായി 78.45 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

83. നാളീകേര കൃഷിയുടെ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക പ്രാധാന്യമാണ് സർക്കാർ നൽകുന്നത്. കഴിഞ്ഞ ബഡ്ജറ്റിൽ നാളികേരത്തിന് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന താങ്ങുവില കിലോഗ്രാമിന് 32 രൂപയിൽനിന്ന് 34 രൂപയായി ഉയർത്തിയിരുന്നു. നാളികേര വികസന പദ്ധതിക്കായി 65 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

84. സംസ്ഥാനത്ത് സുഗന്ധവ്യഞ്ജന കൃഷികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് 4.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

85. ഫലവർഗ്ഗ കൃഷിയുടെ വിസ്തൃതി വിപുലീകരിക്കുന്നതിനായി ആകെ 18.92 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 25% ഗുണഭോക്താക്കൾ സ്ത്രീകളായിരിക്കും.

ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് അഡ്വാൻസ്ഡ് ക്രോപ് ബ്രീഡിംഗ്

86. സംസ്ഥാനത്ത് വിളകളുടെ ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടത് അടിയന്തര ആവശ്യമാണ്. കാലാവസ്ഥാ മാറ്റങ്ങളോടും കീടബാധയോടുമെല്ലാം പ്രതിരോധിക്കാൻ കഴിയുന്നതും ഉൽപ്പാദന ശേഷിയുള്ളതുമാക്കി വിളകളെ മാറ്റേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. ഈ മേഖലയിലെ പുതിയ വിജ്ഞാനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനുമായി കേരള ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിലിന് കീഴിൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് അഡ്വാൻസ്ഡ് ക്രോപ് ബ്രീഡിംഗ് സ്ഥാപിക്കും. ഇതിന്റെ പ്രാഥമിക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

87. വിള ആരോഗ്യ പരിപാലന പരിപാടികൾക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

88. ഫാം യന്ത്രവൽക്കരണത്തിനുള്ള സഹായ പദ്ധതിക്കായി 16.95 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

89. കുട്ടനാട്ടിലെ പരമ്പരാഗത "പെട്ടിയും പറയും" സമ്പ്രദായത്തിന് പകരം വെർട്ടിക്കൽ ആക്സിയൽ ഫ്ലോ പമ്പും മോട്ടോർ തറയും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും പാടശേഖരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യ വികസനത്തിനുമായുള്ള പദ്ധതിക്കായി 36 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

90. കൃഷി ഉന്നതി യോജനക്ക് കീഴിലുള്ള വിവിധ സ്കീമുകളുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 77 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

91. വിളവെടുപ്പിനുശേഷമുള്ള പരിപാലനത്തിനും മൂല്യവർദ്ധനവിനുമായി ആകെ 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

92. കാർഷികോല്പന്നങ്ങളുടെ കാര്യക്ഷമമായ വിപണനം ഉറപ്പു വരുത്തുന്ന പദ്ധതിക്ക് 43.90 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

93. ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 42 കോടി രൂപ ഉൾപ്പെടെ കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയ്ക്ക് 75 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

മണ്ണ് – ജല സംരക്ഷണം

94. മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണ മേഖലയിലെ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 83.99 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

മൃഗസംരക്ഷണം

95. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയ്ക്ക് 277.14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിലെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് 82.50 കോടി രൂപയും കേരളാ വെറ്ററിനറി ആൻഡ് അനിമൽ സയൻസ് സർവ്വകലാശാലയ്ക്ക് 57 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

96. മൃഗചികിത്സാ സേവനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ 32.18 കോടി രൂപയും പ്രത്യേക കന്നുകാലി പരിപാലന പരിപാടിക്കായി 42.50 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

97. കേരള ഫീഡ്സിനുള്ള ധനസഹായമായി 16.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

98. "മൃഗസംരക്ഷണ സേവനങ്ങൾ വീട്ടുപടിക്കൽ" എന്ന പദ്ധതിക്ക് 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

99. മീറ്റ് പ്രോഡക്ട്സ് ഓഫ് ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന് 17.14 കോടി രൂപ സഹായമായി അനുവദിക്കുന്നു. ഇത് മുൻവർഷത്തെക്കാൾ 3.64 കോടി രൂപ അധികമാണ്.

ക്ഷീരവികസനം

100. ക്ഷീരവികസന മേഖലയ്ക്കായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 109.25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ റൂറൽ ഡയറി എക്സ്റ്റൻഷൻ ആൻഡ് ഫാം അഡ്വൈസറി സർവ്വീസ് എന്ന പദ്ധതിക്ക് 11.40 കോടി രൂപയും ക്ഷീര സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് സഹായമായി 22.55 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

മത്സ്യബന്ധനം

101. തീരദേശവാസികളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും പഠിക്കാനും പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനുമായി സംസ്ഥാനത്തെ തീരദേശ മണ്ഡലങ്ങളിൽ സംഘടിപ്പിച്ച തീരസദസ്സിലൂടെ ലഭിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങളും

അഭിപ്രായങ്ങളും പരിശോധിച്ച് സർക്കാർ ഉചിതമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരികയാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ മത്സ്യബന്ധന മേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകിവരുന്നുണ്ട്. മത്സ്യബന്ധന മേഖലയ്ക്ക് ആകെ 227.12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

102. പട്രോളിംഗിനായി 20 ബോട്ടുകൾ വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ മത്സ്യവിഭവങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും പരിപാലനവും ഉറപ്പാക്കുക എന്ന പദ്ധതിക്കായി 9 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

103. പഞ്ഞമാസങ്ങളിൽ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ആശ്വാസം നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണ് സേവിംഗ്-കം-റിലീഫ് സ്കീം. ഈ സ്കീമിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ആനുപാതിക വിഹിതം നൽകാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനം അതുകൂടി നൽകേണ്ടുന്ന പ്രത്യേക സ്ഥിതിവിശേഷമാണ് സംജാതമായിട്ടുള്ളത്. ഈ സ്കീമിന്റെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 22 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

104. ഉൾനാടൻ മത്സ്യബന്ധന മേഖലയ്ക്ക് 7 പദ്ധതികളിലായി ആകെ 80.91 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 67.50 കോടി രൂപ 'അക്വാകൾച്ചർ വികസനം' എന്ന പദ്ധതിക്കായി നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

105. 'മത്സ്യഫാമുകൾ, നഴ്സറികൾ, ഹാച്ചറികൾ' എന്ന പദ്ധതിക്ക് 18 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

106. അരൂർ-ചന്തിരൂർ പ്രദേശത്തെ മത്സ്യ വ്യവസായ മേഖലയുടെ സുഗമമായ പ്രവർത്തനത്തിന് പൊതു മലിനജല സംസ്കരണശാല സ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കോമൺ എഫ്ളുവന്റ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

തീരദേശ വികസനം

107. തീരദേശ വികസനത്തിനായി 2024-25-ൽ 136.98 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

108. മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും, അവരുടെ മാനവശേഷി വികസനവും ഉറപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ വിദ്യാഭ്യാസ/പരിശീലന പരിപാടികളുള്ള 15

കോടി രൂപയും സോഷ്യൽ മൊബിലൈസേഷൻ പരിപാടികൾക്കുള്ള 5 കോടി രൂപയും മത്സ്യത്തൊഴിലാളി സ്ത്രീകളുടെ ഇതര ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങൾക്കുള്ള 17 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

109. മത്സ്യഫെഡിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. മത്സ്യഫെഡിന്റെ നീണ്ടകരയിലെ പുതിയ വല ഫാക്ടറിക്കായി 5 കോടി രൂപ അധികമായി വകയിരുത്തുന്നു.

110. മത്സ്യതൊഴിലാളികളുടെ പുനരധിവാസത്തിനായി ഭൂമിയും വീടും നൽകുന്ന പദ്ധതിക്കായി 10 കോടി രൂപയും തീരദേശ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനായി 10 കോടി രൂപയും നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

111. നിരന്തരമായ തീരശോഷണ ഭീഷണി നേരിടുന്ന മേഖലയിൽ തീരത്തുനിന്നും 50 മീറ്ററിനുള്ളിൽ താമസിക്കുന്ന എല്ലാ കുടുംബങ്ങളെയും സുരക്ഷിത സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് പുനരധിവസിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന പുനർഗേഹം പദ്ധതിയുടെ 2024-25 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് വിഹിതത്തിന്റെ

ഇരട്ടിയാണ്. 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിനുശേഷം ഇതുവരെ പുനർഗേഹം പദ്ധതിക്ക് 226.80 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്.

112. മത്സ്യ തുറമുഖങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കും പരിപാലനത്തിനും മണ്ണ് നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുമായി 9.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

113. കേരള മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡിൽ അംഗങ്ങളായ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കും അനുബന്ധ തൊഴിലാളികൾക്കും അപകടമരണം, കാണാതാകൽ, സ്ഥിരവൈകല്യം എന്നിവയ്ക്ക് 10 ലക്ഷം രൂപയുടെയും, ഭാഗിക വൈകല്യത്തിന് 5 ലക്ഷം രൂപയുടെയും അപകട ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നൽകുന്ന പദ്ധതിക്കായി 11.18 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. രണ്ടര ലക്ഷത്തോളം മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളും എൺപതിനായിരത്തോളം അനുബന്ധ തൊഴിലാളികളും ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതിയുടെ പരിധിയിൽ വരുമെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു.

114. മുതലപ്പൊഴി മത്സ്യബന്ധന തുറമുഖത്തിന്റെ നവീകരണം ഉൾപ്പെടെ വിവിധ പ്രവൃത്തികൾക്ക് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 10 കോടി രൂപ

വകയിരുത്തുന്നു. ഇതുൾപ്പെടെ മത്സ്യബന്ധന തുറമുഖങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി 13.31 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

115. വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖത്തിന്റെ വികസനത്തോടുകൂടി പൊഴിയൂരിൽ പുതിയ മത്സ്യബന്ധന തുറമുഖം സ്ഥാപിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത ഉയർന്ന് വന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതിലേക്ക് പ്രാഥമികമായി 5 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

വനവും വന്യജീവി സംരക്ഷണവും

116. മനുഷ്യ-വന്യമൃഗ സംഘർഷങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുക, വന മേഖലയെ ആശ്രയിച്ച് കഴിയുന്ന വിഭാഗങ്ങളുടെ ജീവനും ജീവനോപാധിക്കും സംരക്ഷണം നൽകുക, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിനെതിരായുള്ള ഒരു കവചമായി വന മേഖലയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക എന്നീ വിഷയങ്ങൾക്കാണ് 2024-25-ൽ ഊന്നൽ നൽകുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തുടനീളം സംഘടിപ്പിച്ച വനസൗഹൃദ സദസ്സിലൂടെ ലഭിച്ച 4797 പരാതികളിൽ 4311 എണ്ണം പരിഹരിക്കുകയും മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷങ്ങളുടെ ഇരകൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുകയും ചെയ്തു. ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീംകോടതിയിൽനിന്നും അനുകൂല വിധി

സമ്പാദിച്ച്, എക്കോ സെൻസിറ്റീവ് സോണുകളായി പ്രഖ്യാപിച്ച പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും വാസയോഗ്യമായ സ്ഥലങ്ങളെ ഒഴിവാക്കുകയുണ്ടായി. നവകിരണം പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ 93.60 കോടി രൂപ നൽകി പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരല്ലാത്ത 780 കുടുംബങ്ങളെ വനമേഖലയിൽനിന്നും മാറ്റി പാർപ്പിച്ചു. ഇതോടെ ഈ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ദീർഘകാലമായി നിലനിന്നിരുന്ന ഒരു പ്രശ്നം വിജയകരമായി പരിഹരിക്കാൻ സാധിച്ചു.

ചന്ദന കൃഷിക്ക് പ്രോത്സാഹനം

117. സംസ്ഥാനത്ത് ചന്ദന കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചന്ദനം സംരക്ഷിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതിനായി ചന്ദനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളിലും ചട്ടങ്ങളിലും കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തും. സ്വകാര്യ ഭൂമിയിൽനിന്നും മുറിക്കുന്ന ചന്ദനം ശേഖരിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്തുടനീളം കൂടുതൽ വനം ഡിപ്പോകളെ ചന്ദനത്തിന്റെ കളക്ഷൻ സെന്ററുകളാക്കുക, ചന്ദനത്തടികൾക്ക് സർക്കാർ നിർണ്ണയിച്ച മൂല്യത്തിന്റെ 50

ശതമാനമെങ്കിലും മുൻകൂറായി ഉടമസ്ഥർക്ക് നൽകുന്നതിന് ഒരു റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് സൃഷ്ടിക്കുക തുടങ്ങിയവയും വിഭാവന ചെയ്യുന്നു.

ഇക്കോ ടൂറിസം അതോറിറ്റി

118. ഇക്കോ ടൂറിസത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾ കൂടുതൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനായി കേരള ഫോറസ്റ്റ് ഇക്കോ ടൂറിസം ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി രൂപീകരിക്കും.

119. വനവും വന്യജീവിയും മേഖലയിൽ 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 232.59 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

120. ഇന്ത്യയിലാദ്യമായി, വനത്തെ പൂർണമായും ആശ്രയിച്ച് കഴിഞ്ഞിരുന്ന 500 ഗോത്ര വർഗ്ഗ യുവജനങ്ങളെ പി.എസ്.സി.-യുടെ സ്പെഷ്യൽ റിക്രൂട്ട്മെന്റ് വഴി ബീറ്റ് ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർമാരായി ഈ ഗവൺമെന്റിന്റെ കാലത്ത് നിയമിച്ചു.

121. ജൈവവൈവിധ്യ സമ്പത്തിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 5.97 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

വിഭവ ആസൂത്രണവും ഗവേഷണവും

122. പാരിസ്ഥിതിക പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന ഫണ്ടിനത്തിൽ 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 50.30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

മനുഷ്യ-വന്യമൃഗ സംഘർഷ ലഘൂകരണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ

123. മനുഷ്യ-വന്യമൃഗ സംഘർഷങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനായി കഴിഞ്ഞ വർഷവും പദ്ധതി വിഹിതം വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 48.85 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

124. തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിലെ പുത്തൂരിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സുവോളജിക്കൽ പാർക്കിനെ അന്തർദേശീയ നിലവാരത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി ഇതുവരെ കിഫ്ബിയിൽ നിന്നുൾപ്പെടെ 204.25 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചു. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം പൂർത്തീകരണത്തിലേയ്ക്ക് എത്തുന്ന സുവോളജിക്കൽ പാർക്കിന് 6 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

125. തളിപ്പറമ്പ് മണ്ഡലത്തിലെ നാടുകാണിയിൽ വിപുലമായ സഫാരി പാർക്ക് സജ്ജമാക്കും. മ്യൂസിയം, ജൈവവൈവിദ്ധ്യ പാർക്ക്, മൃഗശാല എന്നിവ ചേർന്ന ഈ കേന്ദ്രത്തിനായി 300 ഏക്കർ സ്ഥലം കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. പൊതുമേഖല, സഹകരണ മേഖല, സ്വകാര്യമേഖല എന്നിവ ചേർന്നുള്ള സംയുക്ത സംരംഭമായി ഇത് വികസിപ്പിക്കും. ഈ പദ്ധതിക്ക് 300 കോടി രൂപ നിക്ഷേപം വേണ്ടിവരുമെന്നാണ് പ്രാഥമികമായി വിലയിരുത്തുന്നത്. മലബാർ മേഖലയിലെ പ്രധാന ടൂറിസം കേന്ദ്രമായി പദ്ധതി മാറും. പ്രാഥമിക ചെലവിനായി 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ടൈഗർ സഫാരി പാർക്ക്

126. കോഴിക്കോട് വനം ഡിവിഷനിലെ പെരുവണ്ണാമൂഴി റേഞ്ചിലെ മുതുകാടുള്ള 120 ഹെക്ടർ ഭൂമിയിൽ ടൈഗർ സഫാരി പാർക്ക് ആരംഭിക്കും. ടൂറിസം രംഗത്ത് ഏറെ സാധ്യതകളുള്ള ഒന്നായി ഈ കേന്ദ്രത്തെ വികസിപ്പിക്കും.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണം

127. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുള്ള പദ്ധതി വിഹിതം സംസ്ഥാന പദ്ധതി അടങ്കലിന്റെ 28.09 ശതമാനമായി ഉയർത്തുന്നു. പദ്ധതി വിഹിതമായി 8532 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും കോർപ്പറേഷനുകളിലും നടപ്പാക്കുന്ന കേരള ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പ്രോജക്ടിനുള്ള 180 കോടി രൂപയും ഇതിലുൾപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഇനത്തിൽ 4131.19 കോടി രൂപയും ജനറൽ പർപ്പസ് ഫണ്ടിനത്തിൽ 2542.27 കോടി രൂപയും നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

ഭരണഘടനാ സാക്ഷരത

128. നമ്മുടെ രാജ്യം റിപ്പബ്ലിക്ക് ആയതിന്റെ 75-ാം വാർഷികം ആഘോഷിക്കുന്ന 2025 ജനുവരി 26-നകം കേരളത്തിലെ മുഴുവൻ ജനങ്ങൾക്കും ഭരണഘടനാ സാക്ഷരത കൈവരിക്കാനുള്ള പദ്ധതി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി നടപ്പിലാക്കും.

129. എറണാകുളം നഗരത്തിലെ ദീർഘകാല പ്രശ്നമായിരുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കവും വെള്ളക്കെട്ടും 'ഓപ്പറേഷൻ ബ്രേക്ക് ത്രൂ' പദ്ധതിയിലൂടെ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ കോർപ്പറേഷനും സർക്കാരും വിജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 10 കോടി രൂപ കൂടി നടപ്പുവർഷം വകയിരുത്തുന്നു.

130. തൃശ്ശൂർ ശക്തൻതമ്പുരാൻ ബസ് സ്റ്റാൻഡ് വികസനത്തിനായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഗ്രാമവികസനം

131. ഗ്രാമവികസന മേഖലക്ക് പദ്ധതി വിഹിതമായി ആകെ 1768.32 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

132. കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി ചേർന്ന് നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതികളിലെ സുപ്രധാനമായ ഒന്നാണ് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി. കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളായി പദ്ധതിക്കാവശ്യമായ ഫണ്ട് അനുവദിക്കുന്നതിൽനിന്നും കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് പിന്നാക്കം പോകുന്നു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത പദ്ധതിക്ക്

കീഴിൽ പരമാവധി തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് കേരള സർക്കാർ നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2022-23-ൽ ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം ഒൻപത് കോടി അറുപത്തിഅഞ്ച് ലക്ഷത്തി എഴുപത്തി ആറായിരം തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2024-25-ൽ 10.50 കോടി തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലൂടെ 3496.50 കോടി രൂപ വേതനമായി ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിടുന്നു. നിയമപ്രകാരം ഈ പദ്ധതിയുടെ മൂന്നിലൊന്ന് ഗുണഭോക്താക്കൾ സ്ത്രീകളായിരിക്കണമെന്നാണെങ്കിലും കേരളത്തിൽ ഇത് 90 ശതമാനത്തിന് മുകളിലാണ്.

133. ഈ പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാനവിഹിതമായി 230.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 4459.71 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

134. പ്രധാനമന്ത്രി ഗ്രാമ സഡക് യോജന (പി.എം.ജി.എസ്.വൈ.) എന്ന പദ്ധതിക്ക് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 84.68 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 127.02 കോടി രൂപ കേന്ദ്രവിഹിതമായി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

135. അതിദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നടത്തിയിട്ടുള്ള സർവ്വേ പ്രകാരം 64,006 അതിദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളെയാണ് കണ്ടെത്തിയിരുന്നത്. അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ ഘട്ട നിർവ്വഹണത്തിലൂടെ ഇതിലെ 47.9 ശതമാനം കുടുംബങ്ങളും അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്ന് മുക്തരായിട്ടുണ്ട്. അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനായി 50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 2025 നവംബർ മാസത്തോടുകൂടി അതിദാരിദ്ര്യമുള്ള മുഴുവൻ കുടുംബങ്ങളെയും ഈ അവസ്ഥയിൽനിന്നും മോചിപ്പിക്കും. ഇന്ത്യയിൽ ഇതൊരു റെക്കോർഡായിരിക്കും.

136. വിവിധ സാക്ഷരതാ പരിപാടികൾക്കായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കുടുംബശ്രീ

137. സ്ത്രീശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യം വച്ചുകൊണ്ട് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച കുടുംബശ്രീ-സംസ്ഥാന

ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന മിഷൻ വിജയകരമായി 25 വർഷം പിന്നിട്ടിരിക്കുകയാണ്. കുടുംബശ്രീ കേരളത്തിന്റെ സാമൂഹിക സാംസ്കാരിക സാമ്പത്തിക മേഖലകളിൽ വിപ്ലവകരമായ മാറ്റങ്ങളാണ് സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളത്. കുടുംബശ്രീ സംഘടനാ സംവിധാനത്തെ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും ചലനാത്മകമാക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷം 'തിരികെ സ്കൂളിൽ' എന്ന ബൃഹത് ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കുകയും 38.7 ലക്ഷം പേർ ഇതിൽ പങ്കാളികളാകുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെ ഊർജ്ജം ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് ഒരു വർഷം കൊണ്ട് 3 ലക്ഷം സ്ത്രീകൾക്ക് ഉപജീവന മാർഗ്ഗം ഉറപ്പുവരുത്തി, അവരുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുകൂടി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം K-LIFT (Kudumbashree Livelihood Initiative for Transformation) എന്ന പേരിൽ കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രത്യേക ഉപജീവന പദ്ധതി സംഘടിപ്പിക്കും. സംസ്ഥാന ബഡ്ജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയ തുക, വിവിധ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുടെ വിഹിതം, സ്വകാര്യ-പൊതുമേഖല

സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സി.എസ്.ആർ. ഫണ്ടുകൾ, വിവിധ വായ്പാ പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെ ഏകദേശം 430 കോടി രൂപയുടെ ഉപജീവന പരിപാടികളാണ് ഇതുവഴി ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്. ഈ പദ്ധതി, കുടുംബശ്രീയെ പുതിയ ദിശയിലേയ്ക്ക് നയിക്കുന്നതിനും കേരളത്തിന്റെ സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിന്റെ പുതിയ മാതൃക സൃഷ്ടിക്കാനും ഉതകുന്ന രീതിയിലാണ് വിഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

138. കുടുംബശ്രീക്കായി 2024-25-ൽ 265 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

139. സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ) പദ്ധതിക്കുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 7.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്രവിഹിതമായി 11.25 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

140. ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ നിർമ്മാർജനം ഉൾപ്പെടെയുള്ള സമ്പൂർണ ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ശുചിത്വ മിഷൻ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. ശുചിത്വമിഷന് 25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

141. ദീൻദയാൽ അന്ത്യോദയ യോജന-ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം (DAY-NRLM) പദ്ധതിക്ക് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 65 കോടി

രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്രവിഹിതമായി 97.50 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

142. രാഷ്ട്രീയ ഗ്രാമ സ്വരാജ് അഭിയാനു (RGSA) സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സമ്പൂർണ ഭവന പദ്ധതി (LIFE)

143. സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ഭവന രഹിതർക്കും വീടുകൾ നൽകുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള ഭവന പദ്ധതിയാണ് ലൈഫ്. ലൈഫ് മിഷൻ ഭവന പദ്ധതിയിൽ 2023-24 വർഷത്തിൽ നാളിതുവരെ 151073 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ 31386 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 119687 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുന്നു. ലൈഫ് പദ്ധതിയിൽ ഇതുവരെ 371934 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചു. 2024 മാർച്ച് 31-നകം 425000 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കാനും 2025 മാർച്ച് 31-നകം ലൈഫ് പദ്ധതി പ്രകാരം

വീട് ലഭിച്ച കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം അഞ്ച് ലക്ഷത്തിലെത്തിക്കാനും സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

144. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ എത്തിയശേഷം നാളിതുവരെ ലൈഫ് ഭവന പദ്ധതിക്കായി ആകെ 17,104.87 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2023-24 വർഷം ഇതുവരെ 1966.36 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതിക്ക് 2024-25 വർഷത്തേയ്ക്ക് 1132 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

145. ലൈഫ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി അടുത്ത 2 വർഷം കൊണ്ട് 10000 കോടി രൂപയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം പൂർത്തിയാക്കാനാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതിനായി നിലവിലുള്ള ബഡ്ജറ്റ് വിഹിതത്തിന് പുറമേ സർക്കാരും തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളും ചേർന്ന് ദീർഘകാല വായ്പാ പദ്ധതി ഉപയോഗിച്ച് വേഗത്തിൽ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കും. മാന്ദ്യ വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഇത് സഹായകരമാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

146. ഭവന നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായ PMAY ഗ്രാമീണിനുകീഴിൽ വീടൊന്നിന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ

നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത് 1.20 ലക്ഷം രൂപയാണ്. ഇതിന്റെ 60 ശതമാനമായ 72,000 രൂപയാണ് കേന്ദ്ര വിഹിതം. എന്നാൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വീടൊന്നിന് 4 ലക്ഷം രൂപ നിശ്ചയിച്ച് ബാക്കി തുകയായ 3,28,000 രൂപ നൽകിവരുന്നു. ഈ പദ്ധതിക്കുള്ള 2024-25-ലെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 207.92 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

147. പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജന-നഗരം (പി.എം.എ.വൈ.-നഗരം) പദ്ധതിയിൽ വീടൊന്നിന് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത് 2.50 ലക്ഷം രൂപയാണ്. എന്നാൽ കേന്ദ്ര വിഹിതമായ 1.50 ലക്ഷം രൂപയുൾപ്പെടെ കേരളത്തിൽ വീടൊന്നിന് 4 ലക്ഷം രൂപയാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ അനുവദിക്കുന്നത്. പദ്ധതിയുടെ കീഴിലുള്ള പാർപ്പിട യൂണിറ്റുകളുടെ എണ്ണം 1,31,757 ആണ്. ഇതിൽ 48,640 വീടുകൾ നിർമ്മാണത്തിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലാണ്. പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജന-നഗരം (പി.എം.എ.വൈ.-നഗരം) പദ്ധതിയുടെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 133 കോടി

രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്രവിഹിതമായി 399 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

148. PMAY ഗ്രാമീൺ, അർബൻ എന്നീ പദ്ധതികൾക്ക് ബ്രാൻഡിംഗ് നൽകണമെന്ന കേന്ദ്ര നിബന്ധന ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് അഭിമാനക്ഷതമുണ്ടാക്കുന്നതാകയാൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഇത് നിരാകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ അർഹതപ്പെട്ട വിഹിതം അനുവദിക്കുന്നതിൽനിന്നും കേന്ദ്ര സർക്കാർ പിന്നോട്ട് പോകുകയാണ്. അതു കാരണം ഈ പദ്ധതിക്കുള്ള കേന്ദ്ര വിഹിതംകൂടി സംസ്ഥാന സർക്കാർ കണ്ടെത്തേണ്ട അവസ്ഥയാണുള്ളത്. വീട് ലഭിക്കുന്നവരുടെ വ്യക്തിത്വം അടിയറ വയ്ക്കുന്ന നയങ്ങൾ അംഗീകരിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ തയ്യാറല്ല.

149. സർക്കാർ ഗ്യാരണ്ടിയിൽ ഹഡ്കോയിൽനിന്നും വായ്പയെടുത്ത് കേരള നഗര ഗ്രാമവികസന ധനകാര്യ കോർപ്പറേഷൻ ലൈഫ് മിഷൻ പദ്ധതിക്ക് ധനസഹായം നൽകി വരുന്നു. ഹഡ്കോ വായ്പയുടെ

ക്ലെയിം തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സഹായമായി കെ.യു.ആർ.ഡി.എഫ്.സി.-യ്ക്ക് 305.68 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഭവന നിർമ്മാണം

150. 2024-25-ൽ ഭവന നിർമ്മാണ മേഖലയ്ക്കായി 57.62 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഹൗസിംഗ് ബോർഡിനുള്ള 39.56 കോടി രൂപയും ഭവന വകുപ്പിനുള്ള 1.06 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

151. താഴ്ന്ന വരുമാനമുള്ളവർക്ക് വായ്പാബന്ധിത സബ്സിഡി അനുവദിക്കുന്ന ഇ.ഡബ്ല്യു.എസ്./എൽ.ഐ.ജി. ഭവന പദ്ധതിക്കായി 6 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

152. മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്കുവേണ്ടി 'വാർദ്ധക്യ സൗഹൃദ ഭവനം' എന്ന പുതിയ പദ്ധതി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇതിനായി ഭവന നിർമ്മാണ ബോർഡിന് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള തുകയിൽനിന്ന് 2 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

എം.എൻ. ലക്ഷം വീട് പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതി

153. എം.എൻ. ലക്ഷം വീട് ഭവന പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിച്ച 9004 വീടുകൾ വാസയോഗ്യമല്ലാത്ത അവസ്ഥയിലാണ്. എം.എൻ. ലക്ഷം വീട് പുനർ നിർമ്മാണത്തിനായി സുവർണ്ണ ഭവനം, നവയുഗ എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് പുതിയ പദ്ധതികളാണ് വിഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഈ രണ്ട് പദ്ധതികൾക്കുമായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

154. കേരള സംസ്ഥാന നിർമ്മിതി കേന്ദ്രയുടെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

155. ലാറിബേക്കർ ഇന്റർനാഷണൽ സ്കൂൾ ഓഫ് ഹാബിറ്റാറ്റ് സ്റ്റഡീസ് (LaBISHas)-ന് 3 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

മറൈൻ ഡ്രൈവിൽ വാണിജ്യ-ഭവന സമുച്ചയം

156. കൊച്ചി മറൈൻ ഡ്രൈവിൽ ഭവന നിർമ്മാണ ബോർഡ് നാഷണൽ ബിൽഡിംഗ് കൺസ്ട്രക്ഷൻ കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡുമായി ചേർന്ന് 359000 ചതുരശ്ര അടി വിസ്തീർണമുള്ള വാണിജ്യ സമുച്ചയവും 3524337 ചതുരശ്ര അടി വിസ്തീർണമുള്ള റസിഡൻഷ്യൽ കോംപ്ലക്സും, പരിസ്ഥിതി

സൗഹൃദ പാർക്കുകളും, 1942000 ചതുരശ്ര അടി വിസ്തീർണമുള്ള പാർക്കിംഗ് സൗകര്യവും ഉൾപ്പെടുത്തി 2150 കോടി രൂപ ചെലവിൽ അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ-ഭവന സമുച്ചയം നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ഈ വർഷം നടക്കും.

പ്രാദേശിക വികസനത്തിനുള്ള പ്രത്യേക പരിപാടി

157. സംസ്ഥാന സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രത്യേക വികസന പാക്കേജുകൾക്ക് 252.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

158. കാസർഗോഡ്, ഇടുക്കി, വയനാട് വികസന പാക്കേജുകൾക്ക് 75 കോടി രൂപ വീതം നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. വലിയ തോതിലുള്ള വികസന പരിപാടികൾ ഈ ജില്ലകളിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നതിന് പുറമേയാണ് ഈ തുക വകയിരുത്തുന്നത്.

159. ശബരിമല മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന്റെ പ്രവർത്തന ചെലവുകൾക്കായി 27.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സഹകരണം

160. കേരളത്തിന്റെ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക ജീവിതത്തിൽ നിർണ്ണായക സ്ഥാനമാണ് സഹകരണ മേഖലയ്ക്കുള്ളത്. ഗ്രാമീണ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ നട്ടെല്ലായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആയിരക്കണക്കിന് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കേരളത്തിന്റെ അഭിമാനമാണ്. എന്നാൽ സഹകരണ മേഖലയെ തകർക്കാനുള്ള ഒളിഞ്ഞും തെളിഞ്ഞുമുള്ള ഇടപെടലുകൾ കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് നിരന്തരം ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. ഈ മേഖല നിലനിൽക്കേണ്ടത് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്ക് അത്യാവശ്യമാണ്. കർഷകർ ഉൾപ്പെടുന്ന സാധാരണ ജനവിഭാഗത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്ന സഹകരണ മേഖലയെ സംരക്ഷിക്കാൻ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. സഹകരണ മേഖലയ്ക്കായി ആകെ 134.42 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

161. പ്രാഥമിക കാർഷിക വായ്പാ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 15 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

162. CAPE-നുകീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 6.05 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

163. തൊഴിലധിഷ്ഠിത പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുന്ന വിവിധ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വായ്പ, ഓഹരി മൂലധനം, പ്രവർത്തന ഗ്രാന്റ്, സബ്സിഡി എന്നിവ നൽകുന്ന പദ്ധതിക്കായി 18 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

164. പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ വിവിധ വികസന പദ്ധതികൾക്കായി 7 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

165. വനിതാ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്കും വനിതാ ഫെഡിനുമുള്ള സഹായമായി 2.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

166. കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ്സ് ഇനിഷ്യേറ്റീവ് ഇൻ ടെക്നോളജി-ഡ്രിവൻ അഗ്രികൾച്ചർ (CITA) എന്ന പദ്ധതിക്ക് 30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

167. കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉത്പാദനം, സംഭരണം, സംസ്കരണം, ഗ്രേഡിംഗ്, വിപണനം എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങളിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സംഘങ്ങൾക്കുള്ള സഹായമായി 7.25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

168. കേരള സഹകരണ സംരക്ഷണ നിധി പദ്ധതിക്കായി 11.15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

169. പ്രാഥമിക സംഘങ്ങൾ, കൺസ്യൂമർഫെഡ്, പ്രാഥമിക കാർഷിക വായ്പാ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള എൻ.സി.ഡി.സി. സഹായമായി 28.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ജലസേചനവും വെള്ളപ്പൊക്ക നിയന്ത്രണവും

170. ജലസേചനത്തിനും വെള്ളപ്പൊക്ക നിയന്ത്രണത്തിനും തീരദേശ പരിപാലനത്തിനുമായി 588.85 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് കഴിഞ്ഞ വർഷത്തേക്കാൾ 63.40 കോടി അധികമാണ്.

വൻകിട-ഇടത്തര ജലസേചനം

171. ഇടമലയാർ ജലസേചന പദ്ധതിയുടെ വിഹിതം മുൻ വർഷത്തെ 10 കോടിയിൽനിന്നും 35 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തുന്നു.

172. RIDF വായ്പ ഉൾപ്പെടെ മൂവാറ്റുപുഴ വാലി ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതിക്ക് 12 കോടി രൂപയും കാരാപ്പുഴ പദ്ധതിക്ക് 32 കോടി രൂപയും ബാണാസുരസാഗർ പദ്ധതിക്ക് 25 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

173. പാമ്പാർ തടത്തിലെ ചെങ്കളാർ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായ പട്ടിശ്ശേരി ഡാമിന്റെയും കനാൽ സംവിധാനത്തിന്റെയും പുനർനിർമ്മാണത്തിനായി 14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

174. തലച്ചൂർ കടവിൽ തടയണയും ഫോർബേ ടാങ്കും നിർമ്മിക്കുന്നതിനും, തലച്ചൂർ കടവിൽ നിന്ന് പട്ടിശ്ശേരി ഡാമിലേയ്ക്ക് ചെങ്കളാർ പദ്ധതിയുടെ ഡൈവെർഷനും, പട്ടിശ്ശേരി ഡാമിൽ സുരക്ഷാ വേലി ഉൾപ്പെടെ റിംഗ്റോഡ് നിർമിക്കുന്നതിനുമായി പുതിയ പദ്ധതി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇതിനായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

175. ചിറ്റൂർപുഴ, മലമ്പുഴ, മംഗലം, പോത്തുണ്ടി, കുറ്റ്യാടി, ഗായത്രി, വാളയാർ പദ്ധതികളിലെ കനാലുകളുടെ നവീകരണ പ്രവൃത്തികൾ ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള 'കാഡാ കനാലുകളുടെയും ഫീൽഡ് ചാനലുകളുടെയും ഡ്രെയിനുകളുടെയും നവീകരണം' എന്ന പദ്ധതിക്കായി 11.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

176. പഴശ്ശി ജലസേചന പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന കനാലിന്റെയും ശാഖാ കനാലുകളുടെയും വിതരണ ശൃംഖലയുടെയും നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

177. കാഞ്ഞിരപ്പുഴ ജലസേചന പദ്ധതിയുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കും പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

178. ചിറ്റൂർപുഴ പദ്ധതിയുടെ കനാലുകളുടെ നവീകരണത്തിനും ആധുനികവത്കരണത്തിനുമായി 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കല്ലട ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതിയുടെ അറ്റകുറ്റ പണികൾക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

179. രണ്ടാം കുട്ടനാട് പാക്കേജിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കുട്ടനാട് മേഖലയിലെയും തോട്ടപ്പള്ളി സ്പിൽവേയിലെയും വെള്ളപ്പൊക്ക നിവാരണ പ്രവൃത്തികൾക്കായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

180. മീനച്ചിൽ നദിക്ക് കുറുകെ അരുണാപുരത്ത് ചെറിയ ഡാമും റഗുലേറ്റർ കം ബ്രിഡ്ജും നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

181. ഡാം പുനരുദ്ധാരണവും വികസനവും പദ്ധതിയുടെ (DRIP) രണ്ടാം ഘട്ടമായി സംസ്ഥാനത്തെ 15 ഡാമുകൾക്കായി 30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കൂടാതെ കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ.-ന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ഡാമുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിന് 15 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

182. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭൂഗർഭ ജലലഭ്യത നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനും ഭൂഗർഭ ജലവികസനത്തിന് ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 22 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

183. ലിഫ്റ്റ് ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതികൾക്കായി 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 15 കോടി രൂപ പുതിയ ലിഫ്റ്റ് ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതികൾക്കായി വിനിയോഗിക്കും.

184. ചെറുകിട ജലസേചനം ക്ലാസ്സ്-1 പദ്ധതികൾക്കായി 75.10 കോടി രൂപയും ചെറുകിട ജലസേചനം ക്ലാസ്സ്-II പദ്ധതികൾക്കായി 22.50 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

185. ഹരിതകേരളം മിഷൻ മുഖേന കുളങ്ങളും ടാങ്കുകളും നവീകരിച്ച് സംരക്ഷിക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 7.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

186. കുട്ടനാട് മേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി നബാർഡ്-RIDF പദ്ധതിയിൽ 100 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

187. ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം ജില്ലകളിലെ വിവിധ പാടശേഖരങ്ങളിലെ വെള്ളപ്പൊക്ക നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 57 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

188. തീരസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഊർജ്ജം

189. എനർജി മാനേജ്മെന്റ് സെന്ററിന് 6.60 കോടി രൂപയും ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റ് വകുപ്പിന് 5.16 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടെ 2024-25 വർഷം ഊർജ്ജ മേഖലയുടെ വിഹിതം 1150.76 കോടി രൂപയാണ്.

190. 2027-ഓടെ ഊർജ്ജ ആവശ്യത്തിന്റെ 50 ശതമാനവും പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളിൽനിന്നും നേടുന്നതിനുള്ള ലക്ഷ്യവുമായാണ്

സംസ്ഥാനം മുന്നോട്ടുപോകുന്നത്. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം 610 മെഗാവാട്ട് സൗരോർജ്ജവും 44.5 മെഗാവാട്ട് ജലവൈദ്യുതിയും ഉൾപ്പെടെ 654.5 മെഗാവാട്ട് വൈദ്യുതോർജ്ജം അധികമായി ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. 2024-25-ൽ സൗരോർജ്ജത്തിലൂടെ 1000 മെഗാവാട്ട് സ്ഥാപിതശേഷി കൈവരിക്കാൻ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

191. 2023-ലെ ദേശീയ എനർജി എഫിഷ്യൻസി പെർഫോമൻസ് അവാർഡിൽ ദേശീയ ഊർജ്ജക്ഷമതാ സൂചികയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേരളം രണ്ടാം സ്ഥാനത്ത് എത്തുകയുണ്ടായി.

192. മാങ്കുളം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ 40 മെഗാവാട്ട് ഉൽപ്പാദനശേഷിയുള്ള പുതിയ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതിക്കായി 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

193. 76.45 മില്ല്യൺ യൂണിറ്റ് വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദന ശേഷിയുള്ള ചിന്നാർ ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത പദ്ധതിക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

194. പഴശ്ശി സാഗർ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതിക്ക് 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

195. ഇടുക്കി ഡാമിന്റെ പ്രതലം സ്ക്രീനായി ഉപയോഗിച്ച് വിപുലമായ ലേസർ ലൈറ്റ് ആൻഡ് സൗണ്ട് ഷോ ഉൾപ്പെടെ നടത്താൻ കഴിയുന്ന ടൂറിസം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. വിശദമായ പദ്ധതി രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സഹായം എന്ന നിലയിൽ 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

196. കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ ചക്കിട്ടപ്പാറയിൽ കുറ്റ്യാടി അഡീഷണൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ സ്കീമിന് 7 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

197. ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾക്കായി 10 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

198. പുതിയ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ സാധ്യതാ പഠനങ്ങൾക്കും ഡി.പി.ആർ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുമായി 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

199. 35 മുതൽ 40 വർഷം വരെ പഴക്കമുള്ള ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികളിൽ ആവശ്യമായ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവൃത്തികളും ആധുനികവത്കരണവും നടത്തി ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രവർത്തന കാലയളവ് ദീർഘിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

200. 2018, 2019 വർഷങ്ങളിലെ പ്രളയങ്ങൾ കെ.എസ്.ഇ.ബി നിർമ്മിതികൾക്ക് വൻതോതിൽ നാശനഷ്ടമുണ്ടാക്കിയ സാഹചര്യത്തിൽ വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദന പ്രസരണ വിതരണ മേഖലകളിൽ പ്രളയ പ്രതിരോധ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനായി 18.18 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

201. 'ദ്യുതി' പദ്ധതിക്ക് 400 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് കഴിഞ്ഞ വർഷത്തേക്കാൾ 24 കോടി രൂപ അധികമാണ്.

202. ഇ-വെഹിക്കിൾ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളുടെ നോഡൽ ഏജൻസിയായ കെ.എസ്.ഇ.ബി. ലിമിറ്റഡിന് കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും പുതിയ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനായി 7.40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

203. ഇടമൺ-കൊച്ചി, പുഗലൂർ-മാടക്കത്തറ ഹൈടെൻഷൻ ലൈനുകളുടെ നഷ്ട പരിഹാര പാക്കേജിനായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

204. ഊർജ്ജ മേഖലയിൽ ആരംഭിച്ച ഇന്നോവേഷൻ ഫണ്ട് ആൻഡ് എസ്കോട്ട് സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് പദ്ധതിയുടെ വയബിലിറ്റി ഗ്യാപ്പ് ഫണ്ടിന്റെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 31.62 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പാരമ്പര്യേതര പുനരാവർത്തക ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകൾ

205. അനെർട്ടിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 50.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

206. സോളാർ തെർമൽ സംവിധാനങ്ങൾ, ഇ-മൊബിലിറ്റി തുടങ്ങി പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജസംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് 37.30 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. ഇതിൽ 3.50 കോടി രൂപ വൈദ്യുതി എത്തിച്ചേരാത്ത വിദൂര ആദിവാസി ഊരുകളിൽ സോളാർ വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി വിനിയോഗിക്കുന്നതാണ്.

വ്യവസായവും ധാതുക്കളും

207. കേരളത്തിന്റെ വ്യവസായ മേഖല കൂടുതൽ ഉണർവോടെ മുന്നോട്ട് പോവുകയാണ്. കഴിഞ്ഞ വർഷം മാത്രം 1,40,000-ത്തോളം സംരംഭങ്ങളാണ് സംസ്ഥാനത്ത് സംരംഭകവർഷം പദ്ധതിയുടെ

ഭാഗമായി ആരംഭിച്ചത്. ഇതിലൂടെ മൂന്ന് ലക്ഷത്തിലധികം ആളുകൾക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഉയർന്ന വളർച്ചാ സാധ്യതകളുള്ള 22 മേഖലകളിൽ നിക്ഷേപം, നവീകരണം, ഉൽപ്പാദനം എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി മേക്ക് ഇൻ കേരള പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെ വ്യവസായ സൗഹൃദ അന്തരീക്ഷം കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുകയാണ്. അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിലെ പ്രധാന കമ്പനികൾ കേരളത്തെ തേടിയെത്തുന്ന വാർത്തകൾ നാം കാണുന്നു. വ്യവസായവും ധാതുക്കളും എന്ന മേഖലയ്ക്കായി 1729.13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇടത്തരവും വലുതുമായ വ്യവസായങ്ങൾക്കായി 2024-25-ലെ ബജറ്റിൽ 773.09 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

208. വിദേശമദ്യം കേരളത്തിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച് അന്യസംസ്ഥാനങ്ങളിലേക്കും വിദേശത്തേക്കും കയറ്റുമതി ചെയ്യാൻ സാധ്യതകൾ ഏറെയുണ്ടെന്നാണ് ഇത് സംബന്ധിച്ച് പഠിച്ച വിദഗ്ദ്ധ സമിതി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നത്. കേരള ബ്രാൻഡ് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവയുടെ കയറ്റുമതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലവിലുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ പരിഹരിക്കാൻ വേണ്ട

നിർദ്ദേശങ്ങൾ കമ്മിറ്റി ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് പ്രായോഗികമായി നടപ്പിലാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും അതിനുവേണ്ട സഹായം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതുമാണ്.

ഗ്രാമീണ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ

209. പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗം, വനിതകൾ, യുവാക്കൾ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ എന്നീ വിഭാഗങ്ങളെ ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് എം.എസ്.എം.ഇ.-കൾ മുഖേന വിഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഗ്രാമീണ ചെറുകിട വ്യവസായ പദ്ധതിക്കായി 215.64 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾക്കുള്ള 204.94 കോടി രൂപയും വാണിജ്യ മേഖലയ്ക്കുള്ള 6.50 കോടി രൂപയും കരകൗശല മേഖലയ്ക്കുള്ള 4.20 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

210. എല്ലാ സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതികളും സംയോജിപ്പിച്ച് ഒരു കുടക്കീഴിലാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള സംരംഭക സഹായ പദ്ധതിക്കായി

2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 58.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 2000 യൂണിറ്റുകളെയാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

211. സംസ്ഥാനത്ത് ചെറുകിട സംരംഭങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ അർഹരായ സംരംഭകരുടെ വായ്പാബന്ധിത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മാർജിൻ മണി ഗ്രാന്റ് അനുവദിക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 17.06 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

212. 12 കോടി രൂപ കേന്ദ്ര വിഹിതം പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന പി.എം. ഫോർമലൈസേഷൻ ഓഫ് മൈക്രോ ഫുഡ് പ്രോസസിംഗ് എന്റർപ്രൈസസ് (PMFME) എന്ന പദ്ധതിക്ക് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

213. പ്രവർത്തനക്ഷമമായ MSME യൂണിറ്റുകൾക്ക് സഹായം നൽകുന്നതിനും നിലവിലുള്ള സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളെ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളായും ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളെ ഇടത്തരം സംരംഭങ്ങളായും ഉയർത്തുന്ന പ്രത്യേക പാക്കേജിനും ആയി 18.02 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

214. സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ പുതു സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 43 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ 20% വനിതകളായിരിക്കും.

കശുവണ്ടി മേഖല

215. പ്രധാന പരമ്പരാഗത വ്യവസായമായ കശുവണ്ടി മേഖല പ്രതിസന്ധിയിലാണ്. ഇതിനൊരു പരിഹാരം കാണുക എന്നതാണ് കശുവണ്ടി മേഖലയിലെ പദ്ധതികളുടെ ലക്ഷ്യം. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ കശുവണ്ടി മേഖലയ്ക്കായി 53.36 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

216. കശുവണ്ടി വ്യവസായത്തെയും തൊഴിലാളികളെയും സഹായിക്കുന്നതിനായുള്ള പ്രത്യേക 'കശുവണ്ടി പുനരുജ്ജീവന പദ്ധതി'-ക്ക് 30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

217. ആഭ്യന്തര അസംസ്കൃത കശുവണ്ടിയുടെ ഉത്പാദനം ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി കേരള കശുമാവ് കൃഷി വികസന ഏജൻസിക്ക് 6.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

218. ഇൻഡ്യയിൽനിന്നും വിദേശത്തുനിന്നും അസംസ്കൃത കശുവണ്ടി ശേഖരിച്ച് കേരളത്തിലെ കശുവണ്ടി വ്യവസായ മേഖലയ്ക്ക് വിതരണം നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി രൂപീകരിച്ച സ്പെഷ്യൽ പർപ്പസ് വെഹിക്കിൾ ആയ കേരള കാഷ്യൂ ബോർഡിന് ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം 166.70 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാഷ്യൂ ബോർഡിന് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടായി 40.81 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

219. ചെറുതും ഇടത്തരവുമായ കശുവണ്ടി ഫാക്ടറി യൂണിറ്റുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനും നഷ്ടപ്പെട്ട വരുമാന മാർഗം പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനുമായി 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കൈത്തറി – യന്ത്രത്തറി വ്യവസായം

220. കൈത്തറി-യന്ത്രത്തറി മേഖലയ്ക്കായി 2024-25 വർഷത്തേയ്ക്ക് 51.89 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

221. കൈത്തറി സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, ഹാൻടെക്സ്, ഹാൻവീവ് എന്നിവയ്ക്ക് ഓഹരി വിഹിതമായി നൽകുന്നതിലേയ്ക്ക് 5.29 കോടി രൂപ

വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 4.40 കോടി രൂപ ഹാൻടെക്സ്, ഹാൻവീവ് എന്നിവയ്ക്കുള്ള വിഹിതമാണ്.

222. നെയ്ത്തുകാരുടെയും അനുബന്ധ തൊഴിലാളികളുടെയും ഉത്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുകൂടി നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രോത്സാഹന പദ്ധതിക്കായി 4.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

223. കൈത്തറി ഗ്രാമങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 4 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

224. കണ്ണൂർ നാടുകാണി കിൻഫ്രാ ടെക്സ്റ്റൈൽ സെന്ററിൽ ഡൈയിംഗ് ആൻഡ് പ്രിന്റിംഗ് യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള മൂലധന സഹായമായി 9 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

225. ടെക്സ്ഫെഡിനുകീഴിലുള്ള സഹകരണ സ്പിന്നിംഗ് മില്ലുകളുടെ പ്രവർത്തന മൂലധന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള ഒറ്റത്തവണ സഹായം അടക്കം ടെക്സ്ഫെഡിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 9.85 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കയർ വ്യവസായം

226. കയർ വ്യവസായ മേഖലയിലെ വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 107.64 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

227. കയർ മേഖലയിലെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, സ്വകാര്യ സംരംഭങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനും ആധുനികവൽക്കരണത്തിനുമായി 32 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

228. കയർ മേഖലയിലെ ഗവേഷണ-വികസന പദ്ധതികൾക്കുള്ള ധനസഹായമായി 7 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

229. കയർഫെഡ് പോലുള്ള ഏജൻസികൾ മുഖേന കയറിന്റെയും കയറുൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും സംഭരണം നടത്തുന്നതിലൂടെ, ഇവയുടെ വിലസ്ഥിരത ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന പദ്ധതിക്കായി 38 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഖാദി-ഗ്രാമ വ്യവസായം

230. നൂൽ നൂൽപ്പ്, നെയ്ത്ത് മേഖലകളിൽ ഏകദേശം 14000 പേർക്ക് നേരിട്ട് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുന്ന പരമ്പരാഗത വ്യവസായമായ ഖാദി-ഗ്രാമ വ്യവസായവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 14.80 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള സംസ്ഥാന വ്യവസായ വികസന കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് (KSIDC)

231. സംസ്ഥാനത്തെ വ്യവസായങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിനും നിക്ഷേപങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിനുമായി കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി.-ക്ക് 2024-25 ലെ ബഡ്ജറ്റിൽ 127.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

232. സംസ്ഥാനത്തേയ്ക്ക് നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള നിക്ഷേപ പ്രോത്സാഹന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 22 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

233. സ്റ്റാർട്ട്-അപ്പ് സപ്പോർട്ട് ഉദ്യമങ്ങൾക്കായി 'ഇന്നോവേഷൻ ആക്സിലറേഷൻ സ്കീമിന്' 6 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

234. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രത്യേക സഹായ പദ്ധതിയിലൂടെ എം.എസ്.എം.ഇ./സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ/വിദേശ മലയാളി സംരംഭങ്ങൾ

എന്നിവയ്ക്ക് 5 ശതമാനം പലിശ നിരക്കിൽ ഒരു കോടി രൂപ മുതൽ 5 കോടി രൂപ വരെ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതിക്ക് പലിശയിളവ് നൽകുന്നതിനായി 9 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

235. കേരള ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ആൻഡ് കൊമേഴ്സ്യൽ പോളിസിയുടെ ഭാഗമായി സംരംഭകർക്ക് സ്ഥിര മൂലധന നിക്ഷേപ സബ്സിഡി, ഇലക്ട്രിസിറ്റി ഡ്യൂട്ടി ഇളവ്, സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി/രജിസ്ട്രേഷൻ ചാർജ്ജ് ഒഴിവാക്കൽ തുടങ്ങിയ വിവിധ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി 20 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

236. തിരുവനന്തപുരം ലൈഫ് സയൻസ് പാർക്കിലെ വിവിധ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 15 കോടി രൂപയും മെഡിക്കൽ ഡിവൈസസ് പാർക്കിന് 20 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടെ ലൈഫ് സയൻസ് പാർക്കിന് 35 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

237. കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി. വ്യാവസായിക പാർക്കുകൾക്കായി 14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള റബ്ബർ ലിമിറ്റഡ്

238. കേരള റബ്ബർ ലിമിറ്റഡിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കോട്ടയം ജില്ലയിലെ വെള്ളൂരിൽ ഹിന്ദുസ്ഥാൻ ന്യൂസ് പ്രിന്റ് ലിമിറ്റഡിൽനിന്നും ലഭ്യമാക്കിയ സ്ഥലത്ത് 250 കോടി രൂപ ചെലവിട്ട് ഒരു റബ്ബർ വ്യവസായ സമുച്ചയം സ്ഥാപിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. റബ്ബർ മേഖലയിൽ മൂല്യവർദ്ധിത വ്യവസായങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന കേരള റബ്ബർ ലിമിറ്റഡിന് 9 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

239. റബ്ബർ കർഷകർ നേരിടുന്ന പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ ഇടപെടുന്ന ഏക ഗവൺമെന്റ് കേരളത്തിലേതാണ്. കേന്ദ്രം ഇറക്കുമതി വർദ്ധിപ്പിച്ച് വൻകിട റബ്ബർ വ്യവസായികളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന നയമാണ് സ്വീകരിച്ചുവരുന്നത്. ടയർ കമ്പനികൾക്കെതിരെ കോമ്പറ്റീഷൻ കമ്മീഷൻ പുറപ്പെടുവിച്ച വിധി ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. നിലവിൽ കേരളം 170 രൂപ റബ്ബറിന് താങ്ങുവില നൽകിവരുന്നു. ഈ തുക വർദ്ധിപ്പിച്ച് 250 രൂപ ആയി ഉയർത്താൻ കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ സഹായം അഭ്യർത്ഥിച്ചെങ്കിലും ഇതുവരെ ചെവിക്കൊണ്ടിട്ടില്ല. ഈ

സാഹചര്യത്തിൽ സാമ്പത്തിക പരിമിതികൾക്കിടയിലും റബ്ബറിന്റെ താങ്ങുവില 180 രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

പ്ലാന്റേഷൻ മേഖല

240. പ്ലാന്റേഷൻ മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ ലയങ്ങൾ നവീകരിക്കുന്ന പദ്ധതികൾക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

241. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തുന്നതിനായി കിൻഫ്രയ്ക്ക് 324.31 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

242. കിൻഫ്ര ഫിലിം & വീഡിയോ പാർക്കിന്റെ രണ്ടാം ഘട്ട നിർമ്മാണത്തിനായി 12.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

243. പെട്രോകെമിക്കൽ പാർക്ക് ആരംഭിക്കുന്നതിനായി കൊച്ചിയിൽ ബി.പി.സി.എൽ.-നോട് ചേർന്നുള്ള 600 ഏക്കർ സ്ഥലം കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ 481 ഏക്കർ കിൻഫ്രയ്ക്ക് കൈമാറി രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കുകയും ഇതിൽനിന്നും ബി.പി.സി.എൽ.-ന് 170 ഏക്കർ ഭൂമി ഇതിനോടകം അനുവദിച്ചിട്ടുമുണ്ട്.

പെട്രോകെമിക്കൽ പാർക്കിന്റെ വിവിധ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

244. കൊച്ചി-ബംഗലൂരു വ്യാവസായിക കോറിഡോർ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കൊച്ചി-പാലക്കാട് ഹൈടെക് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ കോറിഡോറിനായുള്ള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പദ്ധതി ദേശീയ വ്യവസായ കോറിഡോർ വികസന നിർവ്വഹണ ട്രസ്റ്റ് അംഗീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. സാമ്പത്തിക-തൊഴിൽ രംഗങ്ങളിൽ പരമാവധി വളർച്ച കൈവരിക്കുന്നതിന് കൊച്ചി-ബംഗലൂരു വ്യവസായ ഇടനാഴിയുടെ സാക്ഷാത്കാരത്തോടെ സാധ്യമാകും. പദ്ധതിക്കായി 200 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

245. കിൻഫ്രയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കൊച്ചിയിലെ കാക്കനാട് ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളോടെ സ്ഥാപിക്കുന്ന എക്സിബിഷൻ സെന്ററിന് 12.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

246. 11 വ്യവസായ പാർക്കുകളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി 30.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

247. പാലക്കാട് കെ.ഐ.ഐ.ടി.പി. (ഫേസ് 2), പെരുമ്പാവൂർ, രാമനാട്ടുകര ഇൻഡസ്ട്രിയൽ പാർക്കുകൾ, കെ.ഇ.പി.ഐ.പി എന്നീ പാർക്കുകളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

248. ടെക്സ്റ്റൈൽ മേഖല ഉൾപ്പെടെ വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള പ്രവർത്തന സാദ്ധ്യതയുള്ള പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനും പുനരുദ്ധാരണത്തിനുമായി ഒരു പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 2017-18 മുതൽ 2021-22 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ ആരംഭിച്ചതും പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയാത്തതുമായ പദ്ധതികളുടെ പൂർത്തീകരണത്തിനും പുതിയ അനുബന്ധ പദ്ധതികൾക്കുമായി 279.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

249. ഇലക്ട്രോണിക് പാക്കേജ് ടെസ്റ്റിംഗ് ഫെസിലിറ്റി പദ്ധതിക്കായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ധാതുക്കൾ

250. ധാതുഖനന മേഖലയിലെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 5.57 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ ധാതു പര്യവേക്ഷണത്തിനായുള്ള 1.50 കോടി രൂപയും മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി വകുപ്പിന്റെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിനായുള്ള 2.02 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

വിവരസാങ്കേതികം

251. മെച്ചപ്പെട്ട തൊഴിലവസരങ്ങളും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് കേരളത്തെ ഒരു മുൻനിര ഐ.ടി. ഹബ്ബ് ആക്കി മാറ്റുക എന്നതാണ് 2017-ൽ സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ച ഐ.ടി. നയത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. വിവര സാങ്കേതിക മേഖലയ്ക്കായി 507.14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേരള സ്പേസ് പാർക്കിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി നബാർഡ് വായ്പ ഉൾപ്പെടെ 52.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

എ.വി.ജി.സി. വ്യവസായം

252. അനിമേഷൻ, വിഷ്വൽ എഫക്ട്സ്, ഗെയിമിംഗ്, കോമിക്സ് എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഡിജിറ്റൽ വിനോദ മേഖലയിൽ പുതുസംരംഭകരെ ആകർഷിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ നയം ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ മേഖലയിൽ സംരംഭകർക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മേഖലകളിൽ സർക്കാർ സഹായം നൽകും.

എ.ഐ. കോൺക്ലേവ്

253. കേരളത്തെ ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസിന്റെ ഹബ്ബാക്കി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് 2024 ജൂലൈയിൽ ഐ.ബി.എമ്മുമായി ചേർന്ന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ അന്താരാഷ്ട്ര എ.ഐ. കോൺക്ലേവ് സംഘടിപ്പിക്കും.

റോബോട്ടിക്സ് ഹബ്ബ്

254. ഉന്നത ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളും റോബോട്ടിക്സ് കമ്പനികളുമായി ചേർന്ന് കേരളത്തെ റോബോട്ടിക്സ് ഹബ്ബാക്കി മാറ്റാനുള്ള കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാൻ 2024 ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിൽ റൗണ്ട് ടേബിൾ സംഘടിപ്പിക്കും.

255. കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 117.18 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സ്റ്റേറ്റ് ഡാറ്റാ സെന്റർ

256. ഡാറ്റാ സെന്ററുകളുടെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 47 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

257. കേരള സ്റ്റേറ്റ് വൈഡ് ഏരിയാ നെറ്റ്‌വർക്കിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

258. സംസ്ഥാനത്താകമാനം 2000 വൈഫൈ ഹോട്ട്സ്പോട്ടുകൾകൂടി സ്ഥാപിക്കും. ഈ പദ്ധതിക്കായി 25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി

259. കേരള ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 23.51 കോടി രൂപയും IIITMK-യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 18.95 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

260. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കേന്ദ്ര ഇലക്ട്രോണിക്സ് ആൻഡ് ഐ.ടി മന്ത്രാലയത്തിന്റെയും ടാറ്റാ സ്റ്റീലിന്റെയും

സഹായത്തോടെ 86 കോടി രൂപ നിക്ഷേപമുള്ള ഇന്ത്യ ഇന്നോവേഷൻ സെന്റർ ഫോർ ഗ്രാഫീൻ കൊച്ചിയിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഊർജ്ജിതമായി നടന്നുവരികയാണ്. ഇതിനുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

261. ഗ്രാഫീൻ അധിഷ്ഠിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാനുള്ള ഒരു വലിയ പ്രീ-പ്രൊഡക്ഷൻ സെന്റർ കാർബൊറണ്ടം യൂണിവേഴ്സൽ ലിമിറ്റഡിന്റെ സഹകരണത്തോടെ 260 കോടി രൂപ ചെലവിൽ ഒറ്റപ്പാലത്ത് സ്ഥാപിക്കും.

262. ടെക്നോപാർക്കിന്റെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 27.47 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

263. ഇൻഫോ പാർക്കിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 26.70 കോടി രൂപയും സൈബർ പാർക്കിനുവേണ്ടി 12.80 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

264. സംസ്ഥാനത്തെ ഐ.ടി. മേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ

ടെക്നോളജി ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ച്ചർ ലിമിറ്റഡിന്റെ 2024-25 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 119.91 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള സ്റ്റാർട്ട്അപ് മിഷൻ

265. സംസ്ഥാനത്ത് ഇതിനകം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളുടെ എണ്ണം 5000 കടന്നിരിക്കുന്നു. സ്റ്റാർട്ട്അപ്പ് മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 90.52 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 20 കോടി രൂപ കളമശ്ശേരി കിൻഫ്ര-ഹൈടെക് പാർക്കിൽ ടെക്നോളജി ഇന്നോവേഷൻ സോൺ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും 70.52 കോടി രൂപ യുവജന സംരംഭകത്വ വികസന പരിപാടികൾക്കുമായിരിക്കും.

ഫണ്ട് ഓഫ് ഫണ്ട്സ്

266. കേരളത്തിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് നിക്ഷേപങ്ങളെ ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി സംസ്ഥാന സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച സംവിധാനമായ ഫണ്ട് ഓഫ് ഫണ്ട്സ് മുഖേന 46.10 കോടി രൂപയാണ് ഇതിനകം നിക്ഷേപിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ നിക്ഷേപം ഇന്നത്തെ വിപണിമൂല്യം അനുസരിച്ച് 3.9 മടങ്ങ് വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം

നിക്ഷേപ സാദ്ധ്യതകൾ കണക്കിലെടുത്ത് ബഡ്ജറ്റിൽ ഫണ്ട് ഓഫ് ഫണ്ട്സ് ഇനത്തിൽ 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. സ്റ്റാർട്ടപ്പ് സ്ഥാപനത്തിൽ ഓഹരി നിക്ഷേപം നടത്തുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകളും പരിഗണിക്കുന്നതാണ്.

ഗതാഗതവും വാർത്താവിനിമയവും

267. ഗതാഗത മേഖലയിലെ പ്രധാന വികസന പദ്ധതികൾക്കായി ആകെ 1976.04 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

268. 2017-ൽ കേരള മാരിടൈം ബോർഡ് ആക്ട് നിലവിൽ വന്നതോടുകൂടി ചെറുകിട തുറമുഖങ്ങളുടെ ഭരണ നിർവ്വഹണവും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും കേരള മാരിടൈം ബോർഡ് ആണ് നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. തുറമുഖങ്ങൾക്കും ലൈറ്റ് ഹൗസുകൾക്കും കപ്പൽ ഗതാഗതത്തിനുമായി 73.72 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

തുറമുഖങ്ങൾ

അഴീക്കൽ തുറമുഖം

269. കേരളത്തിലെ വടക്കൻ ജില്ലകളിലേക്കുള്ള ചരക്ക് ഗതാഗതം സുഗമമാക്കുന്നതിനായി പോർട്ടിന്റെ ആഴം കൂട്ടിയും കൂടുതൽ പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കിയും തുറമുഖത്തിന്റെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിച്ചും അഴീക്കൽ തുറമുഖത്തിന്റെ സമഗ്രവികസനം നടപ്പിലാക്കുവാൻ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

കൊല്ലം തുറമുഖം

270. വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖം യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നതോടുകൂടി കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും പഴയ തുറമുഖങ്ങളിൽ ഒന്നായ കൊല്ലം തുറമുഖത്തിന്റെ പ്രസക്തി വർദ്ധിക്കുന്നതാണ്. കൊല്ലം തുറമുഖത്തിന് ഇന്റർനാഷണൽ മാരിടൈം ഓർഗനൈസേഷൻ അനുശാസിക്കുന്ന ICPS കോഡ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ഇതിനകം തന്നെ ലഭിച്ച് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കസ്റ്റംസ് ക്ലിയറൻസും എമിഗ്രേഷൻ ചെക്ക് പോയിന്റ് സ്റ്റാറ്റസും ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ അന്തിമ ഘട്ടത്തിലാണ്. 7.3 മീറ്റർ

പ്രകൃതിദത്ത ആഴമുള്ള കൊല്ലം തുറമുഖത്തിന്റെ ആഴം കൂട്ടിയും പുതിയ വാർഫുകൾ നിർമ്മിച്ചും മറ്റ് അനുബന്ധ പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കിയും കൊല്ലം തുറമുഖത്തെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട നോൺമേജർ തുറമുഖമാക്കി വികസിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

271. ചരക്ക് നീക്കത്തിനും ഗതാഗതത്തിനും വിനോദ സഞ്ചാരത്തിനും ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് അഴീക്കൽ, ബേപ്പൂർ, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, പൊന്നാനി തുറമുഖങ്ങളുടെ സമഗ്രമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി 39.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

272. നീണ്ടകര, വലിയതുറ, കായംകുളം, മനക്കോടം, മുനമ്പം-കൊടുങ്ങല്ലൂർ, തലശ്ശേരി, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, ചെറുവത്തൂർ-നീലേശ്വരം, കാസർഗോഡ്, മഞ്ചേശ്വരം എന്നീ ചെറുകിട തുറമുഖങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

273. ഉത്തര കേരളത്തിനും ദക്ഷിണ കർണ്ണാടക മേഖലയ്ക്കും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നതിനായി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ഗ്രീൻഫീൽഡ് അന്താരാഷ്ട്ര

തുറമുഖത്തിന്റെ (മലബാർ അന്താരാഷ്ട്ര തുറമുഖം & SEZ ലിമിറ്റഡ്) ഭൂമിയേറ്റെടുക്കൽ, പുനരധിവാസം, ബ്രേക്ക് വാട്ടർ നിർമ്മാണം, യൂട്ടിലിറ്റി ചെലവുകൾ, കൺസൾട്ടൻസി - പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 9.65 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

റോഡുകളും പാലങ്ങളും

274. സംസ്ഥാനത്തെ നിർമ്മാണ മേഖലയെ സജീവമാക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമീണ റോഡുകൾ ഉൾപ്പെടെ 1000 കോടി രൂപയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും. സാധാരണ പ്ലാൻ ഫണ്ടിന് പുറത്ത് മാന്ദ്യവിരുദ്ധ പാക്കേജ് എന്ന നിലയിലാണിത്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിശദാംശങ്ങൾ ധനകാര്യ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിക്കും.

275. സംസ്ഥാനത്തെ പ്രധാന നഗരങ്ങളെയും, ജില്ലാ ആസ്ഥാനങ്ങളേയും കൂട്ടി യോജിപ്പിക്കുന്നതും പ്രധാന പാതകളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതുമായ സംസ്ഥാന പാതകളുടെ വികസനത്തിനും പരിപാലനത്തിനുമായി 75 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

276. വർദ്ധിച്ച് വരുന്ന ഗതാഗത ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി പ്രധാന ജില്ലാ റോഡുകളെ വികസിപ്പിച്ച് പരിപാലിക്കുന്നതിനായി 288.27 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

277. കേരള സംസ്ഥാന ഗതാഗത പദ്ധതി (KSTP)-ക്ക് ലോകബാങ്ക് വായ്പ അവസാനിച്ചതിനുശേഷമുള്ള രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 100 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

278. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന് കീഴിലെ സംസ്ഥാന പാതകളിലെ പാലങ്ങളുടെയും കലുങ്കുകളുടെയും നിർമ്മാണത്തിനും പരിപാലനത്തിനുമായി 50 കോടി രൂപയും പാലങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം നബാർഡ് സഹായത്തോടെ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനും നവീകരിക്കുന്നതിനുമായി 95 കോടി രൂപയും പ്രധാന ജില്ലാ റോഡുകളിലെ പാലങ്ങൾക്കും കലുങ്കുകൾക്കുമായി 66 കോടി രൂപയും നിലവിലുള്ള പാലങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും പുനർനിർമ്മാണത്തിനുമായി 25 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

279. 517.45 കി.മീ. ദൈർഘ്യമുള്ള 37 റോഡുകളുടെ നവീകരണം സെൻട്രൽ റോഡ് ഫണ്ട് മുഖേന നടന്നുവരികയാണ്. ഈ പദ്ധതിക്കായി 61.85 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

റോഡ് ഗതാഗതം

280. റോഡ് ഗതാഗത മേഖലയിൽ സമഗ്രമായ പരിഷ്കാരങ്ങളാണ് സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-ക്ക് അനുവദിച്ചുവരുന്ന ധനസഹായത്തിൽ വലിയ തോതിലുള്ള വർദ്ധന ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. യു.ഡി.എഫ്. സർക്കാർ അധികാരത്തിലിരുന്ന 2011-16 കാലയളവിൽ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-ക്ക് 1463.86 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചിരുന്ന സ്ഥാനത്ത് എൽ.ഡി.എഫ് സർക്കാർ 2016-21 കാലയളവിൽ 5002.13 കോടി രൂപയും രണ്ടാം പിണറായി സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്ന് മൂന്ന് വർഷ കാലയളവിനുള്ളിൽത്തന്നെ 4917.92 കോടി രൂപയും അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

281. വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി KSRTC-ക്ക് പദ്ധതിയിനത്തിൽ 128.54 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

282. പഴയ ബസുകൾ മാറ്റി കൂടുതൽ പുതിയ ബസുകൾ നിരത്തിലിറക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൂടുതൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ BS-6 നിലവാരത്തിലുള്ള ഡീസൽ ബസുകൾ വാങ്ങുന്നതിനായി കെ.എസ്.ആർ.റ്റി.സി.-ക്ക് 92 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

283. മോട്ടോർ വാഹന വകുപ്പിന് 35.52 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ശ്രീ ചിത്തിര തിരുനാൾ എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജിനെ ഒരു മുൻനിര ഗവേഷണ കേന്ദ്രമായി പരിവർത്തനപ്പെടുത്തുന്നതിന് ധനസഹായമായി 5.28 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

284. മോട്ടോർ വെഹിക്കിൾ ചെക്ക് പോസ്റ്റുകൾ അധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി 2.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഉൾനാടൻ ജലഗതാഗതം

285. ഉൾനാടൻ ജലഗതാഗത മേഖലയ്ക്ക് ആകെ 130.32 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

286. ജലഗതാഗത വകുപ്പിനായി വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള തുകയിൽ 22.30 കോടി രൂപ, ഉയർന്ന സുരക്ഷയും ഇന്ധനക്ഷമതയുമുള്ള പുതിയ ഗതാഗത ബോട്ടുകൾ വാങ്ങുന്നതിനും ഫെറി സർവ്വീസുകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള വിഹിതമാണ്. കൊല്ലം അഷ്ടമുടി, ആലപ്പുഴ വേമ്പനാട് കായൽ ടൂറിസം പദ്ധതിക്ക് രണ്ട് സോളാർ ബോട്ടുകൾ വാങ്ങുന്നതിന് 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

287. KSINC-യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പുതിയ ക്രൂയിസ് യാനത്തിന്റെ നിർമ്മാണത്തിനായി 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

288. ദേശീയ ജലപാത III-മായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ഫീഡർ കനാലുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനായി നബാർഡ് സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 23 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കൊച്ചി മെട്രോ റെയിൽ

289. കൊച്ചി മെട്രോ റെയിലിന്റെ രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിദേശ വായ്പാ സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കാൻ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. 2024-25-ൽ 239 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

290. വിദേശ വായ്പാ സഹായത്തോടെ കൊച്ചിയിൽ സംയോജിത ജലഗതാഗത സംവിധാനം നടപ്പാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇതിനായി 150 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

291. എയർസ്ട്രിപ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഇടുക്കി ജില്ലയ്ക്ക് 1.96 കോടി രൂപയും വയനാടിന് 1.17 കോടി രൂപയും കാസർഗോഡിന് 1.10 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

292. ശബരിമല ഗ്രീൻഫീൽഡ് എയർപോർട്ട് സ്ഥാപിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാദ്ധ്യതാ പഠനത്തിനും വിശദമായ പദ്ധതിരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും മറ്റുമായി 1.85 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

293. സുരക്ഷിത നടപ്പാതകൾ, സൈക്കിൾ ട്രാക്കുകൾ, ഡോക്കിംഗ് സൗകര്യം എന്നിവയിലൂടെ യാത്രക്കാർക്ക് മെട്രോ സ്റ്റേഷനുകളിൽ അനായാസ പ്രവേശനം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നത് ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള മോട്ടോർ-ഇതര ഗതാഗത പദ്ധതി വിദേശ വായ്പാസഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. 2024-25-ൽ 91 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

വിനോദ സഞ്ചാരം

294. മഹാമാരി ഏൽപ്പിച്ച ആഘാതത്തിൽനിന്ന് സംസ്ഥാനത്തെ വിനോദസഞ്ചാര വ്യവസായം വീണ്ടെടുപ്പിന്റെ പാതയിലാണ്. വിനോദ സഞ്ചാര മേഖലയ്ക്ക് 351.42 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

295. കേരളാ ടൂറിസം ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷന് വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

296. വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയിൽ നൈപുണ്യവും ഗുണമേന്മയുമുള്ള മാനവ വിഭവ ശേഷി സൃഷ്ടിക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 17.15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

297. വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ദേശീയ, അന്തർദേശീയ വിപണിയുടെ ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രമായി തീരുന്നതിന് വിഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ള ടൂറിസം വിപണന പദ്ധതികൾക്കായി 78.17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

298. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പൈതൃകം, സംസ്കാരം, പരിസ്ഥിതി എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണവും, പരിപാലനവും പ്രോത്സാഹനവും ഉറപ്പാക്കുന്ന വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള പദ്ധതിക്കായി 24 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

299. സബ്സിഡികൾ, ഇൻസെന്റീവുകൾ എന്നിവ നൽകിക്കൊണ്ട് വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയിലെ സ്വകാര്യ നിക്ഷേപങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, ടൂറിസം ഉത്പന്നങ്ങളുടെ ലഭ്യത എന്നിവ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്ന പദ്ധതിക്കായി 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

300. വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിൽ കൂടുതൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളൊരുക്കിക്കൊണ്ടും നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും വിനോദസഞ്ചാരികൾക്ക് ലോകോത്തരാനുഭവം പ്രദാനം ചെയ്യാൻ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതുവഴി പ്രാദേശിക ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് തൊഴിൽ സാധ്യതയും വരുമാനവും ഉറപ്പ് വരുത്താനാകും. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 136 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

301. കൊച്ചി, ആലപ്പുഴ, ബേപ്പൂർ, കൊല്ലം എന്നീ നാല് ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിൽ ടൂറിസ്റ്റ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ, വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങൾ, റെസ്റ്റോറന്റുകൾ, ചെറു വിനോദത്തിനുള്ള ഇടങ്ങൾ,

കൂടാതെ മോട്ടലുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന മിനി മറീനകളും യാട്ട് ഹബ്ബുകളും വികസിപ്പിക്കും.

302. ദേശീയ പാത അതോറിറ്റിയുടെയും പൊതുമരാമത്തു വകുപ്പിന്റെയും അധീനതയിലുള്ള റോഡുകളുടെ വശങ്ങളിൽ ഹ്രസ്വ-ദീർഘ ദൂര സഞ്ചാരികളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള വിശ്രമ ഇടങ്ങൾ, റിഫ്രഷ്മെന്റ് സൗകര്യങ്ങൾ, ഇൻഫർമേഷൻ കിയോസ്കുകൾ, ശൗചാലയങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സൗകര്യങ്ങളോടുകൂടിയ ട്രാവൽ ലോഞ്ചുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.

303. സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിലുള്ള 24 അതിഥി മന്ദിരങ്ങൾ, 4 യാത്രിനിവാസുകൾ, കൂടാതെ 2 കേരള ഹൗസുകൾ എന്നിവയ്ക്കായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

304. ഇക്കോടൂറിസം മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി 1.90 കോടി രൂപയും ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മേഖലയ്ക്കായി 15 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു. തെന്മല ഇക്കോടൂറിസം പദ്ധതിക്കായി 2 കോടി രൂപ അധികമായി വകയിരുത്തുന്നു.

305. മുസിരിസ് ഹെറിറ്റേജ് & സ്പൈസ് റൂട്ട്, റിവർ ക്രൂയിസ് ഹെറിറ്റേജ് & സ്പൈസ് റൂട്ട് പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനായി 14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

306. കേരളത്തിന്റെ പരമ്പരാഗത ഉത്സവങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനം, സംരക്ഷണം, കായൽത്തീരങ്ങളെ ലോകത്തിന് മുന്നിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കൽ, വള്ളംകളിയെ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരമുള്ള കായിക ഇനമാക്കി മാറ്റുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളോടുകൂടി സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ചാമ്പ്യൻസ് ട്രോഫി ലീഗിനായി 9.96 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ശാസ്ത്രവും സാങ്കേതിക വിദ്യയും പരിസ്ഥിതിയും

307. ശാസ്ത്ര, സാങ്കേതിക, പരിസ്ഥിതി മേഖലയ്ക്ക് ആകെ 235.55 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ശാസ്ത്ര സേവനങ്ങളും ഗവേഷണവും

308. ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക മേഖലയുടെ കീഴിലുള്ള പ്രധാന സ്ഥാപനമായ കേരള സംസ്ഥാന ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിലിന് 87.23 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ കേരള സ്കൂൾ ഓഫ്

മാത്തമാറ്റിക്സിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള 8 കോടി രൂപയും ദേശീയ ഗതാഗത ആസൂത്രണ ഗവേഷണ കേന്ദ്രത്തിന്റെ (നാറ്റ്പാക്) പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള 6 കോടി രൂപയും ജവഹർലാൽ നെഹ്റു ട്രോപ്പിക്കൽ ബൊട്ടാണിക്കൽ ഗാർഡൻ ആൻഡ് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള 12.90 കോടി രൂപയും, കേരള സംസ്ഥാന ശാസ്ത്ര ഗവേഷണ പരിസ്ഥിതി കൗൺസിലിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള 22.82 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

309. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് അഡ്വാൻസ്ഡ് വൈറോളജിക്ക് 50 കോടി രൂപയും റീജിയണൽ ക്യാൻസർ സെന്ററിന് 73 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

ആവാസ വ്യവസ്ഥയും പരിസ്ഥിതിയും

310. ആവാസ വ്യവസ്ഥയും പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ആകെ 25.32 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

311. ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 10.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

312. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് കാരണമാകുന്ന വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രി അദ്ധ്യക്ഷനായി പരിസ്ഥിതി വകുപ്പിന് കീഴിൽ 2023 ആഗസ്റ്റ് മാസം രൂപീകൃതമായ 'കേരള സ്റ്റേറ്റ് ക്ലൈമറ്റ് ചെയ്ഞ്ച് അഡാപ്റ്റേഷൻ മിഷന്'' ഒരു കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പൊതു വിദ്യാഭ്യാസം

313. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയ്ക്ക് 1032.62 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

314. സ്കൂളുകൾ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. അനുദിനം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക ലോകത്തിന് അനുസൃതമായി ഉയർന്ന അക്കാദമിക് മികവും നൈപുണ്യങ്ങളും കൈവരിക്കുന്നതിന് വിദ്യാർത്ഥികളെ സഹായിക്കുന്ന വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 27.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

315. പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളിലെ കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടുകൂടി നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 5.15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

316. പ്രത്യേക ശ്രദ്ധയും പരിചരണവും ആവശ്യമുള്ള കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകിക്കൊണ്ട് അവരെ മുഖ്യധാരയിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടുവരുന്ന പദ്ധതിക്കായി 14.80 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

317. സ്കൂളുകളുടെ ആധുനികവൽക്കരണം ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 33 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

318. സ്കൂളുകളുടെ അക്കാദമിക് നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് വിവിധ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കും. ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും ഒരു സ്കൂൾ മോഡൽ സ്കൂളായി ഉയർത്തും. സ്കൂളുകളുടെ പ്രവർത്തന മികവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രേഡിംഗ് സമ്പ്രദായം ഏർപ്പെടുത്തും. 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ അധ്യാപകർക്ക് റസിഡൻഷ്യലായി പരിശീലനം നൽകും. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിലെ ഡി.ഡി., ഡി.ഇ.ഒ., എ.ഇ.ഒ., അധ്യാപകർ തുടങ്ങിയവരുടെ പെർഫോമൻസ് വിലയിരുത്തും.

319. വ്യാജ വാർത്തകൾ ഉയർത്തുന്ന വെല്ലുവിളി തിരിച്ചറിഞ്ഞ രാജ്യത്തെ ആദ്യ സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. പൊതുവിദ്യാലയങ്ങളിലൂടെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി സംസ്ഥാന വ്യാപകമായി മാധ്യമ, വിവര സാക്ഷരതാ പരിപാടി നടത്തിക്കൊണ്ടാണ് ഇത് പ്രതികരിച്ചത്. ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസും ഡീപ് ഫേക് സാങ്കേതികവിദ്യയും നമ്മുടെ വിവര ഭൂപ്രകൃതിയെ കൂടുതൽ സങ്കീർണ്ണമാക്കിയിരിക്കുന്നു. AI-യും അതിന്റെ അനുബന്ധ സാങ്കേതികവിദ്യകളും നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയത്തിനും സമൂഹത്തിനും ഉയർത്തുന്ന വെല്ലുവിളികളെ നേരിടാൻ പരിശീലനം തുടരുന്നതിനും അടുത്ത തലമുറയിലെ മലയാളികളെ സജ്ജരാക്കുന്നതിനും വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിനായി ഒരു കോടി രൂപ നീക്കിവെക്കും.

320. സ്കൂൾ കുട്ടികൾക്ക് സൗജന്യ യൂണിഫോം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി 155.34 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് മുൻവർഷത്തേക്കാൾ 15.34 കോടി രൂപ അധികമാണ്.

321. ബൗദ്ധിക വെല്ലുവിളി നേരിടുന്ന കുട്ടികൾക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്ന പുതിയ പദ്ധതിക്കായി 50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

322. കേരള ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ആൻഡ് ടെക്നോളജി ഫോർ എഡ്യൂക്കേഷൻ-കൈറ്റ് (ഐ.റ്റി.@സ്കൂൾ)-ന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 38.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

323. ഹയർ സെക്കന്ററി വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 75.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 52 കോടി രൂപ സർക്കാർ ഹയർ സെക്കന്ററി സ്കൂളുകളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനുള്ളതാണ്. വൊക്കേഷണൽ ഹയർ സെക്കന്ററി മേഖലയ്ക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

324. മാനസിക വെല്ലുവിളി നേരിടുന്നവർക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ചാരിറ്റബിൾ സൊസൈറ്റിയായ സി.എച്ച്.മുഹമ്മദ്കോയ മെമ്മോറിയൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 10 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

325. എസ്.സി.ഇ.ആർ.റ്റി.-യുടെ 2024-25 വർഷത്തെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 21 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

326. സമഗ്ര ശിക്ഷാ അഭിയാൻ പദ്ധതിക്കുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിഹിതമായി 55 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. സംസ്ഥാന സർക്കാരും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ചേർന്ന് പദ്ധതിക്കായി 340 കോടി രൂപ വിനിയോഗിക്കുന്നതാണ്. കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 510 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. സമഗ്ര ശിക്ഷാ അഭിയാന്റെ സംസ്ഥാന പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടറേറ്റിനുള്ള സംസ്ഥാന സഹായമായി 14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

327. 6 മുതൽ 14 വയസ് വരെയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് ഉച്ചഭക്ഷണ ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന സ്കൂൾ ഉച്ചഭക്ഷണ പദ്ധതിക്ക് 382.14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 150 കോടി രൂപ കേന്ദ്ര വിഹിതത്തിന് ആനുപാതികമായ സംസ്ഥാന വിഹിതവും 232.14 കോടി രൂപ മുട്ടയും പാലും നൽകുന്നതിനുവേണ്ടി സംസ്ഥാന സർക്കാർ വകയിരുത്തുന്ന

തുകയുമാണ്. പദ്ധതിയുടെ കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 225 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

എഡ്യൂക്കേഷൻ പ്രൊമോഷൻ ഫണ്ട്

328. ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെ ബിരുദാനന്തര ബിരുദം വരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി സർക്കാർ ചെലവഴിക്കുന്നത് 25 ലക്ഷം രൂപയോളമാണ്. മികച്ച തൊഴിലുകൾ സമ്പാദിക്കാനും വിദേശത്തുൾപ്പെടെ പോയി ജോലി നേടുന്നതിനും സഹായകരമാകുന്നത് ഈ പൊതു വിദ്യാഭ്യാസവും ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസവുമാണ്. തങ്ങൾ പഠിച്ച വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായങ്ങൾ നൽകാൻ സന്നദ്ധത പ്രകടിപ്പിച്ച് ചിലരെങ്കിലും സർക്കാരിനെ സമീപിക്കാറുണ്ട്. ഇപ്രകാരം വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകാൻ സന്നദ്ധതയുള്ളവരെ സർക്കാർ സ്വാഗതം ചെയ്യും. എല്ലാവരും സഹായിക്കുന്ന, നമ്മുടെ നേട്ടങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഫണ്ടായി ഇത് മാറുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഇതിനായി ഓൺലൈൻ പേമെന്റ് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും. ഫണ്ടിന്റെ

നടത്തിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ രൂപമുണ്ടാക്കും. ഈ സാധ്യത ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനായി കൃത്യമായ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കും. ഇതിനുള്ള സീഡ് ഫണ്ടായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം

329. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയ്ക്ക് ആകെ 456.71 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

330. സംസ്ഥാന ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ കൗൺസിലിന് 16.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

331. കേരള എന്റർപ്രൈസസ് റിസോഴ്സ് പ്ലാനിംഗ് സൊല്യൂഷനും (K-REAP) ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കുമായി 13.40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

332. നൈപുണ്യ വികസനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി ASAP-ന് 35.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

333. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ മാനസികോല്ലാസം, മാനസികാരോഗ്യം, നൈപുണ്യ വികസനം, ഭിന്നശേഷി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുള്ള പ്രത്യേക സൗകര്യങ്ങൾ

എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തുന്ന വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 15.70 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

334. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, ഗവേഷണം തുടങ്ങിയവ ലക്ഷ്യമിട്ടു നടപ്പിലാക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ ഉച്ചതാർ ശിക്ഷാ അഭിയാൻ (റൂസ്സ) പദ്ധതിക്കുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 45 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

335. ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പഴക്കമുള്ള ബിസിനസ്സ് സ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായ കൊച്ചിൻ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ സ്കൂൾ ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് സ്റ്റഡീസിന്റെ വജ്ര ജൂബിലി പ്രമാണിച്ച് പ്രത്യേക സഹായമായി ഒരു കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

336. തിരുവനന്തപുരം ഗവൺമെന്റ് വനിതാ കോളേജ് 125-ാം വാർഷികം ആഘോഷിക്കുന്ന വേളയിൽ കോളേജിലെ ലൈബ്രറി ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഒരു കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

337. എം.ജി.യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനമായ സീ-പാസിന് നേഴ്സിംഗ് വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും അടിസ്ഥാനസൗകര്യ വികസനത്തിനുമായി 3 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

കാലിക്കറ്റ് യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ മൾട്ടി ഡിസിപ്ലിനറി മ്യൂസിയം

338. കേരളത്തിന്റെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യവും ചരിത്രവും നാടോടി പാരമ്പര്യവും വാമൊഴി വഴക്കവും ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ശിക(Shika) എന്ന പേരിൽ കോഴിക്കോട് സർവ്വകലാശാലയിൽ മ്യൂസിയം ഓഫ് എമിനൻസ് സ്ഥാപിക്കും. നാല് മേഖലകളിലെയും സവിശേഷതകൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വിജ്ഞാന കേന്ദ്രമായി ഇതിന് വർത്തിക്കാനാകും.

സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം

339. സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയ്ക്കായി 247.30 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

340. കേരളത്തിലെ 9 സർക്കാർ എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകളിൽ ബിരുദ ബിരുദാനന്തര തലത്തിൽ വിവിധ ശാഖകൾ സമന്വയിപ്പിച്ച്

ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഇന്റർ ഡിസിപ്ലിനറി റിസർച്ച് സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കും. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെന്നപോലെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലും ജനകീയ പിന്തുണയോടെ സംഭാവനയായി ഫണ്ട് ശേഖരിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.

കലയും സംസ്കാരവും

341. കലാ-സാംസ്കാരിക മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2024-25 വർഷത്തേയ്ക്ക് 170.49 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

342. കേരളത്തിലുടനീളമുള്ള മ്യൂസിയങ്ങൾ നവീകരിക്കാനും പുനഃക്രമീകരിക്കാനും ഒരു സമഗ്ര പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഗ്യാലറികളുടെയും പ്രദർശന സങ്കേതങ്ങളുടെയും നവീകരണം, സുരക്ഷാ നടപടികൾ, പരിസര വികസനം, സന്ദർശക സൗകര്യങ്ങളുടെ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ എന്നിവ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള ഈ പദ്ധതിക്കായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

343. എല്ലാ ജില്ലകളിലും പൈതൃക/പുരാവസ്തു മ്യൂസിയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

344. കൊച്ചി നഗരത്തിൽ മ്യൂസിയം/കൾച്ചറൽ കോംപ്ലക്സ് നിർമ്മാണത്തിനായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പ്രാദേശിക മ്യൂസിയങ്ങൾ

345. തദ്ദേശ സ്ഥാപന അടിസ്ഥാനത്തിൽ നാടിന്റെ ചരിത്രവും പഴയ കാല അനുഭവങ്ങളും പകർന്നുനൽകുന്ന പ്രാദേശിക മ്യൂസിയങ്ങൾ ലോകത്ത് പല രാജ്യങ്ങളിലുമുണ്ട്. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് ഈ രംഗത്ത് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ നൽകാനും ഇത്തരം കേന്ദ്രങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനുമായി ഒരു പ്രത്യേക പദ്ധതി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് വികസിപ്പിക്കും. ചെലവിന്റെ ഒരു ഭാഗം സർക്കാർ സഹായമായി നൽകും. ഇതിനായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

346. വിവിധ മ്യൂസിയങ്ങളുടെയും ഗ്യാലറികളുടെയും നവീകരണത്തിനും സംരക്ഷണത്തിനും മ്യൂസിയം ക്യാമ്പസുകളുടെ വികസനത്തിനുമായി 9 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

347. തിരുവനന്തപുരം, തൃശ്ശൂർ മൃഗശാലകളുടെ നവീകരണത്തിനായി 7.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

348. "പാവങ്ങളുടെ പടത്തലവൻ" എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന എ.കെ.ജി.-യുടെ ജീവിത കാലഘട്ടങ്ങളെ അടയാളപ്പെടുത്തുന്ന മ്യൂസിയത്തിനായി 3.75 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

349. സംസ്ഥാന ചലച്ചിത്ര വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 18 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

350. കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 3.20 കോടി രൂപയും കേരള സംഗീത നാടക അക്കാദമിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 7.50 കോടി രൂപയും കേരള ലളിതകലാ അക്കാദമിക്കായി 5.50 കോടി രൂപയും കേരള ഫോക്‌ലോർ അക്കാദമിക്കായി 3.10 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

351. കേരള സംസ്ഥാന ചലച്ചിത്ര അക്കാദമിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ 1.30 കോടി രൂപ സ്ത്രീ കേന്ദ്രീകൃത പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായിരിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

352. ജവഹർ ബാലഭവനുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

353. തിരുവനന്തപുരം തോന്നയ്ക്കൽ കുമാരനാശാൻ നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കൾച്ചറിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 70 ലക്ഷം രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

354. കേരള കലാമണ്ഡലത്തിന്റെ വിവിധ കലാ-അക്കാദമിക് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 19.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

355. കലാസാഹിത്യ മേഖലയിലെ ഉത്കൃഷ്ട വ്യക്തികളുടെ സ്മാരകങ്ങളിലും, കലാസാഹിത്യ മേഖലയിലെ പ്രഗൽഭരായ വ്യക്തികൾക്കും അവശ്യ സാഹചര്യങ്ങളിൽ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതിനും മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി 4.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

356. സംസ്ഥാനത്തെ അംഗീകൃത സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും ബിരുദം നേടുന്ന യുവകലാകാരൻമാർക്ക് 1000 വജ്രജൂബിലി ഫെലോഷിപ്പുകൾ നൽകുന്ന പദ്ധതിക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സ്പോർട്സും യുവജനക്ഷേമവും

357. കായിക യുവജനകാര്യ മേഖലയ്ക്ക് 127.39 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

358. സർക്കാർ ധനസഹായത്തിനുപുറമേ സ്വകാര്യ മേഖലയിൽനിന്നുള്ള വിഭവസമാഹരണംകൂടി ലക്ഷ്യമിട്ട് ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള സ്പോർട്സ് ഡെവലപ്മെന്റ് ഫണ്ടിന് 8.54 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

359. കായിക മേഖലയുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി 17.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

360. പാലാ മുനിസിപ്പൽ സ്റ്റേഡിയത്തിലെ സിന്തറ്റിക് ട്രാക്ക് നിർമ്മാണത്തിനായി 7 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

361. 'ഹെൽത്തി കിഡ്സ് – ആരോഗ്യത്തിനായി കളിക്കുക' പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി 6.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

362. ഗ്രാമീണ കളിസ്ഥലങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. "ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലും ഒരു കായിക

സൗകര്യം/കളിസ്ഥലം" എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി സ്പോർട്സ് കേരള ഫൗണ്ടേഷൻ മുഖേന തുക ചെലവഴിക്കുന്നതാണ്.

363. കേരള സ്പോർട്സിന്റെ ആർക്കൈവ്, സ്പോർട്സ് മ്യൂസിയം, വെർച്വൽ ഗാലറി, സ്പോർട്സ് ലൈബ്രറി, സ്പോർട്സ് റിസർച്ച് റഫറൻസ് സെൽ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആവിഷ്കരിച്ച കായിക വിജ്ഞാനശേഖരം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി 50 ലക്ഷം രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

364. കേരള സംസ്ഥാന സ്പോർട്സ് കൗൺസിലിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 34 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

365. കേരള സംസ്ഥാന യുവജനക്ഷേമ ബോർഡിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

വൈദ്യ ശുശ്രൂഷയും പൊതുജനാരോഗ്യവും

366. വൈദ്യ ശുശ്രൂഷയും പൊതുജനാരോഗ്യവും മേഖലയ്ക്കായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 2052.23 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

367. തിരുവനന്തപുരം, തൃശ്ശൂർ, കോഴിക്കോട് ജില്ലകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന മാനസിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി 6.60 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

368. പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണ പരിപാടികൾക്കായി 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

369. സാംക്രമികേതര രോഗങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണ പരിപാടികൾക്കായി 11.93 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

370. ആദിവാസി മേഖലകളിലെയും തീരപ്രദേശങ്ങളിലെയും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ലഹരി വിമുക്ത കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുമായി 10 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

371. 'കനിവ്' പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ ആധുനിക ജീവൻരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങളോടുകൂടിയ 315 ആംബുലൻസുകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനായി 80 കോടി രൂപ മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു.

372. ആർദ്രം മിഷന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 24.88 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ആരോഗ്യ സുരക്ഷ ഫണ്ട്

373. കേരളത്തിന്റെ പൊതുജനാരോഗ്യ മേഖലയിൽ വലിയ കുതിച്ചുചാട്ടമാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ അടിസ്ഥാനസൗകര്യ വികസനമാണ് നടന്നിട്ടുള്ളത്. കിഫ്ബി വഴി ആയിരക്കണക്കിന് കോടി രൂപയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സാധ്യമായി. കരൾമാറ്റം, ഹൃദയമാറ്റം ഉൾപ്പെടെയുള്ള സങ്കീർണ്ണമായ ശസ്ത്രക്രിയകൾ ജില്ലാ ആശുപത്രികളിൽ വരെ സാധാരണമായി നടക്കുകയാണ്. ഡയാലിസിസ് സംവിധാനം താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിൽവരെ സർവ്വസാധാരണമായിരിക്കുന്നു. വരുമാനമുള്ളവരും സർക്കാർ ആശുപത്രികളുടെ ഈ സൗകര്യങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നു. സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ വലിയ സാമ്പത്തിക ലാഭമാണ് അവർക്കുണ്ടാകുന്നത്. സന്തോഷത്തോടുകൂടിതന്നെ സർക്കാർ ആശുപത്രിയിലേക്ക് ഒരു തുക നൽകാൻ പലരും സന്നദ്ധരുമാണ്. ഒരു ക്രോസ്സ് സബ്സിഡി എന്ന നിലയിൽ ഇതിനെ കാണുകയും ചെയ്യാം. എന്നാൽ അങ്ങനെ പണം

നൽകാനുള്ള ഒരു സർക്കാർ സംവിധാനം ആരോഗ്യ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലവിലില്ല. ആശുപത്രികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇത്തരത്തിൽ തുകകൾ നൽകാൻ തയ്യാറാകുന്നവർക്കായി സർക്കാർ ഒരു റെമിറ്റൻസ് അക്കൗണ്ട് സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നതായിരിക്കും. വിശദാംശങ്ങൾ പിന്നീട് രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്.

374. സംസ്ഥാനത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട ആശുപത്രികളിൽ പുതുതായി ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അവശ്യ മരുന്നുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനുമായി 9.88 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

375. 'ആയുഷ്മാൻ ഭാരത്' പദ്ധതിക്ക കീഴിൽ 'സ്കൂൾ ഹെൽത്ത് ആൻഡ് വെൽനസ് പ്രോഗ്രാം' എന്ന പുതിയ പദ്ധതി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ എൽ.പി., യു.പി., എച്ച്.എസ്., എച്ച്.എസ്.എസ്. വിഭാഗങ്ങളിലായി 16240 സ്കൂളുകളിലെ 60 ലക്ഷത്തോളം കുട്ടികൾക്ക് പ്രദേശത്തെ പി.എച്ച്.സി.-കളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ആരോഗ്യ പരിശോധനയും ഇത് സംബന്ധിച്ച ഇലക്ട്രോണിക് ഡാറ്റാ ബേസ്

തയ്യാറാക്കൽ, ഫസ്റ്റ് എയ്ഡ് പരിശീലനം എന്നിവയും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. 50 ശതമാനം എൽ.പി. സ്കൂളുകളിൽ നാഷണൽ ഹെൽത്ത് മിഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിലും 12-ാം ക്ലാസ് വരെയുള്ള മറ്റ് സ്കൂളുകളിൽ സംസ്ഥാന പദ്ധതി തുക വിനിയോഗിച്ചും നടപ്പിലാക്കുന്ന സ്കൂൾ ഹെൽത്ത് ആൻഡ് വെൽനസ് പ്രോഗ്രാമിനായി 3.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

നാഷണൽ ഹെൽത്ത് മിഷൻ

376. നാഷണൽ ഹെൽത്ത് മിഷൻ പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 465.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. പദ്ധതിക്കായി 697.80 കോടി രൂപ കേന്ദ്ര വിഹിതമായും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

377. പൊതുവിപണിയിൽനിന്നുള്ള കടമെടുപ്പ് ലഭ്യമാകുന്നതിന് നിയന്ത്രണം അടിച്ചേൽപ്പിച്ചതിനുപുറമേ, ബ്രാൻഡിംഗ് മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്ന പേരിൽ ചില പദ്ധതികളിലെ കേന്ദ്ര സഹായം തടഞ്ഞു വച്ചിരിക്കുന്ന സാഹചര്യമുണ്ട്. 40% പദ്ധതി വിഹിതം സംസ്ഥാനം വഹിക്കുന്ന പദ്ധതികളിൽപോലും കോ-ബ്രാൻഡിംഗ് നടപ്പിലാക്കണമെന്ന സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവശ്യം

കേന്ദ്രസർക്കാർ ഇതുവരെയും അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ല. വിവിധ തലങ്ങളിൽ ഈ വിഷയം ഉന്നയിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും നാഷണൽ ഹെൽത്ത് മിഷന് കീഴിലും മൂലധനചെലവുകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക സഹായ പദ്ധതിയിലും (Scheme for Special Assistance to States for Capital Investment) നാളിതുവരെ കേന്ദ്രസഹായം അനുവദിക്കാത്തത് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിയെ കൂടുതൽ ഗുരുതരമാക്കിയിരിക്കുകയാണ്.

378. പി.എം.ആയുഷ്മാൻ ഭാരത് ഹെൽത്ത് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ച്ചർ മിഷൻ പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ജില്ലാ ആശുപത്രികളിൽ 100, 50 വീതം കിടക്കകളുള്ള ബ്ലോക്കുകളുടെ നിർമ്മാണം, സർക്കാർ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ 50 കിടക്കകളുള്ള ബ്ലോക്കുകളുടെ നിർമ്മാണം എന്നീ പ്രധാന ഘടകങ്ങളടങ്ങിയ ഈ പദ്ധതിക്കുള്ള കേന്ദ്രവിഹിതം 37.50 കോടി രൂപയാണ്.

379. വിവര വിനിമയ സാങ്കേതികവിദ്യ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ആരോഗ്യ മേഖലയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന ഇ-ഹെൽത്ത് പദ്ധതിക്കായി 27.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കാരുണ്യ ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതി

380. കാരുണ്യ ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ നിലവിൽ 202 സർക്കാർ ആശുപത്രികളും 364 സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളും ഉൾപ്പെടെ 566 ആശുപത്രികൾ എംപാനൽ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഭിന്നശേഷിക്കാരും, ട്രാൻസ്ജെൻഡേഴ്സും ഉൾപ്പെടെ 42.45 ലക്ഷം പാവപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ആരോഗ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നു. ഇതിൽ 22.22 ലക്ഷം കുടുംബങ്ങൾക്ക് സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് മാത്രമാണ് കേന്ദ്രവിഹിതം ലഭിക്കുന്നത്. ഇത് പദ്ധതിയുടെ ആകെ ചെലവിന്റെ 10 ശതമാനം മാത്രമാണ്. PM-JAY/KASP പദ്ധതിയിലേക്കുള്ള കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ ആകെ ചെലവ് 1692.37 കോടി രൂപയായിരുന്നു. എന്നാൽ നാഷണൽ ഹെൽത്ത് അതോറിറ്റി അനുവദിച്ചത് 151.34 കോടി രൂപ മാത്രമാണ്.

381. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം ഇതുവരെ കാരുണ്യ പദ്ധതിക്ക് 2545.89 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2024-25 വർഷത്തേയ്ക്ക് കാരുണ്യ ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പിനായി 678.54 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 2024-25 വർഷത്തിൽ 198 കോടി രൂപ കേന്ദ്രവിഹിതമായി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

382. തിരുവനന്തപുരത്തെ ഗവൺമെന്റ് അനലിസ്റ്റ് ലബോറട്ടറി, എറണാകുളം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ എന്നിവിടങ്ങളിലെ റീജിയണൽ ലബോറട്ടറികൾ, പത്തനംതിട്ടയിലെ ജില്ലാ ലബോറട്ടറി എന്നിവ നവീകരിക്കുന്നതിനും പുതിയ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും 7 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

383. ഡ്രഗ്സ് കൺട്രോൾ വകുപ്പിന് 5.52 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ആരോഗ്യ വിദ്യാഭ്യാസം

384. ആരോഗ്യ വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടറേറ്റിന് കീഴിൽ ആകെ 11 മെഡിക്കൽ കോളേജുകളുണ്ട്. കൂടാതെ 2 മെഡിക്കൽ കോളേജുകളുടെ നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുകയുമാണ്. നിലവിലുള്ള 9 നഴ്സിംഗ് കോളേജുകൾക്ക്

പുറമെ കാസർഗോഡ്, ഇടുക്കി, വയനാട്, പാലക്കാട്, പത്തനംതിട്ട എന്നീ ജില്ലകളിലായി 5 പുതിയ നഴ്സിംഗ് കോളേജുകൾകൂടി ആരംഭിക്കും. സംസ്ഥാനത്തെ ആരോഗ്യ വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയുടെ ആകെ വികസനത്തിനായി 401.24 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

385. റീജിയണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഒഫ്ത്താൽമോളജി തിരുവനന്തപുരം, കോളേജ് ഓഫ് ഫാർമസ്യൂട്ടിക്കൽ സയൻസ് തിരുവനന്തപുരം, മെഡിക്കൽ കോളേജുകൾ എന്നിവയുടെ സമഗ്ര വികസനത്തിനായി 217.40 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

386. തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജിൽ സർജിക്കൽ റോബോട്ട് സ്ഥാപിക്കുന്ന പുതിയ പദ്ധതിക്കായി 29 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

387. സംസ്ഥാനത്തെ 6 ഡെന്റൽ കോളേജുകളുടെ വികസനത്തിനായി 22.79 കോടി രൂപയും നഴ്സിംഗ് കോളേജുകൾക്കായി 13.78 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

388. മെഡിക്കൽ കോളേജ് ആശുപത്രികളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതിക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

389. കോഴിക്കോട്, കോട്ടയം, തൃശ്ശൂർ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ ഓങ്കോളജി വിഭാഗം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കാൻസർ ചികിത്സാ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിന് 14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

390. മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെ ഉപകരണങ്ങളുടെ AMC ചെലവുകളിലേക്കായി 25.70 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

391. തൃശ്ശൂർ, കോട്ടയം, തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ 'സ്ട്രോക് സെന്ററുകൾ' സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 3.50 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

392. സർക്കാർ മേഖലയിൽ മൂലകോശ/അസ്ഥിമജ്ജ മാറ്റി വയ്ക്കൽ ചികിത്സ തുടങ്ങേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. ഈ പുതിയ പദ്ധതിക്കായി കോട്ടയം മെഡിക്കൽ കോളേജിന് 1.50 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

393. കോഴിക്കോട്, തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ സ്പോർട്സ് ഇൻജ്വറി ട്രീറ്റ്മെന്റ് ഡിവിഷനും സ്പോർട്സ്

പെർഫോമൻസ് ഇംപ്രൂവ്മെന്റ് ഡിവിഷനും സ്ഥാപിക്കുന്ന പുതിയ പദ്ധതിക്കായി ഒരു കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

394. ചൈൽഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് സെന്ററിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2.58 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

395. മലബാർ കാൻസർ സെന്ററിന് 28 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. മധ്യകേരളത്തിലെ കാൻസർ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ആശുപത്രിയായ കൊച്ചിൻ കാൻസർ റിസർച്ച് സെന്ററിന് 14.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

396. കേരള ആരോഗ്യ സർവ്വകലാശാലയുടെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 11.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

397. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മെന്റൽ ഹെൽത്ത് ആൻഡ് ന്യൂറോ സയൻസസ്, കോഴിക്കോടിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 3.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ആയുഷ്

398. ഭാരതീയ ചികിത്സാ വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിലവാരമുയർത്തുന്നതിനും ശാക്തീകരണത്തിനും ആധുനികവത്കരണത്തിനുമായി 21.08 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

399. ദേശീയ ആയുഷ് മിഷൻ (ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ) പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

400. ഹോമിയോപ്പതി ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ സേവനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിലവിലുള്ള ഹോമിയോ ആശുപത്രികളിലെയും ഡിസ്പെൻസറികളിലെയും ക്ലിനിക്കൽ, നോൺ-ക്ലിനിക്കൽ സൗകര്യങ്ങൾ ഘട്ടംഘട്ടമായി നവീകരിക്കുന്നതിനും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള വിശാല പദ്ധതിക്കായി 6.89 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ശുദ്ധജല വിതരണവും മലിനജല നിവാരണവും

401. ശുദ്ധജല വിതരണത്തിനും മലിനജല നിവാരണത്തിനുമായി ആകെ 907.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

402. ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം പര്യാപ്തമായ അളവിൽ ഓരോ വീടുകളിലും എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയായ ജൽ ജീവൻ മിഷന് 25% സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 550 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. പദ്ധതി ചെലവിന്റെ 15% ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും 10% ഗുണഭോക്താക്കളും വഹിക്കുന്നതായിരിക്കും. 50% കേന്ദ്രവിഹിതമായി 1100 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

നഗര വികസനം

403. സംസ്ഥാനത്തെ നഗരവികസന പരിപാടികൾക്കായി 961.14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

404. നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ തൊഴിലില്ലായ്മയും ഭാഗിക തൊഴിലില്ലായ്മയും പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള അയ്യങ്കാളി നഗരതൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിക്കുള്ള വിഹിതം 165 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തുന്നു. 2024-25 വർഷം 60 ലക്ഷം തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. 50 ശതമാനം ഗുണഭോക്താക്കൾ സ്ത്രീകളായിരിക്കും എന്ന വിധത്തിലാണ് പദ്ധതി വിഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

405. 'ശുചിത്വ കേരളം-നഗര പ്രദേശങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതി'-ക്കായി 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

406. ലോകബാങ്ക് വായ്പയോടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന കേരള സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി റീജിയണൽ സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 120 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

407. തിരുവനന്തപുരം വികസന അതോറിറ്റി (ട്രിഡ)-യ്ക്കുള്ള ഗ്രാന്റായി 4 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

408. വിശാല കൊച്ചി വികസന അതോറിറ്റിക്ക് 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

409. സ്മാർട്ട് സിറ്റി മിഷൻ പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പിന് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 100 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

410. ജലസുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുക, എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കും കുടിവെള്ള കണക്ഷൻ നൽകുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ ആരംഭിച്ച

"അടൽ മിഷൻ ഫോർ റിജ്യൂവനേഷൻ ആൻഡ് അർബൻ ട്രാൻസ്ഫർമേഷൻ (അമൃത്-2.0)" പദ്ധതിക്കായി 134.94 കോടി രൂപ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി വകയിരുത്തുന്നു. തുല്യമായ തുക കേന്ദ്രവിഹിതമായും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

411. 'ദീൻ ദയാൽ അന്ത്യോദയ യോജന'ക്കുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 34.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

വാർത്താ വിതരണവും പ്രചാരണവും

412. വാർത്താ വിതരണവും പ്രചാരണവും മേഖലയ്ക്ക് ആകെ 37.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇതിൽ പ്രസ്സ് ഇൻഫർമേഷൻ സർവ്വീസിനായുള്ള 3.59 കോടി രൂപയും ഓൺലൈൻ പബ്ലിസിറ്റി, ഐ.ടി., ഐ.ഇ.സി. സേവനങ്ങൾക്കായുള്ള 4.21 കോടി രൂപയും വിഷ്വൽ കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായുള്ള 9 കോടി രൂപയും ഫീൽഡ് പബ്ലിസിറ്റിക്കായുള്ള 8.30 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

413. പത്രപ്രവർത്തകരുടെ ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതിക്കായുള്ള വിഹിതം 50 ലക്ഷത്തിൽ നിന്നും 75 ലക്ഷമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

തൊഴിലും തൊഴിലാളിക്ഷേമവും

414. തൊഴിലും തൊഴിലാളിക്ഷേമവും മേഖലയിലെ വിവിധ വകുപ്പുകൾക്കും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായി 464.44 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

415. ലേബർ കമ്മീഷണറേറ്റിന് 112.95 കോടി രൂപയും ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ട്രെയിനിംഗ് വകുപ്പിന് 95.95 കോടി രൂപയും നാഷണൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് സർവ്വീസ് (കേരളം)-ന് 30.23 കോടി രൂപയും കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലേബർ & എംപ്ലോയ്മെന്റിന് 3 കോടി രൂപയും ഫാക്ടറീസ് & ബോയിലേഴ്സ് വകുപ്പിന് 4.50 കോടി രൂപയും നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

416. തോട്ടം തൊഴിലാളികളുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിലേക്കായി 1.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

417. അസംഘടിത മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള സാമൂഹ്യസംരക്ഷണ പദ്ധതിക്കായി 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഇതിൽ അസംഘടിത മേഖലയിലെ സ്ത്രീ തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രസവാനുകൂല്യം നല്കുന്നതിനുള്ള 6 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

418. പരമ്പരാഗത തൊഴിൽ മേഖലകളായ ബീഡി, ഖാദി, മുള, ചൂരൽ, മത്സ്യ ബന്ധനവും സംസ്കരണവും, കശുവണ്ടി, കയർ, തഴപ്പായ, കരകൗശല നിർമ്മാണം മുതലായ മേഖലകളിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് 1250/- രൂപ നിരക്കിൽ ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിക്കായി 90 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

419. നിലവിൽ വാടക കെട്ടിടങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന മൂന്നാറിലെ തൊഴിൽ/തോട്ടം മേഖലകളിലെ ഓഫീസുകൾ, തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമവും പരാതി പരിഹാരവും മുൻനിർത്തി ഒരു കുടക്കീഴിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി തൊഴിൽ സമുച്ചയം പണികഴിപ്പിക്കും. ആയതിലേക്കായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 60 ലക്ഷം രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

420. അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്ക് 25,000 രൂപയുടെ ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് സഹായവും അപകട മരണത്തിന് 2 ലക്ഷം രൂപയും

വൈകല്യത്തിന് ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെയും സഹായം ഉറപ്പാക്കുന്ന 'ആവാസ്' പദ്ധതിക്കായി 1.25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

421. വ്യാവസായിക പരിശീലന വകുപ്പിൽ നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള കേരള അക്കാദമി ഫോർ സ്കിൽസ് ആൻഡ് എക്സലൻസ് (KASE)-ന്റെ വിവിധ കർമ്മ പദ്ധതികൾക്കായി 33 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

422. ഐ.റ്റി.ഐ.-കളുടെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിനായി 25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

423. നിലവിലെ ഐ.റ്റി.ഐ.-കളിൽ അധികസൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തി കൂടുതൽ ട്രെയിനികൾക്ക് പരിശീലനം നല്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി വ്യാവസായിക പരിശീലന വകുപ്പിന് 4.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

424. എംപ്ലോയ്മെന്റ് എക്സ്ചേഞ്ചിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള തൊഴിൽ രഹിതരായ വിധവകൾ, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട/വിവാഹമോചനം നേടിയ/ അവിവാഹിതരായ വനിതകൾ, അവിവാഹിതരായ അമ്മമാർ,

ഭിന്നശേഷിക്കാരായ വനിതകൾ, കിടപ്പ് രോഗികളുടെ ഭാര്യമാർ എന്നിവർക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ നല്കുന്നതിനുള്ള 'ശരണ്യ' പദ്ധതിക്കായി 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

425. ഫാക്ടറീസ് ആൻഡ് ബോയിലേഴ്സ് വകുപ്പിന് 4.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

നോർക്ക

426. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം നോർക്കയുടെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 143.81 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

427. ആഗോള മാന്ദ്യത്തിന്റേയും ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിലെ ദേശീയവൽക്കരണത്തിന്റേയും ഫലമായി കേരളത്തിലേക്ക് തിരികെയെത്തുന്നവരെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സുസ്ഥിര ജീവനോപാധി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ച NDPREM പദ്ധതിക്കായി 25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

428. തിരിച്ചെത്തുന്ന പ്രവാസികളുടെ പുനരധിവാസ പുനസംയോജന ഏകോപന പദ്ധതിക്കായി 44 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

429. കുറഞ്ഞത് രണ്ട് വർഷക്കാലം വിദേശത്ത് ജോലിചെയ്ത് മടങ്ങിവന്ന മലയാളികൾക്ക് 50,000 രൂപ വരെ ചികിത്സാ സഹായം, ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെ മരണാനന്തര ധനസഹായം, 15,000 രൂപ വരെ വിവാഹ ധനസഹായം, വൈകല്യമുള്ളവർക്ക് സഹായ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിലേക്ക് 10,000 രൂപ വരെ ധനസഹായം എന്നിങ്ങനെ ഒറ്റത്തവണ ധനസഹായം ലഭ്യമാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള 'സാന്ത്വന' പദ്ധതിക്കുവേണ്ടി 33 കോടി രൂപ മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു.

430. 'കേരള ദി നോൺ റസിഡന്റ് കേരളൈറ്റ്സ് വെൽഫെയർ ബോർഡ്' മുഖേനയുള്ള ക്ഷേമപദ്ധതികൾക്കായി 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പട്ടികജാതി വികസനം

431. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിക്കായി 2979.40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് സംസ്ഥാന പദ്ധതി അടങ്കലിന്റെ 9.81 ശതമാനമാണ്. ഇതിൽ

1341.30 കോടി രൂപ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുള്ള വിഹിതമാണ്.

432. പാലക്കാട് മെഡിക്കൽ കോളേജിലെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 50 കോടി രൂപയും പോസ്റ്റ് മെട്രിക് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പ് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അധിക സംസ്ഥാന സഹായമായി 150 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

433. വാർഷിക വരുമാനം 2.50 ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയാത്ത പട്ടികജാതി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായ പോസ്റ്റ് മെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പിന്റെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 73 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

434. ഒൻപതും പത്തും ക്ലാസുകളിൽ പഠിക്കുന്ന പട്ടികജാതി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായുള്ള പ്രീ-മെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ് പദ്ധതിക്ക് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

435. പട്ടികജാതി യുവതീ-യുവാക്കളിലെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾക്ക് 55 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

436. വെള്ളായണിയിലുള്ള അയ്യങ്കാളി മെമ്മോറിയൽ മോഡൽ റസിഡൻഷ്യൽ സ്പോർട്സ് സ്കൂൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മോഡൽ റസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകളുടെ നടത്തിപ്പിന് 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കാൾ 2 കോടി രൂപ അധികമാണ്.

437. ഭൂരഹിതരായ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് വീട് നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഭൂമി വാങ്ങുന്നതിന് 170 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ഏകദേശം 5000 ഭൂരഹിത പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളെ സഹായിക്കാനാണ് സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

438. ഭാഗികമായി നിർമ്മിച്ച ഭവനങ്ങളുടെ പൂർത്തീകരണത്തിനും ഭവനങ്ങളുടെ നവീകരണത്തിനും പഠന മുറികളുടെ

നിർമ്മാണത്തിനുമായി 222.06 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കാൾ 17 കോടി രൂപ അധികമാണ്.

439. പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിലെ സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹ്യമായും പിൻതള്ളപ്പെട്ടുപോയ വിവിധ വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള വികസന പരിപാടികൾക്കായി 51 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 2021-22 ലെ അതിദാരിദ്ര്യ സർവ്വേയിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഈ പദ്ധതിയിൽ മുൻഗണന നൽകുന്നതാണ്. പദ്ധതിയുടെ 40 ശതമാനം ഗുണഭോക്താക്കൾ വനിതകളായിരിക്കും.

440. ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെ വാർഷിക വരുമാനമുള്ള പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളിലെ പെൺകുട്ടികളുടെ വിവാഹത്തിനായി മാതാപിതാക്കൾക്ക്/രക്ഷിതാക്കൾക്ക് 1.25 ലക്ഷം രൂപ വീതം വിവാഹ ധനസഹായം നല്കുന്ന പദ്ധതിക്കായി 86 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

441. പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട പെൺകുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള 'വാത്സല്യ നിധി' പദ്ധതിക്കായി 2024-25 വർഷം 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

442. ഡോ. അംബേദ്ക്കർ ഗ്രാമവികസന പദ്ധതിക്കായി 50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

443. പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട അർഹരായ രോഗികൾക്കും, വൃദ്ധർക്കും ആരോഗ്യ പരിചരണം നൽകുന്ന ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ പരിപാടിക്കായി 65 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കാൾ 12 കോടി രൂപ അധികമാണ്.

444. പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പിനുകീഴിലുള്ള ഇ-ഗവേണൻസ് സംരംഭങ്ങൾക്കായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

445. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ മാനവവിഭവശേഷി വികസനം, അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ, സാമ്പത്തിക വികസനം തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പ്രത്യേക ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ്പ്

ഫില്ലിംഗ് പദ്ധതികൾക്കുള്ള കോർപ്പസ് ഫണ്ടായി 45 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

446. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിയിലുൾപ്പെട്ട പരിപാടികൾക്ക് സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 17.92 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. കുടുംബശ്രീ മിഷൻ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന ദീൻദയാൽ അന്ത്യോദയ യോജന പദ്ധതിയുടെ കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 25.69 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം

447. പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിനായി 859.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. ഇത് സംസ്ഥാന പദ്ധതി അടങ്കലിന്റെ 2.83 ശതമാനമാണ്. 2011 സെൻസസ് പ്രകാരമുള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ ജനസംഖ്യാ ശതമാനമായ 1.45 ശതമാനത്തേക്കാൾ ഉയർന്നതാണിത്. പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതമായ 859.50 കോടി രൂപയിൽ 201.55 കോടി രൂപ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുള്ള വിഹിതമാണ്.

448. പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രോത്സാഹനവും സഹായവും നൽകുന്ന പദ്ധതികൾക്കായുള്ള വിഹിതം കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ വിഹിതമായ 8.75 കോടി രൂപയിൽനിന്ന് 9.25 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

449. പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്കിടയിൽ വിദ്യാഭ്യാസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 32.10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

450. പോസ്റ്റ് മെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

451. സംസ്ഥാനത്തിനുപുറത്തുള്ള സർവ്വകലാശാലകളിലും പ്രശസ്തമായ വിദേശ സർവ്വകലാശാലകളിലും ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം നേടുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായവും ലോജിസ്റ്റിക് പിന്തുണയും നൽകുന്ന പുതിയ പദ്ധതിക്കായി 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

452. ആധുനിക നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലനം നൽകി പട്ടികവർഗ്ഗ യുവജനങ്ങൾക്കിടയിലെ തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിക്കുന്നതിനും, ഉപജീവനമാർഗ്ഗത്തിനുവേണ്ടി സ്വയംതൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിനുമായി വ്യക്തികൾക്കും സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾക്കും പിന്തുണ നൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിക്കായി 9 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

453. പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ വിദ്യാസമ്പന്നർക്കിടയിൽ സംരംഭകത്വത്തിനും സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കും പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്നതിന് പുതിയതായി വിഭാവന ചെയ്യുന്ന പദ്ധതിയാണ് 'ഉന്നതി'. ഗവേഷണവും വികസനവും, വിപണനം, പുതിയ നിക്ഷേപങ്ങൾ, സംരംഭം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി സംരംഭകർക്ക് സഹായം നൽകുന്നതാണ്. സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് 10 ലക്ഷം രൂപ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ ധനസഹായം നൽകും. ഈ പുതിയ പദ്ധതിക്കായി 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

454. വ്യോമയാന മേഖലയിലെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാനത്തെ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ

അഭ്യസ്തവിദ്യരായവർക്കിടയിലെ തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വിഭാവന ചെയ്യുന്ന പുതിയ നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടിയായ 'വിംഗ്സ്'-ന് 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

455. എം.ജി.എൻ.ആർ.ഇ.ജി.എസ്.-ൽ നൽകുന്ന 100 ദിവസ തൊഴിലിനു പുറമെ, പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 100 ദിവസത്തെ അധിക തൊഴിൽകൂടി നൽകുന്ന കേരള ട്രൈബൽ പ്ലസ് പദ്ധതിക്കായി 35 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

456. മോഡൽ റെസിഡെൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ/ആശ്രമം സ്കൂളുകൾ, ഏകലവ്യ സ്കൂളുകൾ, സ്പെഷ്യൽ സി.ബി.എസ്.ഇ മോഡൽ റെസിഡെൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ എന്നിവയുടെ നടത്തിപ്പ് ചെലവിനായി 57 കോടി രൂപയും കെട്ടിടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിനും പൂർത്തീകരണത്തിനുമായി 5 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

457. പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രീമെട്രിക്/ പോസ്റ്റ്മെട്രിക് ഹോസ്റ്റലുകളുടെ നവീകരണത്തിനും, UNICEF

നിഷ്കർഷിക്കുന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

458. പട്ടികവർഗ്ഗ യുവതികൾക്കുള്ള വിവാഹ ധനസഹായമായി 6 കോടി രൂപയും സിക്കിൾസെൽ അനീമിയ രോഗികൾക്കുള്ള സഹായമായി 2.50 കോടി രൂപയും കിർത്താഡ്സിന്റെ സഹായത്തോടെ കണ്ടെത്തുന്ന പരമ്പരാഗത പട്ടികവർഗ്ഗ വൈദ്യന്മാർക്കുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായമായി 40 ലക്ഷം രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

459. പട്ടികവർഗ്ഗ സ്ത്രീകൾക്ക് ഗർഭാവസ്ഥയിലും പ്രസവശേഷവും ആവശ്യമായ പരിചരണം ഉറപ്പാക്കാൻ ആവിഷ്കരിച്ച 'ജനനി ജന്മരക്ഷ' പദ്ധതിയിലൂടെ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതിനായി 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

460. പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർക്കിടയിലെ ദാരിദ്ര്യം, പോഷകാഹാരക്കുറവ് എന്നിവ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലെയും പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളിൽ ആവശ്യമായ ഭക്ഷ്യ ധാന്യങ്ങൾ

ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതിക്കായി 25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

461. സമഗ്ര പട്ടികവർഗ്ഗ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതിക്കായി 32 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

462. ലൈഫ് മിഷൻ പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുൻപായി നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെ വീടുകളുടെ പൂർത്തീകരണവും ജീർണ്ണാവസ്ഥയിലുള്ള വീടുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണവും ലക്ഷ്യമിടുന്ന പദ്ധതിക്കായി 70 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

463. പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിയിലെ ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ് ഫില്ലിംഗ്-കോർപ്പസ് ഫണ്ടിലേക്ക് 40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

464. അംബേദ്കർ സെറ്റിൽമെന്റ് വികസന പദ്ധതിക്കായി 40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

465. ഭൂരഹിതരായ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് കുറഞ്ഞത് ഒരേക്കർ, പരമാവധി 5 ഏക്കർ വരെ ഭൂമി നൽകുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയുള്ള

'ഭൂരഹിതരായ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ പുനരധിവാസം' പദ്ധതിക്കായി 42 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

466. പട്ടികവർഗ്ഗമേഖലകളിൽ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള മാനവശേഷി പിന്തുണയ്ക്കായി 33.25 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

മറ്റ് പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമം

467. മറ്റു പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്കുള്ള വിവിധ ക്ഷേമ പദ്ധതികൾക്കായി 167 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

468. കേരള സംസ്ഥാന പിന്നാക്ക വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 9 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

469. കേരള സംസ്ഥാന പരിവർത്തിത ക്രൈസ്തവ ശിപാർശിത വിഭാഗ വികസന കോർപ്പറേഷനുള്ള വിഹിതം കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ വിഹിതമായ 6 കോടി രൂപയിൽനിന്ന് 8 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തുന്നു.

470. മറ്റു പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളിലെ ഏറ്റവും പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന സമുദായങ്ങളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സർക്കാർ മാനദണ്ഡങ്ങൾ

പ്രകാരം പ്രീ-മെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നതിന് 5 കോടി രൂപയും പോസ്റ്റ്-മെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നതിന് 40 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

471. മറ്റു പിന്നാക്ക വിഭാഗക്കാർക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വിവിധ പരിപാടികൾക്കായി 13.90 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

472. മറ്റു പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട വിദ്യർത്ഥികൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പ് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച "കെടാവിളക്ക്" പദ്ധതിക്കായി 15 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. പദ്ധതിയുടെ 50 ശതമാനം ഗുണഭോക്താക്കൾ പെൺകുട്ടികളായിരിക്കുമെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു.

473. ഒ.ബി.സി, ഇ.ബി.സി, ഡി.എൻ.റ്റി. വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് "പി.എം. യശസ്വി പ്രീമെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ്" നൽകുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 8 കോടി രൂപയും പോസ്റ്റ്

മെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 58 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

ന്യൂനപക്ഷ ക്ഷേമം

474. ന്യൂനപക്ഷക്ഷേമത്തിനായി 73.63 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

475. മികച്ച സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനായി ന്യൂനപക്ഷ കേന്ദ്രീകൃത ബ്ലോക്കുകളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന 'പി.എം. ജൻവികാസ് കാര്യക്രം' പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 16 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

476. ന്യൂനപക്ഷ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായുള്ള സ്കോളർഷിപ്പ് പദ്ധതിക്കായി 9.61 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

477. ന്യൂനപക്ഷക്കാർക്കായുള്ള വിവിധ നൈപുണ്യ വികസന പദ്ധതികൾക്കും തൊഴിലധിഷ്ഠിത പദ്ധതികൾക്കുമായി 7.02 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

478. ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളത്തിൽ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനായി ഒരു കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

479. കേരള സംസ്ഥാന ന്യൂനപക്ഷ വികസന ധനകാര്യ കോർപ്പറേഷനുള്ള ഓഹരി മൂലധനമായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

480. ഒന്നാം ക്ലാസ്സ് മുതൽ എട്ടാം ക്ലാസ്സ് വരെയുള്ള ന്യൂനപക്ഷ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നതിൽനിന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ പിന്മാറിയ സാഹചര്യത്തിൽ, അത്തരം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നതിനായി 'മാർഗ്ഗദീപം' എന്ന പേരിൽ ഒരു പുതിയ പ്രീമെട്രിക് സ്കോളർഷിപ്പ് പദ്ധതി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇതിനായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

481. വിവാഹബന്ധം വേർപെടുത്തിയവരോ, വിധവകളോ, ഭർത്താവ് ഉപേക്ഷിച്ചവരോ ആയ ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയംതൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സഹായം നൽകുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ച പുതിയ പദ്ധതിക്ക് 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

മുന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമം

482. കേരള സംസ്ഥാന മുന്നാക്ക സമുദായ ക്ഷേമ കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 35 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സാമൂഹ്യ സുരക്ഷിതത്വവും ക്ഷേമവും

483. സാമൂഹ്യ സുരക്ഷിതത്വവും ക്ഷേമവും മേഖലയ്ക്കായി 553.31 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

484. പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരോ അസംഘടിതരോ ആയ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെ പുനരധിവാസം, നൈപുണ്യ വികസനം, ശാക്തീകരണം തുടങ്ങിയ വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

485. 'അതിജീവനം', നൈപുണ്യ വികസനത്തിനായുള്ള 'പ്രചോദനം', എൻഡോസൾഫാൻ ദുരിതബാധിതരുൾപ്പെടെയുള്ളവർക്കായുള്ള 'സംയോജിത പുനരധിവാസ ഗ്രാമങ്ങൾ' തുടങ്ങിയ പരിപാടികൾക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

486. ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കായുള്ള 'ബാരിയർ ഫ്രീ കേരളം' പദ്ധതിക്ക് 8 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

487. നിശ്ചിത തുക ഫീസായി നൽകിക്കൊണ്ട്, വയോജനങ്ങൾക്കായി താമസസൗകര്യം ഉറപ്പു വരുത്തുന്ന 'റിട്ടയർമെന്റ് ഹോംസ്' എന്ന പുതിയ പദ്ധതി സാമൂഹ്യ നീതി വകുപ്പിനുകീഴിൽ നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതുൾപ്പെടെ വയോജന സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി 6.80 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

488. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാർക്കായി ഒരു പ്രത്യേക നയം പ്രഖ്യാപിച്ച രാജ്യത്തെ ആദ്യ സംസ്ഥാനമാണ് നമ്മുടേത്. ഇവരുടെ ക്ഷേമം ലക്ഷ്യമിടുന്ന 'മഴവില്ല്' പദ്ധതിക്കായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

489. 'നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫിസിക്കൽ മെഡിസിൻ ആൻഡ് റീഹാബിലിറ്റേഷൻ' (NIPMR)-ന് 12.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ മിഷൻ

490. എൻഡോസൾഫാൻ ദുരിതബാധിതരുടെ സമഗ്ര പാക്കേജിനായി 17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

491. 'വയോമിത്രം' പദ്ധതിക്കായി 27.50 കോടി രൂപയും, 'അനുയാത്ര' പദ്ധതിക്കായി 20 കോടി രൂപയും, 'ആശ്വാസ കിരണം' പദ്ധതിക്കായി 50 കോടി രൂപയും, 'സ്നേഹപൂർവ്വം' പദ്ധതിക്കായി 17.39 കോടി രൂപയും, 'മിഠായി' പദ്ധതിക്കായി 3.80 കോടി രൂപയും, 'ശുഭയാത്ര', 'ആശ്വാസം', 'ഹസ്തദാനം' എന്നീ പദ്ധതികൾക്കായി 13 കോടി രൂപയും വകയിരുത്തുന്നു.

492. നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഫോർ സ്പീച്ച് ആൻഡ് ഹിയറിംഗിന് 19.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

വനിതാ ശിശു വികസനം

493. 'നിർഭയ' പദ്ധതിക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

494. സ്ത്രീ സുരക്ഷയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

495. കൗമാര പ്രായത്തിലുള്ള പെൺകുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി, സംസ്ഥാനത്തെ 1012 സ്കൂളുകൾ മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന 'സൈക്കോ-സോഷ്യൽ' സർവ്വീസസ് പദ്ധതിക്കായി 51 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

496. ജൻഡർ പാർക്കിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 9 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

497. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ മോഡൽ അങ്കണവാടികളും സ്മാർട്ട് അങ്കണവാടികളും നിർമ്മിക്കാനായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

498. കുട്ടികളുടെ സംരക്ഷണവും വികാസവും ലക്ഷ്യമിട്ട് നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന 'ഔവർ റെസ്പോൺസിബിലിറ്റി ടു ചിൽഡ്രൻ' പദ്ധതിക്കായി 13 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

499. നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ അടുത്തടുത്ത് പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന വിവിധ അങ്കണവാടികളെയും അവയിലെ ജീവനക്കാരെയും സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, മെറ്റേണിറ്റി ബെനിഫിറ്റ് ആക്ട് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്ന പ്രകാരം, 3 വയസ്സുവരെയുള്ള കുട്ടികൾക്കായി ക്രഷ്, 3 മുതൽ 6 വയസ്സുവരെയുള്ളവർക്കുള്ള പ്രീ-സ്കൂൾ, കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾക്കുള്ള സുരക്ഷിത കേന്ദ്രം എന്നിവ ഒരുക്കാൻ

ലക്ഷ്യമിട്ടാണ് തൊഴിലിടങ്ങളിൽ ക്രഷുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്. ഈ പദ്ധതിക്കായി 2.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

500. കുട്ടികളുടെ സ്ഥാപനേതര പുനരധിവാസത്തിനും സംരക്ഷണത്തിനുമായി നോൺ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ കെയർ ഫോർ ചിൽഡ്രൻ എന്ന പുതിയ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. ഇതിന്റെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 50 ലക്ഷം രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

അങ്കണവാടി ജീവനക്കാർക്കുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി

501. 2 ലക്ഷം രൂപ കവറേജ് ലഭിക്കത്തക്കരീതിയിൽ അങ്കണവാടി ജീവനക്കാർക്കു മാത്രമായി ഒരു പുതിയ ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതിലേക്ക് 2024-25 വർഷത്തേക്കുള്ള വിഹിതമായി 1.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

502. കേരള വനിതാ വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ 2024-25 വർഷത്തെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 17.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

503. സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 5.20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

504. 2005-ലെ ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ നിയമപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന സംസ്ഥാന ബാലാവകാശ കമ്മീഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2.40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

505. സംസ്ഥാനത്ത് പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന പോക്സോ ഫാസ്റ്റ് ട്രാക്ക് സ്പെഷ്യൽ കോടതികളുടെ എണ്ണം 28-ൽ നിന്ന് 54 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കോടതികളുടെയും പുതുതായി തുടങ്ങുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന 2 കോടതികളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

506. സംയോജിത ശിശു വികസന പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 194.32 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 291.48 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

507. സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും പോഷക ലഭ്യത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിടുന്ന നാഷണൽ ന്യൂട്രീഷ്യൻ മിഷൻ പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. കേന്ദ്രവിഹിതമായി 15 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

508. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസുകളിലും/ഡി.പി.സി. കെട്ടിടങ്ങളിലും മതിയായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനും നിർമ്മാണം പൂർത്തിയായിട്ടില്ലാത്ത ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി കെട്ടിടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുമായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 11.76 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

509. സംസ്ഥാന പരിശീലന നയ പരിപാടികൾ, ഗുഡ് ഗവേണൻസ് സെന്റർ, ഫാക്കൽറ്റികൾക്ക് കാര്യശേഷി വികസനം എന്നീ ഘടകങ്ങൾക്കായി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് ഇൻ ഗവൺമെന്റ്-ന് (ഐ.എം.ജി.) 18.05 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

510. സബ് രജിസ്ട്രാർ ഓഫീസുകളിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ലെഗസി റെക്കോർഡുകൾ ഘട്ടംഘട്ടമായി ഡിജിറ്റൈസ് ചെയ്ത് സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ തുടർനടത്തിപ്പിനായി 9.66 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

511. കേരള പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷന്റെ കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, ഇടുക്കി, എറണാകുളം, മലപ്പുറം, കാസർഗോഡ് ജില്ലാ ഓഫീസുകൾക്ക്

സ്വന്തമായി കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് 5.24 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

വിജിലൻസ് & ആന്റി കറപ്ഷൻ ബ്യൂറോ

512. വിജിലൻസ് വകുപ്പിന്റെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിനായി 5 കോടി രൂപയും വകുപ്പിന്റെ വിവിധ കെട്ടിട നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 6.96 കോടി രൂപയും നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

പോലീസ്

513. പോലീസ് വകുപ്പിൽ സാങ്കേതികവിദ്യയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ വിവിധ ആധുനികവൽക്കരണ പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനായി ആകെ 150.26 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

514. പോലീസ് സേനയുടെ നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 12 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. കേന്ദ്ര വിഹിതമായി 18 കോടി രൂപ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ജയിൽ

515. ജയിൽ വകുപ്പിലെ വിവിധ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്കും ജയിലുകളുടെ നടത്തിപ്പ്, ഭരണം എന്നിവയുടെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിനുമായി 14.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

516. ജയിൽപ്പുള്ളികൾക്കായി നൈപുണ്യവികസന-വിദ്യാഭ്യാസ-ക്ഷേമ പരിപാടികൾ ലക്ഷ്യമിട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന വിവിധ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 9 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ഫയർ & റെസ്ക്യൂ

517. ഫയർ & റെസ്ക്യൂ വകുപ്പിന് 74 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ദേവസ്വം

518. ഉത്തരമലബാറിലെ ആചാരസ്ഥാനീയർക്കും കോലധാരികൾക്കും നൽകിവരുന്ന പ്രതിമാസ ധനസഹായം 1400 രൂപയിൽ നിന്നും 1600 രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

നീതിന്യായ വകുപ്പ്

519. നീതിന്യായ വകുപ്പിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 44.14 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

520. വിവര വിനിമയ സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ ഹൈക്കോടതിയെയും കീഴ്ക്കോടതികളെയും ആധുനികവത്കരിക്കുന്നതിന് 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 3.30 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

ജുഡീഷ്യൽ സിറ്റി

521. ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രിയും ബഹുമാനപ്പെട്ട കേരള ഹൈക്കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസും തമ്മിലുള്ള യോഗത്തിൽ വിപുലമായ ഒരു ജുഡീഷ്യൽ സിറ്റി സ്ഥാപിക്കാൻ തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ടിരുന്നു. എറണാകുളം കളമശ്ശേരിയിൽ ഹൈക്കോടതിയും അനുബന്ധ ജുഡീഷ്യൽ ഓഫീസുകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ജുഡീഷ്യൽ സിറ്റി സ്ഥാപിക്കും.

522. ഹൈക്കോടതി, സബോർഡിനേറ്റ് കോടതികൾ, കേരള ജുഡീഷ്യൽ അക്കാഡമി എന്നിവയുടെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിലൂടെ

കോടതികളുടെ സുരക്ഷ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെട്ട പ്രവർത്തനാന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും സാധിക്കുന്നു. ഈ ലക്ഷ്യത്തോടെ നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ വിവിധ ഘടകങ്ങൾക്കായി 2024-25 വർഷം 15.04 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

523. ജുഡീഷ്യറിയുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 18 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു. 27 കോടി രൂപ കേന്ദ്ര വിഹിതമായും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

എക്സൈസ് വകുപ്പ്

524. എക്സൈസ് വകുപ്പിന്റെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിന് 9.27 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

525. യുവാക്കളിൽ ലഹരി വസ്തുകളുടെ ദൂഷ്യവശത്തെപ്പറ്റി അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആരംഭിച്ച ലഹരി വിരുദ്ധ പ്രചാരണ പരിപാടിയായ 'വിമുക്തി'-യുടെ വിവിധ

പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 2024-2025 വർഷത്തേക്ക് 9.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ധനകാര്യ വകുപ്പ്

526. ധനവകുപ്പിനുകീഴിലുള്ള നാഷണൽ സേവിംഗ്സ്, ചീഫ് ടെക്നിക്കൽ എക്സാമിനർ, ഇൻഷ്വറൻസ് തുടങ്ങിയ ഓഫീസുകളും, ഡയറക്ടറേറ്റുകളും തിരുവനന്തപുരത്ത് വിവിധ മേഖലകളിലാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. മതിയായ സൗകര്യങ്ങളില്ലാത്ത പ്രശ്നങ്ങളുമുണ്ട്. ഈ ഓഫീസുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഒരു ഓഫീസ് കോംപ്ലക്സ് നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി 20 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻ

527. സംസ്ഥാനത്ത് 62 ലക്ഷത്തോളം ആളുകൾക്കാണ് സാമൂഹ്യസുരക്ഷാ പെൻഷൻ നൽകിവരുന്നത്. രാജ്യത്ത് ഏറ്റവും മികച്ച നിരക്കിൽ പെൻഷൻ നൽകുന്ന സംസ്ഥാനം നമ്മുടേതാണ്. പ്രതിമാസം 1600 രൂപ നിരക്കിൽ പെൻഷൻ നൽകുന്നതിനായി പ്രതിവർഷം വേണ്ടി വരുന്നത് 9000 കോടി രൂപയാണ്. സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻ

കൃത്യമായി നൽകാൻ സർക്കാർ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ചില നടപടികൾമൂലം അത് വൈകുന്ന നിലയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പെൻഷൻ നൽകാനായി രൂപീകരിച്ച കേരള സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻ കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് സമാഹരിച്ച 35,000 കോടി രൂപയിൽ 24,000 കോടി രൂപയും തിരിച്ചടച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ പെൻഷൻ കമ്പനിയിലൂടെ പുതുതായി ധനസമാഹരണം നടത്തി ക്ഷേമപെൻഷൻ സമയബന്ധിതമായി ജനങ്ങളിലേക്കെത്തിക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ അനുവദിക്കുന്നില്ല. പെൻഷൻ കമ്പനിയുടെ ഈ ധനസമാഹരണത്തെ സർക്കാരിന്റെ പൊതുകടമായി കണക്കാക്കി പെൻഷൻ വിതരണത്തിന് ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ്. കൂടാതെ സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ പെൻഷൻ നൽകുന്നതിന് വെറും നാമമാത്രമായ സഹായമാണ് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകുന്നത്. അതുപോലും കൃത്യമായി നൽകാത്ത സാഹചര്യമാണ്.

528. അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം കൃത്യമായും സമയബന്ധിതമായും സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ പെൻഷൻ കൊടുത്തുതീർക്കാനുള്ള പ്രത്യേക നടപടികൾ സർക്കാർ സ്വീകരിക്കും.

കിഫ്ബി

529. സംസ്ഥാനത്തെ വൻകിട അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനത്തിനു വേണ്ടി റോഡുകൾ, പാലങ്ങൾ, ഐ.ടി., വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, കുടിവെള്ള വിതരണം, ഇറിഗേഷൻ, ഗതാഗതം, ടൂറിസം, കായികം, വിദ്യാഭ്യാസം, ഊർജ്ജം തുടങ്ങിയ വിവിധ മേഖലകളിലെ പദ്ധതികളിലായി 62,454.18 കോടി രൂപയുടെ 1066 അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന പദ്ധതികൾക്കും 20,000 കോടി രൂപയുടെ ലാൻഡ് അക്വിസിഷൻ പൂളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഏഴ് പദ്ധതികൾക്കും നാളിതുവരെ കിഫ്ബി അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 32,738.25 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതികളുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ടെണ്ടർ നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ച പദ്ധതികളിൽ 595 പദ്ധതികൾ പ്രവൃത്തി ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതും അതിൽ 14,830.76 കോടി രൂപയുടെ

പദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിക്കുവാനും കിഫ്ബിക്ക് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിലവിൽ 21,817.66 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതികൾ പ്രവൃത്തി പുരോഗതിയിലാണ്. അംഗീകാരം നൽകിയ പദ്ധതികളിലേക്കായി നാളിതുവരെ 27,522 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

സംസ്ഥാന ചരക്ക് സേവന നികുതി വകുപ്പ്

530. സംസ്ഥാന ചരക്കുസേവന നികുതി വകുപ്പിലെ പുന:സംഘടന രാജ്യത്തുതന്നെ ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യത്തേതായിരുന്നു. പുന:സംഘടനയ്ക്കുശേഷം നികുതി പിരിവിലും നികുതി ഭരണത്തിലും ഗുണപരമായ ഫലങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വകുപ്പിനെ മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങളായി പുന:ക്രമീകരിച്ചതോടെ നികുതി വെട്ടിപ്പ് ശാസ്ത്രീയമായും ആധുനിക മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചും കണ്ടെത്താൻ കഴിയും. വകുപ്പിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുകയാണ്. സംസ്ഥാന ചരക്ക് സേവന നികുതി വകുപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വിവര വിനിമയ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ

ആധുനികവൽകരിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. റവന്യൂ വരുമാന വർദ്ധന ലക്ഷ്യമിട്ട് നടപ്പാക്കുന്ന പ്രസ്തുത പദ്ധതിക്കായി 2024-2025 വർഷത്തേക്ക് 3 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

531. ചരക്കുസേവന നികുതി സംബന്ധിച്ച് പൊതു അവബോധ പരിപാടികൾക്കും കാര്യശേഷി വികസനത്തിനുമായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം 4 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

532. സംസ്ഥാന ചരക്ക് സേവന നികുതി വകുപ്പിന് കീഴിലെ എസ്.ജി.എസ്.ടി., ഇന്റലിജൻസ്, ഓഡിറ്റ് ഓഫീസുകളെ പ്രത്യേക കെട്ടിടങ്ങളിലേക്ക് മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിനുമായി 3 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

533. ജി.എസ്.ടി വകുപ്പിന് പുതിയ വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിന് 3.80 കോടി രൂപ ഉൾപ്പെടെ 6.80 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്

534. കേരളാ സ്റ്റേറ്റ് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പിന്റെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള 'പ്രോജക്ട് ഇൻഫർമേഷൻ ആൻഡ് മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം' സോഫ്റ്റ്‌വെയറിന്റെ നവീകരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി കേരളാ സ്റ്റേറ്റ് ആഡിറ്റ് വകുപ്പിന് 2.11 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ട്രഷറി വകുപ്പ്

535. ട്രഷറി പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർണമായും കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരിക്കുകയും കാര്യക്ഷമമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ 22 ട്രഷറികൾക്ക് സ്വന്തമായി പുതിയ കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നു. കൂടുതൽ വേഗത്തിലും ഗുണനിലവാരത്തിലുള്ളതുമായ സേവനം ഉറപ്പു വരുത്തുകയാണ് ലക്ഷ്യം. കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അധിക സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനും അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനം, WAN നവീകരണം, കമ്പ്യൂട്ടറുകളും മറ്റ് ഐ.ടി. ഉപകരണങ്ങളും മാറ്റി

സ്ഥാപിക്കൽ, ക്യൂ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന വിവിധ ഘടകങ്ങൾക്കുമായി 7 കോടി രൂപയും, ട്രഷറികളുടെ അടിസ്ഥാന ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളുടെ നവീകരണത്തിനായി 7.50 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടെ ട്രഷറി വകുപ്പിന് 18.60 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സംസ്ഥാന ഇൻഷുറൻസ് വകുപ്പ്

536. സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കുമായി വിവിധ ഇൻഷുറൻസ് സേവനങ്ങൾ നൽകിവരുന്ന കേരളാ സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് വകുപ്പ് ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിലെത്തിയതിനു ശേഷമുള്ള കാലയളവിൽ വളരെ അഭിമാനാർഹമായ പ്രവർത്തന പുരോഗതിയാണ് കൈവരിച്ചത്. കഴിഞ്ഞ വർഷം പ്രഖ്യാപിച്ച ജീവൻ രക്ഷാ പദ്ധതി കേരളത്തിലെ സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് മികച്ച പരിരക്ഷയാണ് ഉറപ്പു വരുത്തുന്നത്. സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് അവർ വിരമിച്ചതിനുശേഷം മാസംതോറും ഒരു നിശ്ചിത തുക ലഭ്യമാകുന്ന തരത്തിൽ ഒരു പുതിയ പദ്ധതി 'ആന്വിറ്റി' എന്ന പേരിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ സർക്കാർ

ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഈ പദ്ധതി പ്രായോഗികമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച പഠനം സംസ്ഥാന ഇൻഷുറൻസ് വകുപ്പ് നടത്തുന്നതാണ്.

കെ.എസ്.എഫ്.ഇ.

537. കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷക്കാലയളവിൽ മികച്ച പ്രവർത്തനമാണ് പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനമായ കെ.എസ്.എഫ്.ഇ. കാഴ്ചവച്ചത്. കേരള സർക്കാരിന്റെ ഡിജിറ്റൽ ഇൻക്യുബേഷൻ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി അവതരിപ്പിച്ച 'കെ.എസ്.എഫ്.ഇ. പവർ' എന്ന മൊബൈൽ ആപ്പിലൂടെ കെ.എസ്.എഫ്.ഇ.-യിലെ ചിട്ടി/ലോൺ പദ്ധതികൾ കൂടുതൽ സുതാര്യവും ലളിതവും വേഗതയേറിയതുമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. 2023-24-ൽ പുതുതായി 22 ബ്രാഞ്ചുകൾ ആരംഭിച്ചു. 2024-25-ൽ 50 പുതിയ ബ്രാഞ്ചുകൾ തുടങ്ങാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. കെ.എസ്.എഫ്.ഇ. വിവിധ പുതിയ ഉൽപ്പന്നങ്ങളും പ്രവാസി ചിട്ടി മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളും വിപുലീകരിക്കും. ധനമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വൈവിദ്ധ്യമാർന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കും.

കേരള ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ

538. രാജ്യത്ത് ഏറ്റവും കാര്യക്ഷമതയോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ധനകാര്യ സ്ഥാപനമായ കേരള ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ ചിട്ടയായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ അറ്റലാഭത്തിൽ വർദ്ധന ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2020-21 വർഷം 6.58 കോടി രൂപയായിരുന്ന അറ്റലാഭം നടപ്പ് വർഷം നാളിതുവരെ 50.19 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൊത്ത നിഷ്ക്രിയ ആസ്തി 3.11 ശതമാനമായി കുറച്ചു കൊണ്ടുവരാനും റിസ്ക് വെയിറ്റഡ് അസറ്റ് റേഷ്യോ 22.85 ശതമാനമായിരുന്നത് 25.58 ശതമാനമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സർക്കാർ സഹായത്തോടെ 2023-24 ൽ CMEDP, KAMS, Startups പദ്ധതികൾക്ക് കീഴിൽ 2800-ഓളം വായ്പകളിലൂടെ 846.50 കോടി രൂപ വിതരണം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. ഇതിലൂടെ പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും 61715 പേർക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

539. സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഊർജ്ജം നൽകുന്നതിനും അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് കേരളത്തിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള

വ്യവസായ അനുയോജ്യ ഭൂമി കണ്ടെത്തി സമാഹരിച്ച് അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിന് ഉതകുംവിധത്തിൽ സംരംഭകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യാനായി ഒരു പ്രത്യേക കമ്പനി രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്. കെ.എഫ്.സി.-യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രവാസികൾ, കെ.എസ്.എഫ്.ഇ. എന്നിവരുമായി സഹകരിച്ചാണ് 1000 കോടി രൂപയുടെ അംഗീകൃത ഓഹരി മൂലധനമുള്ള ഈ കമ്പനിക്ക് രൂപം നൽകുക. കെ.എഫ്.സി.-യുടെ ഓഹരി മൂലധനം 100 കോടി രൂപ കൂടി വർദ്ധിപ്പിക്കും.

മെഡിസെപ്

540. അപ്രതീക്ഷിതമായുണ്ടാകുന്ന ഉയർന്ന ചികിത്സാ ചെലവുകളിൽനിന്നും സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും പെൻഷൻകാർക്കും അവരുടെ ആശ്രിതർക്കും ക്യാഷ്ലെസ് ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ, നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന സങ്കീർണമായ മെഡിക്കൽ റീ-ഇംബേഴ്സ്മെന്റ് സംവിധാനത്തിന് പകരമായി നടപ്പിലാക്കിയ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട സമഗ്ര ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയാണ് 'മെഡിസെപ്പ്'. പ്രതിവർഷം പരമാവധി മൂന്നു ലക്ഷം രൂപവരെ

ഇൻഷ്വറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭിക്കുന്ന മെഡിസെപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിലവിൽ 553 ആശുപത്രികൾ എംപാനൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ജീവനക്കാരുടേയും പെൻഷൻകാരുടേയും ആശ്രിതർ ഉൾപ്പെടെ മുപ്പത് ലക്ഷത്തോളം പേർ പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളാണ്. 2022-23-ൽ പ്രീമിയമായി 491.46 കോടി രൂപ ലഭിച്ചപ്പോൾ 245494 പേർക്ക് 640.49 കോടി രൂപ ക്ലെയിം അനുവദിച്ചു. 2023-24-ൽ ഇതുവരെ 231772 പേർക്ക് 435.07 കോടി രൂപ ക്ലെയിം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാന ഭാഗ്യക്കുറി

541. സംസ്ഥാനത്തെ ഒരു ലക്ഷത്തിൽപ്പരം ആളുകൾക്ക് തൊഴിലും വരുമാനവും ഉറപ്പാക്കുന്ന പ്രധാന മേഖലയാണ് കേരള സംസ്ഥാന ഭാഗ്യക്കുറി. പ്രതിദിനം ഒരു കോടിയോളം ഭാഗ്യക്കുറി ടിക്കറ്റുകളുടെ വിൽപ്പന സംസ്ഥാനത്ത് നടക്കുന്നുണ്ട്. ഈ വിറ്റുവരവിന്റെ 60 ശതമാനവും സമ്മാനങ്ങളായിതന്നെ ജനങ്ങൾക്ക് തിരിച്ചു നൽകുകയാണ്. കൂടാതെ ഭാഗ്യക്കുറി ഏജന്റ് കമ്മീഷൻ, ഡിസ്കൗണ്ട് തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ വിറ്റുവരവിന്റെ മഹാഭൂരിഭാഗവും ജനങ്ങളിലേക്ക്

തന്നെ തിരികെ എത്തുകയാണ്. ഇതു കൂടാതെ കാരുണ്യ പദ്ധതി പോലുള്ള ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതികൾക്കും ലോട്ടറി വരുമാനത്തിൽ നിന്നും പണമെത്തിക്കുന്നു.

542. പുതുതായി ഏജൻസി എടുക്കുന്നവർക്കും ചെറുകിട വില്പനക്കാർക്കും പ്രതിവാര ഭാഗ്യക്കുറി ടിക്കറ്റുകൾ ആവശ്യത്തിന് ലഭ്യമാകാത്ത സാഹചര്യം നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. ഇത് പരിഹരിക്കാനായി പ്രതിവാര ഭാഗ്യക്കുറി ടിക്കറ്റുകളുടെ സീരീസ് വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും സമ്മാന ഘടന പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ 30000 പേർക്ക് അധിക തൊഴിലവസരം സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധിക്കും.

543. സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാന ഭാഗ്യക്കുറി വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ വിവിധ ജില്ലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജില്ലാ ഓഫീസുകൾ, സബ് ഓഫീസുകൾ എന്നിവ പൂർണ്ണമായും ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആയതിലേയ്ക്ക് മുകൾ നിലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഓഫീസുകൾ താഴത്തെ നിലകളിലേക്ക് മാറുകയും ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിന്

വേണ്ടുന്ന സ്ഥലസൗകര്യം ഉറപ്പുവരുത്താനായി പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പരിശോധന നടത്തി നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.

സ്പാർക്ക്

544. സംസ്ഥാന സർക്കാർ/എയ്ഡഡ് മേഖലയിലെ ജീവനക്കാരുടെ നിലവിലെ പേ-റോൾ സംവിധാനം പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനായുള്ള സ്പാർക്ക് വേർഷൻ 2.0 നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് 1.83 കോടി രൂപ നീക്കി വയ്ക്കുന്നു.

ലാന്റ് റവന്യൂ വകുപ്പ്

545. പൗരൻമാർക്ക് വേഗത്തിൽ സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് വിവിധ റവന്യൂ ഓഫീസുകൾക്ക് ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളോടുകൂടിയ സ്മാർട്ട് ഓഫിസുകൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടതുണ്ട്. റവന്യൂ ഭവൻ നിർമ്മാണത്തിനും വിവിധ റവന്യൂ ഓഫീസുകളുടെയും സ്മാർട്ട് വില്ലേജുകളുടെയും നിർമ്മാണത്തിനുമായി 49 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

546. ഗുണനിലവാരമുള്ളതും സുതാര്യവുമായ സേവനങ്ങൾ വേഗത്തിലും ഫലപ്രദമായും ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് റവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരണത്തിനായി 26.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി

547. സംസ്ഥാന ദുരന്തനിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് 6 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

വൻകിട പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസന പദ്ധതികൾ

548. വിഴിഞ്ഞം പോർട്ട്, കൊച്ചി മെട്രോ, കണ്ണൂർ എയർപോർട്ട് തുടങ്ങിയ വൻകിട പദ്ധതികളുടെ സുഗമവും സമയബന്ധിതവുമായ നിർവ്വഹണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി ആകെ 300.73 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

കേരള സംസ്ഥാന ഡെവലപ്മെന്റ് & ഇന്നോവേഷൻ സ്ട്രാറ്റജിക് കൗൺസിൽ (K-DISC)

549. വിദ്യാഭ്യാസം, നൈപുണ്യ വികസനം, സംരംഭകത്വം, പങ്കാളിത്ത ഭരണം, പൊതുസ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള ഗവേഷണം തുടങ്ങി നവീന രീതികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള ചുറ്റുപാട് ഉണ്ടാക്കുകയെന്നതാണ്

K-DISC-ന്റെ ലക്ഷ്യം. ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി 2024-2025 സാമ്പത്തിക വർഷം 23 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

നവകേരള കർമ്മപദ്ധതി 2

550. നവകേരള കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായിരുന്ന 4 വികസന ദൗത്യങ്ങൾ സംയോജിപ്പിച്ച് രൂപം നൽകിയ നവകേരള കർമ്മപദ്ധതി 2-ന്റെ നടത്തിപ്പിലേക്കായി 9.20 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു.

551. റീബിൽഡ് കേരള ഇനീഷ്യേറ്റീവ് പദ്ധതിയുടെ അടങ്കൽ തുക കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ തുകയായ 904.83 കോടി രൂപയിൽ നിന്ന് 2024-25 ൽ 1000 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തുന്നു.

ഹരിതകേരളം മിഷൻ

ക്വാറികളിലെ ജലം കൃഷിയിടങ്ങളിലേക്ക്

552. കേരളത്തിന്റെ വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട പാറ ക്വാറികളിൽ മഴക്കാലത്ത് സമൃദ്ധമായി ജലം നിറയുന്ന സ്ഥിതിയുണ്ട്. ഈ ജലത്തെ ഹരിതോർജ്ജം ഉപയോഗിച്ച് പമ്പ് ചെയ്ത് ജലസേചനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതി കൊല്ലം

ജില്ലയിൽ കൊട്ടാരക്കര നിയോജകമണ്ഡലത്തിലെ കരീപ്ര ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഇത്തരം പദ്ധതികൾക്കായി 3 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുന്നു.

സുരക്ഷിതമാക്കാം പശ്ചിമഘട്ടം

553. കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ മേഖലയാണ് പശ്ചിമഘട്ടം. ലക്ഷക്കണക്കിന് ജനങ്ങൾ അധിവസിക്കുന്ന പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ അടിക്കടി ഉണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും ജനജീവിതം സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിനുമായി ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണ് 'സുരക്ഷിതമാക്കാം പശ്ചിമഘട്ടം'. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ നീർച്ചാലുകൾ ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിംഗിലൂടെ അടയാളപ്പെടുത്തുകയും അവ വീണ്ടെടുത്ത് നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കുകയും ചെയ്യും.

അച്ചടി

554. സർക്കാർ പ്രസ്സുകൾ ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി 5.22 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പൊതുമരാമത്ത് (കെട്ടിട വിഭാഗം)

555. പൊതുകെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും മറ്റ് അനുബന്ധ പ്രവൃത്തികൾക്കുമായി 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം പൊതുമരാമത്ത് (കെട്ടിട) വിഭാഗത്തിന് 43 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പൊതുവിതരണ വകുപ്പ്

556. ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ നിർവ്വഹണത്തിനുള്ള സഹായത്തിനായി 41.17 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

557. 'വിശപ്പ് രഹിത കേരളം' പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

558. സപ്ലൈകോ ഔട്ട്‌ലെറ്റുകളുടെ നവീകരണത്തിനായി 10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

559. പൊതുവിതരണ വകുപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി 2.50 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

ജീവനക്കാര്യം

560. പങ്കാളിത്ത പെൻഷൻ പദ്ധതി സൃഷ്ടിച്ച അരക്ഷിതത്വം ജീവനക്കാരിൽ വലിയ ആശങ്കയ്ക്ക് വഴിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് പുനഃപരിശോധിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് പഠിക്കാൻ സർക്കാർ നിയമിച്ച കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ തുടർ പരിശോധനയ്ക്കായി 3 അംഗ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പങ്കാളിത്ത പെൻഷൻ സമ്പ്രദായം പുനഃപരിശോധിച്ച് ജീവനക്കാർക്ക് സുരക്ഷിതത്വം നൽകുന്ന ഒരു പെൻഷൻ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാനാണ് സർക്കാർ ആലോചിക്കുന്നത്. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് നൽകിയ വിഹിതം തിരികെ ലഭ്യമാക്കാൻ ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഒരു 'Assured' പെൻഷൻ സമ്പ്രദായം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പുതുക്കിയ സ്കീം രൂപീകരിക്കും. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ പുതിയ പദ്ധതികൾകൂടി പഠിച്ച് സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കാനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.

561. സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് കോവിഡ് കാലഘട്ടത്തിൽ ശമ്പള പെൻഷൻ പരിഷ്കരണം നടത്തിയ ഏക സംസ്ഥാനം കേരളമാണ്. ഇന്ന് ഇന്ത്യയിലാകെ സർക്കാർ മേഖലയിൽ പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷനുകൾ വഴി നടക്കുന്ന ആകെ നിയമനങ്ങളുടെ 42 ശതമാനവും കേരളത്തിലാണ് എന്ന കണക്കുകൾ പുറത്തുവന്നിരിക്കുന്നു. കേന്ദ്രം കേരളത്തിനർഹതപ്പെട്ട 57,000 കോടി രൂപ വെട്ടിക്കുറച്ചതിനാൽ കടുത്ത പ്രയാസം നാം നേരിടുകയാണ്. ഇതിന്റെ ഒരു ഭാഗമെങ്കിലും ലഭിച്ചാൽ നമ്മുടെ കടുത്ത ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയും. ഈ സാഹചര്യത്തിലും ജീവനക്കാർക്ക്/പെൻഷൻകാർക്ക് ഒരു ഗഡു ഡി.എ./ഡി.ആർ ഏപ്രിൽ മാസത്തെ ശമ്പളത്തോടൊപ്പം നൽകുന്നതാണ്.

നവകേരള സദസ്സ്

562. ജനാധിപത്യ സംവിധാനങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ ഏടാണ് കേരള സർക്കാർ സംഘടിപ്പിച്ച നവകേരള സദസ്സ്. ഒരു സർക്കാരിലെ മുഖ്യമന്ത്രിയുൾപ്പെടെ മുഴുവൻ മന്ത്രിമാരും

ജനസമക്ഷമെത്തി ചർച്ചകൾ നടത്തുന്നതും ജനങ്ങളിൽനിന്ന് അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വീകരിക്കുന്നതുമായ രീതി ലോകത്ത് തന്നെ ഇത്തരത്തിലാദ്യമാണ്. ഈ ജനാധിപത്യ പരീക്ഷണം വോട്ടർമാരിൽ വിശ്വാസമുള്ള, സ്വന്തം പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് ആത്മവിശ്വാസമുള്ള ഒരു ഭരണകൂടത്തിന് മാത്രമേ നടപ്പിലാക്കാനാവൂ. ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ജനങ്ങളാണ് നവകേരള സദസ്സിന്റെ ഭാഗമായത്.

563. നവകേരള സദസ്സിന്റെ ഭാഗമായി നടന്ന ചർച്ചകളിൽ ഉയർന്നുവന്ന അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസന പദ്ധതികൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്റ്റ് രൂപീകരണത്തിന് ആസൂത്രണ സാമ്പത്തികകാര്യ വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ 35 കോടി രൂപ നീക്കിവയ്ക്കുന്നു. വിശദമായ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി ഓരോ നിയമസഭാ മണ്ഡലത്തിലും 25 ലക്ഷം രൂപ വീതം അനുവദിക്കുന്നതാണ്. നവകേരള സദസ്സിൽ വിഭാവന ചെയ്യുന്നതും, കുറഞ്ഞ ചെലവും ഉന്നത നിലവാരവുമുള്ള പദ്ധതികളുടെ വിശദമായ പദ്ധതി രേഖ ആസൂത്രണ സെക്രട്ടറി, പ്ലാനിംഗ് ബോർഡ് മെമ്പർ, ബന്ധപ്പെട്ട ഭരണവകുപ്പിന്റെ സെക്രട്ടറി എന്നിവരുൾപ്പെട്ട

കമ്മിറ്റി അംഗീകരിച്ച് അതത് ഭരണവകുപ്പ് മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ഭാവികേരളത്തിന് ലക്ഷ്യവും മാർഗ്ഗവും നൽകുന്ന ദിശാസൂചകങ്ങളായ പദ്ധതികളാണ് വിഭാവന ചെയ്യുന്നത്. നവകേരള സദസ്സിലെ നിർദ്ദേശങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതികൾക്കായി സംസ്ഥാനത്തെ വികസന പദ്ധതികളിലെ 1000 കോടി രൂപ ചെലവഴിക്കും. മാന്ദ്യവിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ഉപയോഗിക്കാൻ സാധിക്കും. അത് 140 നിയോജകമണ്ഡലത്തിലും ഉണ്ടാകും.

ഭാഗം – IV

വിഭവസമാഹരണം

വൈദ്യുതി തീരുവ

564. 1963 മുതൽ സ്വന്തമായി വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച് ഉപയോഗിക്കുന്ന ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് യൂണിറ്റിന് 1.2 പൈസ ചുമത്തിയിരുന്നു. ഇത് കാലോചിതമായി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആയതിനാൽ ഇത്

യൂണിറ്റിന് 15 പൈസയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിലൂടെ 24 കോടി രൂപയുടെ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

565. 1963 മുതൽ കേരള ഇലക്ട്രിസിറ്റി ഡ്യൂട്ടി ആക്ട് പ്രകാരം ലൈസൻസികൾ വിൽക്കുന്ന ഓരോ യൂണിറ്റിനും നൽകേണ്ട ഡ്യൂട്ടി നിരക്ക് യൂണിറ്റിന് 6 പൈസ എന്നുള്ളത് യൂണിറ്റിന് 10 പൈസയാക്കി കാലോചിതമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിലൂടെ 101.41 കോടിയുടെ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ജുഡീഷ്യൽ കോടതി ഫീസ്

566. സംസ്ഥാനത്ത് കഴിഞ്ഞ രണ്ട് പതിറ്റാണ്ടായി ജുഡീഷ്യൽ കോർട്ട് ഫീസ് സ്റ്റാമ്പുകളുടെ നിരക്കുകൾ പരിഷ്കരിച്ചിട്ടില്ല. കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ കോടതി ഫീസ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ആയത് പ്രാബല്യത്തിൽ കൊണ്ടുവരാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല.

567. മുൻകാലങ്ങളിൽ കോടതി ഫീസ് പരിഷ്കരിച്ചിരുന്നത് ഇതിലേക്കായി സർക്കാർ രൂപീകരിക്കുന്ന കമ്മിറ്റിയുടെ ശിപാർശയിന്മേലായിരുന്നു.

സംസ്ഥാനത്തെ കോടതി ഫീസ് പരിഷ്കരിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ശിപാർശകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിലേക്കായി ജസ്റ്റിസ് (റിട്ട.) ശ്രീ. വി. കെ. മോഹനൻ അധ്യക്ഷനായി ഒരു അഞ്ചംഗ കമ്മിറ്റി സർക്കാർ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റി അതിന്റെ ഇടക്കാല റിപ്പോർട്ട് ഇതിനകം സർക്കാരിന് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ റിപ്പോർട്ടിലെ ശിപാർശകൾക്കനുസൃതമായി താഴെ പറയുന്ന വർദ്ധനകൾ വരുത്തുന്നു.

568. ഇന്ത്യയിലെ പല സംസ്ഥാനങ്ങളും 1881-ലെ നെഗോഷ്യബിൾ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ്സ് ആക്ട് 138-ാം വകുപ്പിൻ കീഴിൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന കേസുകളിൽ പ്രത്യേകം കോടതി ഫീസ് ഈടാക്കിവരുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് ഇപ്പോഴും 10 രൂപയായാണ് ഇത് തുടരുന്നത്. ആയത് പരിശോധിച്ച കമ്മിറ്റി നിരസിക്കപ്പെടുന്ന ചെക്കിന്റെ തുക 10,000 രൂപ വരെയുള്ള സംഗതികളിൽ 250 രൂപയായും 10,000 രൂപയിൽ അധികരിക്കുന്ന സംഗതിയിൽ 3 ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയരുത് എന്ന നിബന്ധനയ്ക്ക് വിധേയമായി ചെക്ക് തുകയുടെ 5 ശതമാനം തുകയും കോടതി ഫീസായി ഉയർത്തുന്നു.

569. ഈ ആക്ടിൻ കീഴിൽ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന സംഗതികളിൽ കുറ്റാരോപിതൻ സെഷൻസ് കോടതിയിൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന അപ്പീലിന് 1,000 രൂപയും പരാതിക്കാരൻ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതിയിൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന അപ്പീലിൽ, വിചാരണ കോടതിയിൽ ഒടുക്കിയ കോടതി ഫീസിന്റെ പകുതിക്ക് തുല്യമായ തുകയും കോടതി ഫീസായി ഉയർത്തുന്നു.

570. അതുപോലെ ഹൈക്കോടതി മുമ്പാകെ പരാതിക്കാരൻ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന റിവിഷൻ പെറ്റീഷനിൽ ചെക്ക് തുകയുടെ പത്തിലൊന്നും ശിക്ഷാ വിധിക്കെതിരെ കുറ്റാരോപിതൻ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന റിവിഷൻ പെറ്റീഷനുകളിൽ 1500 രൂപയും കോടതി ഫീസായി ഉയർത്തുന്നു.

571. സമാനമായി 1984-ലെ ഫാമിലി കോർട്ട് ആക്ടിൻ കീഴിൽ സംസ്ഥാനത്തെ കുടുംബ കോടതികളിൽ 7(1) (സി) വകുപ്പുപ്രകാരമുള്ള വസ്തു സംബന്ധമായ കേസുകൾ ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന് നിലവിൽ 50/- രൂപയാണ് ഫീസ് ചുമത്തി വരുന്നത്. ആയതും പരിഷ്കരിക്കാൻ കമ്മിറ്റി ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. തർക്ക സംഗതിയിലെ തുക ഒരു ലക്ഷം

രൂപ കവിയാത്തിടത്ത് 200 രൂപയും ഒരു ലക്ഷം രൂപ മുതൽ 5 ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള സംഗതിയിൽ അവകാശപ്പെടുന്ന തുകയുടെ അര ശതമാനവും അഞ്ചു ലക്ഷം രൂപയിൽ അധികരിക്കുന്ന സംഗതികളിൽ പരമാവധി 2 ലക്ഷം രൂപ എന്ന വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് വിധേയമായി അവകാശപ്പെടുന്ന തുകയുടെ ഒരു ശതമാനവും കോടതി ഫീസ് ചുമത്തും. ഈ കേസുകളിന്മേൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതി മുമ്പാകെ ഫയൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന അപ്പീലുകളിന്മേലും ഇതേ നിരക്കിൽ ഫീസ് ഈടാക്കും.

572. മുൻ ഹൈക്കോടതി ജഡ്ജി ചെയർമാനായ കമ്മിറ്റിയുടെ ശിപാർശകൾ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനത്തെ കോർട്ട് ഫീസ് ആൻഡ് സ്യൂട്ട്സ് വാല്യുവേഷൻ ആക്ടിൽ ഉചിതമായ ഭേദഗതികൾ കൊണ്ടുവരും. ഇതുവഴി സർക്കാർ 50 കോടി രൂപയുടെ വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. കമ്മിറ്റി അതിന്റെ അന്തിമ റിപ്പോർട്ടിൽ ശിപാർശ ചെയ്യുന്നതിന് അനുസരിച്ച് മറ്റ് മേഖലകളിലും കോടതി ഫീ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്.

മോട്ടോർ വാഹന വകുപ്പ്

573. സംസ്ഥാനത്ത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുവരുന്ന ഓൾ ഇന്ത്യ ടൂറിസ്റ്റ് ബസുകളുടെ എണ്ണം വളരെ കുറവാണ്. കേരളത്തിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടതായ ഇത്തരം വാഹനങ്ങൾ താരതമ്യേന നികുതി തുലോം കുറവുള്ള നാഗാലാൻഡ്, അരുണാചൽപ്രദേശ് തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ പുതിയ ടൂറിസ്റ്റ് പെർമിറ്റ് ചട്ടങ്ങളുടെ പിൻബലത്തിൽ സംസ്ഥാനത്ത് സ്ഥിരമായി സർവീസ് നടത്തി വരുന്നത് സംസ്ഥാനത്തിന് നികുതി നഷ്ടത്തോടൊപ്പം രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസിനത്തിലും ഫിറ്റ്നസ് ടെസ്റ്റ് ഫീസിനത്തിലും നഷ്ടം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ആയതിനാൽ ഇത്തരം വാഹനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ കേരളത്തിൽ തന്നെ നടത്തുന്നതിനായി ടൂറിസ്റ്റ് ബസുകളുടെ നികുതി താഴെ പറയുന്ന പ്രകാരം കുറയ്ക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു.

ക്രമ നം.	വാഹനത്തിന്റെ തരം	നിലവിലെ ത്രൈമാസ നിരക്ക്	നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ത്രൈമാസ നിരക്ക്
1	ആൾ ഇന്ത്യ ടൂറിസ്റ്റ് ബസ് (ഓർഡിനറി	Rs.2250/seat	Rs.1500/seat

	സീറ്റ്)		
2	ആൾ ഇന്ത്യ ടൂറിസ്റ്റ് ബസ് (പുഷ് ബാക്ക് സീറ്റ്)	Rs.3000/seat	Rs.2000/seat
3	ആൾ ഇന്ത്യ ടൂറിസ്റ്റ് ബസ് (സ്ലീപ്പർ ബർത്ത്)	Rs.4000/berth	Rs.3000/berth

574. മാത്രമല്ല മറ്റ് സംസ്ഥാനത്ത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത All India Tourist Permit എടുത്ത് ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി വല്ലപ്പോഴും കേരളത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളിൽനിന്നും ടി വാഹനം പ്രവേശിക്കുന്ന തീയതി മുതൽ പരമാവധി 7 ദിവസത്തേക്ക് ത്രൈമാസ നികുതിയുടെ പത്തിൽ ഒരുഭാഗം ഈടാക്കുന്നതിനും 7 ദിവസത്തിൽ കൂടുതൽ ദിവസം സംസ്ഥാനത്ത് തങ്ങുന്ന ബസ്സുകളിൽനിന്നും ഓരോ മാസത്തേയും നികുതി ഈടാക്കുന്നതിനുമായി ടാക്സേഷൻ നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നതാണ്. എന്നാൽ സ്ഥിരമായി കേരളത്തിൽ സർവീസ് നടത്തുന്ന ടൂറിസ്റ്റ് ബസുകളിൽനിന്നും ത്രൈമാസ നികുതി ഈടാക്കുന്നതിനും വ്യവസ്ഥചെയ്യും.

575. മോട്ടോർ വാഹന വകുപ്പിൽ നികുതി കുടിശ്ശിക പിരിച്ചെടുക്കുന്നതിന് ഈ വർഷവും ഒറ്റത്തവണ തീർപ്പാക്കാൽ പദ്ധതി തുടരുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. നാലു വർഷമോ അതിൽ കൂടുതലോ കുടിശ്ശികയുള്ള ട്രാൻസ്പോർട്ട് വാഹനങ്ങൾക്ക് നാലു വർഷത്തെ നികുതിയുടെ 30 ശതമാനവും നോൺ ട്രാൻസ്പോർട്ട് വാഹനങ്ങൾക്ക് 40 ശതമാനവും അടച്ച് ഇതുവരെയുള്ള കുടിശ്ശിക തീർപ്പാക്കാവുന്നതും പൊളിച്ചു കളഞ്ഞതോ കൈവശമില്ലാത്തതോ ആയ വാഹനങ്ങളിൽനിന്നും ഭാവിയിൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ബാധ്യതകൾ ഒഴിവാക്കാവുന്നതുമാണ്.

എക്സൈസ്

576. സംസ്ഥാനത്ത് വിൽപ്പന നടത്തുന്ന ഇന്ത്യൻ നിർമ്മിത വിദേശ മദ്യത്തിന്മേൽ ലിറ്ററിന് 30 രൂപ വരെ ഗാലനേജ് ഫീ ചുമത്തുന്നതിന് അബ്കാരി നിയമം അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്. ആയത് ലിറ്ററിന് പത്തു രൂപയായി നിശ്ചയിക്കുന്നു. ഇതുവഴി 200 കോടി രൂപയുടെ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ജി.എസ്.ടി.

577. ജി.എസ്.ടി. നിയമം വന്നതിനുമുൻപുള്ള ചില നികുതി നിയമങ്ങളുടെ കീഴിൽ കുടിശ്ശികയായി സർക്കാരിന് ലഭിക്കാനുള്ളത് ഏതാണ്ട് പതിനാലായിരത്തോളം കോടി രൂപയാണ്. എന്നാൽ ഇതിൽ പല കുടിശ്ശികകളും വളരെ പഴക്കമേറിയതോ ചെറിയ തുകകളോ ആണ്. മുൻകാല നികുതി നിയമങ്ങൾ അവസാനിച്ചിട്ട് ഇപ്പോൾ ഏതാണ്ട് ആറര വർഷമായി; മിക്ക ബിസിനസ്സുകളും ജി.എസ്.ടി. സംവിധാനത്തിലേക്ക് നീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. കേരളത്തിലെ വ്യാപാര മേഖലയ്ക്ക്, പ്രത്യേകിച്ച് ചെറുകിട വ്യാപാര മേഖലയ്ക്ക് പുത്തൻ ഉണർവ് നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടിയായും സർക്കാരിന് നവകേരള സദസ്സിലൂടെ ലഭിച്ച ധാരാളം നിവേദനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും 'Amnesty 2024' നികുതി കുടിശ്ശിക തീർപ്പാക്കൽ പദ്ധതി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

578. Amnesty 2024 പദ്ധതിയുടെ സവിശേഷതകൾ ഇവയാണ്:

- കേരള മൂല്യ വർധിത നികുതി നിയമം, കേരള കാർഷിക ആദായ നികുതി നിയമം, കേരള പൊതുവിൽപ്പന നികുതി നിയമം, കേരള ആഡംബര നികുതി നിയമം, കേരള നികുതിയിന്മേലുള്ള സർച്ചാർജ് നിയമം എന്നിവയ്ക്ക് കീഴിലെ കുടിശ്ശികകൾക്ക് ഈ പദ്ധതി ബാധകമായിരിക്കും.
- ബാർ ഹോട്ടലുകൾ, ഡിസ്റ്റിലറികൾ ഉൾപ്പെടെ പൊതുവില്പ്പന നികുതി നിയമത്തിലെ ടേണോവർ ടാക്സ്, കോമ്പൗണ്ടിംഗ് നികുതി എന്നിവയുടെ കുടിശ്ശികകൾക്ക് ഈ പദ്ധതി ബാധകമായിരിക്കില്ല.
- GST നിയമം വരുന്നതിനു മുൻപ് നടന്ന കച്ചവടത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള നികുതി കുടിശ്ശികകൾക്ക് ഈ പദ്ധതി ബാധകമായിരിക്കും.
- ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ കുടിശ്ശികകളുടെ പിഴയും പലിശയും പൂർണമായി ഒഴിവാക്കും.

- ഈ പദ്ധതിയിൽ കുടിശ്ശികകളെ അവയിലെ നികുതി തുകയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നാല് സ്ലാബുകളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ഒന്നാമത്തെ സ്ലാബായ അൻപതിനായിരം രൂപ വരെ നികുതി തുകയുള്ള കുടിശ്ശികകളെ അവയുടെ പിഴയും പലിശയുമടക്കം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കും. ആകെ ഉള്ള കുടിശ്ശിക തുകയുടെ ഒരു ശതമാനത്തിൽ താഴെ മാത്രമാണ് ഈ സ്ലാബിൽ ഉള്ളതെങ്കിലും, ഇത് ഏതാണ്ട് ഇരുപത്തിരണ്ടായിരത്തോളം കുടിശ്ശികകളെ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് ഉപകരിക്കും. ഇത് ചെറുകിട വ്യാപാര മേഖലയ്ക്ക് പുത്തൻ ഉണർവേകും.
- രണ്ടാമത്തെ സ്ലാബായ അൻപതിനായിരം രൂപ മുതൽ പത്തു ലക്ഷം രൂപ വരെ നികുതി തുകയുള്ള കുടിശ്ശികകൾക്ക്, നികുതി തുകയുടെ 30% അടച്ചാൽ മതിയാകും.
- മൂന്നാമത്തെ സ്ലാബായ പത്തു ലക്ഷം രൂപ മുതൽ ഒരു കോടി രൂപ വരെ നികുതി തുകയുള്ള കുടിശ്ശികകൾക്ക് രണ്ട് തരം പദ്ധതികളാണ് ഉള്ളത്.

- ഈ സ്ലാബിൽ, അപ്പീലിലുള്ള (നിയമ വ്യവഹാരത്തിലുള്ള) കുടിശ്ശികകൾക്ക് നികുതി തുകയുടെ 40 ശതമാനം ഒടുക്കിയാൽ മതിയാകും.
- ഈ സ്ലാബിൽ ഉള്ള അപ്പീലിൽ ഇല്ലാത്ത (നിയമ വ്യവഹാരമില്ലാത്ത) കുടിശ്ശികകൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് നികുതി തുകയുടെ 50 ശതമാനം അടച്ചാൽ മതിയാകും.
- നാലാമത്തെ സ്ലാബായ ഒരു കോടി രൂപയിൽ അധികം നികുതി തുകയുള്ള കുടിശ്ശികകൾക്കും രണ്ട് തരം പദ്ധതികളാണുള്ളത്.
- ഈ സ്ലാബിൽ അപ്പീലിലുള്ള (നിയമ വ്യവഹാരത്തിലുള്ള) കുടിശ്ശികകൾക്ക് നികുതി തുകയുടെ 70 ശതമാനം ഒടുക്കിയാൽ മതിയാകും.
- ഈ സ്ലാബിൽ ഉള്ള അപ്പീലിൽ ഇല്ലാത്ത (നിയമ വ്യവഹാരമില്ലാത്ത) കുടിശ്ശികകൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് നികുതി തുകയുടെ 80 ശതമാനം അടച്ചാൽ മതിയാകും.

- Amnesty 2024 പദ്ധതിയിൽ നിർദിഷ്ട തീയതിക്കു മുൻപു ചേരുന്നവർക്കാണ് മേൽപ്പറഞ്ഞ നിരക്കുകൾ; എന്നാൽ ഈ പദ്ധതിയിൽ ചേരാൻ വൈകിയാൽ പദ്ധതി പ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യം കുറയും.
- ഡിസംബർ 31, 2024 ആയിരിക്കും പദ്ധതിയിൽ ചേരുന്നതിനുള്ള അവസാന തീയതി.

579. ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ നികുതിദായകർക്ക് ആശ്വാസം നൽകാൻ സാധിക്കുമെന്ന് മാത്രമല്ല ജി.എസ്.ടി. വകുപ്പിന് നികുതി പിരിവിന് ഊർജ്ജം പകരുന്ന പുതിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ സഹായിക്കും.

രജിസ്ട്രേഷൻ

580. അവകാശ രേഖകൾ നിക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് സഹകരണ ബാങ്ക് ഒഴികെയുള്ള ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ വായ്പ എടുക്കുന്ന ഇക്വിറ്റബിൾ മോർട്ട്ഗേജുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കരാറുകൾ രജിസ്ട്രേഷൻ, റവന്യൂ രേഖകളിൽ നിലവിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പതിവില്ല. ഇത് ഈടുവച്ച

വിവരം മറച്ചുവച്ചുകൊണ്ട് വീണ്ടും ഈടുവയ്ക്കുകയും വസ്തു കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതുമായ ക്രമക്കേടുകൾക്കും പണയത്തിന്റെ കാലാവധിക്ക് ശേഷവും അവകാശ രേഖകൾ ഉടമയ്ക്ക് ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് തിരികെ ലഭ്യമാകാത്ത സാഹചര്യത്തിനും കാരണമാകുന്നു. ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെപ്പോലെ ഡെപ്പോസിറ്റ് ഓഫ് ടൈറ്റിൽ ഡീഡിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിർബന്ധമാക്കാൻ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിൽ സംസ്ഥാന ഭേദഗതി കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ നടന്നുവരികയാണെങ്കിലും ഇത്തരം തെറ്റായ പ്രവണത അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനും ഈ മേഖലയിൽ സുതാര്യത കൊണ്ടുവരുന്നതിനും ഒരു ഇടക്കാല നടപടി എന്ന നിലയിൽ, സർക്കാരിന്റെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് അധികാരം വിനിയോഗിച്ച്, ഡെപ്പോസിറ്റ് ഓഫ് ടൈറ്റിൽ ഡീഡിന്റെ കരാറുകൾ നിർബന്ധമായും ഓൺലൈനായി സബ് രജിസ്ട്രാർ ഓഫീസുകളിൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരമുള്ള

ഫയലിംഗിന് വായ്പാ തുകയുടെ 0.1 ശതമാനം നിരക്കിൽ പരമാവധി 10,000 രൂപ ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും ഫയലിംഗ് ഫീസ് ഇനത്തിൽ ഈടാക്കുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ പ്രതിവർഷം ഏകദേശം 50 കോടിയുടെ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

581. നിലവിൽ, ലീസ് കരാറുകൾക്ക് അവയുടെ കാലാവധി അനുസരിച്ച് വാർഷിക ശരാശരി പാട്ടത്തുകയുടെ ഒരു നിശ്ചിത ശതമാനം നിരക്കിലാണ് സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി ഈടാക്കി വരുന്നത്. ലീസ് കരാറുകളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും പാട്ടത്തുക ആധാരത്തിൽ കുറച്ചുകാണിച്ച് നികുതി വെട്ടിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനുമായി, വാർഷിക ശരാശരി പാട്ടത്തുകയ്ക്ക് പകരം, പാട്ടത്തിന് നൽകുന്ന ഭൂമിയുടെ ന്യായവിലയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുന്നതിന് കേരള മുദ്രപ്പത്ര നിയമത്തിൽ ഭേദഗതി വരുത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. കെട്ടിടം മാത്രം കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്ന ലീസ് കരാറുകൾക്ക്, കെട്ടിടം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഭൂമിയുടെ ന്യായവിലയോ ആകെ വാടകത്തുകയോ ഏതാണോ കൂടുതൽ, അത് സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള

അടിസ്ഥാനമായി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനോടൊപ്പം, ലീസ് കരാറുകൾക്ക് നിലവിലുള്ള സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി സ്ലാബുകളും പരിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ പ്രതിവർഷം ഏകദേശം 40 കോടി രൂപയുടെ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

582. ഒരു പാർട്ണർഷിപ്പ് ഫേമിലെ വസ്തുവകകൾ മുഴുവനും നിലവിലെ പാർട്ണർമാർ പുതിയ പാർട്ണർമാർക്ക് കൈമാറിയ ശേഷം ഫേമിൽ നിന്നും റിട്ടയർ ചെയ്യുന്നതിലൂടെ വിലയാധാരം ഒഴിവാക്കി വസ്തു കൈമാറ്റം നടക്കുന്ന സാഹചര്യം ശ്രദ്ധയിൽപെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരമുള്ള സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി ചോർച്ച ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി, ഒരു പാർട്ണർഷിപ്പ് ഫേമിലെ വസ്തുവകകൾ മുഴുവനും പുതിയ പാർട്ണർമാർക്ക് കൈമാറിയ ശേഷം ഫേമിൽനിന്ന് വിരമിക്കുന്ന പാർട്ണർമാർ റീകോൺസ്റ്റിട്യൂഷൻ/ഡിസോല്യൂഷൻ കാരണങ്ങളാൽ പുതിയ പാർട്ണർമാരുടെ പേരിൽ നടത്തുന്ന വസ്തു കൈമാറ്റങ്ങൾക്ക് വിലയാധാരത്തിന്റെ നിരക്കിൽ സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി ചുമത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഭേദഗതികൾ 1959-ലെ കേരള മുദ്രപ്പത്ര നിയമത്തിൽ

കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ പ്രതിവർഷം ഏകദേശം 2 കോടിയുടെ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

583. വസ്തു വിൽപ്പന കരാറുകളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിയമംമൂലം നിർബന്ധമാണെങ്കിലും, ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ അത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനോട് വിമുഖത കാണുന്നുണ്ട്. വിൽപ്പനക്കാരൻ രജിസ്ട്രേഷൻ സമയത്ത് ഫീസ് അടയ്ക്കേണ്ടി വരുന്നതും പിന്നീട് വസ്തു വിൽപ്പന നടത്തുമ്പോൾ അതേ തുകയ്ക്ക് വീണ്ടും ഫീസ് ഈടാക്കുന്നതും ഇതിന് കാരണമാണെന്ന് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വസ്തു വിൽപ്പന കരാറുകളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി, വിൽപ്പന കരാർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് 6 മാസത്തിനുള്ളിൽ അതേ കക്ഷികൾ തമ്മിൽ വിലയാധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ, വിൽപ്പന കരാറിന് നൽകിയ രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് വിലയാധാരത്തിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസിൽ നിന്ന് കുറച്ചുനൽകുന്നതിന് രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് പട്ടിക ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നതാണ്. ഇതൊരു ടെക്നിക്കൽ കാര്യമാണ്.

സാമ്പത്തിക വരുമാനമില്ല. വാങ്ങുന്നവർക്ക് സഹായമുള്ള പദ്ധതിയാണ്.

584. വാണിജ്യബാങ്കുകളിൽനിന്നും കാർഷിക വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള വായ്പകളും മറ്റു മറ്റാവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള വായ്പകളും എടുക്കുന്നതിനുള്ള പണയാധാരങ്ങളും അവയുടെ റീ-കൺവേയൻസ് ആധാരങ്ങളും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് നിലവിൽ ഒരു ശതമാനം നിരക്കിൽ പരമാവധി 525/- രൂപയാണ് രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് ഈടാക്കി വരുന്നത്. ഈ ഇളവ് വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ നൽകുന്ന റിലീസ് ആധാരങ്ങൾക്കും അനുവദിക്കുന്നതാണ്.

585. കേരള മുദ്രപ്പത്ര ആക്റ്റിലെ പട്ടികയിലെ ക്രമനമ്പർ 16 പ്രകാരം, സിവിൽ റവന്യൂ കോടതി, ഗവൺമെന്റ്, കളക്ടർ, മറ്റ് റവന്യൂ ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന വിൽപ്പന സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾക്ക് സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി ഈടാക്കിവരുന്നുണ്ട്. ഇത് മറ്റ് സിവിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന വിൽപ്പന സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾക്കും ബാധകമാക്കുന്നതിനായി, കേരള മുദ്രപ്പത്ര ആക്റ്റിലെ പട്ടികയിലെ

ക്രമനമ്പർ 16-ൽ 'സിവിൽ ഓഫീസർ' എന്നീ വാക്കുകൾകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ഭേദഗതി കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്.

586. കെട്ടിടങ്ങളുടെ കൈമാറ്റവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആധാരങ്ങളിൽ, കേന്ദ്ര പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസൃതമായി കെട്ടിടത്തിന്റെ മൂല്യം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം നിലവിലുണ്ട്. കെട്ടിടത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ വില കൃത്യമായി ആധാരത്തിൽ കാണിക്കുന്നതിലൂടെ സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി വെട്ടിപ്പ് തടയുകയാണ് ഈ സംവിധാനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. സബ് രജിസ്ട്രാർമാർക്ക് നേരിട്ട് ഇപ്രകാരം വില നിർണ്ണയിക്കാനുള്ള സാങ്കേതിക പരിജ്ഞാനമില്ലാത്തതിനാൽ, അംഗീകൃത വാല്യൂവേറ്റർ നൽകുന്ന മൂല്യനിർണ്ണയ സാക്ഷ്യപത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഇപ്പോൾ സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി കണക്കാക്കി വരുന്നത്. എന്നാൽ, അംഗീകൃത വാല്യൂവേറ്റർമാർ നൽകുന്ന മൂല്യനിർണ്ണയ സാക്ഷ്യപത്രങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും കെട്ടിടങ്ങളുടെ വില കുറച്ച് കാണിക്കുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിലുള്ള നികുതി ചോർച്ച

തടയുന്നതിനായി, പ്ലിന്ത് ഏരിയയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ CPWD നിരക്കിൽ കെട്ടിടത്തിന്റെ മൂല്യം കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ രൂപീകരിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. കൂടാതെ, ആധാരത്തിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ സമയത്ത്, ഈ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട വിലയിൽ കുറയാത്ത തുകയ്ക്ക് സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി അടച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് പരിശോധിക്കുന്നതിന് പുതുക്കിയ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതും ആയതിന് 1960-ലെ കേരള മുദ്രപ്പത്ര ചട്ടങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ഭേദഗതിയും വരുത്തുന്നതാണ്. കൂടാതെ 500 ച.അടിയിൽ കുറവ് വിസ്തീർണ്ണമുള്ള പാർപ്പിട ഉദ്ദേശ്യത്തിനുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ, ഓല, ഓട്, റൂഫിംഗ് ഷീറ്റ് എന്നിവ കൊണ്ട് മേൽക്കൂര നിർമ്മിച്ച ഒറ്റനില കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവയെ ഈ മൂല്യനിർണ്ണയ സാക്ഷ്യപത്രത്തിന്റെ പരിധിയിൽനിന്നും ഒഴിവാക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം ആധാരകക്ഷികൾ സ്വയം ഡിക്ലയർ ചെയ്യുന്ന വിലയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആധാരങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു

നൽകാവുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ പ്രതിവർഷം ഏകദേശം 100 കോടിയുടെ അധികവരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ലാൻഡ് റവന്യൂ

587. ബാങ്കുകൾ ഭൂമി പണയപ്പെടുത്തി വായ്പകൾ നൽകുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം ഭൂമി പണയപ്പെടുത്തലുകൾ ബാങ്കുകൾക്ക് പരിശോധനയ്ക്ക് ലഭ്യമാകത്തക്കവിധത്തിൽ റവന്യൂ രേഖകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത് ടി ഇടപാടുകളിൽ സുതാര്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതാണ്. മോർട്ട്ഗേജ് ഇലക്ട്രോണിക്കായി റിക്കോർഡ് ചെയ്യുന്നതിനായി റവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ ReLIS പോർട്ടലിൽ ആവശ്യമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ മോർട്ട്ഗേജ് രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് പരമാവധി 1000 രൂപയും ടി രേഖപ്പെടുത്തൽ ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി 300 രൂപയും ഫീസായി ബന്ധപ്പെട്ട ബാങ്കുകളിൽനിന്നും ഈടാക്കുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ പ്രതിവർഷം 200 കോടി രൂപ അധിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

588. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് മുൻപ് വിദേശ പൗരന്മാർക്കും കമ്പനികൾക്കും സർക്കാർ ഭൂമി പാട്ടമായും ഗ്രാന്റായും വ്യവസ്ഥകളോടെ നൽകിയിരുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം ടി ഭൂമികൾക്ക് നാളത് കൈവശക്കാരിൽനിന്നും സർക്കാർ നിയമാനുസരണം പാട്ടം നിശ്ചയിച്ച് പാട്ടത്തുക പിരിച്ചെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. കേരളത്തിൽ ഈയിനത്തിൽ 100312 ഹെക്ടർ ഭൂമി ഉള്ളതായി കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ചില കേസുകളിൽ സർക്കാരിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിയമ നടപടികളും നടന്നു വരുന്നതാണ്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കോടതി വ്യവഹാരങ്ങളിൽ സർക്കാർ താൽപ്പര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സത്വരനടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് സർക്കാരിന് ലഭിക്കേണ്ട പാട്ടത്തുക പിരിച്ചെടുക്കുന്നതാണ്.

589. നിലവിൽ ഫ്ളാറ്റുകളിൽ താമസിക്കുന്നവർക്ക് ഫ്ളാറ്റുകൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഭൂമിയിലെ വിഭജിക്കപ്പെടാത്ത അവകാശത്തിന് വ്യക്തിഗതമായി ഭൂനികുതി ഒടുക്കിനൽകണമെന്ന ആവശ്യം ഉന്നയിച്ച് വരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ ഫ്ലാറ്റുകൾ നിൽക്കുന്ന ഭൂമിയിലെ വിഭജിക്കപ്പെടാത്ത അവകാശത്തിന് (ഊട്ടുകൂറവകാശത്തിന്)

ഉടമസ്ഥതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വ്യക്തിഗതമായി ഭൂനികുതി നിരക്കുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

590. സംസ്ഥാനത്തെ ഫെയർവാല്യൂ തുക അവസാനമായി നിശ്ചയിച്ചത് 2010-ലാണ്. തുടർന്ന് ഫെയർവാല്യൂ നിരക്കിൽ കാലാകാലങ്ങളിൽ നിശ്ചിത ശതമാനം വർദ്ധന വരുത്തിവരുന്നു. 2010-നു ശേഷം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള വികസനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭൂമി വിലയിൽ ഉണ്ടായ വർദ്ധന കണക്കിലെടുത്ത് സംസ്ഥാനത്ത് ഫെയർവാല്യൂ കുറ്റമറ്റ രീതിയിൽ പരിഷ്കരിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. ഫെയർവാല്യൂ കുറ്റമറ്റ രീതിയിൽ പരിഷ്കരിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഓരോ വസ്തുവിന്റെയും ഉപയോഗക്രമം അനുസരിച്ചുള്ള ഭൂനികുതി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനും നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്.

591. സർക്കാർ ഭൂമി പാട്ടത്തിന് നൽകിയ ഇനത്തിൽ പാട്ടത്തുക കുടിശ്ശിക വരുത്തിയിട്ടുള്ള ധാരാളം വ്യക്തികളും സ്ഥാപനങ്ങളുമുണ്ട്. ഈ തുക പിരിഞ്ഞു കിട്ടുന്നതിനായി ആംനസ്റ്റി സ്കീം കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. ആംനസ്റ്റി സ്കീമിലൂടെ കുടിശ്ശിക തീർക്കുന്ന പാട്ടക്കാർക്ക് പുതുക്കിയ

പാട്ട നയപ്രകാരം താഴ്ന്ന നിരക്കിൽ പാട്ടം പുതുക്കി നൽകാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ആംനസ്റ്റി സ്കീമിലൂടെ കുടിശ്ശിക തീർക്കാത്ത കുടിശ്ശികക്കാരുടെ പാട്ടം റദ്ദ് ചെയ്ത് ഭൂമി സർക്കാരിലേക്ക് തിരിച്ചെടുക്കുന്നതും ടി കുടിശ്ശിക പിരിച്ചെടുക്കുന്നതിന് റവന്യൂ റിക്കവറി നിയമ പ്രകാരം നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതുമാണ്.

592. നദികളിലെ മണൽ വാരൽ 2016-നുശേഷം നിലച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. നിയമാനുസൃത നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് കൊണ്ട് ഭാരതപ്പുഴ, ചാലിയാർ, കടലുണ്ടി പുഴകളിൽനിന്നും 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷം മണൽ വാരൽ പുനരാരംഭിക്കുന്നു. മണൽ നിക്ഷേപമുള്ള മറ്റ് നദികളിൽനിന്നും ഘട്ടംഘട്ടമായി മണൽ വാരുന്നതാണ്. ഇതിലൂടെ 200 കോടി രൂപ മൊത്ത വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. മണൽ വാരുന്നതിലൂടെ നദികളുടെ ജലസംഭരണ ശേഷി വർദ്ധിക്കുന്നതും വെള്ളപ്പൊക്ക സാധ്യത കുറയ്ക്കുന്നതുമാണ്.

സ്ക്രാപ്പിംഗ് നയം

593. സംസ്ഥാനം കാര്യക്ഷമമായ രീതിയിൽ സ്ക്രാപ്പിംഗ് നയം രൂപപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കും. ഉപയോഗശൂന്യമായ ഫർണിച്ചർ, കണ്ടംചെയ്ത വാഹനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ വിവിധ വകുപ്പുകൾക്ക് ധനം സമാഹരിക്കാൻ കഴിയും. ഇതിലൂടെ സർക്കാരിന് ഏകദേശം 200 കോടി രൂപ സമാഹരിക്കാൻ സാധിക്കും.

ഉപസംഹാരം

594. നമ്മൾ കൂടുതൽ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഒരു ഘട്ടത്തിലേക്കാണ് കടക്കുന്നത്. കേരളത്തിന്റെ കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിലെ നേട്ടങ്ങൾ കൂടുതൽ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് മുന്നോട്ടുപോകാൻ കൂട്ടായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വേണ്ടതുണ്ട്. സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളോട് വ്യത്യസ്ത രീതിയിലുള്ള സമീപനങ്ങളാണ് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് സ്വീകരിക്കുന്നതെന്ന് ആദ്യമുന്നയിച്ചത് കേരളമാണ്. ആ ഘട്ടത്തിൽ അത് വേണ്ടത്ര അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നോ എന്ന് സംശയമാണ്. രണ്ടോ മൂന്നോ വർഷം മുമ്പ് നമ്മുടെ അർഹമായ കേന്ദ്ര വിഹിതവും

ആനുകൂല്യങ്ങളും വെട്ടിക്കുറയ്ക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞു തുടങ്ങിയ ഘട്ടത്തേക്കാൾ മോശമാകുകയാണ് കേന്ദ്രത്തിന്റെ സമീപനം. കൂടുതൽ കൂടുതൽ വെട്ടിക്കുറവുകളാണ് ഓരോ വർഷം കഴിയുമ്പോഴും വരുത്തുന്നത്. ഈ വെട്ടിക്കുറവുകൾ ന്യായീകരിക്കാവുന്നതാണെന്നും വളരെ ചെറിയൊരു തുക മാത്രമേ സംസ്ഥാനത്തിന് കിട്ടാനുള്ളൂ എന്നും പറഞ്ഞ ആളുകൾ നമ്മുടെ ഈ സഭയിൽ തന്നെയുണ്ട്. എന്നാൽ വ്യത്യസ്ത രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ ഭരിക്കുന്ന രാജ്യത്തെ വിവിധ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുണ്ടാകുന്ന രൂക്ഷമായ അവഗണനയെക്കുറിച്ച് ശക്തമായി പറയുവാനും സമരം ചെയ്യുവാനും തയ്യാറാകുന്നു. സഹകരണ ഫെഡറലിസത്തിനും അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനുമായി ഇന്ത്യയിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ ആദ്യ തരംഗമാകാൻ കേരളത്തിന് കഴിഞ്ഞു എന്നത് അഭിമാനത്തോടെ പറയുകയാണ്.

595. നമുക്ക് നമ്മുടെ നാടിന് അർഹമായവ നേടിയെടുക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് നടത്താൻ കഴിയേണ്ടതുണ്ട്.

ആയിരക്കണക്കിന് വർഷങ്ങളുടെ ചരിത്രമുള്ള നാടാണിത്. അറിയപ്പെടുന്ന കാലത്തെ ചരിത്രം തന്നെ നോക്കിയാൽ യവന സഞ്ചാരികളും ചൈനീസ് വ്യാപാരികളും അറബ് കച്ചവടക്കാരും പിന്നീട് പാശ്ചാത്യ ശക്തികളും കേരളവുമായി ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. സാംസ്കാരിക പ്രത്യേകതകളാലും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളാലും കാർഷിക മേഖലയാലും സമ്പന്നമായ നാടായിരുന്നു കേരളം. അതുകൊണ്ട് കൂടിയാണ് ലോകമെമ്പാടുമുള്ള സഞ്ചാരികൾ ഇവിടേയ്ക്ക് വന്നത്.

596. സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തിലും ഉജ്ജ്വലമായ സമരങ്ങൾ നടന്ന നാടാണ് നമ്മുടേത്. അയിത്തത്തിനും അനാചാരങ്ങൾക്കുമെതിരെ വലിയ പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ ഇവിടെയുണ്ടായി. നവോത്ഥാന പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും പുരോഗമന തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ സമൂഹത്തിന് വലിയ മുന്നേറ്റമുണ്ടായി. ഒരുകാലത്ത് സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ ഭ്രാന്താലയം എന്ന് വിമർശിച്ച നമ്മുടെ നാട് ഇന്ന് എല്ലാ മേഖലയിലും നേട്ടങ്ങളുടെ നാടായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെടുന്നു.

597. ഈ നാടിനെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിന് സമസ്ത മേഖലയിലും വിശിഷ്യ സാമ്പത്തിക രംഗത്തും കൂടുതൽ സജീവമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും നയ രൂപീകരണവും ഉണ്ടാകണം.

598. അതിരുകൾ ഇല്ലാതാകുകയും ലോകം തന്നെ ചെറുതാവുകയും ചെയ്യുന്ന കാലമാണിത്. മലയാളികൾ ലോകമെമ്പാടും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ലോകത്തെ പല വികസിത രാജ്യങ്ങളിലും അധിവസിക്കുന്ന മലയാളികൾ കോവിഡ് കാലത്ത് തിരിച്ചറിഞ്ഞൊരു കാര്യം, ഏറ്റവും മികച്ച ചികിത്സയും സേവനവും സംരക്ഷണവും ലഭ്യമാകുന്നത് കേരളത്തിലാണ് എന്നതാണ്.

599. കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഏറ്റവും സവിശേഷമായ ഒരു സമ്പത്താണ് നമ്മുടെ പ്രവാസി മലയാളികൾ. നാടിന്റെ വികസന ക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ക്രിയാത്മകമായ സഹായവും സഹകരണവും അവർ നൽകാറുണ്ട്. പ്രവാസി മലയാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരെ സഹകരിപ്പിച്ച് വിവിധ മേഖലകളിൽ മൂലധന

നിക്ഷേപം നടത്തി വികസന രംഗത്ത് കുതിച്ച് ചാട്ടം സാധ്യമാക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയും. കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതൊരു പുതിയ കാര്യമല്ല. 1957-ലും 1967-ലും മാവൂർ ഗ്വാളിയോർ റയോൺസും തോഷിബ ആനന്ദും പോലെയുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളും ഇന്നും നമ്മളിൽ പലർക്കും പരിചിതമല്ലാത്ത എണ്ണപ്പനക്കൃഷി ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്ന സർക്കാരുകളുടെ നാട്ടുകൂടിയാണ് കേരളം. ഇത്തരത്തിൽ മലയാളികളുടെ ജീവിതത്തെയും സൗകര്യങ്ങളെയും കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തി മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുപോകാൻ നമുക്കൊരുമിച്ച് സാധിക്കും. അതിനുള്ള ദിശാസൂചകങ്ങളായ പദ്ധതികളും പ്രഖ്യാപനങ്ങളുമാണ് ബഡ്ജറ്റിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളത്. വരുന്ന തലമുറകൾക്കുകൂടി വേണ്ടി ഈ നാടിനെ കൂടുതൽ മികവുറ്റതാക്കാൻ നമുക്ക് ഒരുമിച്ച് മുന്നേറാം. മഹാകവി വള്ളത്തോളിന്റെ എക്കാലത്തെയും പ്രസക്തമായ വരികൾ ഒന്നു കൂടി നമുക്ക് ഓർമ്മിക്കാം.

"ഭാരതമെന്ന പേർ കേട്ടാൽ

അഭിമാനപൂരിതമാകണം അന്തഃരംഗം

കേരളമെന്ന് കേട്ടാലോ തിളയ്ക്കണം

ചോര നമുക്ക ഞരമ്പുകളിൽ"

600. ഇനി ഞാൻ 2023-24 വർഷത്തെ പുതുക്കിയ എസ്റ്റിമേറ്റുകളുടെയും 2024-25 വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് എസ്റ്റിമേറ്റുകളുടെയും സംക്ഷിപ്ത രൂപം അവതരിപ്പിക്കട്ടെ.

2023-24 ലെ പുതുക്കിയ ബഡ്ജറ്റ് എസ്റ്റിമേറ്റ്

(രൂപ കോടിയിൽ)

റവന്യൂ വരവ്	126837.06
റവന്യൂ ചെലവ്	151422.37
റവന്യൂ കമ്മി	(-) 24585.31
മൂലധന ചെലവ് (തനി)	(-) 14348.25
വായ്പകളും മുൻകൂറുകളും (തനി)	(-) 1527.82
പൊതുകടം (തനി)	31998.00
പൊതുകണക്ക് (തനി)	8400.44
ആകെ കമ്മി	(-) 62.94
വർഷാരംഭ രൊക്ക ബാക്കി	182.69
വർഷാന്ത്യ രൊക്ക ബാക്കി	119.75

2024-25 ലെ ബഡ്ജറ്റ് എസ്റ്റിമേറ്റ്

(രൂപ കോടിയിൽ)

റവന്യൂ വരവ്	138655.16
റവന്യൂ ചെലവ്	166501.21
റവന്യൂ കമ്മി	(-) 27846.05
മൂലധന ചെലവ് (തനി)	(-) 15596.92
വായ്പകളും മുൻകൂറുകളും (തനി)	(-) 1086.00
പൊതുകടം (തനി)	35988.28
പൊതുകണക്ക് (തനി)	8500.00
ആകെ കമ്മി	(-) 40.69
വർഷാരംഭ രൊക്ക ബാക്കി	119.75
വർഷാന്ത്യ രൊക്ക ബാക്കി	79.06
ഇപ്പോൾ പ്രഖ്യാപിച്ച അധിക ചെലവ്	(-) 1420.00
അധിക വിഭവ സമാഹരണം	1067.00
വർഷാന്ത്യ രൊക്ക ബാക്കി	(-) 273.94

601. 2024-25-ലെ ബഡ്ജറ്റ് സഭയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു. 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ ആദ്യ നാല് മാസത്തേക്കുള്ള (2024 ഏപ്രിൽ മുതൽ ജൂലൈ വരെയുള്ള) വോട്ട് ഓൺ അക്കൗണ്ടും സഭയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കുന്നു.

മി. സ്പീക്കർ: ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിന്റെ കോപ്പി ബഹുമാനപ്പെട്ട അംഗങ്ങൾക്കും മാധ്യമ പ്രതിനിധികൾക്കും ഇപ്പോൾ വിതരണം

ചെയ്യുന്നതാണ്. മുഴുവൻ ബഡ്ജറ്റ് രേഖകളും കേരള ബഡ്ജറ്റ് എന്ന ബഡ്ജറ്റ് ആപ്ലിക്കേഷനിൽനിന്നും ഡൗൺലോഡ് ചെയ്തെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിന്റെ കോപ്പികൾ വിതരണം ചെയ്തു.)

പ്രതിപക്ഷനേതാവ് (ശ്രീ. വി. ഡി. സതീശൻ): സർ, ബഡ്ജറ്റിനോടൊപ്പം മീഡിയം ഫിസ്കൽ ടേം പോളിസികൂടി മേശപ്പുറത്തു വയ്ക്കണമെന്നാണ് ചട്ടം. ബഹുമാനപ്പെട്ട ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി അത് ചെയ്തിട്ടില്ല. അത് ചെയ്യണം. Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2003 പാസ്സായതിനുശേഷം ബഡ്ജറ്റ് അവതരിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രിമാരും മീഡിയം ഫിസ്കൽ ടേം പോളിസി മേശപ്പുറത്ത് വയ്ക്കാറുണ്ട്. അത് സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറിയാണ്. അത് വളരെ ഗൗരവതരമായ കാര്യമാണ്.

ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി (ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ): സർ, മീഡിയം ഫിസ്കൽ ടേം പോളിസി ബഡ്ജറ്റിനോടൊപ്പം തയ്യാറാക്കി വന്നിട്ടുണ്ട്. അത് മേശപ്പുറത്ത് വച്ചിരിക്കുന്നു.

<u>മി. സ്പീക്കർ:</u> മീഡിയം ഫിസ്കൽ ടേം പോളിസി മേശപ്പുറത്തു വച്ചതായി ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുപ്രധാനമായ ബഡ്ജറ്റ് രേഖകൾ അംഗങ്ങളുടെ താമസസ്ഥലത്തും മന്ത്രിമാരുടെ ഓഫീസിലും എത്തിക്കുന്നതാണ്.

ഓർഡർ... ഓർഡർ.... സഭ ഇപ്പോൾ പിരിയുന്നതും 12-02-2024 തിങ്കളാഴ്ച രാവിലെ 9.00 മണിക്ക് വീണ്ടും സമ്മേളിക്കുന്നതുമാണ്.

(2024 ഫെബ്രുവരി മാസം 12-ാം തീയതി തിങ്കളാഴ്ച രാവിലെ 9.00 മണിക്ക് വീണ്ടും സമ്മേളിക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി സഭ രാവിലെ 11.32-ന് പിരിഞ്ഞു.)

ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.*

അനുബന്ധം

(ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ)

*ബഡ്ജറ്റ് പ്രസംഗത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ.

PART-I PREFACE

Sir,

1. I start the Budget speech for this year with the pertinent belief that Kerala is on the cusp of becoming a 'sunrise' economy. The sunrise sectors are defined by futuristic strides in technology, an exponential rise in demand and the resultant economic development. This is unlike the sunset sectors which have weakening demand and are driven by technologies that are destined for obsolescence. No society can advance in the present day without actively encouraging the transition from these sunset sectors to sunrise sectors. In this process of continuous evolution, Kerala's position is at the forefront among Indian states. Our achievements consistently disappoint the nay-sayers who portray our state as a lost cause. I will get into those details shortly. In

order to elucidate our state's approach to economic development, I must state certain facts at the outset.

2. The Kerala model of development is known for its commitment to secular ideals, peace, fraternity, social justice and high standard of living of its citizens. However, from its early years, the capacity of this model of development to sustain itself has always been questioned. These apprehensions were rooted in the backwardness of our domestic economy and low rate of growth. These doubts ceased by the end of the 1980s due to the growth in domestic production. We were subsequently able to strengthen the now-celebrated achievements of the Kerala Model of Development. Kerala is a leader on many fronts, such as the Human Development Index (HDI), Sustainable Development Goals (SDG), poverty eradication initiatives and per capita income. We can safely say that Kerala has retained the top spot, even as it

continues to advance its lead. In spite of these glorious achievements, the apprehensions over the weakness of Kerala economy continue to persist. The backwardness in our domestic production and the slow paced development of basic infrastructure were the basis of these concerns. We trailed in the area of basic infrastructure development. Modernization initiatives in agriculture and industries did not rise up to the level expected of them. Knowledge creation and dissemination did not get the attention they deserved.

3. It must be emphasized that the resolution of these issues - which was the primary focus of both terms of the Pinarayi Vijayan-led government-have started yielding results. It is not the revolutionary changes in basic infrastructure alone, that are worth noting. The joint focus on both basic infrastructure and the knowledge economy and the consequent, unprecedented growth

of our sunrise sectors, have given us many reasons for hope and cheer

Sir,

4. The Kerala of today is not the Kerala of eight years ago. Our State is witnessing change at a rapid pace. This budget contains several multi-faceted, comprehensive programmes aimed at accelerating this change.

5. Kerala cannot remain a mute spectator against the hostile approach of the Central government which is pushing the state towards the worst financial crisis in its history. Instead, we should strive forward with the strong sentiment of “Thakarilla Keralam, Thalarilla Keralam, Thakarkkanavilla Keralathe”(“Kerala will not be shattered, Kerala will not tire, Kerala cannot be destroyed”). The Government will provide leadership in taking forward our achievements and progress, while ensuring that all Keralites stand

united in building a New Keralam (Navakeralam). We need to reclaim our legal and constitutional rights through strong action by espousing the foundational ideals of cooperative federalism.

6. Instead of waiting for justice from the Central Government, the State Government will utilize all its resources to raise capital investments from private and public sectors, thereby ensuring speedy implementation of all its programmes. Along with strengthening existing models, Out-of-the-Box project implementation models that promote efficiency and innovation, will also be adopted. We intend to formulate short-term projects that can generate employment and income, in addition to medium and long term projects.

7. Programmes are being planned to attract investment to the tune of at least Rs. 3 lakh crore within the next 3 years. The thrust areas shall be the projects in tourism which can be completed in a

short span, allied developmental activities in and around Vizhinjam and Cochin Ports, development of industrial corridors of Kochi, Palakkad and Kannur for which land has already been acquired, and IT-IT Enabled Services (ITES). Schemes to attract capital investment in the Education sector will be initiated. Necessary legal amendments will be made to enable students from outside the state to pursue studies here, including professional courses.

8. Initiatives shall be undertaken for transforming Kerala into a medical hub. Specialized facilities will be provided in the health sector including Government Medical Colleges for the treatment of patients including those from abroad. In addition to this, the Government will encourage the consolidation of fragmented holdings for profitable cultivation of crops. Legal and policy support shall be ensured for the same.

9. Work-near-home ventures, startups and new generation industries growing extensively in small towns of Kerala, will be encouraged and supported through Capital and interest subsidies.

10. In addition to public sector investment, subsidy schemes, new generation investment models like public private partnerships, joint ventures, CIAL model companies, Infrastructure Investment Trust (InvIT), Real Estate Investment Trusts (REIT), Hybrid Annuity Model (HAM) will be explored. Enabling legal and policy decisions will be taken. There are delays in obtaining permission for land for industrial purposes under various land laws. Issuance of long term leases and sanctions as per land laws etc. will be expedited. Land pooling policies which ensure better land value and subsequent profit to individuals will be issued. To resolve the issue of land scarcity, there will be reforms which ensure speedy issuance of sanctions, without compromising conservation of the

climate and environment. An expert committee will be constituted to study these matters and submit a report within three months, based on which further actions will be taken.

Sir,

11. Vizhinjam International Sea Port becomes operational by the month of May 2024. We must not forget the delay of at least 2 decades in the case of Vizhinjam Port, which is expected to redefine the commercial map of South India. The Government is currently coordinating the activities with strong determination that there shall not be any further delay.

12. Three types of activities are progressing at Vizhinjam. Firstly - activities related to port construction. The construction of breakwater, yard, berth, office buildings etc. are progressing rapidly.

13. Secondly-Development of allied infrastructure. All amenities including Road-Rail connectivity, electricity, drinking water have to be ensured. Since the preparations began well before executing the contract for port construction, all activities are progressing at an extraordinary pace. There is also progress in the matter of the railway line as well. The progress in construction of the port and its allied facilities is being reported enthusiastically by the media. It is heartening to see the media have realized that there is an audience for positive news. The aspirations of both Kerala and India are about to come true. The world's largest mother ships will dock in our port. Transshipment activities will follow. The Vizhinjam Port will achieve its targeted capacity in record time.

14. Thirdly – Kerala should be ready to seize the great opportunities thrown open by the international port and utilize them effectively. Sir, Vizhinjam is the development gateway to Kerala of the future.

Vizhinjam International Seaport Project is the first deep water transshipment hub and only the second transshipment port in India. When Vizhinjam Port starts functioning at full capacity, infinite developmental opportunities will be opened up in the State.

15. It will be ensured that construction of the proposed Vizhinjam–Navayikulam outer ring road and development corridor in Thiruvananthapuram shall be completed in a timely manner. Required land will be made available. Co-operation and participation of all associated agencies, citizens and entrepreneurs will be ensured.

Sir,

16. Kerala shall adopt the idea of development zones conceived in China during the late 1970s. The government intends to create such Special Development Zones (SDZ) in order to utilize the entire developmental potential of Vizhinjam. Special Development

Zones will be created in partnership with the private sector by attracting investment from institutions and individuals including non-resident Keralites.

17. An International Investors Meet will be conducted in 2024-25 itself with an objective of attracting investors who can start enterprises which will harness the potential of the Vizhinjam port. A Maritime Summit will be organized as part of this.

Vizhinjam Port: The gateway to future development

Sir,

18. Vizhinjam is on the cusp of being the central piece of the commercial corridor that will grow around it. There is a need to channel large scale investment to transform Vizhinjam port into an entity which can compete with the other prominent ports around the world. This development can be possible only through a combination of public funding, public-private partnerships as well

as private sector investment. There needs to be legislative enactments to facilitate the same. The government is aiming at making Vizhinjam a comprehensive hub encompassing townships, residential areas, commercial centres, warehouses and entertainment zones. For this, there needs to be developmental activities of thousands of crores. It is estimated that there will be a demand for 10,000 acres of land within a radius of 50 km from Vizhinjam to cater to this demand.

Sir,

19. The local population including fishermen of Vizhinjam also deserve the benefits brought about by Vizhinjam Port. Special focus will be given to families found to be extremely poor in the Vizhinjam area and steps will be taken for their poverty eradication. The land tenure issues of the local residents will be resolved. A five-year action plan will be implemented to eliminate the income

vulnerability of fishermen. Skill training will be imparted to the local population to take advantage of the emerging modern employment opportunities in the fisheries sector. Corporate Social Responsibility funds will be used for this and government assistance will also be provided.

20. Vizhinjam Port will significantly increase the export potential of Kerala. This opportunity will be utilized to overcome the problems in the agriculture sector of the state. Supply chains of agricultural products will be planned using the KERA project implemented with the support of the World Bank in the agricultural sector. KERA is a Rs. 2,365 crore scheme. Necessary physical infrastructure will be built, while conferences of supply chain stakeholders will be organized.

21. Three projects having a total outlay of 4000 crore which were inaugurated by the Hon’ble Prime Minister in early January at Kochi

also need to be mentioned here. New dry dock at Cochin Shipyard, International Ship Repair Facility and LPG import terminal at Puthuvypin are the above projects. Similar to Vizhinjam, the new projects at Kochi have the potential of backward and forward linkages. Efforts are to be made to capitalize these opportunities.

22. An amount of ₹ 3000 crore will be expended by the State Government alone for the various projects mentioned here within three years. An amount of ₹ 500 crore is set apart for 2024-25. This amount is in addition to the amount earmarked for major infrastructure development projects.

23. In addition to this, it is expected that Kerala can avail ₹5000 crore of eligible assistance under the scheme for special loan for Capital Investment announced by the Central Government. This amount is essential for Kerala's infrastructure development.

24. The construction of NH 66 is being completed along with the full-fledged operationalization of the International port. Things have progressed in such a way that one can travel from the northern end of Kerala to the southern end within eight hours. Things that we couldn't even dream of ten years ago are happening after the Pinarayi Vijayan led government came to power. Along with National Highway 66, the construction of other National Highways, Coastal Highways and hill highways is progressing rapidly. In this context, it may be well to recall the strong protests that had to be faced by the State Government regarding these projects. Was any of the many criticisms and flurry of abuse raised against the Chief Minister warranted? A Greenfield Highway from Thiruvananthapuram to Angamaly parallel to MC road is also under the consideration of National Highway Authority.

Sir,

25. In the case of Kochi Metro and Water Metro, things are progressing as planned. The government has decided to go ahead with the Thiruvananthapuram and Kozhikode metro projects. In the case of Thiruvananthapuram Metro, it is expected that the necessary approvals from the central government will be obtained soon. The money will be allocated from the funds earmarked for major infrastructure projects towards the cost of the above projects.

26. Steps taken in the areas of power generation, distribution, information technology infrastructure, gas pipeline etc. to address the huge shortfall in infrastructure development and its success are well known. We will address the future initiatives in these sectors later. One area where this level of essential basic infrastructure push has not happened needs to be mentioned here. It is the railway sector. With the advent of Vande Bharat

Express, not only the people but also the mainstream media have been convinced of the correctness of the stand taken by the state government. Railway development in Kerala has been neglected in this year's central budget as well. Kerala's rail commuters are in great distress. The freight service is also in a big crisis. Railways cannot keep pace with Kerala's growth. Along with completing the renovation of the existing railway tracks, curve correction and double lining, it is necessary for the new high speed line to come up. The government will continue its efforts to implement the proposed K-Rail project for high-speed rail travel. Consultations are ongoing with the central government in this regard.

27. Let me now come back to the statement I made at the beginning that Kerala is becoming a sunrise economy. The aim was to draw the attention of the House to the fact that the bold and purposeful steps taken by the government to address the deficiency in the

basic infrastructure and knowledge economy sector have led to a structural transformation in the economy of the state. The economic growth in Kerala after 1970 was mainly focused on the service sector. Things have changed in the last ten years. The growth rate of the manufacturing sector is higher than that of the overall domestic economy. The share of the manufacturing sector in total Gross Value added is now close to 15 percent. Sunrise sectors are at the forefront of this growth. Electronic goods, herbal medicines, refined petroleum products, medical devices, chemical industry etc. are driving this transformation.

Sir,

28. Kerala is known as a consumer state. We depend on foreign countries for employment and income. The lion's share of required consumer goods are imported from outside the state. It is indeed a good sign that this situation is changing. Statistics make it clear

that as entrepreneurs are flocking to the sunrise sectors and investment is growing, production and employment opportunities are correspondingly increasing. Details regarding this transition are given in the Economic Review Report, which has been laid on the table of the House with this Budget. Within the past decade, the number of workers in sectors such as electronics, medical and dental instruments, and shipbuilding has more than doubled.

29. In addition to the above, the employment opportunities, investment etc. brought about by tourism, IT sector,start-ups etc. should also be taken note of. Tourism, IT, IT-based services and the startup ecosystem are the flag bearers of New Kerala. The tourism sector is on a boom after recovering from the Covid crisis. The existing infrastructure facilities in the sector do not have the capacity to accommodate the influx of domestic and foreign tourists. There is a potential for great development in this sector. The same is true

of information technology. Although the government invests heavily in land and built space-both directly and indirectly, it cannot accommodate all willing entrepreneurs. It means that there is a great scope for improvement in this sector as well.

30. These changes are not a mere coincidence. Behind them are the budget announcements of previous years, astute planning, leadership and the political will of the government. The goal of the government is to create Navakeralam.

Sir,

31. While preparing the Budget for 2024-25, two types of uncertainties are to be taken into account. Firstly, the situation of war prevailing at the international level and the atmosphere of global economic recession. Not only are the wars in Ukraine and Palestine not over, but they are showing signs of spreading to other regions. And there is the threat of a widespread economic

recession among the countries of the world. This budget is prepared in the hope that these two situations will not worsen.

32. If the wars and recession worsen as the year progresses, it will also affect Kerala. Our exports and expatriates from Kerala will definitely be impacted. We will have to rely more on domestic production and domestic markets to cope with global uncertainty. Kerala will overcome the crisis by preparing a comprehensive programme based on the experience of floods and covid.

33. The second uncertainty evolves from the Central Government's neglect of the States in general and Kerala in particular. This neglect towards Kerala reached its zenith during the current fiscal (2023-24). We remain hopeful that the legal battle in the Hon'ble Supreme Court and the political agitation outside the court will improve matters. Also, there are experts who predict that the Centre will soften its stand after the Lok Sabha elections. This

Budget is being prepared in the hopes that things will get better. On the contrary, what if the Central Government takes measures to centralize the fiscal system? What if the neglect towards Kerala continues? In such a situation, we will definitely have to figure out a Plan B. We are not ready to make any cuts in the benefits provided by the state to its people. There is no turning back at this stage in development activities either.

34. The development and welfare activities should continue at any cost; and they will. There are suggestions and thoughts regarding Plan B as well. In any case, we will find a way to move forward retaining the virtues of the Kerala model of development.

Sir,

35. Before entering into detailed announcements, some general facts about the State's financial position need to be mentioned. The Hon'ble Chief Minister as well as me, in the capacity of Finance

Minister have clarified repeatedly before this Legislature that the excessive centralization of resources and discrimination against Kerala by the Central government in violation of the constitutional principles of federalism is the cause of our financial distress. The Government had to air these grievances before the public at Nava Kerala Sadas as the opposition as well as certain media was not convinced of the reality of Centre's neglect. Now everyone agrees that there is an unjustified neglect on the part of the Centre. Even economists who are critical of the state government agree that there is neglect by the central government. Although they are not ready to join us in the struggle against the Centre, now the opposition also admits that there is neglect. This is welcome. The opposition is also saying that the neglect of Kerala will be raised in the Parliament even if it is late. Seeing that this is a problem that affects the people as a whole, the opposition should be ready

to stage protests against the Centre's apathy, even if they're on their own.

36. It has to be reiterated that efforts to deliberately misinterpret the government's statements on financial constraints as evidence of Kerala having come to a standstill or that the State becoming a pauper are attempts at propaganda.

Sir,

37. Treasury is functional round the clock; and also active. What is the measure of the Treasury's performance? Doesn't it need to be seen whether the revenue and the expenditure are rising? The treasury is functioning by breaking all records of revenue and expenditure. The State's total expenditure for 2020-21 was ₹ 1,38,884 crore. In 2022-23 it increased to ₹ 1,58,738 crore. It is estimated that this will rise to ₹ 1,68,407 Crore by the end of this year. There is an increase of approximately ₹30,000 crore over

the last three years. The Government has not curtailed any justifiable expenditure. There will be no financial crisis if there is neither development nor welfare expenditure. Some States act in that manner. The Kerala government's approach is not to run away from its responsibilities.

38. While saying this, the opposition may be ready to criticize the government for squandering money. We are ready for an open discussion on this. The number of ministers, expenditure and foreign travel can be compared with the UDF era and other states. All that is said is that there is no basis for any such allegations. The Reserve Bank reports have indicated that Kerala is on the path of fiscal consolidation and has succeeded in reducing the revenue deficit, fiscal deficit and overall debt. The Accountant General's figures also testify to this.

39. When it comes to tax and non-tax revenue, the State has attained record breaking growth in its own revenue. In 2020-2021, our own tax revenue was ₹ 47,661 crore. It rose to ₹58,341 crore in 2021-22 and to ₹ 71,968 crore in 2022-23. It is anticipated that it will rise to more than ₹ 78,000 crore in the current fiscal. It is unarguable that the own tax revenue will almost double the figures of 2020-21 by the end of the next fiscal. Should we not see the doubling of tax revenue within just four years as a monumental achievement? Officers of the Taxes Department deserve our felicitations. But the Government is of the opinion that the Tax revenue can be raised further. Tax revenue can be augmented further by undertaking steps which include the resolving of technical issues related to IGST settlement at the Central Government level.

Sir,

40. Then why is there a financial crisis despite this much increase in own tax collection? Our total tax revenue includes Kerala's eligible tax share from the tax collected by the Centre. The details of the same are given in the State Finances Report of Reserve Bank of India. As per the statistics of 2021-23, on national average, the Centre will provide ₹ 35 for every ₹ 65 collected by the respective States. But the Centre provides only ₹ 21 against Kerala's own tax collection of every ₹ 79. That is, only ₹ 21 out of ₹ 100 is the Centre's contribution. Uttar Pradesh gets ₹ 46 out of ₹ 100 from the Centre. Bihar gets ₹ 70 out of ₹ 100. Do we need any other better proof than the statistics of RBI?

41. In the divisible pool of tax collected by the Centre, which is to be devolved among the States, 3.87% was Kerala's share during the 10th Finance Commission period. This has come down to 2.5% in

the 14th Finance Commission and to 1.925% in the 15th Finance Commission. It is now a well-known fact that Kerala has lost tens of thousands of crores as a result of this. We told that to the people. Everyone knows that Kerala is getting punished for its developmental achievements. The people of Kerala are being punished for their high per capita income and controlled population growth. But the Centre is pretending not to see the serious second generation development problems that have arisen as a result of economic growth. This does not take into account the rise in lifestyle diseases and the increasing proportion of elderly people.

42. The neglect towards the State cannot be left unmentioned in the Budget speech at a time when the issue is being protested in Delhi and being argued before the Honorable Supreme Court. Justice is being denied to Kerala not only in taxes. Kerala's

borrowing entitlement as per the Centre's own criteria has been denied during the fiscal year. As per the Centre's own guidelines, Kerala's eligible borrowing limit is ₹ 39,626 crore. The State Budget was prepared considering the same. But Kerala has been allowed to borrow only ₹ 28,830 crore till now. The borrowing limit was cut short during mid-fiscal without any prior notice, based on improper calculation of public account balance.

43. It has already been stated about the curtailment of ₹ 57,400 crore made by the Centre in the State receipts. ₹ 12,000 crore due to the cessation of GST compensation; ₹ 8,400 crore in this year's Revenue Deficit Grant; ₹ 7,000 crore made in the borrowing limit by accounting the borrowings of KIIFB and Pension Company as public debt; ₹ 12,000 crore by considering public account money as public debt; reduction of ₹ 18,000 crore resulted from the decline of State's

divisible pool share from 3.87% to 1.925% during the 10th to 15th Finance Commission tenures. This curtailment is still on the rise. States like Karnataka have also pointed out such issues.

44. In fact, a conspiracy is being hatched to destroy the Kerala development model which is based on the concept of the welfare state. It is intended to obstruct the manifold benefits and various welfare activities provided by the state to the farmers, workers and other common people. It is aimed to turn the people who receive welfare pensions and those who depend on ration shops, government hospitals and Supplyco outlets against the State Government. In reality, an attempt is being made to turn us against ourselves. The beneficiaries of these welfare measures are generally labourers, poor farmers and those belonging to other weaker sections. Most of them are supporters and sustainers of

the left front. The goal is to stoke ill-feeling against their own Government.

Sir,

45. I wish to clarify a point here. We stand here not to curtail the benefits but for their periodic enhancement. That is the essence of our politics. It is for this purpose the left democratic front has come to power and is working. The constitutional rights and powers of the State Government are to be safeguarded in order to maintain and enhance these benefits. It is for this cause that protests are organized in Delhi and a legal battle is being fought in the Supreme Court. I request the whole hearted support of all keralites for these two.

46. People who tried to stir up the welfare pension beneficiaries, LIFE Mission beneficiaries, paddy cultivators, KSRTC pensioners and the PSC rank holders against the State Government are those who

can't see the wood for the trees and those who saw off the branch which they are sitting on. Each one of these benefits is a creation of Kerala. They are the contribution of the Left Front. Nothing equivalent to these exists in any other States. The Centre also cannot make any claims to having contributed to these benefits. The act of discomfiting welfare pensioners has in fact provided us with the opportunity to bring the facts before the people. These debates provided an opportunity for those who were not fully aware of the positive aspects of the Kerala model to better understand the same.

47. There is a reason why it said that Kerala will not fall prey to propaganda. The propaganda that Kerala was a land of extreme labor struggles was strong at one time. Studies on labour strikes and the loss of man-days thereon has proved this smear campaign wrong. They've shown that Kerala is the state with the

best working environment. Entrepreneurs generally testify to that. But the impression made in the past is still discouraging entrepreneurs from outside the state. That is why it is said that negative narratives cause serious harm. It destroys not only the confidence of the outsiders but also of our own youth.

48. Keraleeyam, which is planned to be conducted annually in association with 'Kerala Piravi', is an antidote to this. Keraleeyam celebrates the goodness of the land. The aim is to honestly present the achievements of Kerala. Along with this, Keraleeyam will also discuss the ways to move forward as we overcome our shortcomings. As part of Keraleeyam, an industrial and trade exhibition will be organized like the international trade fair at Pragathi Maidan, New Delhi. An amount of ₹ 10 crores is earmarked for the Keraleeyam programme of 2024-25.

49. Besides, it is intended to institute prizes to encourage those who conduct objective studies, produce features and videos on the merits and virtues of Kerala. An amount of ₹ 10 lakhs is earmarked for this.

PART II

Sir,

50. We cannot conclude that Kerala's potential for development can be realized only after the challenges and crises have passed. Therefore, new development models need to be devised with the assistance of the private sector.

51. The particulars regarding the establishment of the first Digital University of India, the first Digital Science Park of Asia and Virology Institute were detailed in the previous budget. Among the establishments such as the Indian Innovation Centre for Graphene for the research and experiments in the Graphene, Centre of

Excellence in Microbiomes, Centre of Excellence in Nutraceuticals and Medical Technology Consortium, a few have started and setting up of others is in progress. The activities undertaken in Digital University and APJ Abdul Kalam Technological University have garnered the attention of the scientific world.

52. Excerpts from an editorial written by a prominent daily in Kerala praising the development of artificial intelligence processor “Kairali” by Digital University is detailed below. It said that “such a news is a beacon of hope at a time when the campuses and universities of Kerala are rife with accusations of politicization and overreach. We should not lose sight of the fact that such silent revolutions are taking place in places like CET, Kerala University, Technical University, CUSAT etc.” The reality is that such a transition is taking place in the entire higher education sector of Kerala. Higher education institutions in the state are slowly

transforming to give priority to the application of harnessed knowledge by going beyond the normal style of academia rooted in knowledge acquisition and its dissemination. It was mentioned at the beginning of this budget speech that it is this transformation which will lead to innovation in the economic systems of Kerala. Campuses in Kerala are not only developing new products and production processes, but are also nurturing enterprises and entrepreneurs. The above editorial also praised the government's support for this change. Government will strive to strengthen this support.

Sir,

53. The Digital University of Kerala is the first university in India to develop an AI processor. As of now, 16 patents have been granted to the Digital University. A Brain Computing Lab for promoting research in NeuroSciences has been established in

University. It is a great achievement that Sir Andre Geim, Nobel laureate and pioneer in isolating Graphene has joined the Kerala Digital University as visiting professor.

54. The Digital University has been able to mobilize assistance to the tune of ₹ 200 crore form national and international agencies within 3 years of its inception. The Digital University has now become the largest incubator of hardware products in the country by providing assistance to more than 80 startups.

55. Developmental activities worth ₹ 250 crore will be implemented in the University. As an institute which has started generating income from the first year of its inception and is becoming self-sufficient, sanction will be given to the Digital University to avail loans. The Government will provide interest subvention assistance for these loans.

56. The Digital University of Kerala has signed a Memorandum of Understanding (MoU) with University of Oxford for academic cooperation. The University of Oxford has announced that state specific scholarships will be introduced for the students from Kerala for conducting research in the University. The students who complete post-graduation at Digital University of Kerala can join for Ph.D at the University of Oxford provided that upon completion of Ph.D, they will have to return to Kerala and contribute towards the development of the state for the next three years. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for this scholarship fund.

57. Three regional centres of the Digital University of Kerala will be started at the north, east, and central zones of the state.

58. Three centres of excellence will be started under the aegis of A.P.J. Abdul Kalam Technological University. An amount of ₹ 10

crore is earmarked for this. The University's building will be constructed on the land acquired for the University expending an amount of Rs.71 crore.

59. The Government has been able to create the most industry friendly environment in the state. Large multinational companies are coming to set up their manufacturing units in Kerala. The heads of these companies themselves are ruling out the malicious propaganda that Kerala is not conducive for industrial development.

Private Industrial Parks

60. Sir, Government has already issued development permit to 16 private industrial parks in the state. 8 applications are currently under consideration of the Government. The speciality of the private industrial parks having land area upto 10 acres is that the Government gives a subsidy upto 3 crore for providing

infrastructure facilities like drinking water, road and electricity. Huge response is being received from entrepreneurs and industrialists for this scheme. It is expected that Government will be in a position to provide permit to around 25 new private investment parks in the coming year.

Sir,

61. The State Government observed 2022-23 financial year as 'The Year of Entrepreneurship'. Out of the 1,39,840 enterprises that began operations, 21,528 enterprises (15%) were related to the food processing sector. More facilities will be provided in this sector.

Kerala Startup Mission

62. The Startup ecosystem in Kerala is the best in the country. Kerala has bagged the 'Best Performer' award of 2022 based on the national startup ranking jointly constituted by the Department of

Commerce and Startup India. Kerala had received the 'Top Performer' award for the last three years also. The Startup Mission was able to generate 50,000 job opportunities in the state and raise ₹ 5,500 crore as investments to startups via venture capital funding. The number of startups already registered in the state has crossed the 5000 mark.

63. Work Near Home Centres offering co-working spaces for 100 to 150 persons are functioning in some small towns and villages of Kerala. Such LEAP centres are functioning in Kasaragod, Kottarakkara, Kannur, Kochi, Kozhikode, Palakkad and Thiruvananthapuram. There are IT centres with 100 to 200 employees at Alappuzha, Manjeri, Sulthan Bathery, Chalakkudi etc. This shows the success of 'Work Near Home' scheme announced in the earlier Budget. It is decided to established the second residential campus of the International company Zoho Corporation,

at Kottarakkara. Hundreds of people will get employment through this. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for the project of extending LEAP centres all over the state.

64. Kerala Startup Mission will set up work pods so that persons who possess entrepreneurial ideas at the global level to come, stay and work in the scenic locations of Kerala.

Tourism

Sir,

65. Tourism is one sector which is capable of bringing huge change in Kerala's economy. After Covid, changes have taken place across the world in the perception of people towards life and in the manner of spending money. There has been a significant increase in the number of people interested in travelling and spending

holidays in scenic and tranquil places. Tourism is one of the sectors which has witnessed consistent development in the world during post Covid times. Though, in the past, youth formed the major share of tourists, now a days, retired persons, senior citizens and the family as a whole have also been travelling frequently. Tourists choose places having better climate, hygiene and standard infrastructure facilities for holiday. Tourists take into consideration the law and order situation of the place, behaviour of the local people as well as local cuisine before embarking on holiday. For these reasons, Kerala can be the most sought after tourist destination in India. Time magazine has selected Kerala as one among the 50 must see beautiful places in the world. Several people native to the state and from other states of India reach the tourist centres of Kerala. Sea, backwaters, hills, forest and climate

are the unique treasures of Kerala. We must utilize their tourism potential effectively.

66. There are several places in Kerala which can be developed into eco-tourism centres. These can be developed into attractive tourism destinations through the co-ordinated efforts of Forest, Tourism and Culture Departments. The Government will take initiatives to develop these local tourism centres with private participation.

67. Steps will be taken to develop advanced convention centres that are capable of hosting big events of National–International standards. Policy needed for starting large convention centres which require huge capital investment and for ensuring facilities to the international tourists will be formulated. Studies show that there will be an additional requirement for 10,000 hotel rooms within the next three years. Government is contemplating a low

interest bearing loan scheme in collaboration with Kerala Financial Corporation and banks for promoting capital investment in Kerala. It is expected that investment worth ₹ 5000 crore would be possible within one year in this sector. A special scheme will be prepared coordinating the efforts of Government, Local self-institutions and private sector so as to enable more than 500 people to come together and stay in atleast 20 selected destinations. In the first phase these facilities will be provided in Varkala, Kollam, Munroe Thuruth, Alappuzha, Munnar, Fort Kochi, Ponnani, Beypore, Kozhikkode, Kannur and Bekal. An amount of ₹ 50 crore is set apart for this.

Special Developmental facilities package for Local Self Governments

68. There are opportunities for Local Self Government Institutions to undertake various development activities by purchasing lands as per the price prescribed by the Revenue Department following

simple procedures. That will be helpful for schemes capable for creating income and employment opportunities on commercial basis. Complexity and delay in land acquisition can be avoided through this. Instead of doing things using the meagre fund received each year, funds can be pooled together for expediting the implementation of the schemes. Fund can be mobilized through loans from financial institutions and municipal bonds. Government will take steps to provide assistance to the schemes spearheaded by local self-institutions such as industrial parks, public enterprises and commercial centres. An amount of ₹ 100 crore is earmarked this year for assisting such schemes.

Care Economy

69. An important fact due to the migration of youngsters abroad for seeking job and education is the reduction in the number of people in the productive age group for the protection of the aged.

In the near future, 20% of the population of Kerala will cross the age of 60 years. The sad reality is that in majority of the houses there are none including children to lend them support. In this circumstance, support has to be provided to the senior citizens and to those who need the help of others to lead a happy and healthy life. Kerala is fortunate to have the largest number of expert health workers and nurses. There are several places in Kerala with peaceful, scenic as well as good climatic conditions. A scheme will be formulated to set up 'Care Centres' in these places for providing health care and protection. Care will also be given to foreigners and people from outside the state in these centres. This initiative, by which Care Centre can be developed into international standards with the participation of private sector, will become state's important scheme. If Kerala becomes a care hub of people coming from different parts of the world for retired life

and care, it will be a major asset to the economy. This was a demand repeatedly raised in the Loka Kerala Sabha.

Higher Education Sector

Sir,

70. In the last two budget speeches, I had given emphasis to the developments of Higher Education and Science and Technology sector. It was announced that several new important institutions would be started in these sectors. This included Centre of Excellence for Micro Biome, Centre of Excellence for Nutraceuticals, Translational Research Centres of Universities, Science Parks in three universities and new buildings for universities. I am glad to inform that some of these have already started functioning and others are in various stages of development.

71. Transforming Kerala into the higher education hub of the country will be a prime objective. There has been a significant increase in the number of students going abroad for educational purposes. In 2022, this number increased to 13.2 lakh. It is estimated that 4% of the total Indian students going abroad are from Kerala. Demands have been raised for establishing world class institutions in the state. This demand was also clearly echoed in the suggestions received from several people in Nava Kerala Sadases led by the Honorable Chief Minister.

72. This year, the State Government intends to formulate comprehensive policies and associated programmes including changes required in the structure of Kerala's higher education. The objective is to follow the roadmap to attain excellence laid out by the Commission established by this Government in 2022 for reforms in higher education sector.

73. Efforts shall be taken to integrate expatriate academic experts and utilize their expertise. A task force of academic experts will be formed for this. It is intended to conduct four regional conclaves during the months of May-June 2024 in Europe, USA, Gulf countries and Singapore on this front. In continuation of this, Higher Education Transformation Initiative–Global Conclave will be conducted in the state in August 2024. Kerala State Higher Education Council will be entrusted with this responsibility. The objectives of this initiative includes the formulation of a higher education investment policy. This policy will also include special incentives and packages to attract investments for establishing new higher education institutions in Kerala having international standards in partnership with reputed national and international educational institutions.

74. Opportunities for establishing foreign university campuses will be examined in accordance with the new UGC guidelines without compromising on the principles of transparency and equality. Components such as single window clearance for all required recognitions, relaxation in stamp duty/transfer duty/registration charges, subsidized rates for water and electricity, tax relaxation and investment subsidy on capital will be part of this investment policy.

75. Many foreign students are coming to various universities of Kerala for higher education now. More foreign students can be attracted to the state through the above mentioned steps. Steps will be taken to establish private Universities as well.

Retail Trade Sector

Sir,

76. The retail Sector is facing a big crisis across the world. The trading community of Kerala is also facing big challenges. Emergence of big retail chains, shopping malls and online marketplaces are the reasons for this crisis. The traders had raised this issue in Nava Kerala Sadas and had taken up the same directly with the Honorable Chief Minister also. The bigger players mentioned above utilize the newest technologies and also have the benefit of economies of scale, both of which are not enjoyed by the smaller brick and mortar shops which are running trade through traditional means. Providing these benefits and facilities to our trading community is the solution for this problem. Economy of scale can be enjoyed by the traders through the formation of groups and by standing united. Purchasing commodities together

on a large scale from manufacturers, Supply chain management systems like logistics, inventory management etc., all of them have to be taken up collectively. Digital technology, modern management techniques and artificial intelligence have to be utilised so as to support the same. Our universities and management institutions will be able to formulate the required technical framework. An amount of ₹ 300 lakh is earmarked for initial expenses. An expert committee will be constituted to study and submit report regarding retail trade sector.

Sports Economy

77. Along with the sustainable development of the sports sector, the new sports policy aims to transform the sports sector into one that contributes to the state's economy. Investment offers to the tune of ₹ 5000 crore which was received through the first ever sports summit organized in the country is a great achievement.

Investments will be in sectors such as infrastructure facilities, sports-associated industries, new leagues, sports startups and academies. More than 10,000 job opportunities will be created through this avenue.

Part – III

Agriculture

Sir,

78. Various schemes are being implemented by the Government for the expansion of agriculture and for ensuring better income to farmers. A total number of 2,36,344 employment opportunities have been created in the Agriculture sector, since this Government has come to power. A total outlay of ₹ 1698.30 crore is earmarked for the annual scheme in 2024-25 for the agriculture sector.

Kerala Climate Resilient Agri Value Chain Modernization Project (KERA)

79. A new externally aided project "Kerala Climate Resilient Agri Value Chain Modernization Project–KERA" will be launched in 2024-25 with the assistance of World Bank. The objective of the project is to enhance resilient commercialization of food and agricultural sector in Kerala compatible to climate, for small holder farmers, agri based Micro, Small, Medium Enterprises, Farmer Producer Organizations and Startups thereby invigorating local economic development. An amount of ₹ 2365 crore will be expended through the project within the next five years. The components of the project include climate resilience and mitigation in Agriculture, small holder commercialization for Contingent Emergency Response Component and Potential Climate Financing. The value addition components of the project will be implemented with the active participation of Industries Department. An amount of ₹ 100

crore, including state share is earmarked for the scheme in 2024-25.

80. An amount of ₹535.90 crore is set apart for Crop Husbandry Sector.

81. The seven rice growing Agro Ecological Units functioning in the State will focus on the augmentation of rice productivity. An amount of ₹ 93.60 crore is earmarked for the implementation of the scheme.

82. An amount of ₹ 78.45 crore is set apart for the safe and non-toxic Vegetable Cultivation Development Programme.

83. Government gives special emphasis for the development of coconut cultivation. In the previous Budget, the then existing Minimum Support Price for coconut was enhanced from ₹ 32 to ₹ 34 per kilogram. An amount of ₹ 65 crore is earmarked for the Coconut Development Programme.

84. An amount of ₹ 4.60 crore is earmarked for the promotion of spice cultivation in the State.

85. A total amount of ₹ 18.92 crore is set apart for the expansion of area under Pomiculture. One fourth of the beneficiaries under the scheme will be women.

Institute of Advanced Crop Breeding

86. There is an extreme necessity in the State to enhance the productivity of the crops. It is essential to transform crops into productive as well as resistant to climate change and pests. To utilize new insights and to conduct researches in this sector, Institute of Advanced Crop Breeding will be established under Kerala State Council for Science Technology and Environment. An amount of ₹ 2 crore is set apart for this.

87. An amount of ₹ 13 crore is earmarked for Crop Health Management Programmes.

88. An amount of ₹ 16.95 crore is set apart for the farm mechanization support scheme.

89. An amount of ₹ 36 crore is allocated for the scheme of installation of Vertical Arial Flow Pump instead of the conventional 'Petti and Para' system of Kuttanad and for the infrastructure development of padasekharams.

90. An amount of ₹ 77 crore is earmarked as state share for the various schemes under "Krishi Unnathi Yojana".

91. An amount of ₹ 8 crore is set apart for post-harvest management and value addition.

92. An amount of ₹ 43.90 crore is set apart for the programme which ensures efficient marketing of agricultural produce.

93. An amount of ₹ 75 crore including ₹ 42 crore for research projects, is allocated to Kerala Agricultural University.

Soil and Water Conservation

94. An amount of ₹ 83.99 crore is set apart for various project activities in Soil and Water Conservation Sector.

Animal Husbandry

95. An amount of ₹ 277.14 crore is earmarked for the Animal Husbandry sector in the financial year 2024-25. Out of this ₹ 82.50 crore is earmarked for the public sector undertakings in Animal Husbandry sector and ₹ 57 crore is for Kerala Veterinary & Animal Science University.

96. An amount of ₹ 32.18 crore is earmarked for strengthening veterinary services and ₹ 42.50 crore for Special Livestock Development Programme.

97. An amount of ₹ 16.20 crore is earmarked as financial assistance to 'Kerala Feeds Limited'.

98. An amount of ₹ 17 crore is set apart for the scheme "Doorstep and Domiciliary Veterinary Services".

99. An amount of ₹ 17.14 crore is provided as assistance to Meat Products of India Limited. This is ₹ 3.64 crore more than the allocation of previous year.

Dairy Development

100. An amount of ₹ 109.25 crore is earmarked for Dairy Development sector. Out of this, ₹ 11.40 crore is for the scheme 'Rural Dairy Extension and Farm Advisory Service' and ₹ 22.55 crore is for Dairy Co-operative Societies.

Fisheries

Sir,

101. Government is taking appropriate steps after examining the suggestions and opinions received through 'Theerasadas' organised in coastal constituencies to study the problems and

grievances of coastal communities. Government is giving special consideration for the development of infrastructure facilities of the fisheries sector. An amount of ₹ 227.12 crore is allocated for the fisheries sector.

102. An amount of ₹ 9 crore is set apart for the project of conservation and management of fish resources including hiring of 20 boats for patrolling.

103. Saving Cum Relief Scheme is a project which provides relief to the fishermen in lean months. As the Central Government has not allocated proportionate funds under this scheme, a peculiar situation has arisen in which the State Government has to provide that also. An amount of ₹22 crore is earmarked as State share for this scheme.

104. An amount of ₹ 80.91 crore is set apart for inland fisheries in 7 schemes. Out of this, ₹ 67.50 crore is for the project 'Aquaculture Development'.

105. An amount of ₹ 18 crore is earmarked for the scheme 'Fish Farms, Nurseries and Hatcheries'.

106. A common effluent treatment plant need to be installed for the proper functioning of fishing industry sector in Aroor-Chandiroor area. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for setting up a common effluent treatment plant.

Coastal Area Development

107. An amount of ₹ 136.98 crore is earmarked for coastal area development.

108. An amount of ₹ 60 crore is earmarked for the project ensuring basic infrastructure and human resource development of fishermen. Out of this, ₹ 15 crore is for education/coaching

programmes, ₹ 5 crore for social mobilization programmes and ₹ 17 crore for the alternative livelihood for fisherwomen.

109. An amount of ₹ 3 crore is earmarked for the activities of Matsyafed. An additional amount of ₹ 5 crore is allocated for the new net factory of Matsyafed at Neendakara.

110. An amount of ₹ 10 crore is set apart for the rehabilitation of fishermen by providing land and house and an amount of ₹ 10 crore is allocated for providing coastal infrastructure facilities.

111. An amount of ₹ 40 crore is provided for the "Punargeham project", which is being implemented with the objective of rehabilitating all families residing within 50 meters from the areas which are under constant threat of coastal erosion to safer locations. The provision earmarked is double than that of the previous year. Since the financial year 2021-22, an amount of ₹ 226.80 crore has been expended for Punargeham project.

112. An amount of ₹ 9.50 crore is earmarked for the repairs, maintenance and dredging of fishing harbours.

113. An amount of ₹ 11.18 crore is earmarked for the group insurance scheme for providing compensation of ₹ 10 lakhs for accidental death/missing/permanent disabilities and ₹ 5 lakhs for partial disabilities of fishermen and allied workers who are members of Kerala Fishermen Welfare Fund Board. It is estimated that around 2.5 lakhs fishermen and 80,000 allied workers will be covered under this insurance scheme.

114. An amount of ₹ 10 crore is earmarked as State share for various activities including renovation of Muthalapozhi fishing harbour. Including this, an amount of ₹ 13.31 crore is set apart for development of fishing harbours.

115. Demand has been arised for the construction of fishing harbour in pozhiyoor. An initial amount of ₹ 5 crore is earmarked for this.

Forestry and Wild Life Conservation

116. Focus will be given on subjects such as mitigating human animal conflicts, protecting the lives and livelihoods of forest dependent communities and utilization of forest as a safe guard against climate change. Of the 4797 complaints received through "Vana Sauhridha Sadhas", the outreach programme conducted across the state, 4311 complaints have been settled and compensation was awarded to the victims of human-animal conflicts. After obtaining favourable verdict from the Hon'ble Supreme Court, residential areas were excluded from areas declared as eco sensitive zones. Under 'Navakiranam' Project, 780 non-tribal families were relocated from forest areas by disbursing ₹ 93.60 crore. With this, a long prevailing problem related to this sector has been successfully resolved.

Promotion of Sandalwood Cultivation

117. Government will promote sandalwood cultivation and help for sandalwood conservation. For this timely changes will be made in the acts and rules related to sandalwood. It is envisaged to convert more forest depots across the state into sandalwood collection centres for the collection of sandalwood trees cut down from private land, and constitute a revolving fund for providing 50% of the value of sandalwood assessed by the government in advance to the owners.

Eco-tourism Authority

118. Kerala Forest Eco-tourism Development Authority will be set up to effectively utilize the prospects of eco-tourism.

119. An amount of ₹232.59 crore is earmarked for Forestry and Wild life sector for the financial year 2024-25.

Sir,

120. For the first time in India, 500 tribal youths who were fully dependent on forest were appointed as Beat Forest Officers through special recruitment by PSC.

121. An amount of ₹ 5.97 crore is earmarked for the conservation of bio-diversity.

Resource Planning and Research

122. An amount of ₹ 50.30 crore is set apart in Rural Infrastructure Development Fund for improving the environmental restoration activities in 2024-25.

Man-Animal Conflict Mitigation Measures

123. Provision was enhanced to mitigate man-animal conflicts during the last year also. An amount of ₹ 48.85 crore is earmarked in the year 2024-25 for this purpose.

124. An amount of ₹ 204.25 crore, including fund from KIIFB has already been expended with an objective of upgrading the Zoological Park located at Puthur in Thrissur district to international standards. An amount of ₹ 6 crore is set apart for Zoological Park.

125. A full-fledged Safari park will be established at Nadukani in Thaliparambu constituency. 300 acres of land has been identified for this park, having a museum, zoo and biodiversity park. This will be developed as a joint venture of public, cooperative and private sectors. As per the initial estimate, investment of ₹ 300 crore is required for this project. This will become prime tourist destination in Malabar region. An amount of ₹ 2 crore is earmarked for initial expenses.

126.

Tiger Safari Park

127. Tiger Safari Park will be setup in a land area of 120 hectors at Mudukad in Peruvannamoozhi Range of Kozhikode Forest Division. This centre will be developed into one having much potential in the tourism sector.

Local Governance

128. The plan outlay for the local bodies is enhanced to 28.09 % of the State Plan Outlay. An amount of ₹ 8532 crore is earmarked as plan share. This includes an amount of ₹ 180 crore for Solid Waste Management Project implemented in municipalities and corporations. Apart from this an amount of ₹ 4131.19 crore as Maintenance Fund and ₹ 2542.27 crore as General Purpose Fund are set apart.

Constitution Literacy

129. By January 26, 2025, when our country celebrates the 75th anniversary of becoming a republic, the plan to achieve constitutional literacy for the entire population of Kerala will be implemented through local self-government bodies

130. The Government and the Corporation successfully resolved the long term issue of flood and water logging in Ernakulam city through the scheme 'Operation Break Through'. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for the subsequent activities of this scheme.

131. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for the development of Sakthan Thampuran bus stand in Thrissur.

Rural Development

132. A total amount of ₹ 1768.32 crore is earmarked for rural development sector as plan share.

133. Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme is one of the important schemes implemented in association with the Central Government. The Central Government has been reluctant to provide adequate funds for the scheme for the last few years. However, the State Government has taken steps to create maximum job opportunities under the scheme. A total number of 9,65,76,000 man days have been created in the year 2022-23 under this scheme. It is aimed to provide ₹ 3496.50 crores as wages through the creation of 10.50 crore man-days. Although the scheme envisages one third of its beneficiaries to be women, in Kerala, it is above 90%.

134. An amount of ₹ 230.10 crore is set apart as State share for the scheme. An amount of ₹ 4459.71 crore is expected as Central share.

135. An amount of ₹ 84.68 crore is provided as State share for the scheme Pradhan-Manthri Gram Sadak Yojana (PM-GSY). An amount of ₹ 127.02 crore is expected as central share.

136. State Government has started a scheme to eradicate extreme poverty. 64006 extremely poor families were identified in the survey conducted by Local Self Government Department. Through the first phase of the Extreme Poverty Eradication Programme, 47.9% of these families have been liberated from extreme poverty. An amount of ₹ 50 crore is earmarked for extreme poverty eradication in the financial year 2024-25. By November 2025, all such families are expected to be uplifted from the state of extreme poverty.

137. An amount of ₹ 20 crore is earmarked for various literacy programmes.

Kudumbasree

138. Kudumbasree, the poverty eradication mission established by the states Government with the aim of women empowerment under the ageis of Local Self Government Department has successfully completed its 25 years. Kudumbasree created revolutionary changes in the social, cultural and economic sectors of Kerala. 'Kudumbasree Neighbouring Groups' organize a massive compaign namely “Return to School” in 2023-24 fiscal with the participation of 38.7 lakh people for making the organizational set up of kudumbasree more effective and dynamic. Capturing energy from this campaign, a separate lively hood project will be organized, in the name K-LIFT (Kubumbasree Livelihood Initiative for Transformation) in 2024-25 under the leadership of Kudumbasree, with the aim of increasing income of women by ensuring livelihood of 3 lakh women. This aims livelihood programmes worth an

approximate amount of ₹ 430 crore including provision earmarked in the State Budget, Share from various centrally sponsored schemes, CSR fund from Public Private Institution and various loan schemes. The scheme is envisioned with a suitable manner for leading the Kudumbasree to a new perspective and creating a new model of women empowerment of Kerala.

139. An amount of ₹ 265 crore is earmarked for Kudumbasree in the year 2024-25. This amount is ₹ 5 crore more than that of the previous year.

140. An amount of ₹ 7.50 crore is earmarked for Swacch Bharath Mission (Gramin) programme as State share. An amount of ₹ 11.25 crore is expected as central share.

141. Suchitwa Mission is functioning to ensure total sanitation including Solid-Liquid waste management. An amount of ₹ 25 crore is earmarked for Suchitwa Mission.

142. An amount of ₹ 65 crore is earmarked for Deen Dayal Andhyodaya Yojana-National Rural Livelihood Mission (DAY-NRLM) as State share. An amount of ₹ 97.50 crore is expected as Central share.

143. An amount of ₹ 8 crore is earmarked as State share for Rashtriya Gram Swaraj Abhiyan (RGSA).

Total housing scheme (LIFE)

144. LIFE is the housing scheme initiated by State Government with a vision to provide houses to all homeless families. Under the scheme, a total number of 1,51,073 houses have been sanctioned for construction in 2023-24, till date. Out of this, construction of 31,386 houses has already been completed. Construction of 1,19,687 houses is in progress. Construction of 3,71,934 houses has so far been completed under LIFE Scheme. Government aims to complete the construction of 4,25,000 houses by 31st March

2024 and take the total number of families who benefit from LIFE Scheme to Five lakh in the year 2024-25.

Sir,

145. A total amount of ₹ 17,104.87 crore has been expended for LIFE housing scheme till date after this government come to power. An amount of ₹ 1,966.36 crore has been expended so far in 2023-24. An amount of ₹ 1,132 crore is earmarked for this scheme in the year 2024-25.

146. Sir, it is aimed to complete constructions worth ₹ 10,000 crore as part of LIFE scheme, within the next two years. The Government and the local bodies will jointly expedite the completion of constructions by using long term loan scheme, in addition to the current Budget provision.

147. ₹ 1.20 lakh is the total cost fixed for each house by the Central Government under the centrally sponsored scheme PMAY-Gramin.

Sixty percent of this, which is ₹ 72,000, is central share. But, the state government has fixed ₹ 4 lakh as cost for each house and provides the remaining amount of ₹ 3,28,000 additionally. An amount of ₹ 207.92 crore is earmarked as State share for this scheme in 2024-25.

148. The Central Government has fixed ₹ 2.50 lakh as financial assistance to a house under the project 'Pradhan Mantri Awas Yojana-(PMAY-Urban). However in Kerala, the State Government provides ₹ 4 lakh per house including Central share of ₹ 1.50 lakh. A total number of 1,31,757 dwelling units are under the scheme. Of this, 48,640 houses are under various stages of construction. An amount of ₹ 133 crore is earmarked as state share for the various activities under PMAY-Urban. ₹ 399 crore is expected as central share.

149. Since the Central Government's instruction regarding branding of the schemes PMAY-Gramin and PMAY-Urban would cause indignity to the beneficiaries, the State Government has denied this. In this circumstance, the Central Government has withdrawn from providing the eligible central share. This has led to the situation where the State Government has to provide the Central share as well. The State Government is not willing to accept any policies which harm the dignity of beneficiaries.

150. Kerala Urban and Rural Development Finance Corporation provides financial assistance to LIFE Mission by availing loans from HUDCO on Government Guarantee. An amount of ₹ 305.68 crore is provided as assistance to KURDFC for settlement of claims of HUDCO loans.

Housing

151. An amount of ₹ 57.62 crore is earmarked for the Housing Sector. This includes ₹ 39.56 crore for Kerala State Housing Board and ₹ 1.06 crore for Housing Department.

152. An amount of ₹ 6 crore is set apart for the EWS/LIG Housing scheme to provide loan linked subsidy to low income group.

153. A new scheme 'Vardhakya Sauhridha Bhavanam' is announced for senior citizens. For this ₹ 2 crore from the allocation of Kerala State Housing Board is set apart.

M. N. Laksham Veedu Punar Nirmana Padhati

154. 9004 houses constructed under M. N. Laksham veedu scheme are in uninhabitable condition. For the reconstruction of M. N. Laksham Veedu, two new projects; namely Suvarna Bhavanam' and 'Navayuga' have been envisaged. An amount of ₹ 10 crore is set apart for these two schemes.

155. An amount of ₹ 10 crore is set apart for Kerala State Nirmithi Kendra for its various activities.

156. An amount of ₹ 3 crore is earmarked for the Lauri Baker International School of Habitat Studies (LaBISHas).

Commercial-residential complex at Marine drive

157. The Housing Board in association with National Building Construction Corporation Limited will construct an International commercial-residential complex at marine drive Kochi, at a cost of ₹ 2,150 crore which comprises of a 3,59,000 sq. ft. commercial complex, 35,24,337 sq. ft. residential complex, environment friendly parks and 19,42,000 sq. ft. parking facility.

Special Scheme for Local Area Development

158. An amount of ₹ 252.60 crore is earmarked for the special packages implemented by the State Government.

159. An amount of ₹ 75 crore each is allocated for the development packages for Kasaragod, Idukki and Wayanad districts. This earmarked amount is in-addition to the large scale development programmes being implemented in these districts.

160. An amount of ₹ 27.60 crore is earmarked for meeting the expenses of Sabarimala Master Plan.

Co-operation

161. Co-operative sector plays a significant role in the socio-economic life of Kerala. Thousands of co-operative institutions, which are functioning as the backbone of rural economy, are the pride of Kerala. However, there are frequent overt and covert interventions on the part of the Union Government which are not conducive the Co-operative sector. Existence of this sector is essential for the economic development of the state. Government is committed to protect the co-operative sector which fulfil the

economic needs of common people including farmers. An amount of ₹ 134.42 crore is set apart for the Co-operative sector.

162. An amount of ₹ 15 crore is provided for primary agricultural credit co-operative societies.

163. An amount of ₹ 6.05 crore is earmarked for the institutions under Co-operative Academy for Professional Education.

164. An amount of ₹ 18 crore is earmarked for providing loan, share capital, working grant and subsidy to various co-operative institutions implementing vocational programmes.

165. An amount of ₹ 7 crore is set apart for the various development projects of Scheduled Caste-Scheduled Tribe co-operatives.

166. An amount of ₹ 2.50 crore is provided as assistance to Vanitha co-operatives and Vanithafed.

167. An amount of ₹ 30 crore is earmarked for the scheme Co-operative's Initiative in Technology-driven Agriculture (CITA).

168. An amount of ₹ 7.25 crore is set apart as assistance to the co-operatives engaged in activities such as production, procurement, processing, grading and marketing of agricultural produces.

169. An amount of ₹ 11.15 crore is earmarked for Kerala Sahakarana Samrakshana Nidhi Project.

170. An amount of ₹ 28.10 crore is provided as NCDC assistance to Primary Societies, Consumerfed and Primary Agricultural Credit Cooperative Societies.

Irrigation & Flood control

171. An amount of ₹ 588.85 crore is earmarked for Irrigation, Flood Control and Coastal Zone Management. This provision is ₹ 63.40 crore more than that of the last year.

Major and Medium Irrigation

172. Amount allocated for Idamalayar Irrigation Project is enhanced from last year's provision of ₹ 10 crore to ₹ 35 crore.

173. Including RIDF loan, an amount of ₹ 12 crore is set apart for Moovattupuzha Valley Irrigation Project; ₹ 32 crore for Karappuzha Project; ₹ 25 crore for Banasura Sagar Project.

174. An amount of ₹ 14 crore is earmarked for the reconstruction of Pattissery Dam and canal system which is a part of Chengalar Project in Pambar river basin.

175. A new scheme is being announced for the construction of weir and forebay tank at Thalachoorkadavu and diversion of Chengalar Project from Thalachoorkadavu to Pattisseri Dam and construction of ring road including fencing work at Pattissery Dam. For this, ₹ 10 crore is earmarked.

176. An amount of ₹ 11.10 crore is set apart for the renovation of channels of Chittoor puzha, Malampuzha, Mangalam, Pothundy, Kuttyadi, Gayathri and Valayar projects under the scheme 'Modernisation of field channels and drains of CADA canals'.

177. An amount of ₹ 15 crore is allocated for the renovation of main canal, branch canal and distribution system of Pazhassi Irrigation Project.

178. An amount of ₹ 10 crore is earmarked towards the maintenance and renovation of Kanjirapuzha Irrigation Project.

179. An amount of ₹ 12 crore is set apart for the renovation and modernization of canals under Chittoorpuzha Project. An amount of ₹ 10 crore is also earmarked for the maintenance works of Kallada Irrigation Project.

180. An amount of ₹ 5 crore is allocated towards the flood relief activities in Kuttanadu region and Thottappally Spillway, by including it in the second Kuttanadu package.

181. An amount of ₹ 3 crore is earmarked towards the construction of mini dam with Regulator-cum-Bridge at Arunapuram across Meenachil river.

182. ₹ 30 crore is allocated for 15 dams in the State under the IInd phase of 'Dam Rehabilitation and Improvement Project-DRIP'. In addition, ₹ 15 crore is allocated for the renovation works of dams undertaken by KSEB.

183. An amount of ₹ 22 crore is set apart for the scheme aimed at evaluation of ground water resources and for providing infrastructure facilities for the development of ground water resources of the State.

184. An amount of ₹ 17 crore is allocated towards the lift irrigation schemes. Out of this ₹ 15 crore will be used for new lift irrigation projects.

185. An amount of ₹ 75.10 crore for minor irrigation-class I projects and ₹ 22.50 crore for minor irrigation–class II projects are set apart.

186. An amount of ₹ 7.50 crore is allocated for the renovation and conservation of tanks and ponds through Haritha Keralam Mission.

187. An amount of ₹ 100 crore is set apart for the NABARD-RIDF project to carry out the infrastructure development in Kuttanadu region.

188. An amount of ₹ 57 crore is provisioned towards flood mitigation activities in the various Padasekharams of Alappuzha and Kottayam districts.

189. An amount of ₹ 15 crore is allocated for coastal protection activities.

Energy

190. The total allocation for Energy sector for the year 2024-25 is ₹ 1150.76 crore. This includes the allocation of ₹ 6.60 crore for Energy Management Center and ₹ 5.16 crore for Electrical Inspectorate Department.

191. Our State moves towards the target of attaining 50% of energy requirement from renewable energy sources by 2027. Since this Government has come to power, a total of 654.5 MW of electricity has been generated additionally, including 610 MW of solar energy and 44.5 MW of Hydro Electricity. Government aims to achieve 1000 MW installed capacity through solar energy in 2024-25.

192. Kerala has secured second position in the National Energy Efficiency Performance Award 2023 based on National Energy Efficiency Index.

193. An amount of ₹ 8 crore is set apart for the new 40 MW Hydro Electric Project in Mankulam Grama Panchayath.

194. An amount of ₹ 10 crore is set apart for 76.45 MU Chinnar Small Hydro Electric Project.

195. An amount of ₹ 10 crore is set apart for Pazhassi Sagar Hydro Electric Project.

196. A Tourism Project including the magnificent laser light and sound show by using outer surface of the Idukki dam as a screen will be implemented. An amount of ₹ 5 crore is earmarked as financial assistance for the preparation of a detailed project

197. An amount of ₹ 7 crore is allocated for Kuttiyadi Additional Extension scheme at Chakkittappara in Kozhikkode district.

198. An amount of ₹ 10 crore is provided for Small Hydro Electric Projects.

199. An amount of ₹ 15 crore is set apart for investigation works and DPR preparation of new Hydro Electric Projects.

200. An amount of ₹ 20 crore is set apart for the adequate renovation activities and modernization in 35 - 40 years old Hydro Electric Projects, in order to improve their performance and extend useful life.

201. In the backdrop of the huge loss meted out to the KSEB assets on account of 2018 and 2019 floods, an amount of ₹18.18 crore is set apart for the flood resilient construction works in generation, transmission and distribution fronts.

202. An amount of ₹ 400 crore is set apart for 'Dyuthi Project'. The provision is ₹ 24 crore more than that of the previous year.

203. An amount of ₹ 7.40 crore is provided to KSEB Ltd, the nodal agency for e-Vehicle charging stations to establish new charging stations in all districts.

204. An amount of ₹ 20 crore is provided for the compensation package of Edamon-Kochi and Pugalur-Madakkathara High Tension Lines.

205. An amount of ₹ 31.62 crore is set apart as state share towards the Viability Gap Fund (VGF) of the Innovation Fund and ESCOT startup project established in the Energy sector.

Non-Conventional and Renewable Energy Resources

206. An amount of ₹ 50.20 crore is set apart for various activities of ANERT.

207. An amount of ₹ 37.30 is allocated for the implementation of various programmes on renewable energy such as solar thermal applications and e-mobility. Out of this, ₹ 3.50 crore will be utilized for solar electrification of un-electrified remote tribal areas.

Industries and Minerals

208. Kerala's Industrial Sector is moving forward with new vigour. In the previous year alone around 1,40,000 enterprises started functioning in the State as part of "Samrambrakha Varsham Scheme". It was able to provide employment to more than three lakh people. The Make-in-Kerala Initiative envisages to increase investment, renovation and production in 22 sectors with high

growth potential. The business friendly environment in Kerala is getting better. We see news regarding major international firms reaching out to Kerala. An amount of ₹ 1729.13 crore is earmarked for Industry and Minerals Sector. An amount of ₹ 773.09 is earmarked in 2024-25 for Medium/Large industries.

209. The expert committee which studied the scope of manufacturing and exporting foreign liquor to other states and abroad has reported that there are enough possibilities for the same in Kerala. The committee has put forward suggestions to resolve the existing difficulties related to export including that of Kerala Brand products. Steps will be taken to examine and practically implement these suggestions and prepare projects for giving assistance for the same.

Village and Small Industries

210. An amount of ₹ 215.64 crore is allocated for various Village and Small Industries schemes envisaged through MSMEs, targeting groups such as Scheduled Caste, Scheduled Tribe, women, youth and the differently abled. This includes an amount of ₹ 204.94 crore for small scale industries, ₹ 6.50 crore for Commerce sector and ₹ 4.20 crore for Handicraft sector.

211. An amount of ₹ 58.50 crore is earmarked for Entrepreneur Support Scheme integrating all self-employment schemes. The scheme aims 2000 units.

212. An amount of ₹ 17.06 crore is earmarked for the scheme that provides Margin Money Grant to loan linked projects of the deserving entrepreneurs in order to promote setting up of nano enterprises in the State.

213. An amount of ₹ 8 crore is provided as State share for the project, P.M Formalisation of Micro Food Processing Enterprises (PMFME) to which ₹ 12 crore is anticipated as central share.

214. An amount of ₹ 18.02 crore is earmarked for the special package for providing assistance to functional MSMEs and for scaling up of existing enterprises from micro to small; small to medium.

215. An amount of ₹ 43 crore is allocated to facilitate the setting up of new enterprises across the State. 20% of the beneficiaries under this scheme will be women.

Cashew sector

216. Cashew sector, which is a major traditional industry is under a crisis. The schemes in the cashew sector are intended to address this issue. An amount of ₹ 53.36 crore is allocated for the Cashew sector for 2024-25 fiscal.

217. An amount of ₹ 30 crore is earmarked for the special 'Cashew Rejuvenation Project' for helping the cashew industry and its workers.

218. An amount of ₹ 6.50 crore is provided for various activities of Kerala State Agency for the expansion of Cashew Cultivation (KSACC) aiming to increase the indigenous production of raw nuts.

219. Since this Government came into power, ₹ 166.70 crore has been provided to Kerala Cashew Board, a Special Purpose Vehicle constituted for the procurement of raw nuts from within and outside the country to distribute across the Cashew sector in the State. An amount of ₹ 40.81 crore is provided as revolving fund for Kerala Cashew Board.

220. An amount of ₹ 2 crore is provided for the revival of small and medium scale cashew factory units and rebuilding lost livelihood.

Handloom and Powerloom Industries

221. An amount of ₹ 51.89 crore is allocated for Handloom & Powerloom sector.

222. An amount of ₹ 5.29 crore is earmarked for providing share participation to Handloom Co-operative Societies, HANTEX and HANVEEV. Out of this, ₹ 4.40 crore allocated for HANTEX and HANVEEV.

223. An amount of ₹ 4.50 crore is set apart for the motivation programme aimed to boost the productivity of weavers and allied workers.

224. An amount of ₹ 4 crore is allocated for the establishment of Handloom Villages.

225. An amount of ₹ 9 crore is earmarked as capital assistance for setting up a Dyeing and Printing unit at Kannur Nadukani KINFRA Textile Centre.

226. An amount of ₹ 9.85 crore is set apart for Co-operative spinning mills under TEXFED for various activities including one time assistance for fulfilling their working capital requirements.

Coir Industry

227. An amount of ₹ 107.64 crore is set apart for various schemes under Coir industry.

228. An amount of ₹ 32 crore is earmarked for the rejuvenation and modernization of Public Sector Undertakings, Co-operative Societies and Private Enterprises in the Coir sector.

229. An amount of ₹ 7 crore is allocated as assistance for the Research and Development projects of Coir sector.

230. An amount of ₹ 38 crore is set apart for the project of procurement of coir and coir products through agencies like COIRFED, thereby ensuring their price stability.

Khadi-Village Industries

231. An amount of ₹ 14.80 crore is earmarked for the various activities related to Khadi and Village industries, the traditional industry which provides direct employment to around 14,000 people in weaving and spinning sectors.

Kerala State Industrial Development Corporation (KSIDC)

232. An amount of ₹ 127.50 crore is earmarked for Kerala State Industrial Development Corporation in 2024-25 Budget with the objective of promoting industries and facilitating investments.

233. An amount of ₹ 22 crore is earmarked for attracting various investment promotion activities.

234. An amount of ₹ 6 crore is earmarked for "Innovation Acceleration Scheme" for the startup support initiatives.

235. An amount of ₹ 9 crore is provided as interest subvention for the Chief Minister's Special Assistance scheme which provides

financial assistance ranging from ₹ 1 crore to ₹ 5 crore with an interest rate of 5%, to MSMEs/ Startups/Enterprises of non-resident Keralites.

236. An amount of ₹ 20 crore is set apart towards various incentives such as fixed capital investment subsidy, electricity duty exemption, waiver of stamp duty/ registration charges, etc. to entrepreneurs as part of Kerala Industrial and Commercial Policy.

237. An amount of ₹ 35 crore is earmarked for Life Science Park, Thiruvananthapuram. This includes ₹ 15 crore for various construction activities and ₹ 20 crore for Medical Devices Park.

238. An amount of ₹ 14 crore is allocated for “KSIDC Industrial Parks”.

Kerala Rubber Limited

239. It is proposed to establish a Rubber Industrial Complex under the aegis of Kerala Rubber Limited with an estimate of ₹ 250 crore, at the land provided by Hindustan News Print Limited, Velloor,

Kottayam. ₹ 9 crore is set apart for Kerala Rubber Limited promoting value added industries in Rubber sector.

240. Sir, Kerala is the only government which is intervening to resolve the crisis faced by rubber farmers. The Center is adopting a policy that favors the large scale rubber industry by promoting increased imports, as evidenced by the judgment passed by the Competition Commission against tyre companies. Currently, Kerala provides a support price of Rs 170 per kilogram of rubber. Although a request has been made to the central government to increase this amount to Rs 250, there has been no positive response so far. Despite financial constraints, Kerala has decided to raise the support price of rubber to Rs 180 in this case.

Plantation sector

241. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for projects aimed at the renovation of Layams of plantation labourers.

242. An amount of ₹ 324.31 crore is set apart for KINFRA for carrying out various activities in 2024-25.

243. An amount of ₹ 12.50 crore is set apart for the second phase construction of KINFRA Film and Video Park.

244. An extent of 600 acre land has been identified for Petrochemical Park, adjoining BPCL, Kochi. In this, 481 acres has been transferred to KINFRA and the registration process has been completed and 170 acres of land has already been allotted to BPCL. An amount of ₹ 13 crore is set apart for various infrastructure development activities of Petrochemical Park.

245. National Industrial Corridor Development and Implementation Trust (NICDIT) has approved "Kochi-Palakkad High-Tech Industrial Corridor" under Kochi-Bengaluru Industrial Corridor. Maximum growth in the economic and employment sectors can be achieved

with the realization of Kochi-Bengaluru Industrial Corridor. An amount of ₹ 200 crore is earmarked for the scheme.

246. An amount of ₹ 12.50 crore is set apart for the establishment of KINFRA Exhibition Centre, Kakkanad, Kochi with modern facilities.

247. An amount of ₹ 30.60 crore is earmarked for the infrastructure upgradation of 11 industrial parks.

248. An amount of ₹ 17 crore is allocated for the infrastructure development of Kerala Integrated Industrial & Textile Park, Palakkad (Phase-II), Perumbavoor, Ramanattukara Industrial parks and KINFRA Export Promotion Industrial Park, Kochi.

249. A package will be implemented for the rejuvenation and revival of PSUs having operational potential under Industries Department, including textile sector. An amount of ₹ 279.10 crore is set apart for the completion of projects initiated from 2017-18 to 2021-22

which are left unfinished and for new complementary projects, as part of this scheme.

250. An amount of ₹ 20 crore is earmarked for Electronic Package Testing facility.

Minerals

251. An amount of ₹ 5.57 crore is earmarked for various activities under Mineral-Mining sector. This includes ₹1.50 crore for mineral investigation and ₹ 2.02 crore for the modernization of Mining & Geology Department.

Information & Technology

252. The IT policy announced by Government in 2017 intends to transform Kerala into a leading IT hub by providing infrastructure facilities and better employment opportunities. An amount of ₹ 507.14 crore is set apart for IT sector. An amount of ₹ 52.50

crore including NABARD loan is earmarked for various activities of Kerala Space Park.

AVGC Industry

253. The State Government has formulated a policy to attract new entrepreneurs in the fields of digital entertainment including Animation, Visual effects, Gaming, and Comics. The Government will provide assistance to entrepreneurs in this sector including support in areas such as infrastructure.

AI Conclave

254. The State Government will organize an International AI Conclave in July 2024 in collaboration with IBM, aiming to establish Kerala as a hub for artificial intelligence.

Robotics Hub

255. A round table will be organized in August 2024 to prepare an action plan to make Kerala a Robotics Hub with the help of top research institutes and robotics companies.

256. An amount of ₹ 117.18 crore is earmarked for the various activities of Kerala State Information Technology Mission (KSITM).

State Data Centre

257. An amount of ₹ 47 crore is provided for various activities of Data Centers.

258. An amount of ₹ 12 crore is set apart for the activities of KSWAN.

259. 2000 Wi-Fi hotspots will be setup more across the State. An amount of ₹ 25 crore is allocated for this scheme.

Kerala Digital University

260. An amount of ₹ 23.51 crore is set apart for the activities of Kerala Digital University and ₹ 18.95 crore for the activities of IIITMK.

261. Vigorous steps are being taken to establish the India Innovation Center for Graphene at Kochi, with the assistance from the Ministry of Electronics & Information Technology and Tata Steel, under the leadership of the State Government, with an investment of ₹ 86 crore. An amount of ₹ 5 crore is set apart as State share for this project.

262. A large scale pre-production center for the development of Graphene based products will be established at Ottappalam, in co-operation with Carborundum Universal Limited, at a cost of ₹ 260 crore.

263. An amount of ₹ 27.47 crore is set apart for the development activities of Technopark.

264. An amount of ₹ 26.70 crore is provided for the activities of Infopark and ₹ 12.80 crore for Cyberpark.

265. An amount of ₹ 119.91 crore is provided for the activities of Kerala State Information Technology Infrastructure Limited which is working for the infrastructure development of IT sector in the State.

Kerala Startup Mission

266. The number of registered startups in the State has already crossed 5000. An amount of ₹ 90.52 crore is set apart for the various activities of Startup Mission. Out of this, ₹ 20 crore is allocated for the establishment of Technology Innovation Zone in Kalamasseri KINFRA Hi-Tech Park and ₹ 70.52 crore for youth entrepreneurship development programmes.

Fund of Funds

267. ₹ 46.10 crore has already been invested through Fund of Funds system formulated by the State Government to accelerate the startup investments in Kerala. The investment value has grown 3.9

times as per the current market value. Considering the potential of this type of investment, ₹ 20 crore is earmarked in budget as Fund of Funds. Potential for share investments in startup enterprises will also be explored.

Transport and Communication

268. An amount of ₹ 1976.04 crore is allocated for major development projects in the Transportation sector.

269. With the enactment of the Kerala Maritime Board Act in 2017, the administration and development activities of all non-major ports are vested with Kerala Maritime Board. An amount of ₹ 73.72 crore is earmarked for ports, light houses and shipping.

Ports

Azhikkal Port

270. In order to ensure the seamless movement of cargo transport to the northern districts of Kerala, Government intends to implement

the comprehensive development of Azhikkal Port through increasing the depth, providing more infrastructure facilities and enhancing the capacity of the port.

Kollam Port

271. The importance of Kollam Port, which is one of the oldest port in Kerala, will increase with the completion of Vizhinjam Port. The Kollam port has already attained ICPS Code Certification mandated by The International Maritime Organization. The procedures for obtaining customs clearance and immigration check-point status are in the final stage. The government aims to develop the Kollam Port which has a natural depth of 7.3 m into the most important non-major port by increasing its depth, constructing new wharves and other related infrastructure facilities.

272. An amount of ₹ 39.20 crore is earmarked for the comprehensive infrastructure development of Azhikkal, Beypore, Kollam,

Alappuzha and Ponnani ports giving emphasis to cargo, passenger transportation and tourism.

273. An amount of ₹ 5 crore is set apart for the infrastructure development of non-major ports namely Neendakara, Valiyathura, Kayamkulam, Manakkodam, Munambam-Kodungallur, Thalassery, Kozhikkode, Kannur, Cheruvathur-Neeleswaram, Kasaragod and Manjeshwar.

274. An amount of ₹ 9.65 crore is earmarked for activities such as land acquisition, rehabilitation, breakwater construction, utility charges and consultancy-Project management of Green field International Port (Malabar International Port & SEZ Ltd) constituted to benefit northern Kerala and southern Karnataka regions.

Roads & Bridges

275. In order to revitalize the construction sector in the state, Government will be undertaking construction works to the tune of

₹ 1000 crore. The details will be released by the Finance Department.

276. An amount of ₹ 75 crore is earmarked for the development and maintenance of State Highways that link important cities and District headquarters within the State and connect them with major roads.

277. An amount of ₹ 288.27 crore is earmarked for the development and maintenance of Major District Roads in view of the rising transport demands.

278. An amount of ₹ 100 crore is earmarked for Kerala State Transport Project (KSTP) for the execution of second phase activities after the exhaustion of loan from The World Bank.

279. An amount of ₹ 50 crore is set apart for the construction and maintenance of bridges and culverts in State Highways under PWD, ₹ 95 crore for the completion of construction and

renovation of bridges with NABARD assistance, ₹ 66 crore for the bridges & culverts of Major District Roads and ₹ 25 crore for protection and reconstruction of existing bridges.

280. Renovation of 37 roads having a total length of 517.45 km is in progress through the Central Road Fund. An amount of ₹ 61.85 crore is allocated for this scheme.

Road Transport

281. Government has implemented comprehensive reforms in Transportation Sector. There has been a huge increase in the financial aid provided to KSRTC after this government came into power. As compared to ₹ 1463.86 crore allocated to KSRTC during the period of UDF Government in 2011-16, an amount of ₹ 5002.13 crore has been allocated by the LDF Government during 2016-21, and ₹ 4917.92 crore has already been provided within the

three year time period of 2nd Pinarayi Government as assistance to KSRTC.

282. An amount of ₹ 128.54 crore is earmarked as plan fund for the various activities of KSRTC.

283. It is necessary to introduce more new buses on road in place of old ones. An amount of ₹ 92 crore is provided to KSRTC for purchasing BS-VI standard diesel buses which are more eco-friendly.

284. An amount of ₹ 35.52 crore is set apart for Motor Vehicles Department. An amount of ₹ 5.28 crore is earmarked as financial assistance to transform Sree Chithira Tirunal Engineering College into a front line research centre.

285. An amount of ₹ 2.50 crore is earmarked for the modernization of motor vehicle check posts.

Inland Water Transport

286. A total amount of ₹ 130.32 crore is set apart for Inland Water Transport sector.

287. Of the outlay earmarked for Water Transport Department, ₹ 22.30 crore is the share for procurement of new transport vessels with higher safety and fuel efficiency and for the improvement of ferry services. An amount of ₹ 5 crore is set apart for procuring two solar boats for the Kollam-Ashtamudi and Alappuzha- Vembanad Backwater Tourism Projects.

288. An amount of ₹ 3 crore is set apart for the construction of new cruise vessel under KSINC.

289. An amount of ₹ 23 crore is allocated for the NABARD assisted project for construction of feeder canals connecting National Waterway III.

Kochi Metro Rail

290. Government intends to implement the IInd phase of Kochi Metro Rail project with the external loan assistance. In 2024-25 an amount of ₹ 239 crore is set apart for this.

291. Government aims to implement an Integrated Water Transport System in Kochi with the external loan assistance. An amount of ₹ 150 crore is earmarked for this.

292. For setting up airstrips, an amount of ₹ 1.96 crore for Idukki, ₹ 1.17 crore for Wayanad and ₹ 1.10 crore for Kasaragod districts are earmarked.

293. An amount of ₹ 1.85 crore is set apart for initiating the feasibility study, preparation of DPR and related works of Sabarimala Greenfield Airport.

294. Non-motorised Transport Project, with the objective of providing easy access to the commuters to the metro stations through safe

walkways, cycle tracks and docking facilities, will be implemented with the external loan assistance. In 2024-25, an amount of ₹91 crore is set apart.

Tourism

295. The Tourism Industry in the State is on the path of resurgence from the impact of the Covid-19 pandemic. A total amount of ₹ 351.42 crore is earmarked for the Tourism sector.

296. An amount of ₹ 12 crore is earmarked for the various activities of Kerala Tourism Development Corporation.

297. An amount of ₹ 17.15 crore is set apart for the project creating skilled and quality manpower in the Tourism sector.

298. An amount of ₹ 78.17 crore is earmarked for tourism marketing schemes envisaged to become the focus of National and International markets through various activities.

299. An amount of ₹ 24 crore is earmarked for the project of various activities ensuring the conservation, preservation and promotion of heritage, environment and culture of the State.

300. An amount of ₹ 15 crore is earmarked for the project ensuring infrastructure development and availability of tourism products through the promotion of private investments in the tourism sector by providing subsidies and incentives.

301. Government intends to provide a world class experience to tourists by providing better infrastructure facilities and improving the standard of tourist centers. Through this, income and job opportunities to the local population can be ensured. An amount of ₹ 136 crore is set apart for various activities related to this area.

302. Mini marinas and yacht hubs which comprise of tourism facilitation centres to the four destinations namely Kochi, Alappuzha, Beypore

and Kollam, resting centres, restaurants, places for minor entertainment activities and also motels will be developed.

303. Travel lounge with facilities such as resting places, refreshment facilities, information kiosks and toilets which cater to the needs of travellers will be constructed on the sides of roads under the control of National Highway Authority and Public Works Department.

304. An amount of ₹ 20 crore is earmarked for the existing 24 Guest Houses, 4 Yatri Nivas and 2 Kerala Houses in the State.

305. An amount of ₹ 1.90 crore is provided for the strengthening of Eco-tourism Sector and ₹ 15 crore is provided for Responsible Tourism Sector. An amount of ₹ 2 crore is additionally earmarked for Thenmala Eco-tourism Project.

306. An amount of ₹ 14 crore is earmarked for the implementation of Muziris Heritage and Spice route, River cruise Heritage and Spice route projects.

307. An amount of ₹ 9.96 crore is set apart for the Champions Boat League organized with the objective of conservation and promotion of Kerala's traditional festivals, showcasing the back waters to the world and transforming 'Vallamkali' (Snake boat races) into a world class sporting event.

Science, Technology & Environment

308. A total of ₹ 235.55 crore is set apart for Science, Technology and Environment sector.

Scientific Services and Research

309. An amount of ₹ 87.23 crore is earmarked for the Kerala State Council for Science, Technology and Environment, a key institution under Science & Technology sector. This includes an amount of ₹

8 crore for the various activities of Kerala School of Mathematics, ₹ 6 crore for activities of National Transportation Planning & Research Centre (NATPAC), ₹ 12.90 crore for activities of Jawaharlal Nehru Tropical Botanical Garden & Research institute and ₹ 22.82 crore for the implementation of various schemes of Kerala State Council for Science, Technology and Environment.

310. An amount of ₹ 50 crore is earmarked for Institute of Advanced Virology and ₹ 73 crore for Regional Cancer Centre.

Ecology & Environment

311. A total of ₹ 25.32 crore is earmarked for various activities related to Ecology and Environment.

312. An amount of ₹ 10.50 crore is earmarked for bio-diversity conservation activities.

313. An amount of ₹ 1 crore is earmarked for 'Kerala State Climate Change Adaptation Mission' constituted in August 2023 under the

Environment Department and chaired by Hon'ble Chief Minister, with the objective of facing various problems related to climate change.

General Education

314. An amount of ₹ 1032.62 crore is earmarked for General Education Sector.

315. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for making schools friendly for the differently abled. An amount of ₹ 27.50 crore is earmarked for various schemes to help students in attaining higher academic excellence and skills in accordance with the ever changing scientific and technological world.

316. An amount of ₹ 5.15 crore is earmarked for the project for ensuring education to students from marginalized communities with the collaboration of various departments.

317. An amount of ₹ 14.80 crore is set apart for the scheme which provides financial assistance for the educational needs of children who require special care and consideration and to bring them into the main stream.

318. An amount of ₹ 33 crore is set apart for various schemes intended for the modernization of schools.

319. Various projects will be prepared to improve the academic standard of schools. In the first phase, one school each in all districts of the State will be upgraded to Model School. Grading system will be implemented on the basis of performance of schools. Residential training will be provided to teachers once in 6 months. Performance of DD, DEO, AEO and teachers of General Education Department will be evaluated.

320. Kerala was the first State in the country to recognize the challenge posed by fake news. It responded by conducting

statewide media and information literacy programme for students through its public schools. Artificial Intelligence and deep fake technology has further complicated our information landscape. We will set apart ₹ 1 crore for the Department of Education to continue the training and prepare the next generation of Keralites to meet the challenges that AI and its allied technologies pose to our polity and society.

321. An amount of ₹ 155.34 crore is set apart for providing free uniforms to school children. This outlay is 15.34 crore more than that of the previous year.

322. An amount of ₹ 50 crore is set apart for the new scheme giving financial assistance to institutions providing care for the intellectually challenged children.

323. An amount of ₹ 38.50 crore is set apart for the various activities of Kerala Infrastructure and Technology for Education–KITE (IT@SCHOOL).

324. For various schemes under Higher Secondary Education Sector, ₹ 75.20 crore is provided. Out of this, ₹ 52 crore is for the infrastructure development of Government Higher Secondary Schools. ₹ 13 crore is earmarked for Vocational Higher Secondary Sector.

325. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for the activities of C.H. Mohammad Koya Memorial Institute, a charitable society for the mentally challenged.

326. An amount of ₹ 21 crore is set apart for various activities of SCERT for the year 2024-25.

327. An amount of ₹ 55 crore is provided as state share for the Samagra Shiksha Abhiyan Scheme. ₹ 340 crore will be jointly

utilized by the State Government and the Local-Self Governments for the Scheme. An amount of ₹ 510 crore is expected as central share. ₹ 14 crore is earmarked as state assistance to the State Project Directorate of Samagra Shiksha Abhiyan.

328. An amount of ₹ 382.14 crore is set apart for the Mid-day meal scheme which ensures availability of mid-day meal to the children in the age group of 6 to 14. Out of this, ₹ 150 crore is the proportionate state share to the central share and ₹ 232.14 crore is the amount set apart by the State Government for providing milk and egg. ₹ 225 crore is expected as Central share for the scheme.

Education Promotion Fund

329. The amount spent by the Government to teach a student up to the post graduate level nearly comes to ₹ 25 lakh. This general

education helps to earn better employments and acquire jobs including the ones in abroad. At least, a few people approach the authorities including the government expressing their willingness to provide assistance to the educational institutions where they have studied. Government welcomes those who are willing to return the assistance to the educational institutions where they have studied. It is expected that this will become a fund, helped by all and secures our achievements. Online payment system will be provided for this. Detailed blueprint will be formulated for the fund management. A specific proposal to make use of this possibility will be prepared. An amount of ₹ 5 crore is earmarked as Seed Fund for this.

Higher Education

330. A total amount of ₹ 456.71 crore is set apart for Higher education sector.

331. An amount of ₹ 16.50 crore is set apart for State Higher Education Council.

332. An amount of ₹ 13.40 crore is set apart for Kerala Enterprises Resource Planning Solutions (K-REAP) and centres of excellences in the Higher education sector.

333. An amount of ₹ 35.10 crore is provided to ASAP for implementing various projects ensuring skill development.

334. An amount of ₹ 15.70 crore is set apart for various activities to ensure students' wellbeing, mental health, skill development and special facilities to the differently abled students.

335. An amount of ₹ 30 crore is set apart as state share under Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyan (RUSA) Scheme for infrastructure development, research and other activities in the Higher Education Sector. ₹ 45 crore is expected as central share.

336. In connection with diamond jubilee of school of management studies in CUSAT, one of the oldest business schools in India, an amount of ₹ 1 crore is provided as special assistance.

337. In the wake of celebration of 125th anniversary of Government College for Women, Thiruvananthapuram, an amount of ₹ 1 crore is earmarked for enhancing the facilities including library.

338. An amount of ₹ 3 crore is set apart for CPAS institute under the M.G University for its infrastructure development and various activities in nursing education sector.

Multi-Disciplinary Museum at Calicut University

339. A museum of eminence named 'Shika' will be established at Calicut University by linking Kerala's biodiversity, history, folklore heritage and parlance. It can function as a knowledge centre depicting the peculiarities of all these four sectors.

Technical Education

340. An amount of ₹ 247.30 crore is earmarked for Technical Education Sector.

341. Inter Disciplinary Research Centers will be set up in 9 Government Engineering Colleges of the State integrating different branches at the graduate - post graduate level to promote research activities. As in General Education sector, a scheme for mobilizing fund through voluntary contributions with popular support will be implemented in the Higher Education sector.

Art and Culture

342. ₹ 170.49 crore is earmarked for the developmental activities related to Art and Culture Sector during the year 2024-25.

343. Government intends to implement a comprehensive plan for the renovation and rearrangement of museums all over Kerala. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for this scheme, which is aimed

at the renovation of galleries and display techniques, security measures, development of premises and improvement of visitors' amenities.

344. An amount of ₹ 5 crore is set apart for setting up Archaeology/Heritage museums in all districts.

345. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for the construction of Museum/ Cultural complex at Kochi.

Regional Museums

346. Local museums, that import the history and past experience of the land, exists many countries in the world. A special scheme will be developed in our states, with the co-operation of Local Self Institutions for giving more attention to this sector and developing such centres. Government will provide a part of the assistance. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for this.

347. An amount of ₹ 9 crore is set apart for the protection and renovation of museums and galleries and development of museum campuses.

348. An amount of ₹ 7.50 crore is set apart for the renovation of zoos in Thiruvanthapuram and Thrissur.

349. An amount of ₹ 3.75 crore is provided for the setting up of a personalia museum depicting the life and time of A.K.G, who has been described as “The Crusader of the Downtrodden”.

350. An amount of ₹ 18 crore is earmarked for the various activities of Kerala State Film Development Corporation.

351. An amount of ₹ 3.20 crore is earmarked for the activities of Kerala Sahithya Academy, ₹ 7.50 crore for Kerala Sangeetha Nataka Academy, ₹ 5.50 crore for Kerala Lalitha Kala Academy, ₹ 3.10 crore for Kerala Folklore Academy.

352. An amount of ₹ 14 crore is provided for the activities of Kerala State Chalachitra Academy. Of this, an amount of ₹ 1.30 crore is expected to be for women centric activities.

353. An amount of ₹ 2 crore is set apart for the activities of Jawahar Bala Bhavans.

354. An amount of ₹ 70 lakhs is set apart for the various activities of Kumaranasan National Institute of Culture at Thonnakkal in Thiruvananthapuram.

355. An amount of ₹ 19.50 crore is earmarked for the various art-academic activities of Kerala Kala Mandalam

356. An amount of ₹ 4.60 crore is set apart for giving assistance to the memorials of eminent personalities of art and literature and to provide financial assistance to persons distinguished in art and literature in needy situations and other activities.

357. An amount of ₹ 13 crore is set apart for the scheme providing 1000 Diamond Jubilee fellowships to young artists graduating from recognized institutions of the State.

Sports and Youth Affairs

358. An amount of ₹ 127.39 crore is earmarked for the Sports and Youth Affairs sector.

359. An amount of ₹ 8.54 crore is earmarked for Sports Development Fund constituted with the aim of mobilizing resources from private sector in addition to government funding.

360. An amount of ₹ 17.50 crore is set apart for the infrastructure development of Sports sector.

361. An amount of ₹ 7 is earmarked for constructing synthetic track at Pala Municipal Stadium.

362. An amount of ₹ 6.50 crore is set apart for the implementation and development of facilities of 'Healthy kids-Play for Health' project.

363. An amount of ₹ 8 crore is earmarked for the development of rural play grounds. Funds will be utilized through Sports Kerala Foundation for achieving the objective of "One sport facility/play ground in each Grama Panchayat".

364. An amount of ₹ 50 lakhs is earmarked for the implementation of Sports Knowledge Repository scheme with the aim of establishing archive of Kerala Sports, sports museum, virtual gallery, sports library and sports research reference cell.

365. An amount of ₹ 34 crore is set apart for the various activities of Kerala State Sports Council.

366. An amount of ₹ 17 crore is earmarked for the activities of Kerala State Youth Welfare Board.

Medical & Public Health

367. An amount of ₹ 2052.23 crore is earmarked for the Medical and Public Health sector.

368. An amount of ₹ 6.60 crore is allocated for the development of mental health centres functioning in Thiruvananthapuram, Thrissur and Kozhikode districts.

369. An amount of ₹ 12 crore is earmarked for the control of communicable diseases.

370. An amount of ₹ 11.93 crore is earmarked for the prevention of non-communicable diseases.

371. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for improving the health infrastructure and setting up of de-addiction centres in tribal and coastal areas.

372. An amount of ₹ 80 crore is set apart for the functioning of 315 advanced life support ambulances under 'Kaniv' Scheme.

373. An amount of ₹ 24.88 crore is earmarked for the various activities of 'Ardram Mission'.

Health Care Fund

374. There has been a huge leap in the Public Health Sector of Kerala. Unprecedented infrastructure development has occurred in government hospitals. Construction works worth thousand crores of rupees have been made possible through KIIFB. Complex surgeries including liver transplantation and heart transplantation are being performed quite normally even at district hospitals. Dialysis system has become quite common even in Taluk Hospitals. Those with income also make use of these facilities of government hospitals. They get huge financial gain when compared to private hospitals. Many are willing to donate an amount to the government hospital, that too with pleasure. This may be viewed as a Cross Subsidy. However, a government system to donate amounts in such a way does not prevail in the health sector at present. A government remittance account for

those who are ready to donate amounts related to hospitals will be arranged.

375. An amount of ₹ 9.88 crore is set apart for setting up of new dialysis units and for providing facilities including emergency medicines in the major hospitals of the state.

376. A new scheme 'School Health and Wellness Programme' under 'Ayushman Bharat' scheme is announced. It is aimed to conduct health checkup of around 60 lakh students in 16240 L.P./ U.P./ H.S./ H.S.S. in Kerala under the aegis of public health centres, preparation of its electronic data base and impart training on first aid. An amount of ₹3.10 crore is earmarked for the School Health and Wellness Programme, which will be implemented under the aegis of National Health Mission in 50% L.P.Schools and in other schools with classes upto 12th standard, by utilizing state plan fund.

National Health Mission

377. An amount of ₹ 465.20 crore is earmarked as state share for National Health Mission Scheme. ₹ 697.80 crore is expected as central share for the scheme.

378. In addition to impose restrictions in availing the Open Market Borrowing, the Government of India has curbed transfer of Central grants in a few schemes for not fulfilling the so-called branding requirements. The Government of India has not yet accepted the State's request to co-brand even those schemes where the state bears 40% of the project cost. Despite taking up the matter at various levels, Central assistance under the National Health Mission and Special Assistance for Capital Investment has not been released so far, further damaging the fiscal situation of the State.

379. An amount of ₹ 25 crore is earmarked as state share for PM Ayushman Bharat Health Infrastructure Mission. ₹37.50 crore is the central share for this scheme which includes major components such as construction of 100 and 50 bedded blocks each in district hospitals and 50 bedded blocks in Government Medical Colleges.

380. An amount of ₹ 27.60 crore is earmarked for 'e-health programme' implemented in the health sector utilizing Information and Communication Technology.

Karunya Arogya Suraksha Padhathi

381. A total of 566 hospitals including 202 Government hospitals and 364 private hospital have been empanelled currently under the Karunya Arogya Suraksha Scheme. Through this scheme the health care of 42.45 lakh poor families including differently-abled and transgenders are ensured. The central share is only for providing service to 22.22 lakh families. This is only 10% of the

total expenditure of the scheme. The total expenditure for PM-JAY/KASP scheme for the previous year was ₹ 1692.37 crore, but National Health Authority provided only ₹ 151.34 crore.

382. Sir, an amount of ₹ 2545.89 crore was expended for Karunya Scheme by this government till now. An amount of ₹ 678.54 crore is set apart for the implementation of Karunya Arogya Suraksha Padhathi in 2024-25. An amount of ₹ 198 crore is expected as central share during 2024-25.

383. An amount of ₹ 7 crore is earmarked for the renovation and purchase of new equipments for Government Analyst Laboratory, Thiruvananthapuram, Regional Laboratories at Kannur, Ernakulum and Kozhikode and District Laboratory, Pathanamthitta.

384. An amount of ₹ 5.52 crore is earmarked for Drugs Control Department.

Medical Education

385. There are 11 Medical Colleges under Directorate of Medical Education and another 2 medical colleges are under construction. Five new Nursing Colleges, in addition to the 9 existing Nursing Colleges, will be established at Kasaragod, Idukki, Wayanad, Palakkad and Pathanamthitta districts. An amount of ₹ 401.24 crore is allocated for the overall development of the Medical Education sector of the state.

386. An amount of ₹ 217.40 crore is earmarked for the comprehensive development of Medical Colleges, Regional Institute of Ophthalmology, Thiruvananthapuram and College of Pharmaceutical Science, Thiruvananthapuram.

387. An amount of ₹ 29 crore is earmarked for a new scheme to install surgical robot at Thiruvananthapuram Medical College.

388. An amount of ₹ 22.79 crore is earmarked for the development of the 6 Dental Colleges and ₹ 13.78 crore for nursing colleges of the state.

389. An amount of ₹ 13 crore is earmarked for solid waste management scheme for Medical College Hospitals.

390. An amount of ₹ 14 crore is provided for purchase of cancer treatment equipments as a part of strengthening the oncology departments at Kottayam, Thrissur and Kozhikkode Medical Colleges.

391. An amount of ₹ 25.70 crore is earmarked for AMC expenses of equipments in Medical Colleges.

392. An amount of ₹ 3.50 crore is provided for setting up of stroke centres in Thrissur, Kottayam and Thiruvananthapuram Medical colleges.

393. It is imperative to start stem cell/bone marrow transplantation treatment in the Government sector. An amount of ₹ 1.50 crore is earmarked to Kottayam Medical College for this new scheme.

394. An amount of ₹ 1 crore is earmarked for the new scheme for establishing sports injury treatment division and sports performance improvement division at Kozhikkode and Thiruvananthapuram Medical Colleges.

395. An amount of ₹ 2.58 crore is earmarked for the various activities of Child Development Centre.

396. An amount of ₹ 28 crore is set apart for Malabar Cancer Centre. ₹ 14.50 crore is earmarked for Cochin Cancer Research Centre, the cancer speciality hospital in central Kerala.

397. An amount of ₹ 11.50 crore is earmarked for various activities of Kerala University of Health Sciences.

398. An amount of ₹ 3.60 crore is earmarked for various activities of Institute of Mental Health & Neuro Sciences, Kozhikkode.

AYUSH

399. An amount of ₹ 21.08 crore is earmarked for the upgradation, strengthening and modernization of institutions under the Department of Indian Systems of Medicine.

400. An amount of ₹ 15 crore is earmarked as state share for the National Mission on AYUSH (including medicinal plants) scheme.

401. An amount of ₹ 6.89 crore is earmarked for comprehensive scheme intended to improve homeopathic health care services and upgradation of clinical and non-clinical facilities in the homeo hospitals and dispensaries in a phased manner.

Water supply and Sewerage

402. An amount of ₹ 907.10 crore is allocated for clean water supply and sewerage treatment.

403. An amount of ₹ 550 crore is earmarked as 25% state share for 'Jal Jeevan Mission', the scheme for providing adequate quantity of clean drinking water to every household. Local Self Government Institutions and the beneficiaries concerned will bear 15% and 10% of the plan expenditure respectively. An amount of ₹ 1100 crore is expected as 50% central share.

Urban development

404. An amount of ₹ 961.14 crore is earmarked for urban development programmes of the State.

405. The outlay for the Ayyankali Urban Employment Guarantee Scheme which aims to address unemployment and under employment in urban areas is enhanced to ₹ 165 crore. The project is expected to generate 60 lakh man-days in the year 2024-25. The scheme is envisaged in such a way that 50% of the beneficiaries shall be women.

406. An amount of ₹ 17 crore is set apart for "Suchitwa Keralam-Waste Management Scheme for Urban areas".

407. An amount of ₹ 120 crore is set apart for various activities including setting up of regional solid waste management facilities as a part of the Kerala Solid Waste Management Project implemented with World Bank loan.

408. An amount of ₹ 4 crore is earmarked as grant to Thiruvananthapuram Development Authority (TRIDA).

409. An amount of ₹ 3 crore is set apart for Greater Cochin Development Authority.

410. An amount of ₹ 100 crore is earmarked as state share for the implementation of Smart City Mission Scheme.

411. An amount of ₹ 134.94 crore is earmarked as state share for "Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation (AMRUT-2.0)" Scheme, which has been launched for ensuring 'water

security' and providing drinking water connections to all households. An equal outlay is expected as central share.

412. An amount of ₹ 34.50 crore is earmarked as state share for "Deendayal Antyodaya Yojana".

Information and Publicity

413. A total outlay of ₹ 37.20 crore is earmarked for Information & Publicity sector. This includes ₹ 3.59 crore for Press Information Services, ₹ 4.21 crore for online publicity, IT and IEC services, 9 crores for visual communication activities and ₹ 8.30 crore for field publicity.

414. Provision towards health insurance scheme for journalists is enhanced from ₹ 50 lakhs to ₹ 75 lakhs.

Labour and Labour Welfare

415. An amount of ₹ 464.44 crore is earmarked for various departments and institutions in Labour and Labour Welfare sector.

416. An amount of ₹ 112.95 crore is earmarked for Labour Commissionerate, ₹ 95.95 crore for Industrial Training Department, ₹ 30.23 crore for National Employment Service (Kerala), ₹ 3 crore for Kerala Institute of Labour and Employment and ₹ 4.50 crore for Factories and Boilers Department are earmarked in 2024-25.

417. An amount of ₹ 1.10 crore is set apart for Estate Workers Distress Relief Fund.

418. A total amount of ₹ 8 crore is earmarked for the scheme "Social Protection for Un-organized Sector Workers". Out of this, ₹ 6 crore is for providing maternity allowance to the women workers in un-organized sector.

419. An amount of ₹ 90 crore is provided for the scheme providing financial support of ₹ 1250/- to workers in the traditional sectors

such as Beedi, Khadi, Bamboo, Rattan, Fishing and Fish Processing, Cashew, Coir, Pandanus and Handicrafts.

420. Taking into account the welfare and grievance redressal needs of workers, a labour complex will be constructed in Munnar for bringing the offices of Labour and Plantation sectors, which are currently functioning in rented buildings, under a single roof. For this, an amount of ₹ 60 lakh is set apart in 2024-25.

421. An amount of ₹ 1.25 crore is earmarked for AAWAZ scheme which ensures health insurance of ₹ 25,000/-, accidental death insurance of ₹ 2 lakh and disability insurance upto ₹ 1 Lakh to the migrant workers.

422. An amount of ₹ 33 crore is set apart for various action plans of Kerala Academy for Skills Excellence (KASE) setup to implement skill development programmes in Industrial Training Department.

423. An amount of ₹ 25 crore is provided for the modernisation of ITIs.

424. An amount of ₹ 4.50 crore is earmarked to Industrial Training Department for various projects for providing additional facilities to the existing ITIs for imparting training to more trainees.

425. An amount of ₹ 17 crore is earmarked for 'SARANYA' Scheme which provides self-employment to the unemployed widows registered in employment exchange, deserted/divorced/ unmarried women, unwed mothers, differently abled women and wives of bedridden patients.

426. An amount of ₹ 4.50 crore is earmarked to Factories and Boilers Department.

NORKA

427. During 2024-25 financial year, an amount of ₹ 143.81 crore is earmarked for the various activities of NORKA.

428. An amount of ₹ 25 crore is earmarked for NDPREM, the scheme to ensure sustainable livelihood by promoting self-employment

ventures, as part of the rehabilitation of returnees to Kerala on account of global recession and nationalisation in gulf countries.

429. An amount of ₹ 44 crore is earmarked for Rehabilitation, Reintegration and Co-ordination Scheme for returned pravasis.

430. An amount of ₹ 33 crore is earmarked for the 'Santhwana' Scheme which is intended to provide one time financial assistance such as treatment assistance upto ₹ 50,000/-, after death assistance upto ₹ 1 lakh, and assistance upto ₹ 10,000/- to purchase physical aids for the disabled, marriage assistance upto ₹ 15,000/- to the keralites, who have worked abroad for at least two years

431. An amount of ₹ 12 crore is earmarked for the welfare schemes through "The Non Resident Keralites Welfare Board".

Scheduled Castes Development

432. An amount of ₹ 2979.40 crore is earmarked for Scheduled Castes Sub Plan, which is 9.81% of the State plan outlay. Out of this an amount of ₹ 1341.30 crore is the share of Local Self Government Institutions.

433. An amount of ₹ 50 crore is earmarked for the construction works of Palakkad Medical College and ₹ 150 crore for additional State assistance to post-metric scholarship.

434. An amount of ₹ 73 crore is set apart as state share for the centrally sponsored post-metric scholarship scheme for SC Students whose annual income does not exceed ₹ 2.50 lakh.

435. An amount of ₹ 8 crore is earmarked as state share for the pre-metric scholarship scheme for SC students studying in 9th and 10th classes.

436. An amount of ₹ 55 crore is earmarked to enhance employability among Scheduled Caste youths through various skill development programmes of Scheduled Castes Development Department.

437. An amount of ₹ 15 crore is earmarked for the management of Model Residential Schools including Ayyankali Memorial Model Residential Sports School, Vellayani. This amount is ₹ 2 crore more than that of the previous year.

438. An amount of ₹ 170 crore is earmarked for the purchase of land for the landless SC families for construction of houses. Government intends to help around 5000 landless SC families through this programme.

439. An amount of ₹ 222.06 crore is provided for the completion of partially constructed houses, renovation of houses and construction of study rooms of SC families. This amount is ₹ 17 crore higher than that of the previous year.

440. An amount of ₹ 51 crore is earmarked for the development programmes of various economically and socially disadvantaged sections of SC community. Priority will be given to the families identified in the Extreme Poverty Survey 2021-22. In this scheme 40% of the beneficiaries will be women.

441. An amount of ₹ 86 crore is earmarked for a scheme for providing ₹ 1.25 lakh each, to the parents/guardians of girls belonging to SC families having annual income upto ₹ 1 lakh for their marriage.

442. An amount of ₹ 10 crore is earmarked in the year 2024-25 for the scheme 'Valsalyanidhi', to be implemented to improve education of SC girls.

443. An amount of ₹ 50 crore is earmarked for 'Dr. Ambedkar Village Development Scheme'.

444. An amount of ₹ 65 crore is earmarked for the health care programme which provides medical care to the deserving patients

and the old age people belonging to SC community. This amount is ₹ 12 crore more than that of the previous year.

445. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for e-governance initiatives under the Scheduled Castes Development Department.

446. An amount of ₹ 45 crore is provided as corpus fund for Critical Gap Filling Schemes implemented under SC sub plans, giving special emphasis on human resource development, basic needs and economic development.

447. An amount of ₹ 17.92 crore is earmarked as state share for the schemes under SC sub plan implemented through LSGD institutions. An amount of ₹ 25.69 crore is expected as central share for the scheme Deendayal Andhyodaya Yojana, implemented through Kudumbasree Mission.

Scheduled Tribes Development

448. An amount of ₹ 859.50 crore is earmarked for Scheduled Tribe Development. This is 2.83% of the total State plan outlay which is higher than 1.45% ST population as per the 2011 census in the State. Out of the total allocation, ₹ 201.55 crore is the share for LSG Institutions.

449. Provision earmarked for the schemes to provide incentives and assistance to ST students is enhanced from previous year's allocation of ₹ 8.75 crore to ₹ 9.25 crore.

450. An amount of ₹ 32.10 crore is earmarked for various schemes to encourage education among ST community.

451. An amount of ₹ 12 crore is earmarked as state share for Post-Matric Scholarship Scheme.

452. An amount of ₹ 3 crore is set apart for the new scheme to provide economic assistance and logistics support to the ST

students who pursue higher education in universities outside the state and prestigious foreign universities.

453. An amount of ₹ 9 crore is earmarked to give support to individuals and self-help groups for promoting self-employment for livelihood and resolve unemployment among scheduled tribes youth by providing modern skill development training.

454. ‘Unnathi’ is the newly envisaged scheme to promote entrepreneurship and startups among educated ST Community. Assistance will be provided to entrepreneurs for research and development, marketing, new investments and other activities to foster ventures. Financial assistance of ₹ 10 lakh will be given to startups at initial stage. An amount of ₹ 2 crore is earmarked for this new scheme.

455. An amount of ₹ 2 crore is earmarked for WINGS, the new skill development programme, envisaged to address unemployment

among the educated scheduled tribes in the State by tapping the employment opportunities in the aviation field.

456. An amount of ₹ 35 crore is set apart for the scheme 'Kerala Tribal Plus', which provides additional 100 days of employment to tribal families over and above the 100 days provided under MGNREGS.

457. An amount of ₹ 57 crore is earmarked as running cost of Model Residential Schools/Ashram Schools, Ekalavya Schools, Special CBSE Model Residential Schools and ₹ 5 crore is set apart for construction and completion of buildings.

458. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for the renovation of Pre-metric/Post-metric hostels functioning under the Scheduled Tribes Development Department and for providing facilities as per UNICEF standards.

459. An amount of ₹ 6 crore is set apart for marriage assistance to ST girls, ₹ 2.50 crore for assistance to Sickle Cell Anemia patients,

₹ 40 lakh for providing financial assistance to the traditional tribal healers identified with the help of KIRTADS.

460. An amount of ₹ 17 crore is earmarked for the scheme 'Janani–Janmaraksha' introduced for providing financial assistance to ST women during the pregnancy and post maternal period.

461. An amount of ₹ 25 crore is earmarked for the food security scheme to provide sufficient food grains in tribal areas of all districts in the state in order to eradicate poverty and malnutrition among the ST community.

462. An amount of ₹ 32 crore is earmarked for the scheme 'Comprehensive Tribal Health Care'.

463. An amount of ₹ 70 crore is earmarked for the scheme intended to complete the construction of houses for people belonging to Scheduled Tribe before the inception of LIFE Mission Scheme and for the renovation of dilapidated houses.

464. An amount of ₹ 40 crore is provided to the Critical Gap Filling Corpus Fund under Tribal Sub Plan.

465. An amount of ₹ 40 crore is earmarked for Ambedkar Settlement Development Scheme.

466. An amount of ₹ 42 crore is earmarked for the scheme ‘Resettlement of Landless Tribal People’ aimed to provide land to the extent of at least 1 acre to the landless ST families subject to a maximum ceiling of 5 acres.

467. An amount of ₹ 33.25 crore is earmarked as human resource support for the implementation of schemes in tribal areas.

Welfare of Other Backward Classes

468. An amount of ₹ 167 crore is earmarked for various welfare schemes of other backward classes.

469. An amount of ₹ 9 crore is provided for the activities of Kerala State Backward Classes Development Corporation.

470. The allocation to Kerala State Development Corporation for Christian Converts from SCs and Recommended Communities is enhanced to ₹ 8 crore from the previous financial year's allocation of ₹ 6 crore.

471. An amount of ₹ 40 crore and ₹ 5 crore is earmarked for post-metric scholarship and pre-metric scholarship respectively to the students belonging to the most backward communities among the other backward classes, as per government norms.

472. An amount of ₹ 13.90 crore is earmarked for various programmes towards enhancing job opportunities to other backward classes.

473. An amount of ₹ 15 crore is earmarked for the scheme 'Kedavilakku' to provide scholarships to students belonging to Other Backward Classes. It is estimated that 50% of the beneficiaries of the scheme will be girls.

474. An amount of ₹ 8 crore is earmarked as state share for providing PM YASASVI Pre-Matric Scholarship and ₹ 58 crore is set apart as state share for providing PM YASASVI Post-metric scholarship to the students belonging to Other Backward Classes, Economically Backward Classes, De-notified Tribes Categories.

Welfare of Minorities

475. An outlay of ₹ 73.63 crore is earmarked for the welfare of minorities.

476. An amount of ₹ 16 crore is earmarked as state share for the scheme 'PM Jan Vikas Karyakram' for providing better socio-economic infrastructure facilities in the minority concentrated blocks.

477. An amount of ₹ 9.61 crore is provided for the scholarship scheme for minority students.

478. An amount of ₹ 7.02 crore is earmarked for various skill development schemes and employment oriented schemes for the minorities.

479. An amount of ₹ 1 crore is set apart for arranging facilities at Kannur Airport in connection with Haj Pilgrimage.

480. An amount of ₹ 10 crore is set apart as share capital for the Kerala State Minority Development Finance Corporation.

481. In the backdrop of the Central Government's withdrawal from providing scholarships to minority students of classes 1 to 8, the State Government is announcing a new Pre-metric scholarship scheme 'Maargadeepam' for providing scholarship to such students. For this, an amount of ₹ 20 crore is provided.

482. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for the new scheme formulated to provide financial assistance to divorcees, widows,

deserted women among the minorities for starting self-employment ventures.

Welfare of Forward Communities

483. An amount of ₹ 35 crore is earmarked for the activities of Kerala State Welfare Corporation for Forward Communities.

Social Security and Welfare

484. An amount of ₹ 553.31 crore is earmarked for Social Security and Welfare Sector.

485. An amount of ₹ 13 crore is earmarked for various schemes for the rehabilitation, skill development and empowerment of marginalized/ unorganized groups.

486. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for various programmes such as 'Athijeevanam', skill development scheme 'Prachodanam' and 'Integrated Rehabilitation Villages' for those including endosulfan victims.

487. An amount of ₹ 8 crore is earmarked for Barrier Free Kerala Scheme for the differently abled.

488. It is intended to implement a new scheme 'Retirement Homes' under Social Justice Department for ensuring shelter of old age people on payment of prescribed fee. Including this, an amount of ₹ 6.80 crore is earmarked for various schemes for ensuring geriatric care.

489. Kerala is the first state in the country to announce a special policy for transgenders. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for the scheme 'Mazhavillu' towards the welfare of transgenders.

490. An amount of ₹ 12.50 crore is set apart for the National Institute of Physical Medicine and Rehabilitation (NIPMR).

Kerala Social Security Mission

491. An amount of ₹ 17 crore is earmarked for the comprehensive package for Endosulfan victims.

492. An amount of ₹ 27.50 crore for the scheme 'Vayomithram', ₹ 20 crore for the scheme 'ANUYATRA', ₹ 50 crore for the scheme 'Aswasakiranam', ₹ 17.39 crore for the scheme 'Snehapoorvam', ₹ 3.80 crore for the scheme 'Mittayi', ₹ 13 crore for the schemes 'Subhayathra', 'Aashwasam' and 'Hasthadanam' are earmarked.

493. An amount of ₹ 19.50 crore is earmarked to the National Institute for Speech and Hearing.

Women and Child Development

494. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for the Scheme 'Nirbhaya'.

495. An amount of ₹ 10 crore is set apart for various activities in connection with the security of women.

496. An amount of ₹ 51 crore is earmarked for the scheme ‘Psycho-Social Services’ which is being implemented through 1012 schools for adolescent girls.

497. An amount of ₹ 9 crore is earmarked for various activities of Gender Park.

498. An amount of ₹ 10 crore is earmarked for setting up modern Anganwadis and Smart Anganwadis in association with Local Self Government institutions.

499. An amount of ₹ 13 crore is earmarked for the scheme 'Our Responsibility to Children' being implemented with the objective of care and development of children.

500. An amount of ₹ 2.20 crore is earmarked for establishing crèche for children upto the age of 3 years at work places as per the Maternity Benefit Act, pre-school for children aged 3 to 6 years and safe care centers for adolescent girls by integrating Anganwadies functioning in adjacent places in urban areas.

501. A new scheme, 'Non-Institutional Care for Children'will be implemented for non-institutional rehabilitation and protection of

children. For this, an amount of ₹ 50 Lakh is provided as state share.

Insurance Scheme for Anganwadi Employees

502. A new Insurance Scheme exclusively for anganwadi employees is intended to be implemented with a coverage of ₹ 2 lakh. For this, an amount of ₹ 1.20 crore is earmarked as state share for the year 2024-25.

503. An amount of ₹ 17.60 crore is earmarked for various activities of Kerala State Women's Development Corporation in the year 2024-25.

504. An amount of ₹ 5.20 crore is earmarked for the activities of State Women's Commission.

505. An amount of ₹ 2.40 crore is earmarked for activities of State Commission for Protection of Child Rights which has been functioning as per Child Rights Protection Act, 2005.

506. The number of POCSO Fast Track Special Courts functioning in the state has been enhanced to 54 from 28. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for the functioning of these courts and 2 new courts are intended to be started.

507. An amount of ₹ 194.32 crore is earmarked as state share for the Integrated Child Development Scheme. An amount of ₹ 291.48 crore is expected as central share.

508. An amount of ₹ 10 crore is earmarked as State share for the National Nutrition Mission Scheme for improvement of the nutritional status of women and children. An amount of ₹ 15 crore is anticipated as Central assistance.

509. An amount of ₹ 11.76 crore is earmarked in the year 2024-25 for providing sufficient infrastructure facilities to all District Planning Offices/DPC buildings in the State and for the

completion of the construction of District Planning Committee buildings in all districts.

510. An amount of ₹ 18.05 crore is earmarked to Institute of Management in Government (IMG) for the components such as State Training Policy Programmes, Centre for Good Governance and Capacity Building of Faculties.

511. An amount of ₹ 9.66 crore is earmarked for the continuation of the special scheme for digitization of legacy records kept in Sub Registrar Offices in a phased manner.

512. An amount of ₹ 5.24 crore is earmarked for the construction of own buildings for Kollam, Alappuzha, Idukki, Ernakulam, Malappuram and Kasaragod district offices of Kerala Public Service Commission.

Vigilance & Anti-Corruption Bureau

513. An amount of ₹ 5 crore is earmarked for the modernisation of Vigilance Department and ₹6.96 crore is earmarked for the construction of office buildings in the Department.

Police

514. An outlay of ₹ 150.26 crore is earmarked for the implementation of various technology based modernization programmes in Police Department.

515. An amount of ₹ 12 crore is set apart as state share for the modernization of police force. Under the scheme, an amount of ₹ 18 crore is expected as central share.

Prisons

516. An amount of ₹ 14.50 crore is earmarked for various construction activities of Prisons Department and for modernizing the management and administration of Prisons.

517. An amount of ₹ 9 crore is set apart for the various schemes intending skill development–education–welfare programmes of prisoners.

Fire and Rescue Services

518. An amount of ₹ 74 crore is earmarked for Fire and Rescue Services.

Devaswom

Sir,

519. The monthly financial assistance for 'Achara sthaneeyar' and 'Koladharikal' in Northern Malabar, is increased from ₹ 1400 to ₹ 1600.

Judiciary

520. An amount of ₹ 44.14 crore is earmarked for various activities of Judiciary Department.

521. An amount of ₹ 3.30 crore is earmarked in the financial year 2024-25 for modernising the High Court and Subordinate Courts with the help of Information Communication Technology.

Judicial City

Sir,

522. A decision was taken to set up an extensive judicial city in a meeting between the Hon'ble Chief Minister and Hon'ble Chief Justice of the Kerala High Court. A Judicial City will be established at Kalamassery in Ernakulam to house the High Court and associated judicial offices.

523. Enhancing the security of courts and creating better working atmosphere can be achieved through the modernisation of the High Court, Subordinate Courts and the Kerala Judicial Academy. An amount of ₹ 15.04 crore is earmarked for the various components under the scheme.

524. An amount of ₹ 18 crore is earmarked as state share in 2024-25 for the improvement of basic infrastructure of judiciary. An amount of ₹ 27 crore is expected as central share.

Excise Department

525. An outlay of ₹ 9.27 crore is earmarked for the modernization of Excise Department.

526. 'Vimukthi' is the anti-narcotic campaign launched by the State Government to create awareness among the youth about the evils of narcotic substances. An amount of ₹ 9.50 crore is earmarked in the year 2024-25 for its various activities.

Finance Department

527. Offices of National Savings, Chief Technical Examiner, State Insurance Department and other Directorates under Finance Department are functioning at different regions in Thiruvananthapuram. There are problems of lacking adequate

facilities as well. An amount of ₹ 20 crore is earmarked for the construction of an office complex for the functioning of these offices.

Social security pension

Sir,

528. Social security pension is provided to approximately ₹ 62 lakh people in the state, making ours the state with the most generous pension system in the country. An annual budget of 9000 crores is required to pay pensions at the rate of ₹ 1600 per month. While the government strives to ensure the proper disbursement of social security pensions, delays have occurred due to certain measures implemented by the central government. The Kerala Social Security Pension Company Limited, established to facilitate pension distribution, has accumulated ₹ 35,000 crore, out of which ₹ 24,000 crore has already been repaid. However,

the central government's restrictions on mobilizing funds through the pension company create obstacles, because the new policy of the Union Government defines the fund mobilized by KSSPL as public debt, causing difficulties in pension disbursement. Moreover, the Central Government provides only nominal assistance for social security pensions, and even that is not disbursed on time.

529. The government will take special measures to ensure timely and accurate payment of social Security pension in the next financial year.

KIIFB

530. A total of ₹ 62,454.18 crore has been allocated for 1,066 infrastructure development projects across various sectors such as roads, bridges, IT, education, health, drinking water supply, irrigation, transport, tourism, sports, and energy in the state. Additionally, KIIFB has approved seven projects worth ₹ 20,000

crores for the land acquisition. The tender process for projects worth ₹ 32,738.25 crore has been completed. Out of these completed tender processes, 595 projects have commenced and projects worth ₹ 14,830.76 crore is completed. Currently, projects worth ₹ 21,817.66 crore are in progress. An expenditure of ₹ 27,522 crore has been incurred on approved projects to date.

State Goods and Services Tax Department

531. Re-organization of State Goods and Services Tax Department was the first among this kind in the country. Quality results have been obtained in tax collection and tax administration after re-organization. On rearranging the department into 3 categories, tax evasion can be detected through scientific and modern means. Steps are being taken to further improve the activities of the department. A special program is being implemented for modernizing the infrastructure of the GST Department with the

help of Information Communication Technology. For this purpose, an amount of ₹ 3 crore is earmarked in 2024-25, with an objective of augmentation of revenue income.

532. An amount of ₹ 4 crore is earmarked in 2024-25 for general awareness programmes and capacity development related to goods and services tax.

533. An amount of ₹ 3 crore is earmarked for shifting SGST, Intelligence and Audit offices under State Goods and Services Tax Department to special buildings and for renovation of the existing buildings.

534. An amount of ₹ 6.80 crore is earmarked for GST Department including ₹ 3.80 crore for the purchase of new vehicles.

Kerala State Audit Department

535. An amount of ₹ 2.11 crore is earmarked to Kerala State Audit Department including the updation of the software 'Project

Information and Management System' which has been developed for the effective functioning of the Department.

Department of Treasuries

536. Effective functioning and computerisation of entire treasury operations and have been ensured. A programme for construction of new buildings for 22 treasuries in Kerala has been started. An amount of ₹ 18.60 crore is earmarked to Department of Treasuries. This includes ₹ 7 crore for providing additional facilities in connection with computerisation for ensuring fast and quality services like infrastructure development, WAN revamping, replacement of computers and other IT equipment and Queue Management System. An amount of ₹ 7.50 crore is earmarked for the up gradation of basic infrastructure of Treasuries.

State Insurance Department

537. After this Government assumed power, remarkable progress has been achieved by Kerala State Insurance Department in providing various insurance services to Government Servants and Public. 'Jeevan Raksha', the scheme declared last year ensures better coverage to Government employees in Kerala. Government aims to implement a new scheme, 'Annuity', which is designed to earn a fixed amount per month by government employees after retirement. State Insurance Department shall conduct feasibility study in the matter.

KSFE

538. The Public Sector Undertaking–KSFE, has shown good performance during the last three years. Through the mobile App 'KSFE Power' introduced as part of digital incubation programme of Kerala Government, the chitti/loan schemes in KSFE became more

transparent, simple and fast for the customers. In the year 2023-24, KSFE has started 22 new branches. It is aimed to start 50 new branches in 2024-25. KSFE will introduce various new services and will expand activities related to Pravasi Chitty. Diversified activities will be taken up in connection with financial sector.

Kerala Financial Corporation

539. Kerala Financial Corporation, one of the most efficient financial institution in the country has witnessed hike in net profit through its systematic and prudent functioning. The net profit in 2020-21 which was 6.58 crore has increased to ₹ 50.19 crore this fiscal year till date. Total Non-Performing Assets have reduced to 3.11% and Risk Weighted Asset Ratio which was at 22.85% has been enhanced to 25.58%. An amount of ₹ 846.50 crore has been distributed through around 2800 loans under CMEDP, KAMS and Startup Schemes in the year 2023-24 with the assistance of the

Government. Through these schemes, jobs have been provided to 61,715 individuals either directly or indirectly.

540. A special company will be set up to identify and agglomerate parcels of land available in Kerala suitable for industries and distribute the same among the entrepreneurs for basic infrastructure development to give a boost to the economy and aiming infrastructure development. This company having an authorised share capital of 1000 crore, will be formed in co-operation with KSFE and NRKs under the aegis of KFC. The share capital of KFC will be enhanced by ₹ 100 crore.

MEDISEP

541. 'MEDISEP', the comprehensive health insurance scheme implemented for government employees, pensioners and their dependents by replacing existing complex medical reimbursement system thereby providing better and cashless treatment for

unexpected and exorbitant treatment cost. A total number of 553 hospitals have been empanelled till date and insurance coverage upto a maximum of ₹ 3 lakh per year is provided. Around 30 lakh individuals including the dependents of employees and pensioners are beneficiaries of the scheme. Total claims worth ₹ 640.49 crore have been sanctioned to 2,45,494 beneficiaries as against ₹ 491.46 crore paid as premium in 2022-23. In 2023-24, claims worth ₹ 435.07 crore have been issued to 2,31,772 beneficiaries till date.

State Lotteries

542. Kerala State lottery is a major sector that ensures employment and income to more than one lakh people of the state. Nearly one crore lottery tickets are sold in the State every day. Sixty percent of these sales proceeds are given back to the people as gifts. Besides, the major portion including the lottery agent commission,

discount etc, comes back to the people themselves. Apart from this, money from the lottery revenue is also channeled to the health insurance schemes like Karunya.

543. The situation of non-availability of sufficient number of weekly lottery tickets to the new agents and small scale vendors exists. In order to resolve this the series of weekly lottery tickets will be increased and the prize structure will be revised. Additional employment opportunities for 30,000 people will be created through this.

544. As part of making the government offices differently-abled friendly, district offices and sub offices under Lottery Department functioning in various districts need to be made completely differently-abled friendly. For this, the offices functioning in upstairs should be shifted to the ground Floors and made differently-abled friendly. In order to ensure the accommodation

facilities for this, steps will be taken after inspection in association with Public Works Department.

SPARK

545. An amount of ₹ 1.83 crore is earmarked for the implementation of SPARK version 2.0 in order to revise existing Pay Roll System of employees in Government and Aided sector.

Land Revenue Department

546. Smart offices with modern facilities for various revenue offices, have to be constructed for providing speedy service delivery to citizens. An amount of ₹ 49 crore is earmarked for the construction of Revenue Bhavan, various revenue offices and smart villages.

547. An amount of ₹ 26.50 crore is earmarked for the computerisation of Revenue Department in order to provide speedy and effective delivery of quality and transparent services.

State Disaster Management Authority

548. An amount of ₹6 crore is earmarked for State Disaster Management Authority.

Major Infrastructure Development Projects

549. An amount of ₹ 300.73 crore is earmarked for the smooth and time bound execution of major projects such as Vizhinjam Port, Cochin Metro and Kannur Airport.

Kerala State Development and Innovation Strategic Council (K-DISC)

550. The objective of K-DISC is to create an eco-system which suits the creation of innovative methods such as education, skill development, entrepreneurship, participative governance and research through public and private participation. For achieving these goals an amount of ₹23 crore is earmarked in the year 2024-25.

Nava Kerala Karma Padhadhi – 2

551. An amount of ₹ 9.20 crore is earmarked for the implementation of Nava Kerala Karma Padhadhi-2 in convergence of the existing 4 development missions under Nava Kerala Karma Padhadhi.

552. The outlay for Rebuild Kerala Initiative in the financial year 2024-25 is enhanced to ₹ 1000 crore from ₹ 904.83 crore of the previous financial year.

Haritha Keralam Mission

Water in Quarries to Agricultural Lands

553. There are abandoned rock quarries in various parts of Kerala. Quarries are filled with abundant water during the rainy season. A project has been implemented on an experimental basis at Kareepra Grama Panchayat of Kottarakara constituency in Kollam District to pump this water for irrigation using green energy. An

amount of ₹ 3 crore is sanctioned under the leadership of Haritha Keralam Mission.

Surakshithamakkam Pachimakhattam

554. Western Ghats is the most important biodiversity area in Kerala. 'Surakshithamakkam Pachimakhattam' is the project launched under Haritha Keralam Mission to mitigate the natural calamities frequently occurring in the Western Ghats where lakhs of people inhabit and secure people's lives. As part of the project, water streams in Western Ghats are recorded through digital mapping and are rejuvenated ensuring their smooth flow.

Printing

555. An amount of ₹ 5.22 crore is earmarked for the modernization of Government presses.

Public Works (Buildings)

556. An amount of ₹ 43 crore is set apart to Public Works (Buildings) Department in the financial year 2024-25 for the construction of public office buildings and other allied activities.

Civil Supplies Department

557. An amount of ₹ 41.17 crore is earmarked as assistance for the implementation of National Food Security Act.

558. An amount of ₹ 2 crore is provided for the implementation of 'Hunger Free Kerala' Scheme.

559. An amount of ₹ 10 crore is provided for the revamping of Supplyco outlets.

560. An amount of ₹ 2.50 crore is provided for the basic infrastructure development of Civil Supplies Department.

Service Matters

Sir,

561. The insecurity created by the NPS has caused great concern among the employees. A three-member committee has been constituted to further examine the report of the committee appointed by the government to study its revision. The government is planning to review the NPS and implement a Revised Scheme that will provide security to the employees. Necessary action will be taken to get back the share given to the central government. A revised scheme will be formulated to implement an 'Assured' pension system. New schemes of similar nature in other states will also be studied and necessary steps will be taken to implement in the state.

Sir,

562. Kerala is the only state to have revised salary/pension for government employees/pensioners even during the Covid period. It has been revealed that Kerala accounts for 42% of the total appointments made through Public Service Commissions in the government sector in India today. We are facing severe hardship as the Center has cut around Rs 57,000 crore, which is due to Kerala. If we get at least a part of this, we can solve our severe problems. Even in these circumstances one instalment of DA/DR will be made available to government employees/pensioners along with the salary/pension for the month of April 2024.

Navakerala Sadas

563. Navakerala Sadas organized by the Government of Kerala is the most remarkable chapter in the history of democracy. This is the first time in the world that all the ministers in a cabinet including

Chief Minister directly approached people and held discussions and received their suggestions and instructions. Only a government having faith in voters and self-confident about functions, can implement this type of democratic experiment. Millions of people took part in Navakerala Sadas.

564. An amount ₹ 35 crore is earmarked under Planning and Economic Affairs Department for the formulation of infrastructure development projects proposed during the discussions held as part of Nava Kerala Sadas. An amount of ₹ 25 lakh is set apart for each Legislative Assembly Constituency for the preparation of DPRs. Detailed project report of law cost and high. Standard projects envisaged in Nava Kerala Sadas will be approved by a committee comprising of secretary, planning, planning board member and the secretary of Administrative Department concerned and the projects will be implemented through the

Administrative Department concerned. The schemes, are envisaged such that they guide towards ends and means for future Kerala. An amount of ₹ 1000 crore from the State's development schemes will be utilised for the schemes related with the proposals in Nava Kerala Sadas.

PART IV

Resource Mobilisation

Electricity Duty

565. From 1963 onwards electricity duty is collected at the rate of 1.2 paise per unit for consumers who generate and consume energy for their own consumption. The rate is enhanced to 15 paise per unit. An additional revenue of 24 crores is expected.

566. From 1963 onwards, Electricity duty for the sale of electricity is being levied at the rate of 6 paise per unit. This is enhanced to 10

paise per unit. An additional Revenue of Rs.101.41 crores is expected.

Judicial Court Fee

567. Judicial Court fee stamp rate in the state has not been revised for the last two decades. Though in the last budget speech it was declared that the court fees would be enhanced, the same could not be brought into force.

568. In the past, court fees had been revised based on the recommendations of the committee appointed by the Government for this purpose. For furnishing recommendations for revising the court fee in the state, Government have appointed a five-member committee under the chairmanship of Justice (Retd) V. K. Mohanan. The committee has already submitted its interim report to the Government. The following changes are being effected, based on the recommendations of the committee.

569. Many States in India have been imposing separate court fee in cases filed, as per Section 138 of Negotiable Instrument Act 1881. But in the State, the Judicial Court Fee is still only Rs.10/. The committee after examining the same, has recommended that if the value of the dishonored cheque is up to Rupees 10,000/-, then Rupees 250/- may be imposed as court fees. In case the value exceeds Rs. 10,000, then five percent of the cheque amount may be imposed as Court Fees, subject to the condition that the maximum amount of Court Fees shall not exceed Rs. 3,00,000.

570. The following changes are being proposed in cases of appeals filed under this act. The amount of Court Fees proposed in cases of appeals filed by an accused before the Sessions Court shall be Rs.1,000, and for appeals filed by the complainant before the Hon: High Court, it shall be half of the Court Fees remitted in the trial court.

571. Likewise, it is hereby proposed that for the revision petition filed by the complainant before Hon: High court, the Court Fees shall be one tenth of the cheque amount, and in revision petitions filed by the accused against conviction, it shall be Rupees 1500/-.

572. Similarly, for petitions filed under Section 7(1)(c) of the Family Courts Act,1984 relating to property, a fee of Rupees 50/- is imposed at present. The committee has also recommended to revise the same. Where the value of the subject matter in dispute does not exceed one lakh rupees, the court fee shall be 200/- Rupees, and in cases where the value is between One Lakh and Five Lakhs Rupees, the fee shall be half percent of the claim amount, and if the amount exceeds Rupees Five Lakhs, the fee shall be one percent of the claim amount, subject to a maximum of Rupees Two Lakhs. Court fee at the same rate shall be imposed on appeals from these cases filed before the Hon: High Court.

573. By accepting the recommendations of the committee, chaired by the former Judge of Hon: High Court, suitable amendments will be incorporated in The Kerala Court Fees and Suits Valuation Act, 1959. Through these the Government expects a revenue of Rupees Fifty Crores. Also, steps will be taken to revise court fee in other areas based on the recommendations in the final report of the committee.

Motor Vehicle Department

574. The number of tourist buses with All India Tourist permit that are registered in the state is very low. Those vehicles that ought to be registered in Kerala go to states like Nagaland and Arunachal Pradesh where the tax is relatively low and get the vehicle registered there. They take advantage of the new rules regarding tourist permit implemented by the Central Government and is regularly plying in Kerala state. This causes tax loss and loss in

registration fees and fees of fitness test. Therefore, to facilitate the registration of such vehicles in Kerala itself, the tax of All India tourist permit buses is decreased as follows.

Sl. No.	Class of vehicles	Existing quarterly rate	Proposed quarterly rate
1	All India Tourist Buses having ordinary seat	Rs.2250/seat	Rs.1500/seat
2	All India Tourist Buses having Push back seat	Rs.3000/seat	Rs.2000/seat
3	All India Tourist Buses having Sleeper berth	Rs.4000/berth	Rs.3000/berth

575. Not only this, those vehicles that have been registered in other states with All India Tourist Permit that enter the state occasionally for tourism purposes will have to pay one tenth of the quarterly tax from the date of entry of such vehicle for a period of seven days. If the bus remains in Kerala for more than 7 days, the tax will be collected for each month. The taxation Act will be amended

in accordance with this. Quarterly tax will be collected from the tourist buses that regularly ply in the state.

576. It is decided to continue the Scheme of One Time Settlement this year also so as to collect the pending tax arrears in the Motor Vehicle Department. Transport vehicles that have tax arrears for four years or more will have to pay 30% of the four year tax, and for non-transport vehicles, this will be 40% and can settle the entire arrears and thereby be able to avoid future tax liability from such vehicles that have been dismantled or not in possession.

Excise

Sir,

577. The Abkari law permits levying a gallonage fee of up to 30 rupees per liter on the sale of Indian-made foreign liquor. This has been set at 10 rupees per liter. Through this, an additional revenue of 200 crores rupees is expected.

GST

578. Under some pre-GST tax laws, the Government is owed approximately fourteen thousand crores in arrears. However, many of these arrears are either very old or of small amounts. It has been about six and a half years since the old tax laws ended, and most businesses have now transitioned to the GST system. To invigorate the trade sector in Kerala, especially the small-scale trade sector, and based on numerous requests received during the Nava Kerala Sadas, 'Amnesty 2024' Tax Arrears Resolution Scheme is announced.

579. The features of 'Amnesty 2024' Scheme are as follows:

- This scheme will apply to arrears under the Kerala Value Added Tax Act, Kerala Agricultural Income Tax Act, Kerala General Sales Tax Act, Kerala Tax on Luxuries Act, and Kerala Surcharge on Taxes Act.

- This scheme will not be applicable for arrears related to turnover tax and tax payable at compounded rates under the Kerala General Sales Tax Act by dealers including Bar Hotels and distilleries.
- Tax arrears related to business transactions conducted before the implementation of the GST law will be covered under this scheme.
- This scheme will fully waive off penalties and interest on the arrears.
- Under this scheme, arrears are divided into four slabs based on the tax amount involved.
- In the first slab, arrears with tax amounts up to fifty thousand rupees will be completely waived off. Though this slab accounts for less than one percent of the total arrear amount, it will help resolve approximately

twenty-two thousand cases, providing a new impetus to the small-scale trade sector.

- In the second slab, for arrears with tax amounts from fifty thousand to ten lakh rupees, 30% of the tax amount needs to be paid.
- In the third slab, for arrears with tax amounts from ten lakhs to one crore rupees, there are two approaches.
- For arrears under appeal (involved in legal proceedings) in this slab, 40% of the tax amount needs to be paid.
- For arrears not under appeal (not involved in legal proceedings) in this slab, 50% of the tax amount needs to be paid.
- In the fourth slab, for arrears exceeding one crore rupees, there are two approaches.

- For arrears under appeal (involved in legal proceedings) in this slab, 70% of the tax amount needs to be paid.
- For arrears not under appeal (not involved in legal proceedings) in this slab, 80% of the tax amount needs to be paid.
- The above benefits under the Amnesty 2024 Scheme shall be available only to those who join before a specified date, and any delay in joining the scheme will reduce the available benefits.
- The last date to join the scheme is 31st December 2024.

580. This scheme will not only provide relief to taxpayers but also enable the GST department to undertake new activities that will boost tax collection.

Registration

581. Agreements relating to equitable mortgage, where title deeds are deposited as security for credit, are at present not recorded in the registration and revenue records by financial institutions except co-operative banks. This often leads to irregularities such as the transfer of mortgaged property, re-mortgaging by concealing mortgage information, and withholding of title deeds from the owner by financial institutions even after the mortgage matures etc. To address these issues, steps are underway to introduce a state amendment to the Registration Act, 1908. In order to curtail the wrongful practices and to bring transparency, as an interim measure and in exercise of the executive power of the Government, an order will be issued for the compulsory online filing of Agreements relating to the Deposit of Title Deeds in Sub-Registrar's offices. A filing fee of 0.1% of the loan amount subject

to a maximum of Rs 10,000 will be charged from the financial institutions. An additional revenue of Rs 50 Crore is expected.

582. At present, stamp duty is levied on lease deeds at a fixed rate of average annual rent depending on tenure of lease. This often results in underreporting of annual rents and thereby reducing the stamp duty. In order to set right this issue, the Kerala Stamp Act will be amended to fix the stamp duty based on the fair value of the leased land instead of the annual average rent. For lease deeds where only the building portion is transferred, the whole rental amount or the fair value of the land on which the building is situated, whichever is higher, will be the basis for calculating stamp duty. Along with this, the existing stamp duty slabs for lease deeds will also be revised. An additional revenue of Rs 40 Cr. is expected.

583. Under a partnership firm, the entire immovable property of partners can be transferred by the existing partners to the new partners without registering a sale deed. To prevent this, the Kerala Stamp Act, 1959, will be amended to provide for levy stamp duty at the rate applicable to a sale deed on transfer of immovable property when the existing partners intends to transfer all their property to new partners during reconstitution or dissolution of a partnership firm. An additional revenue of Rs. 2 Cr. is expected from this.

584. Although registration of sale agreements is now mandatory by law, there is a reluctance among people to register them, because the parties have to pay the registration fee for the amount mentioned in the sale agreement while registering the sale deed also. In order to promote the registration of sale agreements, the registration fee schedule will be amended to set off the

registration fee, if any, paid in respect of the sale agreement from the registration fee payable for the sale deed, if the same parties register the sale deed within 6 months of registration of the sale agreement.

585. Registration fee at the reduced rate of 1% subject to a maximum of Rs. 525 is currently levied for the registration of instruments for securing agricultural, educational loans and other loans from the commercial banks, and the re-conveyance deeds thereof. This relaxation will also be extended to release deeds executed by commercial banks in respect of above instruments.

586. As per Serial No. 16 in the Schedule of the Kerala Stamp Act, stamp duty is levied on sale certificates issued by the Civil Court, Revenue Court, Government, Collector, and other revenue officers. In order to make it applicable to sale certificates issued by other

civil officers, Serial Number 16 of the Schedule to the Kerala Stamp Act will be amended by adding the word 'civil officer'.

587. There is a system to determine the value of the building in accordance with the norms of the Central Public Works Department. The aim of this system is to prevent stamp duty evasion by accurately reflecting the true value of the building in the document related to the transfer of the building. Since Sub-registrars lack the technical expertise to determine the value, stamp duty is currently calculated based on the valuation certificate provided by an approved valuer. However, it has been observed that the value of buildings is also being undervalued in the valuation certificates leading to tax evasion. To prevent this type of tax evasion, steps will be taken to formulate norms for calculating the value of the building based on the plinth area at CPWD rates. Additionally new guidelines will be issued to verify

that the stamp duty paid is on a value not less than the value determined by these criteria by making the necessary amendments in Kerala Stamp Rules, 1960. An additional revenue of Rs 100 Crore is expected.

Land Revenue

588. Loans are offered by banks based on the security of title deeds of lands. Capturing such securities in the revenue records in a manner than can be accessed by banks would bring in transparency. Arrangements would be made to electronically record these mortgages in the ReLIS portal of the Land Revenue Department. For 'e-marking' these mortgages in the database a maximum sum of Rs 1000/- and for 'e-releasing' these mortgages a sum of Rs. 300/- would be levied as fees from the concerned mortgagee banks. Through this an additional income of Rs. 200 crore would be generated annually.

589. Government Land was given on leases and grants subject to conditions to foreign nationals and companies prior to independence. Post independence, now Government can realize the lawful lease rent from the present occupants of such lands. It has been ascertained that 1,00,312 Hectares of such lands exist in the State. Litigations are also in vogue in some cases to establish the title of the Government. Effective steps will be taken to defend Government's interest in court cases so as to realize the lease rents due to Government.

590. Residents of flats and apartments have been demanding assessment and remittance of land tax for their undivided share of land on individual ownership basis. The land tax rates on such undivided share of land on individual ownership basis would be appropriately fixed and levied in the State.

591. The fair values of lands in the State were determined in the year 2010. The fair value had been increased by a fixed percentage from time to time thereafter. Considering the developments in the state and the increase in market value of lands after 2010, the fair value of lands in the State would be revised in an appropriate and judicious manner. Along with such revision of fair value, the land tax would be levied also factoring the use to which the land is put to.

592. A sizeable number of individuals and institutions have defaulted in the payment of lease rent due to the Government for land leased. An Amnesty scheme will be brought in to realize these dues. Lessees who clear their dues under the Amnesty scheme would be allowed to migrate thereafter to a lower rate of revised lease rent based on a renewed lease policy. Lessees who do not clear their dues under the Amnesty Scheme will be evicted from the

land after cancelling the lease. Revenue Recovery proceedings would be initiated to realize such arrears due to the Government.

593. River sand removal in the State has been discontinued since 2016. Following all legal formalities, extraction of river sand from Bharatapuzha, Chaliyar and Kadalundi rivers will be resumed in the year 2024-25. Removal of sand would be taken up in phases in other rivers also with sand deposits. An additional income of Rs. 200 crores is expected from this. Such removal of sand will also increase the carrying capacity of the river and decrease the risk of riverine flooding.

Scrapping Policy

594. The state will develop a streamlined salvage and scrapping policy. The policy will enable different departments to unlock value through the disposal of unusable assets like old furniture,

condemned vehicles etc. The state will raise around 200 crores through this scheme.

CONCLUSION

Sir,

595. We are transitioning into a stage of taking heightened responsibilities. Collective efforts are required to strive forward upholding the past achievements of Kerala. Kerala was the first to raise the point that the Central Government takes different approaches towards State Governments. It is doubtful whether it was accepted as such at that time. Approaches of the Central Government are getting worse than the stage when we raised the issue of curtailing our eligible Central share and benefits two or three years ago. More and more curtailments are imposed every year. There are persons in this House also who opined that this diminution was justifiable and the state was eligible for a meagre

amount. But, various State Governments ruled by different political parties are now ready to agitate against the Centre's extreme disregard. We are proud to say that we were the first to raise the slogan for the protection of cooperative federalism and protection of rights.

Sir

596. Let's stride in unison towards the attainment of what is rightfully ours. This land has a history of thousands of years. As per the historical records, Kerala had relations with Arab merchants, Chinese traders, Greek travellers and the Western countries. Kerala was a wealthy land on account of its cultural peculiarities, abundant natural resources and agrarian prosperity. Travellers around the globe reached Kerala for these reasons.

597. Our land witnessed several fierce struggles during the time of freedom movement. Massive agitations were held here against

untouchability and ill-practices. Society made advancement through progressive-labour and renaissance movements. Now Kerala is being pointed out as a land of comprehensive development which was once criticized by Swami Vivekananda as a lunatic asylum.

598. We need to initiate earnest efforts to take this land forward. For that, dynamic activities and policy formation should be made in all sectors especially in economic sector.

599. This is the time when the world itself is shrinking and the boundaries are vanishing. Now the presence of Keralites is felt in every part of the world. During the Covid times, the people residing in development countries including Keralites realized the fact that the best health care facilities and services were available in Kerala.

600. As far as Kerala is concerned, our expatriates are a unique treasure. They provide constructive co-operation and assistance

in the field of development and welfare of the State. We can have a giant leap in the development sector through capital investment in various sectors ensuring the co-operation of the expatriates. This is not unfamiliar to Kerala. This is the land of Governments which brought big establishments like Mavoor Gwaliyor Rayons in 1957, Toshiba Anand in 1967 and Oil palm fields which are not familiar to us even today. In this way, we will be able to take forward the lives and amenities of Keralites together. Schemes and announcements which guide us towards that goal are included in this budget. We have the responsibility to build a much better Kerala for the generations to come. Let's remember and appreciate the timeless verses written by the eminent poet Mahakavi Vallathol.

"When you hear the name of India

Your heart must swell with pride

When you hear the name of Kerala

The blood must throb in your veins”

601. Let me now present a summary of the Revised Estimates for 2023-2024 and the Budget Estimates for 2024-2025.

Revised Budget Estimate for 2023-24

(Rs. In crore)

Revenue Receipts	126837.06
Revenue Expenditure	151422.37
Revenue Deficit	(-) 24585.31
Capital Expenditure (Net)	(-) 14348.25
Loans & Advances (Net)	(-) 1527.82
Public Debt (Net)	31998.00
Public Account (Net)	8400.44
Overall Deficit	(-) 62.94
Opening balance at the beginning of the year	182.69
Closing balance at the end of the year	119.75

Budget Estimate for 2024-25

(Rs. In crore)

Revenue Receipts	138655.16
Revenue Expenditure	166501.21
Revenue Deficit	(-) 27846.05
Capital Expenditure (Net)	(-) 15596.92
Loans & Advances (Net)	(-) 1086.00
Public Debt (Net)	35988.28
Public Account (Net)	8500.00
Overall Deficit	(-) 40.69
Opening balance at the beginning of the year	119.75
Closing balance at the end of the year	79.06
Additional Expenditure announced	(-) 1420.00
Additional resource mobilization	1067.00
Cumulative Deficit at the end of the year	(-) 273.94

602. Sir, Let me present this budget for the approval of the August House. Also presenting the Vote on Account for the next four months (2024 April to July) of the next financial year for the approval of the August House.

*****